

Čim slabše, tem bolje?

VOJMR TAVCAR

Dogajanje zadnjih mesecev je v komentatorjih večkrat vzbudilo občutek, da so se kazalci na uri italijanskega političnega dogajanja začeli vrtneti nazaj. Ponavljajo se scene iz preteklosti, vendar ob večji zaostritvi in bolj grozeči napetosti. Ko se je pred slabima dvema letoma predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro odločil o prekinitvi zakonodajne dobe in predčasnem razpustu parlamenta, je na Kvirinah pljusalo politično blato črnega denarja obveščevalne službe Sisse.

Sedaj ta val spet buta ob zidove predsedstva države. Vendar tokrat po smeteh in zakulisju italijanske politike niso brskali tajni agenti z veliko masla na glavi, ampak pravosodni minister, pa čeprav z delom poročila, ki ga ni prebral v dvorani senata in kateremu ne priznava ne očetovstva ne pečata uradnosti.

Pred dvema letoma so na predsednika republike Scalfara pritiskali tisti, ki niso hoteli, da bi predčasno razpustil parlamenta in so se zavzemali, da bi tedanji parlament, v katerem je sedela kopica preiskovanih, se zivel. Tokrat na Scalfara pritiskajo sile, ki bi hotele, da takoj razpusti parlament in da se tudi sam umakne s politične scene, saj ni naključje, da je po četrtkovem nastopu pravosodnega ministra v senatu marsikateri predstavnik Kartela svobostin namignil na možnost »impeachmenta« državnega poglavarja.

Cilj teh manevrov pa je isti. Ob koncu leta 1993 so življenje parlamentu skušali podaljšati tisti, ki so nasprotovali prenovitvi in so upali, da bodo s parlamentarnih klopi lažje kljubovali viharju preiskave »čiste roke«. Tokrat silijo v predčasen razpust parlamenta in v volilni spopad tisti, ki upajo, da bodo z volitvami lahko obračunali s preiskavo »čiste roke«, z milanskim državnim tožilstvom in na splošno s sodniki, ki so si upali raziskovati vlogo oblastnikov.

Spopad, kot je pravilno ugotavljal Mino Fucillo v rimskem listu La Repubblica, je med tistimi, ki imajo preiskavo »čiste roke« za izvirni greh in ga hočejo čimprej zbrisati, in tistimi, ki branijo dediščino te preiskave, ker nasprotujejo vmitvi v case politične oblasti brez omejitev in pravil.

Primer Mancuso je bil v tem pogledu samo detonator, čeprav marsikdo upa, da bo imel zadostno rušilno moč in bo odplaval predsednika republike, ki je - kljub nekaterim omahovanjem - doslej s Kvirinah bedel nad tem, da pravila niso bila pošteptana. Tudi zaradi tega lahko postane tokrat igra na »čim slabše, tem bolje« zelo nevarna.

Eksplodizija avtobombe na Reki: eden mrtev in 29 ranjenih

REKA - Ena oseba je umrla in 29 jih je bilo ranjenih (dve zelo hudo) v eksploziji pred resko policijsko upravo. Po doslej znanih novicah je avtomobil z italijansko registracijo eksplodiral, ko je sofer, ki je hotel parkirati pred policijski upravo, med vzvratno

vožnjo zadel robnik na parkirišču.

Sofer vozila je umrl v eksploziji, medtem ko je njegov sopotnik hudo ranjen in je ostal brez nekaterih delov telesa. Policija ni hotela povedati, kdo je bil voznik in kdo njegov sopotnik.

Po izjavi hrvatskega ministra za notranje zadeve sta lahko dva vzroka atentata. Prvi je mascevanje narkomanskega podzemlja, kateremu je hrvatska policija zasedla večjo količino mamil na področju delnice. Drugi razlog bi utegnil biti srbski terorizem.

Na 19 strani

RIM / PO NEZAUPNICI MANCUSU

Nezaupnica Kartela vladi Lamberta Dinija

Leva sredina očita desnici neodgovorno rušenje države

RIM - Kartel svobostin je s podpisi liderjev vseh komponent včeraj vložil v zbornici predlog nezaupnice Dinijevi vladi. Predlog nezaupnice je odgovor Silvia Berlusconi na njegove zavzetnike na četrtkov sklep senata, da razreši pravosodnega ministra Filippa Mancusa ministrske dolžnosti. Kartel napoveduje tudi, da bo glasoval proti finančnemu zakonu.

Na ofenzivo Kartela je ostro odgovorila leva sredina, ki podpira vlado in desnici očita neodgovorno rušenje države in njenih ustanov.

Prva žrtev politične napetosti je bila lira, ki je krepko nazadovala v odnosu do vseh glavnih valut. Hud padec so zabeležili tudi na milanski borzi.

Mancuso, ki je včeraj predal posle Diniju, je napovedal priziv proti razresitvi.

O napetosti v državi priča tudi dejstvo, da je predsednik republike Scalfaro odpovedal potovanje v New York.

Na 2. strani

Tudi Slovenci videmske pokrajine v komisiji za prispevke za kulturo

TRST - Dezelna vlada Furlanije - Julijske krajine je na seji 16. oktobra obnovila komisijo, ki je pristojna za izražanje mnenj o prispevkih za kulturne ustanove. Zadevni sklep se ni bil objavljen, neuradno pa smo izvedeli za sestavo komisije. Kot je znano, predseduje komisiji deželni odbornik za kulturo, sestavlja pa jo osem članov, stiri na predlog najbolj reprezentativnih organizacij slovenske manjšine v Italiji in stiri na

predlog dezelne vlade. SKGZ je v komisijo potrdila Igorja Komela in nanovo imenovala Edvina Svaba, SSO pa je potrdila oba dosedanja člana, Marijo Ferletič in Marija Maverja. Dezelna vlada pa je potrdila le dva dezelna funkcionarja (Moleo in Zaninija), na preostali mesti pa je imenovala Viljema Cerna in Ferruccia Clavoro. V komisiji bodo tako prvič zastopani tudi Slovenci videmske pokrajine.

Prihodnost Trsta v sinergiji med industrijo in znanostjo

TRST - Ustanova ENEA, denarni zavod Mediocredito in zveza trgovinskih zbornic bodo ustanovili agencijo, ki bo dosežke znanstveno-raziskovalnih ustanov usmerjala v razmah industrije na Trzaskem. To je povedal minister Alberto Clò ob včerajšnjem začetku

seminarja o razvoju sodelovanja na področju tehnoloških inovacij med Evropsko unijo in vzhodnim delom celine oziroma Sredozemljem. V tovrstno kooperacijo se bo se dejavnosti vključila tudi Slovenija, ki v njej med drugim vidi sredstvo za minimizacijo političnih

nesoglasij s svojo jadransko sosedo, kakor je zadržal minister Rado Bohinc. Le-ta je tudi poudaril vlogo slovenske manjšine v Italiji kot čezmejne povezovalke in obljubil, da matica ne bo dopustila propada zamejskih ustanov.

Na 5. strani

Izvajanje zakona za mejna območja

TRST - Zakon za obmejna območja je edinstvena priloznost za razvoj Trsta in Furlanije - Julijske krajine, možnosti pa doslej niso znali izkoristiti zaradi pomanjkljivega načrtovanja pobud, ki bi se jih dalo financirati s prispevki Evropske unije. Na dvodnevem posvetu, ki ga je priredil center »Evropski dialogi«, so tudi poudarili pomen, ki ga zakon priznava manjšinam za krepitev mednarodnega sodelovanja.

Na 6. strani

Jutri v Nedeljskih temah Primorskega dnevnika

Časopis in manjšina

Casopis za manjšino ni samo informativno sredstvo. O njegovem pomeni za rast manjšine v naslovnici razmislija Bojan Brezigar

V tokratnih Nedeljskih temah smo nadalje pripravili pogovor z letosnjim dobitnikom nagrade za življenjsko delo pri vzgoji in izobraževanju na področju solstva slovenske manjšine v Italiji, ravnateljem Slovenskega dijaskega doma Srečka Kosovela v Trstu Edvinom Svabom. Z njim se je pogovarjal Marjan Kemperle.

Na področju glasbene kulture beležimo dva pomembna dogodka: 80-letnico prof. Gojmirja Demšarja, ki sodi med najzaslužnejše ljudi za razvijanje glasbene vzgoje in kulture v zamejstvu (o njem je dolg zapis pripravil Jože Koren), ter četrtkov koncert simfonice orkestra RTV Slovenija v trzaski dvorani Tripicovich

Koprčan Mitja Kosmina je pred dvema tednoma na slovenski jadrnici Gaii Legend zmagal na največji regati v Sredozemlju Barcolani. Kako mu je to uspelo, je »razkril« Marjanu Kemperleju.

Po nocojsnjih slovenskih televizijskih poročilih dezelnega sedeža RAI se bo začel niz devetih slovenskih filmov. Prva bo na vrsti Veselica Jozeta Babica, o režiserju, o tem in drugih njegovih filmih in o celem nizu je zapis pripravil Ales Doktorič.

TRBIŽ / DVODNEVNI SIMPOZIJ

Večjezičnost na evropskih mejah

Spregovorili so predstavniki slovenske, nemške in italijanske skupnosti

TRBIŽ — Včeraj se je v kulturnem centru na Trbizu začel dvodnevni simpozij o večjezičnosti na evropskih mejah, s podnaslovom »Primer Kanalske doline«. Simpozij je organiziralo slovensko društvo Planika v sodelovanju s sedežem Slori za Kanalsko dolino; gre za prvo tovrstno srečanje na Trbizu, kjer se pred nekaj leti oblasti niso priznavale prisotnosti slovenske manjšine. Prav zato je pomembno, da je simpoziju prisostvoval trbiški župan Carlo Toniutti, prebitje ledu med Slovenci in drugimi komponentami trbiške stvarnosti pa predstavljata tudi prisotnost predstavnikov nemško govoreče skupnosti in množična udeležba dijakov trbiške gimnazije.

Na včerajšnjem delu seminarja so spregovorili predstavniki slovenske, nemške in furlanske skupnosti, sledila pa je vrstva

zanimivih referatov in pomenov o stvarnosti Kanalske doline in o manjšinski problematiki v evropskem prostoru.

Na sliki (foto Pavšič): občinstvo je z veliko pozornostjo sledilo izvajanju govornikov.

Na 3. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Pohod proti jedrskim poskusom

V Trstu je ladja Greenpeacea Altair. Danes bodo mirovniki priredili manifestacijo proti jedrskim poskusom.

Stran 6

V Gorici avtomobilski sejem

Sinoči so odprli avtomobilski sejem Motorexpo Racing. Trajal bo do 29.t.m.

Stran 11

Stu ledi na 50-letnici ZSKD

V Kulturnem domu v Gorici bo drevi nastopila TFS Stu ledi.

Stran 11

SSG na Boršnikovem srečanju

Cast otvoritvene predstave mariborskega festivala je pripadla SSG, ki je predstavilo Jancarjevega Halstata.

Stran 13

Primorski dnevnik je danes izšel kljub vsedržavni stavki novinarjev. Vsedržavno vodstvo sindikata je oprostilo novinarje našega dnevnika, ki v celoti podpirajo razloge, ki so privedli do oklica stavke, včerajšnje in današnje stavke zaradi znanih težav, s katerimi se sooča Primorski dnevnik.

PRIMORSKI DNEVNIK

Stanislav Renko: »Ko so leta '52 krčili, sem bil proti«

Stanislav Renko je bil celih 23 let odgovorni urednik Primorskega dnevnika. Zadnji dve desetletji živi v pokoju, njegov spomin na leta, ko je vodil nas dnevnik, pa je se kristalno čist.

Kaj menite o name-ravanem skrčenju šte-vila strani Primorskega dnevnika?

Slisal sem nekaj. V preteklih dneh je Samo Pahor govoril o tem po radiu. Nič nisem vedel za to, ker sem več kot na polslep in clankov že dve leti ne morem brati. Kvecjemu lahko preberem le naslove.

Slisali ste torej po radiu.

Ne. Po radiu niso rekli nič. Samo Pahor je govoril po Radiu Opčine.

Ste torej izvedeli za ukrep o krčenju Primorskega dnevnika?

Seveda, in sem proti vsaki redukciji. Zelenel pa bi povedati se nekaj. Po mojem mnenju je bilo od vsega začetka napak, da so začeli izdajati Republiko. Po mojem mnenju je bilo tisto le zapravljanje denarja. Primorski dnevnik bi moral imeti tiste dimenzije, ki so primerne za majhno manjšino majhnega naroda.

Ko ste vodil časopis, je dnevnik vendarle poročal tudi o širšem dogajanju. Poročal je na primer o življenju v obmejnem pasu...

Seveda, in to vedno. Mi smo imeli celo posebno istrsko in gorško izdajo. Imeli smo tri izdaje dnevnika, uredništvo v Kopru. Potem se je vse to združilo v enotno izdajo.

Se je znašel kdaj dnevnik v taki krizi, da je bilo rezanje na dnevnem redu?

Seveda. Bilo je leta 1952. Takrat se je nabralo devetnajst urednikov. Rekli so, da jih je polovica preveč.

Kdo je to rekel?

Zaloznistvo tržskega tiska. Potem so ustanovili komisijo, v kateri so bili Oblak, Dekleva in se nekateri. Takrat je komisija odpustila Milana Lipovca, Radota Cilenska, zdi se mi tudi Nevo Lukes. Jaz sem seveda nasprotoval ukrepu, a uredništvo so zreducirali na devet urednikov. To je bilo najhujše krčenje osebja, a takrat so bili drugi časi. Enkrat tudi plače nismo dobili.

Tudi sedaj je ne prejemamo redno...

Ah, tako. Pa saj imate prispevke.

Kako pa se je iztekla kriza v letu 1952?

Takrat smo izhajali na starih straneh velikega formata in ob nedeljah na šestih. Pokojni Oblak je imel mnogo znanstev, njegov oče je bil apelacijski sodnik, imel je precej ugleda, tako si je sposojal kje kaj denarja. Takrat ni bilo se Kreditne banke. Nastala je sele po Londonskem sporazumu; bila je komaj ustanovljena, bila je majhnega obsega. Takrat sploh ni bilo močogoče računati na njeno pomoč. Tudi zato, ker ni imela pravice poslovanja z inozemstvom. Po Primorskem dnevniku smo deset ali petnajst let stalno pisali, kdaj ji bo dala Banca d'Italia dovoljenje. Pokojni odvetnik Angelo Kukanja je takrat hodil v Rim, in ko je postal Carli guverner Bance d'Italia, je bilo dovoljenje končno izdano, in banka se je lahko razširila.

Gospod Renko, najlepša hvala za pogovor.

Ja, vedno so mi pravili tovariš, no.

Dobro, hvala, tovarš Renko.

Dobro, dobro. Hvala za telefonado!

RIM / PO NEZAUPNICI PRAVOSODNEMU MINISTRU MANCUSU

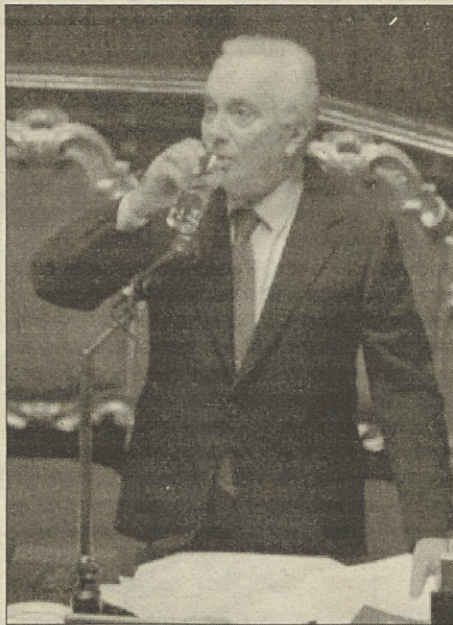
Berlusconi v ofenzivi
Finančni zakon na nitkiSenat je v napetem vzdušju
izrekel Mancusu nezaupnico

RIM - Minister Filippo Mancuso je včeraj zjutraj kot običajno stopil v svoj urad na pravosodnem ministrstvu. Prišel je, da bi predal posle premieru Lambertu Diniju, ki začasno vodi resor. Mancuso je izjavil, da se je predaje udeležil zgolj iz čuta dolžnosti. Po njegovem mnenju je četrtkovo glasovanje senata »hudo nasilje«, ki ga zavrača. Zato je napovedal, da se bo glasovanju uprl na vseh pristojnih forumih.

Četrtkovo zasedanja senata, na katerem je zgornji dom italijanskega parlamenta izrekel nezaupnico pravosodnemu ministru, je bilo detonator, ki je porušil labilna ravnanja na italijanski politični sceni. K temu je s svojim posegom bistveno prispeval tudi minister Filippo Mancuso, ki je izredno ostro napadel premiera Dinija. Se bolj kot ministrove besede pa so odmevali neprebrani listi poročila, ki so jih funkcionarji senata razdelili novinarjem in v katerih je bil oster napad na predsednika republike Oscarja Luigija Scalfara. Na teh starih straneh, ki jim je sicer Mancuso odrekel ocetovstvo, češ da velja le to, kar je rekel in prebral v dvorani, je rečeno, da sta predsednik Scalfaro in generalni tajnik Kvirinala Gaetano Gifuni pritiskala na Mancusa, ko je bil se predsednik komisije za črna sredstva obveščevalne službe Sids (obveščevalna služba naj bi v sedemdesetih in osemdesetih letih skrivaj financirala notranje ministre), da bi v zaključnem poročilu povsem oprostil Scalfara in naj bi z jasnim pritrdilnim stavkom zamenjal nekoliko dvoumno formulacijo.

Lamberta Dinija pa je Mancuso napadel neposredno. Očital mu je, da je najprej podprl in tudi spodbujal inspekcije na milanskem državnem tožilstvu, nato pa se zaradi političnega oportunitizma umaknil in prepustil Mancusa svoji usodi. Na to poročilo je minister za ustavne reforme Giovanni Motzo, ki je zastopal vlado, reagiral tako, da se je ograbil od Mancusovega izvajanja.

Mancusove besede so seveda izzvale ostro polemiko. Podpisniki predloga o nezaupnici so v tem izjavljanju videli potrditev pravilnosti lastne izbire, medtem ko je Kartel svobosčin zlasti z nastopi predstavnikov Forza Italia napadel premiera Lamberta Dinija in predsednika republike Scalfara. Marsikateri predstavnik Kartela je namignil na možnost »impeachmenta«.

Minister Mancuso med svojim četrtkovim posegom v senatu (telefoto AP)

Senat je izglasoval nezaupnico Mancusu s 173 glasovi za, 3 proti in 8 vzdržanimi. Senatorji Kartela se v znak protesta niso udeležili glasovanja, da bi s tem poudarili svojo oceno o neustavnosti razprave in glasovanja.

Pod večer je v imenu Kvirinala »nejasne okoliščine« o neprebranih straneh Mancusovega poročila ostro obsojil generalni tajnik predsedstva republike Gifuni. Mancuso pa je včeraj pojasnil, da je njegov šef kabineta izročil integralni tekst zapisnikarjem senata vendar z obvezo, da povzamejo v zapisnik le to, kar bo minister res prebral v avli. Skratka, pravi Mancuso, ni njegova krivda, če funkcionarji senata teh navodil niso spoštovali in razdelili celoten tekst tisku.

Potem ko je senat izrekel nezaupnico pravosodnemu ministru je premier Dini stopil na Kvirinal h predsedniku republike, ki je odvzel Mancusu mandat za pravosodje (ni pa prekal njegov statusa ministra) in ga začasno poveril Diniju. Scalfaro je tudi sklenil, da ne bo odpotoval v New York na zasedanje Združenih narodov, ker je položaj tak, da je njegova prisotnost v Italiji nujna.

RIM - Nezaupnica, ki jo je v četrtek senat izglasoval proti Filippu Mancusu, je porušila labilno ravnanje na italijanski politični sceni, in do skrajnosti zaostila odnose med levo sredino in Kartelom svobosčin Silvia Berlusconija in Gianfranca Finija.

Predsednik Forza Italia, ki je v četrtek skupaj z voditeljem Krščanskega demokratičnega centra Pierferdinandom Casinijem, s tribune gostov prisostvoval v senatu Mancusovemu izjavljanju, je včeraj odločno presel v protiofenzivo. Napovedal je, da bo že v ponedeljek vložil v zbornici predlog nezaupnice vladi Lamberta Dinija. Po Berlusconiju oceni (in v tem je povzel izvajanje bivšega predsednika republike Francesca Cossiga v senatu) se je z nezaupnico pravosodnemu ministru Dinijeva vlada spremenila iz tehnične v politično, kar je po njegovem mnenju »v nasprotju z voljo volilcev«.

Lider Forza Italia je ost svoje kritike usmeril tudi proti Kvirinalu. Predsedniku republike Scalfaru, s katerim je prišel večkrat navzkriž, očita, da je prelomil obvezo, ki jo je sprejel z novoletno poslanico, in ni spoštoval volje volilcev. Predsedniku republike Berlusconi očitno zameri, da je takoj po glasovanju v senatu, odvzel ministru Mancusu mandat pravosodnega ministra in ga spremenil v ministra brez listnice.

V okvir te ofenzive sodi tudi izjava, da Kartel svobosčin ne bo glasoval za finančni zakon, »ker je v opoziciji proti sedanjí vladi«. Berlusconi očitno namerava izkoristiti primer Mancuso, da bi izsilil predčasne volitve, čeprav so veliko tveganje.

Voditelj Demokratične stranke levice Massimo D'Alema je takoj reagiral. Ministra Mancusa je obtožil skrajne neokorektnosti, medtem ko je desnici očital, da skuša »pregaziti vlado, preden bi sploh odobrili nova pravila igre«. Tudi predstavnik Ljudske stranke Nino Andreatta je menil, da je Berlusconijevo ravnanje »samo neodgovorno rušenje Italije in njenih ustanov«.

Stranka komunistične prenovne, ki je že med četrtkovo razpravo zahtevala odstop Dinijeve vlade, bo v ponedeljek razmislila o možnosti, da tudi sama predloži predlog nezaupnice. Zavrnila pa je možnost, da bi podprla Berlusconijevega.

Stranke se pripravljajo za spopad, ki se bo vnel prihodnji teden, ko bo v poslanski zbornici na dnevnem redu razprava o nezaupnici vladi. Sile so skoraj enakovredne in o usodi Dinijeve vlade in sedanje zakonodajne dobe bo odločala pesčica glasov. Velikega pomena pa bo tudi ocena ustavnega sodišča, ki bo v torek odločalo o tem, ali je sploh sprejemljiv Mancusov priziv proti nezaupnici senata.

Na občnem zboru
športnih novinarjev
o našem dnevniku

O težavnem položaju Primorskega dnevnika je bil govor tudi na rednem občnem zboru italijanskih športnih casnikarjev v kraju Quarto S. Elena na Sardiniji. Občnega zbora se je udeležila tudi osemčlanska delegacija iz Furlanije - Julijske krajine, v kateri sta bila tudi dva Slovenca, in sicer Sasa Rudolf za profesionalne novinarje in Marij Sustersič za publiciste. Na predlog tržskega poslanca Forza Italia Gualberta Niccolinija je bila sprejeta resolucija o težavah delne-

ga tiska, ki se je izrazila z ukinitvijo dveh tržaskih dnevnikov, krajevne televizije in športnega tednika ter z načrtom združevanja med Piccolom in videmskim Messaggero Veneto. Glede Primorskega dnevnika je bilo poudarjeno, da gre za edini dnevnik slovenske manjšine, prisotni športni novinarji pa so poleg napovedanih odstavitev in zmanjšanja števila strani se posebej obžalovali nameravano ukinitve ponedeljkove številke s pretežno športno vsebino.

Gornjo rubriko ureja sindikalni odbor novinarjev Primorskega dnevnika.

REAKCIJA TRGOV

Kljub posegu Banke
Italije lira prosto pada

MILAN - Lira je bila prva žrtev velike politične negotovosti, ki je posledica spopada med Kartelom svobosčin in levo sredino. Potem ko je Silvio Berlusconi napovedal, da bo vložil zahtevo po nezaupnici vladi in da bo njegova koalicijska volila proti finančnemu zakonu, je italijanska deviza začela prosto padati na denarnih trgih. Investitorje očitno skrbi nevarnost, da bi finančni zakon ne bil odobren in da bi zastal korak sanacije italijanskega gospodarstva.

Ceprav je Banka Italije včeraj večkrat posegla na tržisču, je lira krepko nazadovala v odnosu do nemške marke. Ob 18. uri je nemski

bankovec kotiral 1.151,5 lire, medtem ko je dan prej veljal 1.128 lir. Včerajšnja vrednost lire v odnosu do marke je najnižja od 1. avgusta.

Italijanska deviza je nazadovala tudi v odnosu do dolarja, čeprav zeleni bankovec ni bil tako močan kot marka. Včeraj ob 18. uri je dolar kotiral 1.608, 50 lire ali 11 lir več kot dan prej.

Hud udarec je doživela tudi milanska borza. Močno so izgubile predvsem državne vrednice in zadolžnice, pa tudi ostalim delnicam se ni dobro pisalo, saj je prevladovala težnja po prodaji. Kazalec Mibtel, ki meri dejavnost borze, je tako izgubil kar 2,41 odstotka.

ENEL

Società per azioni

AGENCIJA V TRŽIČU

PREKINITEV ELEKTRIČNEGA TOKA

Obveščamo, da bo zaradi nujnih del na električnem omrežju **prekinjena dobava električnega toka**

V PONEDELJEK, 23. OKTOBRA

od 13. do 15. ure

v sledečih krajih:

OBCINA DOLINA:

**V MAČKOLJAH, V PREBENEGU
IN NA KRIŽPOTU PREBÈNEG**

Namenoma smo izbrali dan in uro, ki potrošnikom povzročata najmanj nevšečnosti. Prekinitev toka je potrebna, da se spoštujejo zakonske norme, ki ščitijo varnost delavcev.

Iz varnostnih razlogov je treba ravnati z električnimi napeljavami in aparati, kot da bi bili pod električno napetostjo.

Pozivamo potrošnike, naj ne motijo osebja z zahtevami po informacijah, ker želimo jamčiti načrtovani čas prekinitve električnega toka in da ne bodo moteni varnostni pogoji delavcev.

Naša obveza je, da izboljšujemo električni servis.

Simpozij o večjezičnosti znak premikov v smeri razumevanja in sožitja

TRBIŽ - Vsaka pobuda ima svoje pozitivne in negativne plati. To nedvomno velja tudi za simpozij o večjezičnosti v Kanalski dolini, ki se je pričel včeraj na Trbizu. Vendar velja v tem primeru povedati, da je najbolj pozitivni aspekt tega simpozija v osnovni ugotovitvi enega osrednjih prirediteljev, to je Salvatoreja Venosija, ki je dejal, da bi si Slovenci v Kanalski dolini se pred nekaj leti takega simpozija sploh ne mogli omisliti, kaj se le prirediti.

Vsi, ki se ukvarjajo s Kanalsko dolino, se namrec spominjajo nedavnega obdobja, ko je tedanji predsednik deželne vlade Adriano Biasutti dosegel crtanje iz Maccanicovega zakonskega osnutka obeh občin Kanalske doline, čes da v teh krajih ni slovenske manjšine. Stikov med Slovenci in nemškim prebivalstvom ni bilo, pač pa smo bili priča medsebojnim obtožbam in načelnemu nepriznavanju drug drugega. O kakem sodelovanju z občino seveda ni bilo govora in vsak namig na slovenstvo je bil najmanj sumljiv, če ne ze nevaren. Italijanska nacionalistična in asimilacijska politika, ki se je začela takoj po koncu prve svetovne vojne in jo je republika ustava spremenila le v crki, ne pa v duhu, je opravila delo, ki ga bo težko popraviti. Vendar pa je simpozij, ki se je začel včeraj, znak premikov v smeri odprtega razumevanja, sobivanja

in sožitja.

Ta znak se odraža z vrsto pokazateljev: od zastav treh sosednjih držav do prispevkov in pokroviteljstva dežele, pokrajine, gorske skupnosti in občine, od trojezičnega transparenta sredi Trbiža do aktivne udeležbe župana Carla Toniuttija, ki je ves dopoldanski del sedel za predsedniško mizo. Gre očitno za nove odnose politike do slovenske manjšine; te odnose smo v zadnjem času kar

nekajkrat zabeležili, od prisotnosti goriskega župana na manifestaciji za Kmečko banko pa do podelitve pečata mesta Trst Cirilu Zlobcu. Razveseljivo je dejstvo, da tudi župan skrajno severne občine naselivitvene ozemlja Slovence v Italiji prav tako pojmuje prisotnost slovenske manjšine kot obogatitev tega narodnostno mesanega prostora.

Posebne omembe pa je vredno dejstvo, da so dopoldanskemu delu

zasedanja prisostvovali dijaki trbiške gimnazije, kar kaže na veliko zanimanje in očitno tudi na oceno, da so problemi narodnostnega sobivanja dejansko tudi problemi trbiškega prebivalstva.

Tu bi lahko tudi končali s poročilom o zasedanju, saj samo dejstvo, da je simpozij bil, prerasca njegovo vsebino. To pa seveda ne pomeni, da je bila vsebina skromna. nasprotno, bila je nadvse bogata, raz-

deljena v tri skupine tematik. V prvo skupino sodijo pričevanja krajevnih predstavnikov jezikovnih skupnosti, ki jih ločeno povzemamo, v drugo skupino znanstveni pristop k vprašanju Kanalske doline, v tretjo pa aspekti, ki na evropski in celo svetovni ravni izzivalno odpirajo manjšinsko vprašanje tudi v okvirih, ki jih znanost doslej ni jemala v postev.

Prav glede na zadnji

aspekt sta izzvala veliko zanimanja posega danske antropologinje Anne Knudsen iz Københavna in norveskega politologa Iverja Brynilda Neumann, ki trenutno dela na evropskem univerzitetnem inštitutu v Firencah. Pristop do jezika oziroma jezikov v Evropi in v svetu, ki ga je predstavila Knudsenova, je nedvomno drugačen pogled na tematiko, v katero je antropologinja vpletla številne socioloske in ekonom-

Na sliki od leve trbiški župan Carlo Toniutti, delovni predsednik Janez Stergar, Anne Knudsen in predstavnik društva Planika Peter Gerdol. (Foto Rudi Pavšič)

ske aspekte ter v bistvu osvojila tezo nekaterih evropskih institucij, čes da je jezik le eden izmed lističev marjetice, ki predstavlja celovitost človekovega vključevanja v okolje, ki ga obdaja.

Neumann pa je odprl vprašanje evropske identitete, ki ge je morda pretirano abstrahirano kot skupni imenovalec, pri čemer naj bi bile posamezne identitete nekako potisnjene v ozadje. Sarmančna tema, vendar nedvomno primernejša za skandinavski pristop kot za obravnavanje v krajih, kjer so v zadnjih dveh stoletjih vojne, etnični spori in divji nacionalizem globoko zarezali v družbeno tkivo. Tako so nekateri razpravljalci to temo prikovali k tlem nase stvarnosti, med temi senator Darko Bratina, ki je dejal, da sicer vsi soglasamo s priznavanjem neke abstraktne evropske identitete, ko pa razmisljamo dalje, potrebujemo sredstva, da to identiteto natančneje opredelimo. Teh sredstev pa nam politika nikoli ni dala na razpolago.

Ostaja še drugi sklop tem, znanstveni referati o stanju v Kanalski dolini. Namenjen jim je bil popoldanski del večerašnjega zasedanja in nadaljevala se bodo danes; sele po koncu današnjega dela bo torej možna globalna ocena tudi vsebinskega prispevka tega simpozija k razvoju Slovencev v Kanalski dolini.

Bojan Brezigar

Venosi poudaril življenjskost Slovencev v Kanalski dolini

Salvatore Venosi je svoj poseg osredotčil na sedanost, kajti o zgodovini Kanalske doline in njenih jezikovnih skupnosti so obširno govorili drugi govorniki. Venosi je se predvsem obširno izpostavil dejavnost kulturnega krožka Planika, ki je prav pred kratkim izdalo prvo številko svojega vestnika.

Sicer pa je Venosi objasn timer svetle in senčne strani problemov slovenskega prebivalstva v Kanalski dolini, od rahlo kritične ugotovitve, da so Slovenci pri izražanju svoje identitete pogosto previdni in zadržani, do pozitivne oznake, da je kljub temu slovenstvo in z njim slovenski jezik del nacina življenja v Kanalski dolini.

Kot negativni premik zadnjega časa je Venosi izpostavil zamenjavo v slovenski prafari v Zabnicah, kjer je cerkvena oblast odvzela faro slovenskim franciscanom in smo dočakali čas, »ko bo skoraj neopazno iz naše skupne kulture izginila ena bistvenih potez, slovenska molitev v cerkvi.« Do tega je bila tudi Republika Slovenija precej mlacna, je ugotovil Venosi.

Med pozitivnimi premiki pa je Venosi navedel predvsem pouk slovenske v Kanalski dolini. Pouk organizirajo ze osmo leto, pred kratkim pa je bil ustanovljen tudi študijski sk-

lad z namenom, da bi omogočali slovenski mladini solanje v slovenscini na visjih srednjih solah. Tecaji slovenscine so namenjeni v glavnem otrokom, organizirali pa so tudi nekaj tečajev za odrasle. Venosi je omenil se slovensko glasbeno šolo, sedež Slovenskega raziskovalnega inštituta in ze omenjeno društvo Planika, ki prireja povprečno eno prireditev na mesec. Prvic v zgodovini doline so tudi organizirali Prešernovo proslavo, veliki pa so tudi načrti. Tu velja omeniti skorajšnjo odprtje knjižnice s približno 1.500 knjigami. Skratka, Venosi je orisal življenjskost te skupnosti, ob uspehih in neuspehih, vendar kljub vsemu z noto optimizma, ki jo dokazuje tudi sedanji simpozij. »Nekaj takega bi nam v preteklosti ne uspelo,« je ugotovil Venosi, ki je poudaril otoplitev odnosov med tremi manjšinskimi skupnostmi in s tem povratek v čas, tja do prve svetovne vojne, ko je stike med Slovenci, Furlani in Nemci označevala volja po sodelovanju. Seveda, italijanski nacionalizem se obstaja in pritiska, asimilira in vsiljuje italijansko enojezičnost. Pritiski so formalni in neformalni, prav prizadevanje za sožitje pa je najucinkovitejši boj proti tem pritiskom.

Nemci - »tiha manjšina«

Predstavnik nemško-govoreče skupnosti v Kanalski dolini Carlo Lager je v imenu organizacije Kanaltaler Kulturverein predstavil zgodovino in sedanjo stvarnost te skupnosti. Zanimiv je bil se zlasti tisti del, ki je zadeval obdobje zadnjih desetletij, od leta 1939, ko so bili nemško govoreči prebivalci na osnovi pakta med Hitlerjem in Mussolinijem prisiljeni izbirati med italijanskim in nemškim državljanstvom. Okrog osem tisoč ljudi se je odločilo za nemško državljanstvo in od teh jih je približno 7.500 optiralo za Nemcijo in so dejansko zapustili Kanalsko dolino. Nove domove so našli v tedanji Nemciji, v glavnem na Koroskem in Stajerskem.

Lager je poudaril, da ta dogajanja se vedno bremenijo kulturni prostor Kanalske doline. »Veliki diktatorji so sahirali z ljudmi našega jezika, naših globokih tradicij, kot da smo figure na sahovnici, in kakor nje so tudi naše avtohtono prebivalstvo odstranjevali kakor figure s sahovnice,« je dejal. Zaradi tega dogodkov šteje nemško govoreča skupnost približno 800 oseb, ki so postale tiha manjšina. V okviru kulturnega krožka ohranjajo in negujejo svojo etnično identiteto na ozemlju, kjer mirno soživijo ljudje različnega izvora, »treh različnih porekel, v srcu nove Evrope mnogih skupnosti. Kljub geografskim in političnim mejam moramo spoštovati različnost med ljudmi in kulturami, ki so prisotni v Kanalski dolini,« je se dejal Lager.

Furlani med težavami in ovirami

Furlansko skupnost je na včerašnjem zasedanju zastopal dr. Mario Faleschini. S svojim referatom je segel daleč v zgodovino, tja do leta 1.000, ko je bila Kanalska dolina in njeno širše zaledje pod oblastjo Ogleja in bamberskih škofov. V srednjem veku, na pragu industrializacije in razvoja trgovskih dejavnosti, so bili furlansko govoreči ljudje številčno prisotni v urbanih središčih doline, manj pa v agrarnem sektorju. Pocasneje je slo pri cerkvenih zadevah, kjer so Furlane označevali predvsem kot govorce »gallicum idioma«. Prvo versko občino so Furlani dobili na Trbizu.

Tudi za Furlane je bilo 20. stoletje travmatično: prva svetovna vojna in prihod Italije v letu 1919 ter obdobje med obema vojnama so dramatično spremenili podobo Kanalske doline in število furlansko govorečega

prebivalstva je močno upadlo. Zaradi znanih opcij so nemško in slovensko govoreče izseljenke nadomestili italijansko govoreči priseliki.

Faleschini je poudaril, da se danes napor za ohranjanje furlanske identitete in jezika v dolini srečujejo z mnogoterimi težavami in ovirami. Med temi je Faleschini izrecno omenil pomanjkljivo razumevanje solskih oblasti za pouk v furlancini, premalo volje za vzpostavitev medetnične in medjezikovne komunikacije, kar je prišlo do izraza tudi včeraj: prevajalske službe za furlancino ni bilo ne zaradi pomanjkanja volje, ampak zaradi pomanjkanja strokovnjakov, ki bi to službo lahko zagotovili. Vendar je Faleschini optimist in je prepričan, da bi Kanalska dolina lahko postala uspešen primer večetničnega kulturnega sožitja.

Utrinki iz preteklosti

Kuhane hruške na prodaj

Januar 1949, Ul. Udine, na vogalu z Ul. S. Anastasio.

Ali se še spominjate, ko so po mestu prodajali hruškice »petorai«? Brkati mož na sliki je ponujal kuhane hruške tako, da jih je jemal

iz lonca in jih nabodel na palčko, ki jo drži v levi roki. Hruške »petorai« so bile najbolj okusne tople, zato je nosil prodajalec lonec v drugem, večjem in pogostokrat lepo okrašenem zaščitnem loncu,

»ramadi«. Hruške so prodajali pozimi po mestnih ulicah, kavarnah in gostilnah. V glavnem so se s tem ukvarjali Benečani ali Furlani. (Foto M. Magajna, last OZE)

D. in G.

Pojasnila bralca k sliki o trgatvi

Splošno uredništvo Primorskega dnevnika V zvezi s sliko objavljeno v soboto, 7. t.m. na 6. strani pod naslovom »Utrinki iz preteklosti« se želim odzvati vabilu etnografske skupine pri NSK in pojasniti sledece: sliko je posnel pokojni Albin Bubnič konec meseca septembra 1969. leta na terasastih vinogradih v bre-

gu pod Prosekom, ki mu pravimo brajde. Na sliki je »ovekovečen« pokojni Prosečan Mario Furlan, ki nosi brento ovito s pasom, po domače oprta. Ta je sestavljena iz dveh delov. Prednji, ki sloni na čelu, je iz močnega sirokega platnenega pasu, s katerim je povezana tanka odporna vrv, ki ovije brento. Za

omenjene podatke sem gotov, ker sem pokojnega A. Bubnica tisto trgategv osebno napotil na proseški breg. Na koncu izražam svojo razpoložljivost skupini NSK, da si sliko ogledajo na mojem domu, kjer sem jim na razpolago se za dodatna pojasnila.

Srečko Orel
Devinsčina 6

Poziv bralcem

Bralce naprošamo, da sporočijo morebitne pripombe ali dopolnila k objavljenim dokumentom Odseku za zgodovino Narodne in študijske knjižnice, tel. 632663.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

»Stežice« tokrat posvečene kmetijstvu na Tržaškem

TRST - Nedeljska oddaja Kam vodijo naše stežice bo tokrat posvečena kmetijstvu na Tržaškem. Tema je razširjena na več panog kmetijstva, da bi dobili čim širši vpogled v stanje in problematiko dela zamejskih pridelovalcev in zivnorejcev. Med gosti v studiu bodo čebelar Igor Castellani, sirar Lenard Vidali, vinogradnik Andrej Milčič in vrtnar Pavel Debelis, ki bodo prikazali svojo dejavnost. Voditeljica oddaje Martina Kafol se bo z gosti pogovorila o letošnjem pridelku, o težavah in o načrtih, ki jih imajo mladi kmetje na Tržaškem, saj bodo v studiu prisotni v glavnem predstavniki mlade generacije. Kot po navadi bodo tudi tokrat Stežice v živo in gledalci se bodo lahko oglasili z morebitnimi vprašanji po telefonu. Začetek bo ob 18. uri na Televiziji Koper, na TVS 1 pa si ponovitev lahko ogledate v petek ob 14.45.

Indonezijski izdelki v sezanski Kosovelovi knjižnici

SEZANA - V Kosovelovi knjižnici v Sezani bo do 10. novembra na ogled razstava indonezijskih izdelkov, kot so indonezijska posoda, batiki in tepihi. Razstavo je s pomočjo žene Maje pripravil Darjon Husodo, Indonezijec po rodu, ki je sinoci pripravil obiskovalcem lepo predavanje o tej daljnji in sončni deželi. In ker je v Indoneziji poznana tudi posebna kultura prehranjevanja, sta predavatelj in njegova žena pripravila tudi domačo specialiteto, katere pokušnja je udeležence večera se bolj navdala z željo, da bi to deželo kdaj obiskali.

Naj se omenimo, da je predmete, razstavljene v Kosovelovi knjižnici, tudi mogoče kupiti.

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu, krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

20.

V glavi mi je rojilo vse po vrsti, najbolj pa sem se bala, da me doleti odpoved. Zatopila sem se v delo, bila pa sem zmedena, nezbrana.

- Kako bi bilo grozno, ko bi si ze kar danes zapravila dobro službo! -

Moj obup je bil očiten, tako da ga je opazila tudi Dory. Vstala je in prisedla k moji mizici, potem pa prijazno vprašala:

»Kaj je s tabo.? Te kaj muči?«

Ker ji nisem takoj odvrnila, me je spodbujala:

»Meni lahko zaupas. Ne bo ti žal!«

Njeno vedenje mi je bilo uganka. Vseeno sem jo hvaležno pogledala in zamrmrala:

»Skrbi me moja zaposlitev. ..danes je ni lahko dobiti...«

»Zelo se motiš. Kar poglej ta kup zaostalih faktur! To je znak, da gre podjetju dobro. Z gospodarjem sva se pogovorila prav o tem in tudi on je priznal, da smo vsi v podjetju pripomogli k takemu poslovnemu uspehu. Posebej je pohvalil tebe, in da nam boš kot prevajalka vedno bolj potrebna. Bodi torej zadovoljna in brez skrbi. Nasa tvrdka te zelo potrebuje.« je poudarila in mi spodbudno kimala kot se nikoli.

Velik kamen se mi je odvalil od srca in v zahvalo sem ji stisnila roko. Hotela sem se nekaj vprašati, pa je pršla pome Meri.

»No, vidiš?! Spet bo treba prevajati... Marta, kar pojdi!« je gospodična Dory pogledala zdaj že iznad svojih papirjev in mi spodbudno pokimala.

Vsa iz sebe sem odvihrala v magazin in Meri je kar zazijala, ko sem jo od navdušenja na vso moč objela.

»Ja, kaj pa to pomeni?« se je cudila.

»Pomeni, da se mi za službo ni treba bati«, sem vzkliknila in se veselo zavrtela.

»Se bova pozneje o vsem pogovorili... Konje je slišati... Nasi kupci so že tu!« je bila Meri vestno pri delu in hitela odpirati vrata.

Dva kmeta, dobra klienta, sta vstopila in zadržano pozdravila. Videti je bilo, kot da se ne znajdeta.

Hitro sem se približala starejšemu in mu ponudila stolico:

»Videti ste utrujen. Izvolite sesti.« sem ga nagovorila.

»Preutrujen, bi bilo boljše reči,« je potožil možakar: »Sosed me je povabil, naj ga pospremim v mesto.«

Oddihoval se je in prijazno pogledoval po meni.

»Seveda: kuku - pomlad je tu! In očka Jože se ne zna odtrgati od dela. Kdo ne bi bil zmatran?! Je tako?« Sem se v sali obregnila ob krajevsko pretegovanje pri delu.

»Vidim, da je danes gospica veselo razpoložena... Verjetno pa ne veste, kako hudo je po Krasu. Fasisti zganjajo tako nasilje, da ni za povedat. Ponizujejo otroke in naše ženske, pretepajo naše mlade, razbijajo. Hočejo nas uničiti, pregnati z naše zemlje. Ljudje so preplaše-

ni. Nasi sinovi so vpoklicani, ali morajo zbežati kam čez mejo. sole zapirajo, privijajo nas z davki, tudi dela ni. Do kdaj bo vse to trajalo. Kako bi se jim radi postavili kdaj po robu... Pa kaj bi pomagalo... Ni za zdržat, ni za zdržat! Pej kam naj se obrnemo za pomoč, komu naj se potozimo...« tako sta vrela zalošt in obup iz priletnega očaka.

Sama sem preizkusila vse to na svoji koži. Mislila pa sem, da je lažje, če si na svojem, če obdeluje? svojo zemljo... Razumela sem možakarjevo potrnost in ga skušala pomiriti:

»Nic ni treba obupavati, očka Jože. Na naše mlade lahko računate. Nic ni za večno in nekoč bo moralo posijati sonce...«

Tako sem mu dajala poguma, ko me je gospodična Dory glasno poklicala k sebi.

Urno sem se oprostila kmetu in odhitela v pisarno. Gospodična Dory je stala pri moji mizici in obračala kup nedovršenih faktur.

»Nezaslišano!« je vzkliknila, ko me je videla in me posvarila: »Dolgo te ni bilo. Se nič ne zavedaš, da si nujno potrebna tu? Pusti čvekanje v magazinu in se raje posveti obdelavi faktur. Brez tega ne moremo priti do zaključka v knjigovodstvu. To nujno rabim.«

V zadregi sem se opravičila in obljubila, da bom svoj delež cimprej opravila. Potem sem z vso vnemo poprijela za delo.

Bilo je v soboto pozno popoldne, ko sem izročila knjigovodkinji vse fakture, da jih pregleda. Ko sem ji lepo urejen sveženj izročala, sem občutila neznansko zadoščenje. Dobri lastnik bo zadovoljen, ker bo imel pravi čas, tudi po moji skromni zaslugi, pregled nad poslovanjem, pa tudi nataktnjena sodelavka ne bo imela kaj reči.

Nestrpno sem čakala, če bo v mojih papirjih kaj napak, in prav začudila sem se, ko mi je čez nedolgo gospodična Dory povedala: »Vse v redu... razen dveh napačnih kolekov.«

Nasobila se je in fakture sama takoj odnesla gospodu Aldu na mizo.

»Sedaj pa uredi se arhiv, da ne bo tako nemaren... in to se danes!« je visokostno naročila, ko je spet sedla na svoj prostor. Seveda sta me njena odrezavost in hlad motila, pa sem molče ubogala.

Ko se je nedolgo za tem spet nekam zgubila, me je zmotil telefonski klic. Nisem vedela, kaj naj storim. Ko je že predolgo zvonil, sem le sla v urad gospoda Alda, sem se le odločila in dvignila slusalko.

»Halo, tu Ljubljana!«

»Halo, tu podjetje Sementi!« sem odgovorila v slovenscini.

»Je gospod Aldo se tam?« je vprašal moski glas.

»Ne, odsoten je, pa se vrne...« sem odgovorila.

»Nujno in važno je! Mu lahko sporočite...? Vam lahko narokujem naročilo?« je vljudno vprašal.

(Se nadaljuje)

TRST / SODELOVANJE MED EVROPSKO UNIJO TER SREDNJE-VZHODNO EVROPO IN SREDOZEMLJEM

Znanost in tehnologija tudi sredstvo za izravnavo družbenih neravnovesij

Slovenija bi rada sodelovala tudi pri skupnih evropskih programih strateških razsežnosti

TRST - Dvodnevna konferenca o možnostih za pospešitev in raztegnitev znanstveno-tehnološkega sodelovanja med Evropsko unijo na eni ter vzhodnoevropskim in sredozemskim zaledjem na drugi strani, ki se je začela včeraj zjutraj na Pomorski postaji in se bo zaključila danes zgodaj popoldne, je izžvenela v poziv Trstu, naj se otrese svoje ozkosti in s pridom izkoristi prednosti, izhajajoče iz njegove dragocene geopolitične lege. Vabila mestu, naj se ne zapira vase, so bila v preteklosti pogosta in seveda neposlusna, včeraj pa jih je izrekla taksna (celo politično) razvejana kopica osebnosti, da jim bo morda prisluhnil tudi konservativni del Trsta. Kdo ve.

Iz nagovorov rektorja tržaške univerze Giacomo Borrusa, direktorja oddelka za znanstvene raziskave v evropskem parlamentu Paola Fasselje, ki je nadomešcal komisarsko Edith Cresson, predsednika kraskega Znanstvenega parka Domenica Romea in celo evroparlamentarca gen. Luigija Calligarisa, kakor tudi iz posegov ministra za industrijo Alberta Clòja in slovenskega ministra za znanost Rada Bohinca je prišlo nesporno do izraza, da mora to mesto - tudi kot vozlišče treh rasno-jezikovnih skupin - ne le ohraniti, temveč kar najbolj ucvrstiti svojo cedalje bolj središčno funkcijo ekonomskega in kulturnega povezovalca srednjevzhodno-junžnih regij ter njihovih skupnosti.

Nikjer drugje v Italiji ni toliko raziskovalnih ustanov kot v Trstu, so poudarili, tem pa se bo pridružil januarja dokumentacijsko-programatijski center Srednjeevropske pobude, znotraj katerega bo tudi oddelek za znanost in tehnologijo. To je bogatsvo, ki so ga Tržacani sprva zavracali, ker ga v svojih ozkih miselnih vzorcih niso razumeli, zdaj pa so ga naposled sprejeli, zato ga gre izkoristiti. Kako? Predvsem tako, da se izsledki Miramarskega centra za teoretsko fiziko, univerze, sinhrotrona, padriškega parka in laboratorijev za biotehnologijo in genetiko v povezavi s sorodnimi centri v notranjini Italije in drugje v Evropi prek telematskega omrežja uporabijo za splošen družbeno-gospodarski napredek v državah, ki so na tem, da vstopijo v Evropsko unijo. Minister Bohinc, ki mu posvečamo ločen sestavek, se je zavzel za to, da bi se Slovenija vključila tudi v evropske raziskovalne programe strateškega pomena.

Drago Gašperlin

Udeleženci zasedanja na tržaški Pomorski postaji (foto Krížmančič/KROMA)

Slovenski znanstveni svet navzoč tudi na Tržaškem

TRST - Med jutranjim delom zasedanja o znanstveno-tehnološkem sodelovanju so tudi odprli tretjo izvedbo bienalne razstave ERA (Esposizione Ricerca Avanzata), ki ponazoruje, do kod so prišli strokovnjaki pri najvišjih oblikah znanstveno-tehnoloških raziskav, in ki bo odprta do 30. novembra. Tod ima svoj stand tudi Tehnološki park Ljubljana, v njegovem sklopu pa so navzoče pridobitve zavoda »Jozef Stefan« in treh od skupno devetih podjetij znotraj parka, ki se jim bo v kratkem pridružilo se deseto.

Kakor nam je pojasnil sef omenjenega zavoda in direktor parka Iztok Lesjak, so dali na ogled predvsem tisto, kar lahko zanima italijanski trg. AMES prikazuje postopke za nadzor čistosti zraka, podjetje INEA nacine, kako optimalno izrabljati električno energijo (ustrezne meritve je med drugim opravilo na račun družbe Snaidero, ki izdeluje stredilnike), RACI procese za nadzor kakovitete izdelovanja (v toplarnah in drugje) oziroma stopnje onesnaženosti, ki jo povzročajo industrijski izpušni pli-

ni, kar omogoča tudi varčevanje z energijo, institut »Jozef Stefan« pa metode za testiranje smučarskih skornjev ter analiziranje raznovrstnih načinov korozije in stopnjo vlage s pomočjo nuklearno magnetske resonance.

Ljubljanski institut J. S. sodeluje z izvedenci tržaškega sinhrotrona, kjer se vrsti sto njegovih raziskovalcev, tod pa je ustvaril tudi lastno eksperimentalno postajo, v kateri so pripravili 30 programov, za katere se izrecno zanima 20 slovenskih podjetij. Sicer pa slovenski znanstveno-raziskovalni svet - vključno z ljubljansko univerzo - sodeluje praktično z vsemi sorodnimi ustanovami na Tržaškem, kar pa je po mnenju ministra Rada Bohinca le eden izmed se tolikih potrebnih korakov za doseg prave kulturne integracije na evropski ravni; to predpostavlja uresničitev najvišjih oblik partnerstva, za to pa bi bilo potrebno nameniti skupnim raziskovalnim programom mnogo več kakor samo tistih 13 odstotkov celovitega evropskega sklada za tovrstne investicije. (dg)

Bohinc: Znanost vzgled politikom

TRST - »Vsestranski razvoj sodelovanja med Slovenijo in državami zahodne Evrope, torej tudi z Italijo, bi moral minimizirati odprta politična vprašanja med jadranskima sosedama in prej ali slej prispevati k njihovi dokončni razrešitvi,« nam je zatrdil minister za znanost in tehnologijo Republike Slovenije Rado Bohinc ob zaključku včerajšnjega dopoldanskega dela tretje dvodnevne mednarodne konference Trieste Cross-Border na Pomorski postaji.

Ugledni zastopnik naše matice, ki smo ga ujeli zadnji trenutek, saj so zaradi drugih obveznosti sicer prisotnega italijanskega ministra za industrijo Alberta Clòja (ne pa zaradi stavke novinarjev) odpovedali tiskovno konferenco, in ki je bil na seminarju tudi glasnik Delovne skupnosti Alpe Jadran, je imel v mislih ze utečene stike med Slovenijo in Evropsko unijo na znanstvenem in številnih drugih področjih. »Nujnost takšnega povezovanja dokazujejo že zgodovinske izkušnje,« je dodal mladi predstavnik Drnovskove vlade, »kajti do prve evropske integracije je prišlo ravno na področju znanosti.« Slovenija intenzivno sodeluje pri mednarodnih programih, kot so COST (1971), EUREKA (1985) in Unijski (okvirni) zunanji program, to pa pomeni, da je mlada republika pravzaprav že znotraj evropskega občestva tako v znanstvenem kot v kulturnem pogledu, nam je povedal minister in dal razumeti, da bi moral biti problem dejanske vključitve njegove države v Evropsko unijo zgolj formalnost.

Je res tako? »Je, toda samo pod pogojem, da nam bo uspelo v tem prepričanju utrditi tiste politike, ki z izpostavljanjem obrobni problemov zavirajo pospešitev dvostranskega sodelovanja in s tem tudi razvoj dobrih političnih odnosov,« je menil minister Bohinc in dodal: »V Sloveniji nam je veliko do čezmejne sodelovanja.« To je seveda vprašanje, ki je vselej neposredno zadevalo tudi našo narodnostno skupnost v Italiji, saj je bila ta v vsem povojnem času povezovalka in

Slovenski minister za znanost in tehnologijo Rado Bohinc (foto KROMA)

posrednica tovrstnih poslov. Kakor vemo, se zdaj vloga manjšine na tem področju neizprosno ozi zaradi znanih nam razlogov. »Storili bomo vse, kar je v naši moči, za to, da bi se institucije Slovencev na italijanskih tleh ohranile in razvijale,« se je obvezal minister. V resnici bo čez kakšen teden dni podpisal z italijanskim kolegom Giorgiom Salvinijem sporazum o bilateralnem sodelovanju v okviru programa PHARE (letoš 6 milijonov, v prihodnjih petih letih pa 30 milijonov nemških mark), ki naj bi ravno prek kooperacije med obmejnimi institucijami na obeh straneh koristil Slovincem v Italiji in Italijanom v Sloveniji.

Rado Bohinc si je nazadnje privoščil se malce samokritike: »Od Italije bi se morali tudi česa naučiti...« Za kaj gre? Za to, da so Italijani osredotočili na skrajni vzhodni meji vrsto znanstveno-raziskovalnih ustanov, Slovenija pa glede tega sepa. Toda ne povsem. »Lani smo odprli v Kopru Znanstveno središče, zdaj pa nameravamo s povezovalko visokosolskih zavodov na Obali ustanoviti tretjo slovensko univerzo,« je povedal minister. (dg)

PROMET / ZDRUŽENJE UPORABNIKOV JAVNIH PREVOZOV

Predstavili so »listino uporabnikov« javnoprevoznih služb v naši deželi

TRST - Včeraj se je v Trstu mudil predsednik vsedravnega združenja uporabnikov javnih prevozov (UTP) Paolo D'Avella, ki je zupanu Riccardu Illyju, predsedniku Konzorcialnega podjetja za prevoze Brunu Menii, predstavniku Državnih železnic Corradu Leonarduzziju in predstavniku avtobusnih prevoznih podjetij iz naše dežele predstavil »Listino uporabnikov« za službe javnih prevozov; na srečanju na zupanstvu so bili prisotni tudi predstavniki združenja iz Veneta, Kampagne in Emilije-Romagne.

Združenje uporabnikov javnih prevozov deluje v raznih

italijanskih deželah, obravnava pa vprašanja, ki so povezana z javnimi prevozi z namenom, da bi bili učinkovitejši in da bi zadovoljili potrebe uporabnikov. Predlogi, ki jih združenje postavlja upraviteljem javnih prevozov izhajajo iz principa, da so le-ti prava dolžina za celotno skupnost; zato je sestavilo listino, ki je nastala po proučitvi trenutnega stanja na tem področju. Predstavilo jo je včeraj na tiskovni konferenci, katere se je udeležil tudi zupan Riccardo Illy. Iz nje predvsem izhaja, da so obstoječe službe v naši deželi glede kakovosti sicer zadovoljive, potrebne pa so vsekakor neka-

tere spremembe; organizacijo raznih služb, je bilo podčrtano, si je treba zamisliti (in nato uresničevati) na osnovi globalnega načrta prevoznih služb (železnice, avtobusov in mestnih prevozov), predvsem pa se mora pri prebivalstvu razviti nova kultura glede uporabe javnih prevozov. Treba je tudi poskrbeti, da bodo uporabniki dobro seznanjeni o prevoznih službah; na deželni in tudi na pokrajinski ravni bi morali izdati listino služb (zemljevid mesta in pokrajine z včrtanimi avtobusnimi progami). Uporabnikom naj bi nudili tudi urnike avtobusnih zvez, ki pa morajo biti zanesljivi; potrebna

je pač stalna informacija o morebitnih spremembah tako urnikov, kot tudi glede prog. Vsa postajališča morajo biti označena, vozovnice pa naj bo možno kupiti tudi v nočnih urah. Poleg tega pa bi morali avtobuse opremiti z napravami za ventilacijo, ker so pogosto prenatrpani. Boleča točka javnih prevozov pa so kombinirane povezave (na pr. vlak-avtobus), ki uporabnikom povzročajo precejšnje težave.

Listina uporabnikov bo prav gotovo v veliko pomoč javnoprvoznim podjetjem; tako je podčrtal zupan Illy, ki je dodal, da si je treba sedaj v čim večji meri prizadevati za kom-

binirane prevoze in izkoristati parkirišča v predmestju. Privoščil je se, da so finančna sredstva za ta sektor odločno nezadostna. Predsednik Konzorcialnega podjetja za prevoze Bruno Menia pa je poudaril, da je podjetje že začelo izvajati načrt za kakovostnejše prevoze, v kratkem pa bosta na avtobusih uporabnikom na razpolago tudi dve karti z urniki in trasami vseh avtobusnih prog. Prevozna podjetja in ustanove morajo torej uporabnike postaviti v središče svojega delovanja, kot je ob koncu včerajšnjega srečanja podčrtal predstavnik Državnih železnic Corrado Leonarduzzi.

GREENPEACE / LADJA ALTAIR V TRSTU

Sprevod proti jedrskim poskusom

Protest pred francoskim konzulatom

Včeraj je v trzasko pristanisce priplula Greenpeaceova ladja Altair. Mirovnikom in naravovarstvenikom je dobro znana, saj je izvedla že veliko akcij proti onesnaževanju, proti prekupčevanju strupenih odpadkov in proti jedrskim poskusom. O njej so po vsem svetu pisali letos spomladi, ko je v Severnem morju preprečila potopitev nafne ploscadi družbe Shell.

Na pomolu, ob katerem se je Altair zasidral, so že včeraj popoldne priredili razstavo, ki simbolizirala boj in delovanje Greenpeacea. Na pomolu so razvrstili pnevmatike, naftne sodčke, v katerih odvajajo jedrske ostanke. Zemeljska obla je plavala v morju katrana. Tako prihodnost nam je prikazal Greenpeace, če se stvari na svetu ne bodo ko-

renito spremenile.

Altairov prihod v Trst so naravovarstveniki WWF, Legambiente, zeleni, ACLI, združenja Italia nostra, mladi komunisti, mladinska sekcija DSL in združenje Senza confine-Brez meje izkoristili za prireditev manifestacije proti francoskim in kitajskim jedrskim poskusom.

Organizatorji v svojem pozivu na manifestacijo opozarjajo na strasanske posledice jedrskih poskusov in na zelo blag protest italijanske vlade pri francoski vladi. Dinijeva vlada je le podčrtala francoskemu veleposlaniku v Italiji na negodovanje italijanske javnosti proti poskusom v Mururoi, so zapisali. Po drugi strani pa je 1. oktobra 30 tisoč ljudi manifestiralo v Milanu proti francoskim jedrskim po-

skusom, in zahtevalo, naj jih predsednik Chirac takoj ukine. Manifestacija se bo začela ob 9.30 na Trgu Oberdan, od koder bo krenil protestni sprevod do sedeža francoskega konzulata v Trstu v Ul. Einaudi pri Borznem trgu. Reportažo o manifestaciji bo po radiu neposredno oddajal Radio onda libera (89 Mhz), ki se bo povezal tudi s podobnimi manifestacijami v Benetkah, Rimu in Milanu. Manifestaciji se je pridružil Kolektiv za družbene prostore, ki poziva ljudi naj iz protesta bojkotirajo francoske izdelke in proizvode.

Na vseh slovenskih visjih srednjih solah bodo imeli danes dijaki zborovanja, na katerih se bodo odločili, ali se bodo udeležili manifestacije po mestnih ulicah.

Razstava Greenpeace pred zasidrano ladjo Altair v trzaskem pristanišču (f. KROMA)

NOVICE

Srečanja o kakovosti služb krajevnih ustanov

Koordinacijsko združenje demokratične levice, ki ga trenutno oblikujejo predstavniki DSL, laburistov, krščanskih socialcev, gibanja Rete in republikancev je iz izobcutljivosti do potrebe po izboljšanju kakovosti služb, ki jih nudijo krajevne ustanove, smatralo za potrebno, da priredi vrsto razprav o tem vprašanju. Prvo tovrstno srečanje, na katerem se bodo soocale socialne in politične sile ter upravni operaterji javnega sektorja, bo v četrtek 26. v konferenčni dvorani hotela Jolly. Odvijalo se bo na temo: Inovativne izkušnje administrativnega upravljanja krajevnih ustanov; udeležil se ga bo tudi inz. Sante Fermi, ki bo orisal izkušnje na bolonjski občini.

Delovno mesto šolskega sluge

Ravnatelj pokrajinskega urada za delo sporoča, da bodo v ponedeljek in torek na sedezu okroznega urada v Ul. F. Severo 46 (od 8.30 do 12. ure) sprejemali prijave (na obrazcu C/1) za eno delovno mesto sluge na Trzaski pokrajini za določen čas (od 10. 11. do 31.12.). Potrebna je diploma nižje srednje sole, poleg tega pa tudi rekviziti, ki jih določa pravilnik krajevnih uprav.

V ponedeljek stavka poštarjev

Usluzbenci poštne uprave bodo v ponedeljek, 23. t.m. stavkali. Enodnevno splosno stavko v postarskem sektorju, v katerem obnavljajo delovno pogodbo, so oklicale sindikalne organizacije, včlanjene v vsedrjavne sindikate CGIL, CISL in UIL. Poštna uprava je vsekakor zagotovila, da bo poskrbela za minimalne usluge, ki jih predvideva normativ.

»EVROPSKI DIALOGI« / NA POBUDO NOVOUSTANOVljenEGA CENTRA

Posvet o zakonu za obmejna območja

Doslej pomanjkljivo načrtovanje - Aktivna vloga manjšin

Sinoci se je zaključil dvodnevni posvet o zakonu za obmejna območja, ki ga je priredil pred kratkim ustanovljeni center za gospodarska in družbena vprašanja »Evropski dialogi« v sodelovanju s Trgovinsko zbornico, z Združenjem industrijcev in s sindikati Cgil, Cisl in Uil.

Zakon 19 iz leta 1991 bo čez dve leti zapadel, postavlja pa se ne samo vprašanje njegove obnove in posodobitve, temveč tudi in predvsem, če ga bodo v prihodnjem obdobju znali učinkoviteje izkoristiti kot doslej.

Predsednik »Evropskih dialogov«, nekdanji poslanec v evropskem parlamentu Giorgio Rossetti, je že uvodoma izrazil globoke pomisleke glede izvajanja zakona, ki do deljuje nasi deželi 555 milijard lir: gre za najpomembnejši zakon v korist Furlanije - Julijske krajine, kar so jih odobrili v zadnjih desetletjih, ker je edini zakon, ki usmerja strategijo italijanske države do razvoja severovzhodne Italije. Obracun pa je vprašljiv, je ugotovil Rossetti: nekatere strukture so postavili na noge sele pred kratkim, kot n.p.r. Finest in Informest za finansiranje oz. spodbujanje gospodarskih pobud v srednji in vzhodni Evropi. Se hujše pa je dejstvo, da vsedrjavnega plana za koordinacijo zakona 19 v okviru smernic Evropske unije se ni. V Rimu kaže, da ne nameravajo obnoviti zakona: če torej ne bodo v najkrajšem izdelali okvirnega plana za izkoriščanje zakona za obmejna ob-

Zasedanja o dosedanjem izvajanju in perspektivah zakona 19 (f. KROMA)

močja v sinergiji z evropskimi prispevki, bo izgubljena neponovljiva priložnost za razvoj naše dežele in Trsta se posebej.

Kaj pa se se rešiti da? Perspektive, ki jih je nakazal predsednik komisije za regionalne politike pri evropskem parlamentu Roberto Speciale, ne bujajo optimizma. S 1. januarjem bo Italija prevzela predsedstvo Evropske unije in to edinstveno priložnost bi bilo treba izkoristiti tudi za uveljavljanje zakona za obmejna območja; zal pa bo Italija imela manjšo politično tezo kot sicer zaradi politične krize, ker ne izvaja smernic Evropske unije, ne izkorisča dodeljenih sredstev, ne predstavlja verodostojnih razvojnih načrtov. Posl. Speciale je navedel možnost, da bi v naso deželo z učinkovito politično akcijo priklicali

650 milijard lir evropskih prispevkov, katerim naj bi se pridružilo se enkrat toliko tukajšnjih finansiranj, s čemer bi lahko ustvarili od dva do tri tisoč novih delovnih mest.

Zalostno sliko je predstavila dosedanja predsednica deželne vlade Alessandra Guerra, ki je orisala pomanjkljivosti v načrtovanju, ki ga je Evropski uniji treba predstaviti za dodelitev sredstev. Tudi trzaski zupan Illy je naglasil, da je treba zakon za obmejna območja bolj izkoristiti, pa tudi posodobiti glede na zgodovinske spremembe, ki so se odvile od leta 1991: odpraviti je treba »zamašek«, ki ga predstavlja neurejeni odnos s Slovenijo, saj brez pristopa sosednje države v Evropsko unijo bosta Trst in Furlanija - Julijska krajina težko vnovčila prednosti, ki jih

nudi geografska pozicija v srcu Evrope.

Podpredsednik deželne vlade Milos Budin pa je naglasil, da je zakon 19 predstavljal zgodovinski preobrat v italijanski politiki od vzhodne meje, saj ni meril več h kompenzaciji za teritorialne izgube, pač pa je opremil deželo za učinkovito sodelovanje z državami srednje in vzhodne Evrope in ji dodelil pristojnosti za mednarodno sodelovanje. Teh možnosti pa doslej niso znali izkoristiti in preti nevarnost, da bi izgubili zgodovinsko priložnost. Budin je tudi poudaril, da zakon ni meril samo na razvoj infrastruktur, pač pa je s finansiranjem dejavnosti slovenske manjšine na tej in italijanske na drugi strani meje priznal njuno vlogo za krepitev mednarodnega sodelovanja.

NABREŽINA / PRODAJA NEPREMIČNIN

Saniranje občinske blagajne

Ko so račune devinsko-nabrežinske občinske uprave zaznamovale rdece številke, so se občinski upravitelji odločili, da sanirajo občinske blagajne tudi s prodajo nekaterih nepremičnin. Ze prejšnja uprava te najzahodnejše občine trzasko pokrajine je sklenila prodati poslopje na nabrežinskem trgu. Na dražbi naj bi bili oddani tako poslopje, kjer je bil sedež vaske godbe na pihala ter knjižnica, kot tudi spodnji prostori hiše, v kateri sta Bar Igor in knjigarna Tercon (na sliki -foto KROMA). Na dražbi, ki je bila sklicana lanskega decembra, je bila prodana prva omenjena nepremičnina.

Po novem bi morale torej knjige knjižnice rotati v prostore komaj prenovljenega kulturnega doma, medeninasta glasbila godbe pa se v prihodnosti preseliti v bivšo klavnico. Na zupanstvu

pravijo, da bi kulturni dom lahko že služil svojemu namenu. Pojavile pa so se birokratske ovire, ker je projektant po zadnjih volitvah postal član občinskega sveta in ne more zaradi tega opraviti zaključnih del. Za zakasnitve glede otvoritve pa naj bi bili sodegovorni posamezni občinski ura-

di, ki ne imenujejo novega vodje del, ter na sploh »ne najboljši« odnosi med Depangherjevim teamom in občinsko tajnico.

Pred kratkim je bila sklicana dražba se za drugo poslopje, točneje za priložne prostore, kjer je bar in knjigarna. Medtem ko je knjigarno kupil dosedanjí upravitelj obrata, se

za gostinske prostore ni na dražbi predstavil nihce.

Občinska uprava bo morala torej sklepiti, če bo dražbo ponovila ali ne. Prav gotovo pa bo na odločitev vplivalo sedanje zdravo stanje občinske blagajne, potem ko je bil primanjklaj saniran. (m.c.)

Pospešitev izmenjave z afriškimi poslovneži

V rdeci dvorani Trgovinske zbornice bo prihodnji torek, 24. oktobra, ob 11.30 poslovno srečanje med predstavniki trzaskega podjetništva ter uglednim veleposlanikom in diplomatskimi zastopniki Kenije, Etiopije in Eritreje.

Obravnavali bodo možnosti ustanavljanja mešanih družb za pozivitvev trgovinske izmenjave na področju živilske industrije (kava, meso, ribe sadni sokovi, čaj, sladkor, paradizniki in rastlinsko olje), izdelovanja alkoholnih pijač (predvsem vodka in gin), izkopa marmorja in granita, tekstilne industrije (bombaz, moška oblačila, tkanine), metalurgije (primarni proizvodi in pločevina), proizvodnje papirja, zdravil, koznih artiklov in steklenic ter v turizmu (gradnja, preustroj in upravljanje hotelov).

TRIKRAT V SREDO OB SLOVENSKI IZVIRNOSTI

Prešernova poezija v različnih jezikih

V Revoltelli so imeli besedo Prešernovi prevajalci

V prijetnem slovenskem vzdušju se je v sredo sklenil niz srečanj s slovensko kulturo, ki ga je Skupina 85 priredila v Avditoriju muzeja Revoltella ob desetletnici svojega delovanja. Sicer je nadih slovesnosti preveval celotno pobudo, že od prvega srečanja s Cirilom Zlobcem, bodisi ker navdaja zavest o uspešnem desetletju delovanja tako prireditelje kot občinstvo s posebno veselostjo, bodisi ker je k pobudi pristopila tudi Občina Trst, ki je tako poklonu slovenski kulturi, v kateri se prepozna del trzaskega prebivalstva, dala tudi pečat uradnosti. Res je, da so se tej pobudi prvo odzvali predvsem Slovenci sami, med Italijani

pa zlasti tisti, ki slovensko kulturo že poznajo, spoštujejo in tudi po malem ljubijo, vendar to nikakor ne zmanjšuje pomembnega dela, ki ga je Skupina 85 opravila za poznavanje slovenske kulture v našem mestu.

Zadnje srečanje Trikrat v sredo je bilo posvečeno Prešernu in novim prevodom njegovih poezij. Prešernov lik in njegov pomen ne samo v slovenski književnosti, temveč tudi v narodni zavesti Slovencev, kar je poudarjal tudi italijanski naslov srečanja, je jedrnat in izčrpno predstavila prof. Marija Pirjevec, docent za slovensko književnost na tržaški univerzi. Iz drugega, bolj nenavadnega kota pa so svoje izkušnje z delom

našega velikega pesnika opisali njegovi prevajalci, ki so se ob tej priložnosti zbrali za isto mizo. Za pesnika Giorgia De Pangherja je prevajanje Prešernovih poezij tudi izziv. Na podlagi prevoda pocasi gradi italijansko verzijo, pri kateri uporablja preprosto, tekočo govorico in se izogiba retorčnosti, ki je bila značilna za dosedanje prevode. Prešerna bo še naprej prevajal, seveda ce mu bodo zupanske obveznosti v Nabrezini pustile dovolj časa.

Klaus Detlef Olov, ki poučuje na univerzi v Celovcu, je o svojih izkušnjah s Prešernom spregovoril v slovenscini, saj v našem starem cesarsko-kraljevem me-

stu le redkokdo se tekoče razume nemško. Za Nemca, ki je studiral v Hamburgu, Prešeren ni bil neznanec, čeprav so ga poznali v senci drugih slovanskih pesnikov. Ko je prišel na novo delovno mesto, ga je k prevajanju Sonetnega venca spodbudila Jožica Certov, mlada koroška Slovenka in urednica Mladja. Prevzeli sta ga pesnikova idejnost in strogost njegove poezije.

Pesnik Juan Octavio Prenz, docent španske književnosti na tržaški univerzi, se je s slovenskim svetom spoznal v četrti Buenos Airesa, kjer je živel kot deček in kjer so govorili vse jezike sveta. Sicer so bili njegovi stariši po rodu Istrani, tako da mu je tukajšnja stvarnost blizu tudi iz tega razloga. Prenz optimistično gleda na prevajanje poezije, ki sploh ni nemogoča, kot trdi marsikateri teoretik. In res, v njegovem prevodu zvenijo Sonetje nesreče zelo naravno, zelo zvesto izvirniku, vsaj za naša ušesa, ki španscino le intuitivno razumemo.

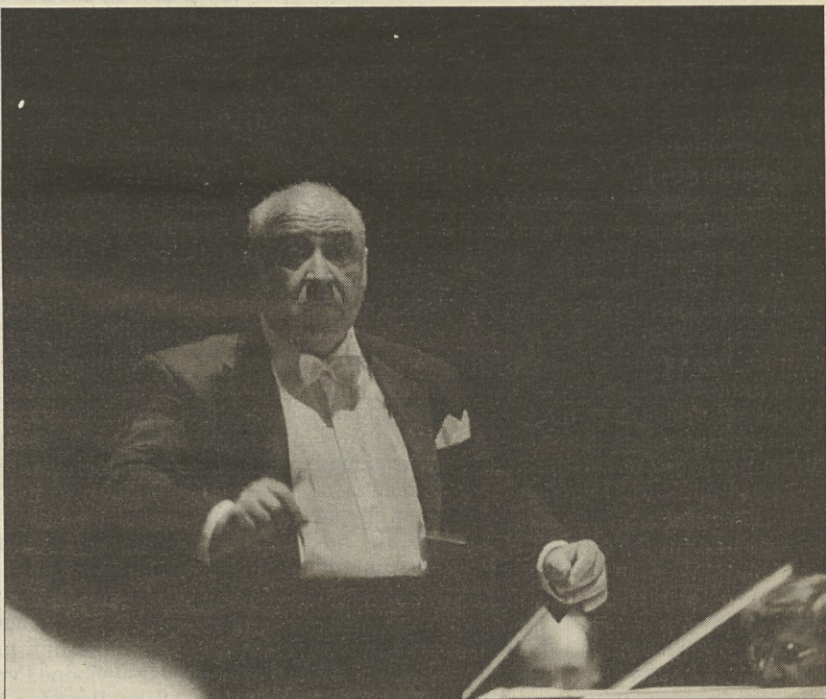
Franceta Prešerna smo v sredo slišali v različnih glasovih, v izvirniku ob občuteni interpretaciji Mire Sardoceve, v italijanscini, nemščini in španscini, in tudi v petju z Vrabčevu Zdravljico, ki je sklenila kratki zaključni nastop Trzaskega okteta. Preden so se razšli, so nazdravili se prisotni s kozarcem vina z zaščitnim poreklom vinogradnika Danila Lupinca.

(bov)

TRIESTE CONTEMPORANEA / PRVI FESTIVAL

Sodobna glasba uvedla Dialogue

Nastopili so simfoniki RTV Slovenija

Koncert sodobne glasbe slovanskih skladateljev in v slovenski izvedbi je v četrtek v dobro zasedeni dvorani Tripcovich uvedel prvi festival, ki ga pod znamenjem sodobne umetnosti srednjevzhodnega evropskega prostora prireja novonastalo združenje Trieste Contemporanea. Simfonični orkester radiotelevizije Slovenija je pod taktirko Antona Nanuta (**na sliki**) najprej predstavil Simfonijo št. 4 Witolda Lutoslawskega (delo napisano leta 1992 je bilo tokrat prvič predstavljeno v Italiji), nato pa so izvedli Sostakovičovo Simfonijo št. 7 »Leningrajsko«. Kot so organizatorji že napovedali na tiskovnih konferencah, kataloga celotne prireditve ne bodo pripravili, zato pa so se v četrtek delili prvo (oz. številko 0) nove revije, ki povzema ime po združenju Trieste Contemporanea. Tokratna številka je skoraj povsem posvečena festivalu, ki se je začel v četrtek in ki bo vse do konca novembra vsebinsko popestril trzasko kulturno dogajanje. Ob podrobnejši predstavitvi Dialogov, ki so za Trst velika novost in izjemnega pomena, je v reviji ponati-

snjen odlomek iz knjige Predraga Matvejeviča »Ex Jugoslavija - Diario di una guerra« (Bivša Jugoslavija - Dnevnik vojne), ki bo v kratkem izšla v italijanscini na pobudo sklada Laboratorio Mediterraneo iz Neaplja. Nova publikacija, ki jo ureja odbor združenja Trieste Contemporanea, je strogo dvojezičen, in sicer italijansko-angleški.

Četrkov koncert, o katerem bomo podrobneje se poročali, je poleg prvih Dialogov odprl tudi letosnjo izvedbo glasbenih srečanj s sodobno glasbo Trieste Prima '95. Tokrat je namreč slo za pravo združitev moči, kajti pri prvi pobudi festivala so z združenjem Trieste Contemporanea sodelovali se občinsko gledališče Verdi, odbor Glasbenega natečaja mesta Trst in združenje za sodobno glasbo Chromas, celotno pobudo pa finančno podpira trzaska Trgovinska zbornica. Dialogi z umetnostjo srednjevzhodne Evrope se bodo danes preselili na likovno področje, v galeriji Tommaseo bodo namreč ob 18. uri odprli razstavo českega ilustratorja Mikulasa Rachlika.

S Prešernovega večera v Revoltelli (foto KROMA)

Predstavitve Kosanovičeve knjige »Trst v kinu«

V knjigarni Minerva so sinoči predstavili knjigo Dejana Kosanoviča »Trst v kinu«, ki jo je pred kratkim ob 100-letnici filma izdala furlanska kinoteka iz Humina. Predstavitve te zanimive knjige je priredila Cappella Underground, o njej sta poleg avtorja, spregovorila filmski kritik in izvedenec Aldo Bernardini in predstavnica tržaškega filmskega krožka Cristina Dosualdo.

Kosanović, ki poučuje na univerzi v Beogradu, velja za enega najboljših poznavalcev in raziskovalcev jugoslovanske filmske umetnosti. Knjiga je sad dolgoletnih avtorjevih raziskav, ki med drugim dokazujejo kako je bil Trst ob koncu preteklega stoletja in ob začetku tega, tudi na področju filma, življenjsko povezan s svojim naravnim zaledjem, predvsem pa z Ljubljano, Zagrebom, Reko in Pulo.

PROTEST / NEOFAŠISTI

SKP ostro proti generalu Calligarisu in Pinu Rautiju

Neofašistično gibanje, ki ga vodi »odpadnik« nacionalnega zavezništva in vztrajni branitelj MSI Pino Rauti, bo priredilo danes v Trstu zasedanje in manifestacijo o priseljencih. Udeležil se je bo tudi evropski poslanec Forze Italia general Calligaris, kar je izzvalo ogorčen protest Stranke komunistične preno-ve. V svojem tiskovnem sporočilu, ugotavlja, da njegova prisotnost na zasedanju neofašistov, dejansko potrjuje koketiranje Berlusconijeve stranke z desničarskimi silami. Udeležba na posvetu o rasizmu in nacionalizmu kaže, da se tudi Forza Italia strinja z najbolj rasističnimi in nacionalističnimi težnjami, ki jih Rautijeva skupina vztrajno zagovarja.

Prodajalka ciklam in tržaški župan

Zgodba mlade Bebe, srbske begunke iz Vojvodine, ki so ji mestni redarji zasolili milijon lir globe, ker je na Borznem trgu protizakonito prodajala sopke ciklam, je številne Trzaccane presunila do srca. Po mnenju občinskega svetovalca Stranke komunistične preno-ve Jacopa Veniera pa to ni mogoče reči o trzaskem županu Illyju, ki naj bi izjavil, da je Beba zakrivila kazenski prekršek, ker je nabirala in prodajala ciklame. Po mnenju svetovalca SKP bi lahko njen primer spodbudil v mestu solidarnostni načrt v pomoč beguncem iz krajev nekdanje Jugoslavije, ne pa tako nehumane izjave, kakršne naj bi jih izrekel župan.

KD FRAN VENTURINI

Pri Domju ustanovili tudi mešani pevski zbor

Pri Domju bo v okviru KD Fran Venturnini deloval tudi mešani pevski zbor. Kot je bilo že ra nedavnem občnem zboru napovedano, je prišlo v društvenem okviru do nekaterih sprememb oz. prenovitev. Tako je v oktobru začel z rednimi vajami otroški pevski zbor, ki ga vodi Suzana Zerjal, ponovno so se zbrali tudi člani moškega zbora, ki predstavljajo pravzaprav zgodovinsko jedro tega društva. Tudi v tej sezoni pa jih bo vodil že dolgoletni zborovodja Ivan Tavcar. Ob vsem tem se pevska dejavnost siri se na mešani sestav: prejšnji teden so bila tako na vrsti prva srečanja s »preverjanjem« zmogljivosti članov novega zbora, sedaj pa se začena zares. Mešani pevski zbor Fran Venturnini bo vodil Walter Lo Nigro, priznani in dokaj uveljavljeni strokovnjak na zboroskem področju.

Prva vaja je na vrsti torek, 24. t.m., ob 20.30. Dolej je k pobudi pristopilo okrog trideset mladih pevcev iz okolice Domja, nekateri so bivši člani društvenega otroškega oz. mladinskega zbora, sicer pa je vabilo k sodelovanju se odprto. Vaje bodo ob torkih in četrkih, zastavljeni cilji pa so zaenkrat predvsem v izoblikovanju ne preveč zahtevnega programa, ki bi zadovoljil širše okolje in obenem uspel skupino utrditi v njenih prvih korakih.

(dam)

Revija pevskih zborov

V dvorani gledališča S. Pellico v Ul. Ananian bo jutri ob 15. uri 5. revija pevskih zborov »Corovivo«, ki jo prireja Zveza zborovskih društev F-Jk USC. Nastopilo bo deset pevskih zborov iz raznih krajev naše dežele, žal pa men dnjimi ni nobenega slovenskega. V žiriji, ki bo zbere ocenjevala, je tudi Jože Fürst iz Ljubljane.

NOVICE

V kinodvorani Ariston film »Zemlja in svoboda«

V okviru 16. Festivala festivalov bodo v kinodvorani Ariston do srede predvajali film Kena Loacha »Zemlja in svoboda« (Land and Freedom); film prikazuje zgodbo mladega angleškega komuniste, prostovoljca v španski državljanski vojni v letih 1936-37 in spore med stalinisti in anarhisti, ki so z razbitjem leveice omogočili zmago generalov.

Razstava Glorie Zeni

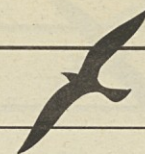
Dravi ob 19. uri bodo v galeriji Spazio arte Epoka v Ul. Polonio 7 odprli razstavo Glorie Zeni »Frammenti«. Umetnica iz Trenta se v Trstu prvič predstavlja predvsem s steklenimi mozaiki. Razstava bo odprta do 18. novembra vsak dan od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.

V ponedeljek predstavitev Otroškega gledališča

V dvorani Cristalla bo gledališče la Contrada v ponedeljek ob 18. uri predstavilo 14. izvedbo Otroškega gledališča »A teatro in compagnia«. Revija je že vrsto let edina tovrstna prireditev v Furlaniji Julijski krajini, ki jo tudi letos solski operaterji nestrpno pričakujejo; doslej je izpolnila vsa pričakovanja, na njej pa bo tudi letos nastopilo Slovensko stalno gledališče.

CGIL: izlet v Kamijo

Nova krajevna zvezna delavska zbornica (CGIL) prireja v nedeljo izlet z osebnimi avtomobili v Kamijo. Izlet predvideva ekskurzijo do koče Pramiosio v gorski skupini Avostanis. Odhod z Oberdankovega trga je predviden ob 8. uri, povratek v mesto pa okrog 17. ure.

MNENJE UPRAVNEGA SVETA SSG

Stavka tehničnega osebja je bila neutemeljena

Obračun brez izgub

Upravni svet Slovenskega stalnega gledališča je na svoji seji v sredo, 18. oktobra, odobril obračun minule sezone 1994-95 in z zadovoljstvom ugotovil, da ni izgub, saj se izdatki popolnoma krijejo s prihodki, kljub temu, da so bili ti nižji od predvidenih. To je tem bolj razveseljivo, ker je bil repertoar izveden v celoti in na visoki umetniški ravni.

V zvezi z nedavno stavko tehničnega osebja pa Upravni svet izjavlja, da vodi gledališče v skladu z obstoječimi zakoni, ob spoštovanju vsedravnih delovne pogodbe in v okviru proračuna, kar nedvoumno dokazujejo tudi obračuni zadnjih sezon. Sindikalnim predstavnikom in celotnemu

tehničnemu kolektivu je bilo zagotovljeno, da bo US upošteval določene zahteve, če bodo pristojni forumi potrdili njihovo upravičenost. Zato je bila stavka neutemeljena in presenečenje, saj ni bila oklicana ne izvedena v skladu s sindikalnimi predpisi in delovno pogodbo.

Upravni svet obzaruje in obsoja tak način nastopa, ki prizadene predvsem gledalce, njim pa se opravičuje, čeprav sam ni nič kriv. Vsekakor z zadovoljstvom jemlje na znanje, da so bili odpravljene nesporazumi in omogočeno redno delovanje ustanove, odprta vprašanja pa bodo predmet nadaljnjih sestankov s sindikatom.

»MACARONI' & VU' CUMPRA'«

Koncerti, razstavi in predavanja proti rasizmu

Ciklus afriških filmov bodo predvajali zadnje tri dni oktobra

Splet pobud proti rasizmu in za sožitje »Macaroni & Vù Cumprà« je v polnem teku: predsinocnim se je v miljski dvorani Verdi odvijal koncert, ki ga je priredilo združenje Anagrumba, jutri pa bo ob 20.30 koncert skupine »Fratelli Mancuso« v dvorani v Ul. Collegio. V ponedeljek ob 18. bo uri v dvorani pri cerkvi S. Maria Maggiore okrogla miza o vlogi gibanja prostovoljcev v podporo nerazvitim državam in za premoščanje neravnovesja med bogatimi in revnimi predeli sveta.

V pasazi Tergesteja je na ogled razstava fotografij, ki prikazujejo vzporedno usodo včerajšnjih izseljencev iz Italije in današnjih priseljencev iz Vzhodne Evrope in Afrike. Razstava bo na ogled do 29. oktobra, za

sole pa so organizatorji priredili vodene obiske (za dogovor telefonirati na številko 913111 od 10. do 12. ter od 16. do 18. ure). V Trzaski knjigarni pa je se vedno na ogled razstava vinjet furlanskega vinjetista Calligara.

Organizatorji so medtem sporočili, da so spremenili dneve, ko bodo predvajali ciklus afriških filmov v dvorani v Ul. Ananian 2: na sporedu bodo 29., 30. in 31. oktobra.

Prihodnjo nedeljo, 29. oktobra, bo popoldne in zvečer praznik v Dijaskem domu z nastopi glasbenih skupin, prodajali pa bodo tudi proizvode iz držav Tretjega sveta, ki so jih uvozili mimo komercialnih uvoznikov, tako da so cenejši za kupce in donosnejši za proizvajalce.

BOLJUNEC / PREDAVANJE PROF. SAMA PAHORJA

Razvoj slovenskega šolstva v naših krajih

Večer je priredil odbor Mladinskega doma

Odbor Mladinskega doma v Boljuncu je v torek priredil zanimivo srečanje na temo slovenskega šolstva v naših krajih. Natančen in izčrpen prikaz razvoja slovenske šole v Boljuncu in tudi v sirijski okolici in sosednji Istri je prisotnim podal prof. Samo Pahor.

Njegovo izvajanje, bogato na podatkih, kot so letnice, imena krajev in ljudi, pa tudi prijetno dopolnjeno z aktualnimi povezavami na naso sedanja stvarnost, je bilo osnovano na zanimivem zgodovinskem zapisu. Iz spisev Kronike enorazredne ljudske šole v Boljuncu pri Trstu je prof. Pahor razvil privlačno predavanje, ki je uspelo prisotnim ustvariti podobo stanja in razvoja slovenskega, pa tudi sosednjega hrvaskega in italijanskega šolstva v naših krajih od prejšnjega stoletja do sodobnejših dni.

Potrebi po solanju mlajšega ljudstva so sprva zadoščali predvsem kateheti, ob njih je kaka vas »premogla« tudi učitelja. Tudi v prejšnjem stoletju so bili osnovni problemi precej podobni današnjim: vprašanje postavljanja in nato rednega vzdrževanja solskih poslopij, plačevanja učiteljevega dohodka, nadzorstva nad solskim poukom. Slovenska in seveda ostale solske stvarnosti so bile tesno vezane na upravno-politične spremembe v državi, pod katere oblastjo so v raznih obdobjih spadala posamezna področja.

Važen mejnik je uvedba krajevne deželne avtonomije v habsburškem cesarstvu leta 1861: vsa Istra in nasi kraji, ki so tedaj bili naravnih del »istrskega prostora« so tedaj tudi na področju izobraževanja občutili nekakšno samovoljno upravljanje krajevnega deželnega zbora. Prof. Pahor je pri tem opozoril na se danes uporabljeno poimenovanje »tužna Istra« za tisti del polotoka, ki je locen od obalnega pasu, globlje v notranjosti. Oblasti so ta predel namenoma puscale v neznanju, niso spodbujale vaskih sol in zato je bila v teh krajih nepismenost zelo visoka. Na ta način so oblasti dosežale boljše nadzor nad ljudstvom, slednje pa je seveda dajalo zunanemu obiskovalcu vtis »žalosti«. Se na prehodu stoletja je v »tužni Istri« bila nepismenost skoraj 70 odstotna.

Kljub zadržanju deželne uprave pa so se šole množile, večkrat so jih spodbudili duhovniki, domači prebivalci pa so sodelovali pri gradnji solskih stavb. Na področju sedanje dolinske občine je bilo precej sol ze v drugi polovici prejšnjega stoletja: vsaka vas je imela svojo enorazrednico, razpolagala je namreč z enim učiteljem za vso solsko mladino. Zanimivo je, kako so dvorazrednico, torej drugega učitelja do deljevali na osnovi povprečnega števila otrok, ki je moralo v dobi treh let presegati stotico: sele tedaj so se solarji lahko delili v dva razreda.

Kronika solskih let iz začetkov tega stoletja beleži vse močnejši politični vpliv nove državne oblasti: po prvi svetovni vojni je vojaško poveljstvo v Dolini ukazalo uvedbo pouka italijanskega jezika, in sicer po eno uro dnevno. Par let pozneje so otroci dobili celo učitelja italijanske narodnosti. V teh letih se je stopnjeval tudi pritisk na slovenske učitelje, ki so bili - kot v Boljuncu Anton Bercè - deležni fizičnih napadov in nato prisiljeni v izselitev. Solški dnevnik boljunske šole je Bercètov sin po vojni v Ljubljani izročil Ernestu Svavi, slednji ga je predal Lavu Cermeljcu, ki ga je leta '65 predal ljubljanskemu solskemu muzeju, v katerem je sedaj hranjen.

(dam)

NA STADIONU 1. MAJA

Tečaj latinskoameriških plesov

Prireja ga SKD Škamperle, vodila pa ga bo Mojca Horvat

Mojca Horvat je spet med nami s svojimi temperamentnimi plesi. Ta podatek bo marsikoga razveselil, saj je priznana umetnica že imela možnost pokazati med nami svoje sposobnosti. Stirikrat je bila državna prvakinja v bivši Jugoslaviji, preden je dobila stipendijo za Broadway, kjer se je izpopolnila v jazzu, stepu in musicalu. Zdaj je njena dejavnost izredno obsežna, saj jo radi kličemo tako na televizijo, kot v gledališče in opero, da s svojimi koreografskimi prijemmi popestri dogajanje in podpre z ustreznimi gibi besedni izraz. Sodelovala je že z vsemi pomemb-

nejšimi gledališkimi hišami. Pri nas jo poznamo iz koreografskih prvin, ki so pozlahtile Verčevu in Kobalovo Ime mu bo Just, Klečevo Vsega je kriva Marjana Derzaj, Flisarjevo Kaj pa Leonardo, Molierovega Zdravnika po sili, ki smo jih imeli priložnost gledati na odru našega Kulturnega doma. Ob živem kontaktu z njo, bomo spoznali njen način dela in se morda odločili za ogled letosnjih musicalov v Cankarjevem domu in v Café teatru.

Od 14. oktobra se namreč skupina mladih izpopolnjuje v jazzu na Stadionu 1. maja, v okviru društva S. Skamper-

le. V tej skupini je se nekaj mest za plesalce moskega spola. Toda Mojca Horvat bo od 4. novembra dalje začela z uvajanjem zainteresiranih plesalcev v svet latinskoameriških plesov. Spoznali bodo boogie-woogie, sambo, merenge, pačanko in podobno. Vezbe se bodo odvijale vsako soboto in trajale po dve solski uri (2x50 minut).

V KD S. Skamperle so pričarani, da bodo plesalci do pusta osvojili prvine za skoraj mojstrsko izvajanje plesnih obratov. Za vse potrebne informacije telefonirajte v večernih urah na št. 572595.

BK

MUZEJ REVOLTELLA

Predstavili bodo video o julijski predstavi v Rižami

V avditoriju muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 bodo v ponedeljek ob 17.30 predstavili video »1945-1995. Rižarna pri Sv. Soboti - Spomin na zalitev«, ki ga je pripravila Rai z režijo Piera Panizona 1. julija letos, ko so v narodnem spomeniku Rižarne v prisotnosti 4000 oseb uprizorili spominsko predstavo »Rižarna pri Sv. Soboti 1945-1995«.

»Spomin na zalitev« je kulturni dogodek, za katerega je dala pobudo Trzaska občina pod pokroviteljstvom predsednika republike in vsedravnega komiteja za proslavo 50. obletnice odpornosti in osvobodilne vojne, s pristopom trzaskе zidovske skupnosti in ob podpori raznih krajevnih, državnih in mednarodnih ustanov. Kulturni dogodek je režiral Renato Sarti, pri njem pa so med drugimi sodelovali Giorgio Strehler, Moni Ovadia in Paolo Rossi.

Ponedeljkovo prireditev v Revoltelli prireja Trzaska občina v sodelovanju z raznimi ustanovami, med katerimi tudi s SSG.

KONCERT / KVALITETNA GLASBA IN RAZVEDRILO

Štajerskih 7 jutri v Repnu

Telovadnica v Repnu bo jutri na podvečer spet zazivila v ritmu narodnozabavne glasbe. Zadruga Ars nova bo namreč poskrbela za prijetno, domaco prireditev: gost večera bo ansambel Štajerskih 7, pred njegovim nastopom pa bodo občinstvo ogreli zvoki Zamejskega kvinteta.

Ansambel Štajerskih 7 je eden najuspešnejših ansamblov v slovenskem glasbenem prostoru v zadnjih nekaj letih. Ustanovljen je bil leta 1985, v desetih letih pa je prejel že stiri prve nagrade na Ptujskem festivalu in na Steverjanskem festivalu, Zlati klopotec na popevki Vesela jesen v Mariboru, bil je zmagovalac leta na Lojtrci domacih, letos pa je zmagal na festivalu TV Slovenija za »Najvalček in Najpolko 1995.«

Doslej je sodeloval na številnih televizijskih oddajah v Sloveniji, Avstriji in Nemčiji, imel je preko 900 nastopov doma in po svetu (v Avstriji, Italiji, Nemčiji, Svici, Kanadi in ZDA).

Glavna značilnost ansambla je univerzalnost v izvajanju glasbenega programa in poudarek na večglasnem petju. Tako lahko na

nastopih ansambla slišimo kvalitetno živo izvedbo zelo raznovrstnih glasbenih zvrsti. Člani ansambla (seveda jih je sedem, kot že napoveduje številka v imenu) so vsi multiinstrumentalisti, v ansamblu pa je poleg solo pevca Ru-

dija Santla, nekdanjega člana mariborske opere, se nekaj dobrih vokalistov.

Ob taki premisi torej zabave in razvedrila jutri v Repnu ne bo manjkalo. Koncert se bo začel ob 18. uri.

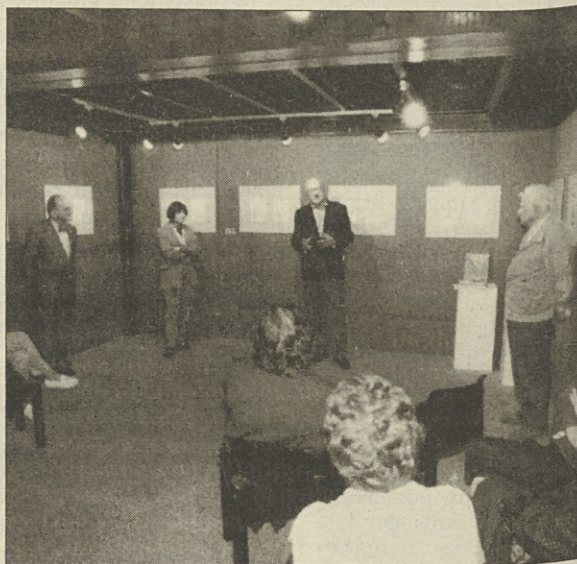
TRŽAŠKA KNJIGARNA / KNJIŽNE NOVOSTI

Monografija o arh. Ravnikarju

Delo so predstavili dr. V. Vremec, prof. F. Ivanšek in arh. M. Pozzetto

Z veliko monografijo o Edvardu Ravnikarju, slovenskem arhitektu in urbanistu, se je predsinocnim začela letosnja sezona predstavitev knjižnih novosti in zanimivosti v Trzaski knjigarni. O liku in delu tega znamenitega Slovenca so spregovorili dr. Vladimir Vremec, ki je tudi spodbudil predsinocno srečanje, urednik monografije prof. France Ivanšek in arhitekt Marco Pozzetto. Knjiga - obsežna, večjezična in bogato opremljena s slikami - odkriva pravzaprav malo poznane slovenskega akademika, ki je med drugim zasnoval ljubljanski Cankarjev dom, se uveljavil tudi v mednarodnem prostoru in se kot večstranska kulturna osebnost posvečal tudi likovni ustvarjalnosti.

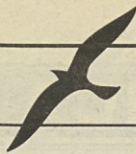
Za prihodnji četrtek bo na vrsti drugo letošnje srečanje s knjižno

novostjo: tokrat bo slo celo za klubski večer, ki ga Trzaska knjigarna prireja v sodelovanju s Slovenskim klubom. Gost večera, ki bo ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani, bo Joško Savli, avtor knjige Slovenija, podoba evropskega naroda: to bo tudi naslov srečanju, na

katerem bosta dovolj valjivo in aktualno temo poleg avtorja razvila se založnik Radivo Humar in prof. Janko Jez. Ob tej priložnosti bo založnik napovedal tudi izid bogate izdaje Presernovega Krsta pri Savici, ki ga je ilustriral akademski slikar Dominko.

(dam)

vabi na

Koncert narodnozabavnega ansambla

ŠTAJERSKIH 7

Na sporedu se: humorist BORIS KOPITAR in krstni nastop novo ustanovljenega ZAMEJSKEGA KVINTETA

JUTRI, 22. OKTOBRA, OB 18. URI

v občinski telovadnici v REPNU Vstopnina 10.000 lir

SODELUJETA:

Gostilna - Pizzeria GUSTIN
ZGONIK - Tel. 229123Rože MIKI
NABREŽINA 104 - Tel. 200286

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,

21. oktobra 1995

URSKA

Sonce vzide ob 6.29 in
zatone ob 17.10 - Dolžina
dneva 10.41 - Luna vzide
ob 3.12 in zatone ob 15.40.

Jutri, NEDELJA,

22. oktobra 1995

MISIJOJSKA N.

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
19,5 stopinje, zračni tlak
1022 mb ustaljen, veter 6
km na uro vzhodnik, vlaga
68-odstotna, nebo jasno,
morje mirno, temperatura
morja 19,3 stopinje.ROJSTVA, SMRTI IN
OKLICIRODILI SO SE: France-
sca Volcic, Alice Macuz,
Veronica Gioch, Federica
Glavina, Veronica Vesna-
ver, Luca Pagnanelli, Reana
Bernè, Corinne Bernardini,
Elisa Folla, Luca Campe-
strini, Davide Furlan.UMRLI SO: 62-letna An-
tonia Udina, 82-letni Libero
Ulcigrai, 91-letna Lidia
Fonda, 65-letni Dino Dudi-
ne, 88-letni Giuseppe Car-
boncich, 80-letni Germano
Specchiari, 89-letni Libero
Lusin, 82-letni Bruno Fab-
bri, 74-letna Anna Sicur,
62-letni Giuliano Ghini, 71-
letni Erik Mandal Hansen,
91-letna Margherita Ponto-
ne, 82-letni Spartaco Dreol-
lin, 85-letni Giorgio Pitac-
co, 84-letni Ruggero Iseri,
59-letna Maria Pizzolato,
65-letna Bruna Sorletti, 76-
letna Giuseppina Tommasi-
ni, 80-letna Gigliola Ravali-
co, 53-letna Paola Sverko,
84-letna Oliva Corona.OKLICI: glasbenik Mi-
chele Stofa in glasbenica
Lara Di Marino, uradnik
Antonio Vecchio in urad-
nica Isabella Mazzei, dela-
vec Roberto Vegliach in
uradnica Adriana De Ber-
nardi, delavec Livio Cerne-
ca in uradnica Adriana
Polst, uradnik Mauro Zan-
ni in uradnica Claudia Pi-

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30
Trg Sv. Jakoba 1 (tel.
639749).Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA
Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.Zdravstvena dežurna
služba
Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

prireja v sodelovanju z gostinsko sekcijo SDGZ

TEČAJ ZA NATAKARJA

(Strežba v jedilnici in baru)
trajanje 400 ur (120 ur delovna praksa)

Namenjen je zaposlenim v sektorju in brezposelnim

Vpisovanja in informacije v tajništvu
Zavoda v Trstu, ul. Ginnastica 72,
tel. 040/566360, do 27. oktobraSLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

obvešča, da je se nekaj prostih mest za naslednje tečaje:

- otroška varuska - 60 ur
- trgovinske dejavnosti (priprava za vpis v REC) - 40 ur
- tehnike prodaje - 30 ur
- zunanja trgovina (za vmesne kadre v podjetju) - 50 ur
- angleščina za poslovno uporabo - 80 ur
- varnost in higijena na delu - 20 ur
- podjetniško usposabljanje - 40 ur
- marketing v zunanji trgovini - 20 ur
- upravljanje agriturističnega obrata - 40 ur
- degustacija vin in poroka vino-hrana - 40 ur
- delovanje in integrirano kmetijstvo - 60 ur

Vpisovanje in informacije v tajništvu
Zavoda v Trstu, ul. Ginnastica 72,
tel. 040/566360.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05,
20.10, 22.15 »Terra e li-
bertà«, r. Ken Loach, i. Jan
Hart, Rosana Pastor.EXCELSIOR - 17.15,
19.45, 22.15 »Apollo 13«, i.
Tom Hanks.EXCELSIOR AZZURRA
- 17.45, 19.50, 22.00 »L'età
acerba«.AMBASCIATORI -
15.30; 17.40, 19.55, 22.15,
24.00 »Batman Forever«, i.
Val Kilmer, Tommy Lee Jo-
nes, Jim Carrey.NAZIONALE 1 - 16.00,
18.00, 20.10, 22.15, 24.00
»Nove mesi - imprevisi
d'amore«, i. Hugh Grant,
Robin Williams.NAZIONALE 2 - 16.00,
18.00, 20.10, 22.15, 24.00
»Mowgli - Il libro della
giungla«, i. Jason Scott Lee.NAZIONALE 3 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15, 24.00
»Da morire«, i. Nicole Kid-
man, Matt Dillon.NAZIONALE 4 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15, 24.00
»Peccato che sia femmina«,
i. Vicotria Abril.MIGNON - 16.00 - 22.00
»Luana, di tutto di più«,
prepovedan mladini pod
18. letom.CAPITOL - 17.00, 19.30,
22.00 »I ponti di Madison
County«, i. Clint Eastwood,
Meryl Streep.ALCIONE - 18.00, 20.00,
22.00 »L'uomo delle stel-
le«, r. Giuseppe Tornatore, i.
Sergio Castellitto, Leo Gul-
lotta, Tiziana Lodato.LUMIERE - 17.50, 20.00,
22.15 »L'isola dell'ingiusti-
zia«, i. Christian Slater, Ke-
vin Bacon, Gary Oldman.

PRIREDITVE

SLOVENSKI KULTURNI
KLUB vabi danes, 21. t. m.,
ob 18.30 na ogled filma
FORREST GUMP.JK CUPA - Sesljan prireja
danes, 21. t. m., ob 20. uri v
društvenih prostorih v se-
sljanskem zalivu »BARCO-
LANA '95« v diapozitivih
Zvonka Vidaua in POD-
MORSKA GLOBINA Rober-
ta Antonija. Vabljeni člani
in prijatelji!TPK SIRENA - Miramar-
ski dvorored 32 danes, 21. t.
m., ob 20.30 bo gost v po-
morskem klubu Bruno Kriz-
man, ki bo predaval o
svojem potovanju z naslo-
vom ALLAH AKBAR - Z
nahrbtnikom po Iranu.
Vljudno vabljeni člani in
prijatelji!AMATERSKI ODER J.
STOKA vabi na kabaretsko
predstavo VAJE V SLOGU v
izvedbi gledališke skupine
SKD Tabor iz Opčin v režiji
Edite Franceskin jutri, 22. t.
m., ob 17.30 v Kulturnem
domu na Proseku.DRUSTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV v Tr-
stu vabi v ponedeljek, 23. t.
m., ob 20.30 v Peterlinovo
dvorano v Donizettijevi uli-
ci na srečanje z zgodovi-
narjem in raziskovalcem
DARKOM DAROVCEM, ki
bo govoril o »Nastajanju
bodoče primorske univerze«.V FINZGARJEVEM DO-
MU na Opčinah bo v pone-
deljek, 23. t. m., ob 20. uri
srečanje V ZIVO O DA-
NASNJI DRUŽINI. Večer
bodo z uvodnimi posegi in
z animacijo pogovora vodili
sociolog dr. Jože Bizjak,
psiholog dr. Bernard Stritih
in psiholog dr. Miran Mozi-
na. Vabljeni!SKD TABOR - Općine -
Prosvetni dom. Do 23. t.
m. razstavlja Bruno Canel-
la. Ogledi vsak delavnik
med 16. in 20. uro ter ob
prireditvah. Vabljeni!SKD TABOR - Općine -
Prosvetni dom. Vsak cetr-
tek se ob 20. uri zbiramo
ženske in dekleta krozka
»OB PLETENJU SE
KAJ...«Pridite!DRUSTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV v
Trstu prireja v sredo, 25. t.
m., ob 16. uri v Gre-
gorčičevi dvorani v Trstu,
Ul. sv. Franciska 20 pre-
davanje o NASTANKU
SLOVENSKE TELEVI-
ZIJE V TRSTU. Predaval bo
režiser pri slovenskem ra-
diu in TV v Trstu Igor Tu-
ta. Vljudno vabljeni!KD F. PRESEREN pri-
reja v sredo, 25. t. m., ob
20.30 v gledališču v
Boljuncu večer diapoziti-
vov: PERU' - DEZELA VI-
SOKIH ANDOV. Gost
večera Sonja Gregori.FOTO TRST 80 vabi na
ogled fotografske razstave
o preteklosti Trsta v Gre-
gorčičevi dvorani, vsak dan
razen ob sobotah in ne-
deljah od 9. do 18. ure.
Pobuda se uokvirja v vse-
državno pobudo »Bila je
Italija« in je lahko zanimi-
va tudi za solsko mladino:
po možnosti skupinski
obisk javite na tel. st.
040/635626. Razstava bo
odprta do petka, 27. t. m.KD RDECA ZVEZDA
vabi na srečanje-razgovor
s CIRILOM ZLOBCEM,
BORISOM M. GOM-
BACEM in MILOSEM BU-
DINOM na temo »PO-
GLED NA POLOŽAJ IN
PERSPEKTIVE SLOVEN-
CEV V NARODNO MESA-
NEM PROSTORU«, ki bo
v soboto, 28. t. m., ob 20.
uri v društvenih prostorih
v Salezu.KD ROVTE - KO-
LONKOVEC, Ul. Monte
Sernio 27 vabi na
SREČANJE v soboto, 28. t.
m., ob 20. uri. Ob sprem-
stvu Mariota Ursica (avtorja
in režiserja) se bosta v ve-
selem razpoloženju srečala
Miranda in Livio Bogatec.
Pridite, ne vam bo žal!

OBVESTILA

NOVOLETNO evropsko
taizejsko romanje za mla-
de bo letos v Vroclavu na
Poljskem od 27. decembra
1995 do 1. januarja 1996.
Vsi mladi, ki se ga želijo
udeležiti so vabljeni na
informativno srečanje, ki
bo danes, 21. t. m., ob
17.30 v Peterlinovi dvor-
ani v Ul. Donizetti 3.
MLADINSKI ODSEK
SPDT prireja jutri, 22. t.
m. 6. Zamejski orientiring
(tekmovalstvo v orientaciji).
Zbirališče ob 9. uri v Gro-
padi. Prijave pri ZSSDI,
tel. st. 635627 ali pol ure
pred startom. Informacije
na tel. st. 55180.DO 22. t. m. je v prosto-
rih društvene gostilne v
Ricmanjih na ogled likov-
na razstava Michele Ota in
Sebastiana Froglie.NOVOUSTANOVljeni
mešani zbor F. Venturini
vabi na vajo v torek, 24. t.
m., ob 20.30 v Kulturni
center A.U. Miro pri
Domju.V TOREK, 24. t. m., ob
19. uri se bo vršil OBCNI
ZBOR jusarjev v Prečniku
v gostilni »Pri Dolores«. Vabljeni!SKLAD MITJA CUK ob-
vešča, da se vsak dan vršijo
popoldanski dopolnilni
pouk in individualne lekcije
iz vseh predmetov na vseh
solskih stopnjah. Informa-
cije po tel. st. 212289 od po-
nedeljka do petka v dopol-
danskem času.SKLAD MITJA CUK ob-
vešča, da je vsak torek na
razpolago svetovalnica za
vzgojo in razvoj. Informa-
cije po tel. st. 212289 od
ponedeljka do petka v do-
poldanskem času.BOOGIE-WOOGIE, sam-
bo, merenge, pačanko ipd.
boš mimogrede osvojil na
tečaju latinskoameriških
plesov v KD S. Škamperle
na Stadionu 1. maj od 4.
novembra dalje. Po dve uri
tedensko bo tečaj vodila
koreografinja Mojca Hor-
vat. Za informacije in vpis
telefonirajte v večernih
urah na tel. st. 572595.

ŠOLSKE VESTI

DIDAKTIČNO RAVNA-
TELSTVO SV. JAKOB ob-
vešča, da Ljudska univerza
prireja tečaj slovenščine za
odrasle na O.S. Gregorič-
Stepančič ter tečaj tela-
vadbe za odrasle na O.S.
Sirok in Grbec. Rok vpiso-
vanja zapade 23. t. m. Inte-
resenti dobijo vse potrebne
informacije na didaktičnem
ravnateljstvu v Ul. Frausin
12, tel. st. 773411.Dolgoletnemu ravna-
telju in sodelavcudr. Gojmirju
Demšarjuiskreno čestita ob vi-
sokem jubileju ter zeli se
mnogo uspešnega udele-
stvanja

Glasbena matica

ČESTITKE

Danes praznuje 80 let
nas dragi oče in nono GOJ-
MIR. Vse najboljše mu ze-
lijo Maja, Zdenko, Goran
in Iztok.MALI OGLASI
tel. 040-361888PRODAM veliko encik-
lopedijo DE AGOSTINI.
Cena po dogovoru. Kupcu
podarim računalnik Com-
modore 64 z igrigami. Te-
lefon 817244 ob uri kosila.
PRODAM volvo station
wagon 16 v, letnik novem-
ber '88, 190.000 km, cena
12.900.000 lir. Tel. st.
211079 od 8. do 13. ure.PRODAM jamaha F2R
600, letnik '91, 19.000 km
v odličnem stanju. Tel. st.
228456 (Pavlo).126 SSM, svetle barve,
maj 1985, v odličnem
stanju motor, gume in ka-
roserija, prodam za
1.700.000 lir. Tel. st.
229121.PRODAM hišo v Boljun-
cu, 120 kv. m z dvoriščem.
Tel. st. 228390.V SREDISCU mesta pro-
dam prostor za avto po
ugodni ceni. Tel. st.
762886 od 19. do 21. ure.SAMOJEDO mladice z
rodovnikom »Kla's« prod-
dam. Tel. st. 040/229213.PRODAM po ugodni ce-
ni smučarske cevlje st. 38,
smuci Fisher in palčke.
Tel. st. 417120.DRUŠTVENA GOSTIL-
NA NA OPCINAH isce go-
stilničarja-upravitelja za
vodenje gostilne. Tel. st.
212072 med 12. in 14. uro.GENERIČNEGA delavca
kot vzdrževalca nujno isce
hotel Palace. Ponudbe na
naslov: C.so Italia 63, Gori-
ca.PEKARNA v Romjanu
isce pridnega in postenega
peka in slaščičarja-vajenca.
Tel. na st. 777106.NUJNO iscem ponovno
odvetnika, ki mu je pri sr-
cu uveljavljanje slovenski-
ne v civilnem postopku.
Tel. st. (040) 228779.ISCSEM delo kot otroška
varuska. Tel. st. 228803.V SREDISCU Trsta
iscsem stanovanje. Tel. st.
630171 v večernih urah.ISCSEM knjigo »Lettera-
tura e società III« za peti
razred DTTZ Z.Zois. Tel.
st. 213682.COS P. TOMAZIČ v
Trebčah potrebuje fotoko-
pirni stroj v dobrem stanju.
Tel. v solskem urniku na
st. 214300.ETNOLSKA SKUPINA
PRI NSK prosi lastnike sta-
rih voščilnic na božično
oz. novoletno temo, da jih
posodijo ob priliki razstave
v decembru. Tel. st.
632663 ali pa v Ul. Petro-
nio 4 pri odseku za zgodo-
vino.ODSTOPAM mesto za
izlet z avtobusom in leta-
lom v Pariz od 29.10. do
2.11. v organizaciji turistič-
nega podjetja iz Ljubljane.
Enkrana prilžnost in ce-
na! Tel. na st. 040/229203
okoli 13. in 19. ure.V NABREŽINI, v nepo-
sredni bližini občinske pa-
lace, zasebnik daje v najem
42 kv. m velik pritlični
prostor, komaj prenovljen,
svetel, z zagotovljenim
parkirnim prostorom, za
urad, ambulanto, obrtnike
in trgovske dejavnosti. Za
informacije poklicati na
tel. st. 040/200740 v po-
poldanskih in večernih
urah.ODPRLI smo novo go-
stilno Pahor v Brestovici
pri Komnu. Nudimo vam
pestro izbiro domačih jedi,
svez domač kruh z ocvirki,
oljivami in panceto.OSMICA je v Dolini pri
Mariu Zerjalu.

PRISPEVKI

V pčastitev spomina ob
4. obletnici smrti Ernesta
Subana darujeta Neva in
Marjan 30.000 lir za TPK
Sirena.Ob 1. obletnici smrti
Stojana Stubelj darujejo ze-
na Anica ter hčerki Majda
in Vlasta z družinama
100.000 lir za obnovo spo-
menika padlim v NOB iz
Saleza.Nosilci krste pok. Anni-
bale Prencis darujejo
150.000 lir za Balinarski
odsek FC Primorje.V spomin na Jolando
Valentic vd. Bertok daruje-
ta Palmira in Stello Krmac
30.000 lir za Kulturni dom
Prosek-Kontovel.V spomin na Ivanko Ce-
glar vd. Grgič darujejo so-
sedje 55.000 lir za SD Zarja
in 55.000 lir za vzdrže-
vanje spomenika padlim v
NOB iz Bazovice.V pčastitev spomina
Albina Škerka darujejo Jo-
sip Legisa (Stivan) 30.000
lir, Helena Legisa vd.
Trampuz (Praprot) 20.000
lir in Arturo Lenti
(Vizovlje) 20.000 lir za sek-
cijo VZPI-ANPI Devin-Na-
brežina.Namesto cvetja na grob
Dore Barut darujejo
Ivanka, Slavka, Vojko in
Ondina 300.000 lir za SKD
Tabor.V spomin na Ivo Zuba-
lic daruje Z. Tomazič
50.000 lir za Sklad Mitja
Cuk.Pepi Starc (Cilen) daruje
10.000 lir za AO Jaka
Stoka.Namesto cvetja na grob
Dore Barut vd. Praselj da-
ruje FARCO S.r.l. 500.000
lir za SKD Tabor.V spomin na Albina
Škerka darujeta Livija in
Vladimir Wilhelm 50.000
lir za sekcijo VZPI-ANPI
Devin-Nabrežina.V spomin na drage
starše daruje Dolfi Tretjak
50.000 lir za vzdrževanje
kriskega spomenika pad-
lim.Ob 100-letnici rojstva
očeta Franca Fabca daruje
hči Anica 100.000 lir za
cerkev v Mavhinjah.V spomin na naso nepo-
zabno prijateljico Karlo
Golob darujejo Pini, Bozi
in Marta z družinama
100.000 lir za Slovensko
dobrodelno društvo,
500.000 lir za Sklad Sta-
dion 1. maj, 50.000 lir za
Marijin dom pri Sv. Ivanu,

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvu Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tličje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.50.000 lir za OPZ Kresnice
pri Sv. Ivanu in 50.000 lir za
Zadružni center za so-
cialno dejavnost.V spomin na Pino Va-
lecic Gregoric darujeta Li-
dija in Anton Glavina
100.000 lir za Center za
rakasta obolenja.V spomin na drago ma-
mo Pino Valecic Gregoric
daruje hči Norma z druž-
ino 100.000 lir za Sklad
Mitja Cuk.V spomin na Pino Va-
lecic Gregoric darujeta
Adrijana in Amalija Gar-
buio 100.000 lir za Sku-
pnost Družina Općine.V spomin na drago Pino
Valecic darujeta družini
Zobec 100.000 lir za SD
Breg.V spomin na Elizabeto
Krizmancic darujeta Marija
in Bruno Kalc 20.000 lir za
Glasbeno matico.Zapustila nas je naša
dragaMarta Micali
vd. TrovatoPogreb bo danes, 21. t.
m., ob 12.15 iz mrtnasni-
ce v Ul. Pietà v ricmanj-
sko cerkev.Zalostno vest sporočajo
hči Graziella, sin
Marino, zet Sergio,
snaha Floriana, vnuki
Alessio, Loretta,
Federico in LorenzoTrst, 21.10.1995
(Pogrebno podjetje - Ulica.
Torrebianca 34)

20.10.1994 20.10.1995

Eno leto je že minilo,
odkar nas je zapustil nas
dragiStojan
StubeljZ zalostjo v srcu se ga
spominjajo

Vsi njegovi

Salez, 21.10.1995

20.10.1990 20.10.1995

Pet let je minilo, odkar
nas je zapustil nas dragiDanilo
KocijancičZ ljubeznijo se ga spo-
minjajozena, sin in hči z
družinamaDolina, Prebeneg,
Mackolje, 21.10.1995

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdivio 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 24. SEPTEMBRA 1995 DO 27. MAJA 1996

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
4.02	(D)	Tržič (4.25), Portogruaro (5.11), Mestre (5.54), Benetke (6.04)	7.59	(E)	Mestre (6.04) , Portogruaro (6.49), Tržič (7.35)
5.37	(D)	Tržič (6.01), Portogruaro (6.47), Mestre (7.36), Benetke (7.47)	8.53	(E)	Mestre (7.07) , Portogruaro (7.49), Tržič (8.29)
6.04	(IR)	Tržič (6.27), Portogruaro (7.13), Mestre (8.04), Benetke (8.15)	10.05	(E)	Benetke (8.00) , Mestre (8.12), Portogruaro (8.55), Tržič (9.41)
6.13	(R)	Tržič (6.38), Portogruaro (7.34), Op.: ukinjeno ob praznikih	10.42	(IR)	Benetke (8.35) , Mestre (8.48), Portogruaro (9.33), Tržič (10.18)
7.13	(E)	Tržič (7.36), Portogruaro (8.22), Mestre (9.07), Benetke (9.18)	11.42	(IC)	Benetke (9.35) , Mestre (9.48), Portogruaro (10.33), Tržič (11.18)
7.50	(IC)	TERGESTE -Tržič (8.13), Portogruaro (8.55), Mestre (9.35), Benetke (9.46)	13.42	(IR)	Benetke (11.35) , Mestre (11.48), Portogruaro (12.33), Tržič (13.18)
8.13	(IR)	Tržič (8.36), Portogruaro (9.22), Mestre (10.07), Benetke (10.20)	14.12	(D)	Benetke (12.09) , Mestre (12.19), Portogruaro (13.03), Tržič (13.48)
10.13	(IR)	Tržič (10.36), Portogruaro (11.22), Mestre (12.07), Benetke (12.20)	15.42	(IR)	Benetke (13.35) , Mestre (13.48), Portogruaro (14.33), Tržič (15.18)
11.56	(IC)	Tržič (12.20), Portogruaro (13.01), Mestre (13.42) , Rim Termini	16.04	(IC)	Mestre (14.23) , Portogruaro (15.02), Tržič (15.40)
12.13	(IR)	Tržič (12.36), Portogruaro (13.22), Mestre (14.07), Benetke (14.20)	16.25	(D)	Benetke (14.22) , Mestre (14.32), Portogruaro (15.16), Tržič (16.01)
13.10	(D)	Tržič (13.33), Portogruaro (14.19), Mestre (15.07), Benetke (15.17)	17.42	(IR)	Benetke (15.35) , Mestre (15.48), Portogruaro (16.33), Tržič (17.18)
14.13	(IR)	Tržič (14.36), Portogruaro (15.22), Mestre (16.07), Benetke (16.20)	18.50	(D)	Benetke (16.21) , Mestre (16.32), Portogruaro (17.25), Tržič (18.22)
15.13	(D)	Tržič (15.36), Portogruaro (16.22), Mestre (17.06), Benetke (17.16)	18.57	(D)	Benetke (16.55) , Mestre (17.06), Portogruaro (17.48), Tržič (18.33),
15.50	(IC)	Tržič (16.13), Portogruaro (16.55), Mestre (17.35), Benetke (17.46)	19.37	(IR)	Benetke (17.29) , Mestre (17.39), Portogruaro (18.28), Tržič (19.13)
16.13	(IR)	Tržič (16.36), Portogruaro (17.22), Mestre (18.07), Benetke (18.20)	20.00	(IC)	Benetke (18.02) , Mestre (18.14), Portogruaro (18.54), Tržič (19.36)
17.13	(IC)	Tržič (17.36), Portogruaro (18.22), Mestre (19.07), Benetke (19.18)	20.55	(R)	Benetke (18.22) , Mestre (18.35), Portogruaro (19.34), Tržič (20.31)
17.27	(R)	Tržič (17.54), Portogruaro (18.52), Mestre (19.47), Benetke (19.58)	21.42	(IR)	Benetke (19.35) , Mestre (19.48), Portogruaro (20.33), Tržič (21.18)
18.13	(IR)	Tržič (18.36), Portogruaro (19.22), Mestre (20.07), Benetke (20.20)	22.00	(IC)	Benetke (20.02) , Mestre (20.14), Portogruaro (20.54), Tržič (21.36)
19.13	(E)	Tržič (19.36), Portogruaro (20.22), Mestre (21.04), Benetke (21.15)	23.42	(E)	Benetke (21.35) , Mestre (21.48), Portogruaro (22.33), Tržič (23.18)
20.25	(E)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.31), Mestre (22.14) , Ženeva	0.42	(IR)	Benetke (22.35) , Mestre (22.48), Portogruaro (23.33), Tržič (0.18)
21.13	(IR)	Tržič (21.36), Portogruaro (22.22), Mestre (23.08) Benetke (23.21)	1.42	(IR)	Benetke (23.35) , Mestre (23.48), Portogruaro (0.33), Tržič (1.18)
22.13	(E)	Tržič (22.36), Portogruaro (23.22), Mestre (0.04) , Rim Termini	2.35	(D)	Benetke (0.20) , Mestre (0.31), Portogruaro (1.26), Tržič (2.11)

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
5.22	(R)	Tržič (5.46), Gorica (6.08), Videm (6.39) (ukinjen ob praznikih)	6.46	(R)	Videm (5.21) , Gorica (5.54), Tržič (6.17) (ukinjen ob praznikih)
5.50	(R)	Tržič (6.18), Gorica (6.44), Videm (7.20)	7.29	(R)	Videm (6.05) , Gorica (6.38), Tržič (7.01)
6.23	(D)	Tržič (6.47), Gorica (7.10), Videm (7.37) (ukinjen ob praznikih)	7.51	(D)	Videm (6.44) , Gorica (7.08), Tržič (7.27) (ukinjen ob praznikih)
6.48	(R)	Tržič (7.16), Gorica (7.40), Videm (8.12) (ukinjen ob praznikih)	8.33	(R)	Videm (7.00) , Gorica (7.38), Tržič (8.02), (ukinjen ob praznikih)
7.19	(IR)	Tržič (7.43), Gorica (8.03), Videm (8.27)	8.40	(D)	Videm (7.36) preko Palmanove in Cervinjana v Tržič (8.16), (ukinjen ob praznikih)
8.19	(R)	Tržič (8.47), Gorica (9.12), Videm (9.47)	9.14	(R)	Videm (7.52) , Gorica (8.27), Tržič (8.48), (ukinjen ob praznikih)
9.19	(IR)	Tržič (9.43), Gorica (10.03), Videm (10.27)	9.56	(IR)	Videm (8.49) , Gorica (9.13), Tržič (9.32)
11.19	(IR)	Tržič (11.43), Gorica (12.03), Videm (12.27)	10.52	(R)	Videm (9.36) , Gorica (10.00), Tržič (10.24)
11.40	(R)	Tržič (12.07), Gorica (12.29), Videm (13.03) (ukinjen ob praznikih)	12.33	(IR)	Videm (11.26) , Gorica (11.50), Tržič (12.09)
12.19	(D)	Tržič (12.43), Gorica (13.06), Videm (13.33)	14.04	(R)	Videm (12.36) , Gorica (13.12), Tržič (13.35)
12.25	(R)	Tržič (12.53), Gorica (13.19), Videm (13.54) (ukinjen ob delavnikih)	14.33	(IR)	Videm (13.26) , Gorica (13.50), Tržič (14.09)
13.19	(IR)	Tržič (13.43), Gorica (14.03), Videm (14.27)	15.18	(R)	Videm (13.50) , Gorica (14.26), Tržič (14.49), (ukinjen ob praznikih)
13.27	(R)	Tržič (13.55), Gorica (14.20), Videm (14.55) (ukinjen ob praznikih)	15.53	(R)	Videm (14.30) , Gorica (15.04), Tržič (15.25)
14.19	(D)	Tržič (14.43), Gorica (15.06), Videm (15.33) (ukinjen ob praznikih)	16.33	(IR)	Videm (15.26) , Gorica (15.50), Tržič (16.09)
14.34	(R)	Tržič (15.03), Gorica (15.26), Videm (15.58)	18.18	(R)	Videm (16.50) , Gorica (17.26), Tržič (17.49), (ukinjen ob delavnikih)
15.19	(IR)	Tržič (15.43), Gorica (16.03), Videm (16.27)	18.26	(R)	Videm (17.04) , Gorica (17.37), Tržič (17.58), (ukinjen ob praznikih)
16.19	(D)	Tržič (16.45), Gorica (17.07), Videm (17.36) (ukinjen ob praznikih)	18.33	(IR)	Videm (17.26) , Gorica (17.50), Tržič (18.09)
16.56	(R)	Tržič (17.24), Gorica (17.47), Videm (18.20) (ukinjen ob praznikih)	19.20	(R)	Videm (17.52), Gorica (18.28), Tržič (18.51), (ukinjen ob praznikih)
17.19	(IR)	Tržič (17.43), Gorica (18.03), Videm (18.27)	19.44	(D)	Videm (18.31) , Gorica (18.58), Tržič (19.20)
17.38	(R)	Tržič (18.07), Gorica (18.32), Videm (19.08)	20.22	(D)	Videm (18.59) , Gorica (19.33), Tržič (19.55), (ukinjen ob praznikih)
17.51	(D)	Tržič (18.15), preko Cervinjana in Palmanove v Videm (18.54) . (ukinjen ob praznikih)	20.33	(IR)	Videm (19.26) , Gorica (19.50), Tržič (20.09)
18.19	(D)	Tržič (18.44), Gorica (19.06), Videm (19.35) (ukinjen ob praznikih)	21.15	(R)	Videm (19.53) , Gorica (20.26), Tržič (20.47)
18.39	(R)	Tržič (19.06), Gorica (19.28), Videm (20.01)	22.33	(IR)	Videm (21.26) , Gorica (21.50), Tržič (22.09).
19.19	(IR)	Tržič (19.43), Gorica (20.03), Videm (20.27)	0.52	(IR)	Videm (23.26) , Gorica (0.02), Tržič (0.25)
20.07	(R)	Tržič (20.34), Gorica (20.57), Videm (21.24)			
21.19	(IR)	Tržič (21.43), Gorica (22.03), Videm (22.27)			
23.05	(R)	Tržič (23.33), Gorica (23.58), Videm (0.33)			

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
9.13	(E 221)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) prihaja iz Zeneve - Opčine (9.40) - nadaljuje v Zagreb	6.52	(E 240)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Budimpešte - Opčine (6.24) - nadaljuje v Benetke
12.02	(IC 243)	DRAVA - prihaja iz Benetk - Opčine (12.28) - nadaljuje v Budimpešto	10.58	(IC 264)	KRAS - prihaja iz Zagreba Opčine (10.28)
17.57	(IC 265)	KRAS - Opčine (18.25) - nadaljuje v Zagreb	16.57	(E 242)	DRAVA - prihaja iz Budimpešte - Opčine (18.30) - nadaljuje v Benetke
0.02	(E 241)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Benetk - Opčine (0.50) - nadaljuje v Budimpešto	19.51	(E 220)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Zagreba - Opčine (19.23) - nadaljuje v Zenevo

IC - Intercity

E - ekspresni vlak

IR - Meddeželni vlak

D - Brzovlak

R Deželni vlak

ŠTANDREŽ / OBČNI ZBOR PD ŠTANDREŽ

Ocene in ugotovitve enoletnega dela

Poudarek 30-letnici dramskega odseka

V četrtek, 5. oktobra so se na rednem občnem zboru zbrali člani Prosvetnega društva Standrež, pregledali delovanje v enoletnem obdobju ter izvolili člane upravnega odbora, nadzornega odbora in razsodišča.

Tajniško poročilo je na občnem zboru podala Kristina Marusič, ki je izčrpno prikazala bogat obseg dejavnosti, pri čemer velja posebej omeniti delovanje dramske skupine, ki ima za sabo trideset let neprekinjene dejavnosti. Sicer je podoben prikaz delovanja dramske skupine podal Božidar Tabaj, tri desetletja dolgo pot pa so zabeležili tudi v publikaciji, ki so jo pripravili ob jubileju.

O mladinskem pevskem zboru je na občnem zboru poročala Martina Nanut. Zbor vodi Kristina Marusič, v minuli sezoni je imel vrsto nastopov doma in v raznih krajih. Večkrat je nastopil tudi skupaj z otroškim zborom Oton Zupancič. Poročilo o mešanem pevskem zboru je podala Ticijana Zavadlav.

Predsednik društva dr. Damjan Paulin je poudaril dragoceno vlogo društva na področju kulturno-prosvetne dejavnosti in omenil vrsto pomembnih in odmevnih prireditev.

Po poročilu blagajnika (Lucijan Pavio) in predsednika nadzornega odbora (Ivo Cescut) so udeležence pozdravili številni predstavniki sorodnih društev in organizacij.

Novi odbor društva sestavljajo: Dimitri Brajnik, Marko Brajnik, Marjan Breščak, Lucijan Kerpan, Joana Marusič, Kristina Marusič, Jordan Mucic, Martina Nanut, Lucijan Pavio, Damjan Paulin, Danijela Puia, Božidar Tabaj, Marko Tabaj, Silvan Zavadlav, Ticijana Zavadlav. V nadzorni odbor so bili izvoljeni Ivo Cescut, Igor Paulin, Viktor Selva, v razsodišče pa Dusan Brajnik, Pavel Marusič, Ljudmila Suligoj. Na sliki - Foto Studio Reportage - z občnega zbora društva.

BENCIN

Danes popoldne in jutri so na Goriskem dežurne naslednje crpalke:

GORICA
MONTESHELL - Ul. Trieste, 22
IP - Ul. don Bosco, 108
AGIP - Ul. Aquileia, 60
FINA - Korzo Italia, 103

TRŽIČ
MONTESHELL - Ul. Matteotti, 23
ESSO - Ul. 1. Maggio, 59
IP - Ul. Boito, 57
FINA - Ul. Cosulich, 21

KRMIN
MONTESHELL - na državni cesti štev. 56
GRADIŠČE
AGIP - na cesti proti Marjanu

RONKE
ERG - Ul. Aquileia
FOLJAN
AGIP - Ul. Redipuglia
ROMANS
API - Trg Candussi
FOSSALON
MONTESHELL - Fos-salon

PRISPEVKI

Ob 5. obletnici smrti Emila Mucića, darujeta hči Stana in žena Sava 50 tisoč lir za mešani pevski zbor Oton Zupancič.

Namesto cvetja na grob Elizabete Kralj vdove Križmancić, darujejo družine Cotic Danilo, Cotic Gabrijela in Cotic Adrijana 150 tisoč lir za Kulturno društvo Sovodnje.

OBVESTILA

SPD GORICA prireja jutri popoldne tradicionalno družabnost - praznik kostanja - pri Stekarju. Družabnost bo od 13. ure do mraka. Za bolj pridne prireja društvo tudi pohod(ic) od pevskega mostu preko Podgore in Kalvarije do Stekarja. Zbirališče in odhod ob 9.30 izpred pevskega mosta na goriski strani. Povratek (verjetno) z avtomobilom.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV GORICA prireja, v sodelovanju s centrom Emil Komel, tečaj za pevodje otroških in mladinskih zborov. Tečaja, ki ga bo vodil prof. Hilarij Lavrencić, se lahko udeležijo tudi učitelji glasbe in drugi interesi. Informacije na tajništvo centra E. Komel vsak delavnik od 8.30 do 12.30, tel. 532163. Prvo srečanje bo v četrtek, 26. t.m., ob 20. uri v Komorni dvorani Katoliškega doma.

SKD KREMENJAK iz Jamelj, prireja plesne vaje za otroke in odrasle. Prijavite se lahko pri Milki Pahor tel. 419993 ali pri odbornikih društva.

CIPKARSKA SOLA V GORICI in SKD HRAST IZ DOBERDOBA prireja ta tečaj klekljanja. Prijave v cipkarski soli (tel. 386461) ali pri SKD Hra-st (tel. 78130, 78262, 78268).

KINO

GORICA
V I T T O R I A
16.00»Power rangers«. 18.00-20.00-22.00»Da morire«. Igra Nicole Kidman. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.15-19.45-22.00»Apollo 13«. Igrata Tom Hanks in Kevin Bacon.

TRŽIČ
COMUNALE 18.00-20.00-22.00»Terra e libertà«. Rez. Ken Loach. I. Ian Hart in Rosana Pastor.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI

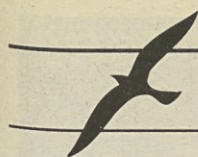
AL MORO (Alesani), Carduccijska ulica 40, tel. 530268.

DEZURNA LEKARNA V TRŽIČU

ALLA SALUTE (Fabris), Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

POGREBI

Ob 9. uri, Violante Buiatti vd. Sussi, iz bolnišnice sv. Justa v cerkev pri Madonnini in na glavno pokopališče; ob 10. uri, Caterina Morosin, iz bolnišnice sv. Justa v Viles; ob 10.30, Luigia Gon, iz ul. della Bona 15 na glavno pokopališče; ob 12. uri, Caterina Iuran vd. Zanetti, iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 13.30 Maria Felati vd. Bressan, iz splosne bolnišnice v Locrnik.

NOCOJ TFS STU LEDI V KULTURNEM DOMU

S pesmijo in plesom od morja do Rezije

Prireditve je v sklopu proslave ob zlatem jubileju Zveze slovenskih kulturnih društev

Z odprtjem fotograf-ske razstave članov fotokluba Skupina 75 in razstave plakatov "Kultura skozi čas" so se v Kulturnem domu v četrtek pričele prireditve ob 50-letnici Zveze slovenskih kulturnih društev na Goriskem. Drevi pa se bo goriskemu občinstvu v sklopu omenjenih prireditev, s celovečernim programom, predstavila tržaska folklorna skupina "Stu ledi", ki prav letos praznuje dvajsetletnico delovanja. V začetnem obdobju svojega delovanja se je skupina posvetila prikazovanju plesov nekaterih slovenskih pokrajin, nato je posegla tudi v bogato zakladnico folklornega izročila sosednjih narodov. V okviru Tržaske folklorne skupine Stu ledi deluje ženska pevsko skupina, ki nastopa tudi samostojno. Izvaja izključno izvirne ljudske pesmi s posebno pozornostjo do pevskega izročila Slovencev v Italiji. Za nocojsnji koncert, oziroma nastop, ob 20.30 v goriskem Kulturnem domu, se je skupina posebej pripravila. Prikazala bo del ljudskega izročila, ki ji je najbližji in najbolj domač. Rekli bi, da gre za namišljeno popotovanje med slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji od Gorice v Trst, nato do Benecije, Rezije in Kanalske doline. Za uvod bodo tržaski godci in plesalci predstavili "Goriško sagro"; zatem bodo na vrsti plesi in pesmi iz

okolice Trsta. Po nastopu ženske pevske skupine si bomo lahko ogledali pustni tek blumarjev iz beneskega Crnega vrha ter najbolj značilne ples iz Nadiških dolin. Bogat spored bodo sklenili z rezijskimi plesi, ki so znani daleč naokoli. Povejmo se, da so prireditelji na nocojsnje kulturno srečanje povabili tudi vse kulturne delavce, ki so zaznamovali petdesetletno pot Zveze slovenskih kulturnih društev (nekdanje Prosvetne zveze) in včlanjenih društev.

Srečanje bo po nastopu folklorne skupine.

V prihodnjem tednu pa bo v Kulturnem domu tretja od prireditev, ki jih pripravlja ZSKD ob zlatem jubileju. V petek, 27. t.m. bodo predstavili trijezično informativno publikacijo o delovanju Zveze in včlanjenih društev. Ob tej priložnosti bosta nastopila mošani pevski zbor Oton Zupancic iz Standreza in moški pevski zbor Skala iz Gabrij. (Na sliki: TFS Stu ledi med letošnjim nastopom na glavnem tržaskem trgu).

NA RAZSTAVIŠČU

Konec tedna v znamenju sejma avtomobilov

Poudarek varnosti v prometu

Konec tedna bo v v znamenju avtomobilskega sejma Motor Expo Racing. Odprli so ga včeraj na razstavišču ob locniškem mostu, sklenil pa se bo v nedeljo, 29. t.m. Prireditelji so letos, poleg izrazito komercialnega aspekta, prireditvi hoteli vtisniti se drugačen pomen. Z različnimi manifestacijami bodo namreč posebej opozarjali na vprašanje varnosti v prometu, k čemur je dolžan prispevati vsakdo od udeležencev. Na razstavišču je namreč vključen tudi poseben simulator, kjer bodo mladi, ki že imajo vozniško dovoljenje, preizkusili vozniske sposobnosti in predvsem hitrost reagiranja. "Vozili" bodo lahko le mladi, ki že imajo voznisko dovoljenje. Med šestintridesetimi kandidati, vsak dan se bo za volanom alfe 145 zvrstilo šest mladih voznikov, bodo izbrali najboljšega, ki se bo za nagrado udeležil posebnega tečaja o varni in zanesljivi vožnji.

Preizkušnja ne bo enostavna, saj se bodo moralo vozniki znajti v različnih situacijah vožnje v urbanih srediscih, na avtocesti in na navadnih cestah izven naselij. Pokroviteljstvo nad pobudo je prevzelo ministrstvo za javna dela.

Poleg najnovejših modelov znanih avtomobilskih hiš, si bodo obiskovalci sejma lahko ogledali še vrsto zanimivosti, od dirkal-

nih avtomobilov formule ena do dirkalnih motorjev in vozil, ki so sodelovala na znanem rallyu Pariz - Dakar.

Ob sejmski prireditvi pa se bodo na razstavišču odvijala tudi različna tekmovanja v hitrostni in spretnostni vožnji. Tako bo danes nastopila znana akrobatska skupina "Show action group", danes pa bo tudi na sporedu posebna prireditev za terenska vozila. Jutri, v nedeljo, 22. t.m. bo na sejmu svetovni prvak v hitrostni vožnji z motorjem Max Biagi. Jutri bo na posebej prirejeni stezi na razstavišču tudi tekmovanje v kartingu. Obisk na sejmu je vsak dan od 10. do 20. ure.

Težave z vodo

Ravnateljstvo konzorcija CISARFO obvešča, da bodo jutri zaradi del na električnem omrežju za nekaj ur odklopili tok tudi v vodovodnem zajetu pri Fari in prosi občane za sodelovanje in razumevanje. Zaradi prekinitve dobave elektrike utegne priti do motenj (zaradi zmanjšane pritiska) v oskrbi z vodo in to na celotnem območju, ki ga oskrbuje konzorcij. Občani naj v dopoldanskem času omejijo porabo vode na najnujnejše.

NOVICE

Jutri pohod na Sabotin

KD Sabotin bo jutri dopoldne priredilo, v sodelovanju z rajonskim svetom in župnijo Stmaver, pohod na Sabotin. Udeleženci bodo ob 9. uri (zbi-ranje ob 8.30, v Potoku, na začetku vojaške ceste) sli na pot. Ob 10.15 bo v bližini ruševin cerkve sv. Valentina masa. Predviden je zatem se sprehod na greben, do vrha 609 metrov visoke gore in povratek na izhodiščno mesto, oziroma do nekdanje sole, kjer bo družabnost.

Do konca novembra prošnje za počitniški dom v Lužnici

Pokrajinska uprava obvešča, da je do konca novembra rok za predložitev prošenj za uporabo počitniškega doma v Lužnici, v Kanalski dolini. Dom je primeren za počitnice večjih skupin, društev, sol, združenj. Prošnje je treba izpolniti na navadnem papirju, z navedbo števila oseb in obdobje bivanja v domu. Podrobnejša pojasnila o pogojih nastanitve v omenjenem počitniškem domu nudijo interesentom preko "zelenega telefona" št. 167252891.

Obvestilo šolskega skrbništva

Gorisko solsko skrbništvo sporoča, da bodo pisne preizkusne natečaje za vstop v stalež administrativnega osebja v solah 9. in 10. novembra s pričetkom ob 8. uri v prostorih zavoda ITI "G. Galilei" v Ul. Puccini 22 v Gorici. Kandidati se morajo predstaviti z osebno izkaznico ali enakovrednim osebnim dokumentom. Na oglasni deski solskega skrbništva je na vpogled seznam kandidatov z razporedom preizkušenj.

Še nekaj prostih mest v tečaju za kulturne operaterje

V visokošolskem triletnem tečaju za operaterje na področju kulturnih dobrin so se prosta mesta. Vodstvo univerze je prvotni rok vpisa podaljšalo do 5. novembra oziroma do zasedbe vseh mest (trideset) v prvem letniku. Studij se, kakor znano, odvija v dveh smereh.

Tudi pokrajinska uprava uvedla posebno "zeleno številko"

Goriška pokrajinska uprava obvešča, da so tudi na Pokrajini uvedli takomenovano "zeleno številko" z namenom, da se vzpostavi tesnejši stiki in sodelovanje med občani in institucijo. Na številki 167252891 nudijo občanom informacije s področja uprave oziroma specifičnih zadev. Na isto številko pa občani lahko sporočijo informacije v zvezi s prevoznostjo cest, ekološko problematiko itd.

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO SELCA

Župnijska dvorana A. Gregorčič - Standrez, jutri, 22. t. m., ob 16. uri nastopa mladina iz Sele pri Skofji Loki s spevoigro v treh dejanjih Vinka Vodopivca

KOVAČEV ŠTUDENT

REZIJA: Marjan Kokalj, vokalna skupina Bratovščina - izbor narodnih in crnskih duhovnih pesmi, vodi: Andreja Mohorič Prirejata Katoliški dom - Gorica in PD Standrez

Vokalna skupina Bratovščina bo pela tudi med sveto mašo v Standrežu o 10.30. Vabljeni!

OBČINA / PREDLOG KOMELA

Telovadnico naj upravlja Val

Kandidat koalicije ni bil izvoljen

Goriski občinski svet je zasedal v četrtek. Seja je bila v uvodnem delu še kar umirjena, nekoliko pa se je ozračje razvnelo ob volitvah predstavnikov občine v razširjeni odbor trgovinske zbornice. V uvodnem delu se je Igor Komel vnovič opozoril na splet nerešenih vprašanj v zvezi z občinsko telovadnico v Standrežu. Upravi je postavil vrsto vprašanj glede pleskanja in urejanja prostorov in glede vzdrževanja ter predlagal, naj za v bodoče z društvom Val uredi sporazum o vzdrževanju, ker bi bila taka rešitev zagotovo najboljša in najbolj uspešna. O težavah s katerimi se spopada večinska koalicija na občini je

govor ze lep čas. Zadnji dokaz razhajanja smo dobili na zadnji seji. Uradni kandidat večinske koalicije je bil Rinaldo Roldo, izvoljena pa je bila Rita De Marco. Oba sta prejela po šestnajst glasov, izvoljena pa je bila De Marcova ker je starejša.

Tak izid glasovanja je seveda sprožil plaz negotovnosti in bolj ali manj prikritih obtožb. De Marcova bo v razširjenem odboru Trgovinske zbornice (to je organizem, ki odloča o uporabi sredstev Goriškega sklada), zamenjala svetovalca Morassija, ki je že pred časom izstopil iz občinskega sveta in, posledično, tudi iz razširjenega odbora Trgovinske zbornice.

GMG

Priprave na jutrišnji pohod Stragorizia

Društvo Gruppo marciatori Gorizia prireja jutri, pod pokroviteljstvom Goriške hranilnice ter samopostrežne trgovine Despar Komauli ter podjetja Dialcos iz Padove, 19. pohod "Stragorizia". Prireditve - udeleženci se bodo pomerili na dveh progah. Start bo v dolini Korna, pred telovadnico, cilj pa pred sedezem skupine GMG. Udeleženci bodo lahko izbirali med dvema različno dolgima progama. Obe bosta speljani po goriških ulicah, oziroma v neposredni okolici mesta, dolgi pa bosta 8, oziroma 13 kilometrov. Pot bodo morali udeleženci prehoditi v največ dveh, oziroma treh urah. Prijave bodo sprejemali na startu, ki bo ob 9. uri.

KRONIKA / VČERAJ ZJUTRAJ NA DRŽAVNI CESTI ŠT. 56

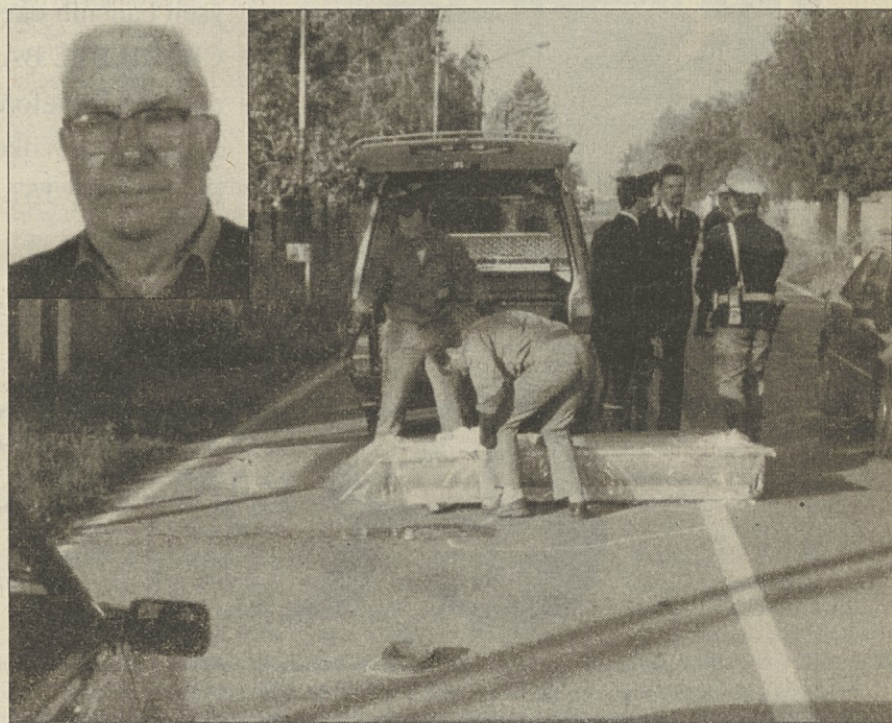
Smrtna nesreča pri Krminu

Umrl je 70-letni upokojenec

Luciano Zanuttin je umrl na kraju nesreče

Odsek državne ceste št. 56 na območju krminske občine je žal prepogosto prizorišče težkih prometnih nesreč. Včeraj zjutraj je na omenjenem odseku, v bližini avtoservisa mercedes, izgubil življenje 70-letni Luciano Zanuttin iz Krmina, ul. Bancaria 2. Okoliscine težke prometne nesreče se niso povsem raziskane (preiskavo vodijo karabinjerji). Zanuttin je umrl na kraju nesreče zaradi težkih poškodb glave. Zadelo ga je namreč dostavno vozilo videmske registracije, ki je peljalo v smeri proti Gorici.

Na sliki: prizorišče nesreče in zgoraj, pone-srečenec. Foto Studio Reportage.

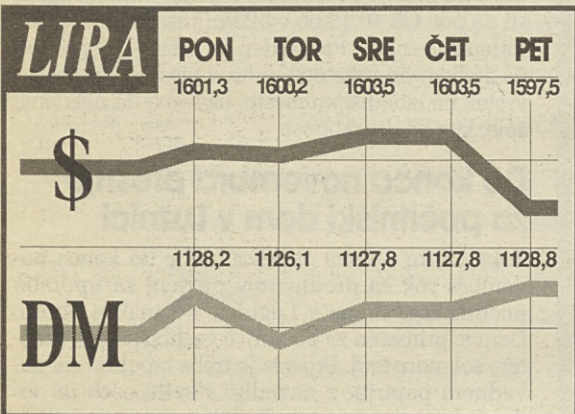

Sobota, 21. oktobra 1995

gospodarstvo in finance

NOVICE

V ponedeljek občni zbor gostinske sekcije pri SDGZ

V ponedeljek, 23. oktobra, ob 16. uri bo v restavraciji hotelu Pesek, na Pesku st. 38, občni zbor gostinske sekcije pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju. V obravnavi bodo poročila o opravljenem delu, izvolitev novega odbora gostinske sekcije in druge statutarne obveznosti. Strokovna služba SDGZ bo poskrbela za izčrpno informacijo o perečih obveznostih za podjetja: varnost pri delu (odlok 626), konkordat idr. davčne novosti, pokojninska reforma. Občni zbor gostinske sekcije bo članom omogočil neposreden vpogled v dejavnost Združenja na tem področju, predvsem pa bo prilika za odkrito razpravo o problemih in odprtih perspektivah za naše gostinstvo in turizem.

Windows 95 gre dobro v denar

REDMOND - Ameriški proizvajalec programske opreme Microsoft, ki ima sedež v Redmondu v ZDA, je v prvem četrtletju tekočega poslovnega leta na račun velikega povpraševanja po programskem sistemu Windows 95 dosegel rekorden dobiček. Promet v četrtletju, ki se je izteklo 30. septembra, se je povzpел na 2, 02 milijarde dolarjev, kar je 62 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Dobicek se je povečal za 58 odstotkov in je znašal kar 499 milijonov dolarjev. Microsoft je imel 30. decembra na

SDGZ / V PONEDELJEK

Občni zbor sekcije trgovine na drobno

Izredna priložnost za medsebojno spoznavanje

Krog občnih zborov raznih sekcij pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju bo sklenil občni zbor sekcije trgovine na drobno, ki bo v sredo, 25. oktobra, ob 20. uri, v Prosvetnem domu na Opcinah. Clani najtradicionalnejše sekcije pri slovenski stanovski organizaciji bodo vzeli v pretres dogajanje zadnjih dveh let, spremembe, ki so jih bili deležni tako v vsedravnem obsegu, kot tudi v krajevnem, ki že vse desetletje doživlja krizo.

Predsednik sekcije Egon Meden in tajnik Ervin Mezgec, ki sta skupno z odborom sledila sindikalni problematiki na tem občutljivem področju, bodo poročali o vsem opravljenem, zlasti pa bodo predložili odprte in pereče probleme trgovine v Trstu. SDGZ je skupno z drugimi trgovskimi združenji v mestu in s pomočjo trgovinske zbornice sprožil marsikatero akcijo v podporo krajevni trgovini, od reklame v

bliznjih vzhodnih državah do protestov zoper minimum tax in angaziranja za nedavne referendume o trgovskih urnikih in dovoljenjih.

Kot je bilo poudarjeno že pri drugih občnih zbora, bo srečanje slovenskih trgovcev na Trzaskem predvsem prilika za medsebojno spoznanje, a tudi za poglobljeno razpravo o temah, ki najbolj zuliyo ta sektor in širše gospodarstvo. Spregovorilo se bo zato tudi o težki preizkušnji za mejsko gospodarstvo ob napadih in zaskrbljivocih perspektivah za gorisko Kmecko banko in Trzasko kreditno banko. Udeleženci bodo dobili tudi izčrpno informacijo o najnovejših obveznostih: o posebnem servisu Združenja za varnost pri delu, ki bo zadostila zahtevam znanega odloka 626; o vseh napotkih za davčni konkordat; o pokojninski reformi.

Davorin Devetak

TRST / SEMINAR

Ukrajinski industrijci iz Nikolajeva iščejo v Trstu nove oblike za sodelovanje

TRST - V ponedeljek bo v konferenčni dvorani trzaskega razstavišča srečanje z industrijci in odgovornimi za industrijo črnomoškega ukrajinskega mesta Nikolajeva. Srečanje so organizirali zenevski ILO (International Labour Office), Trzaska trgovinska zbornica in velesejemska ustanova. Na njem bodo trzaski gospodarstveniki, povabljeni so bili tudi člani sekcije za zunanjo trgovino pri SDGZ v Trstu, preverili možnosti poglobljenega gospodarskega sodelovanja. Uk-

rajina postaja namreč vabljiv partner, saj se je začela odpirati prodoru zahodnega blaga in tehnologije. Mesto Nikolajev pa je eno od najpomembnejših industrijskih območij ukrajinskih mest.

Ponedeljkov seminar je nekaksen uvod v tako imenovani »4 T '95 - Trieste Trade Technology Transfer«, ki bo od 13. do 15. novembra. Ta manifestacija naj bi pospešila pretok tehnologij med malimi in srednjimi italijanskimi obrati in vzhodnoevropskimi operaterji

MARIBOR / SEJEM GOSTINSTVA IN TURIZMA

Možnosti za razvoj turizma na našem območju

Sejma se je udeležila tudi delegacija SDGZ, ki je predstavila »Vinsko pot terana« in »Vabilo na kosilo«

MARIBOR - Od 11. do 15. oktobra je potekal v Mariboru »Gost tur«, to je sejem gostinstva in turizma. Gre za mednarodno specializirano sejmsko manifestacijo, na kateri je letos predstavljalo

svojo ponudbo 523 razstavljalcev iz Slovenije in drugih evropskih držav. Sejem je posvečen pospeševanju turizma, gostinstva, spremljevalne industrije, trženju in oblikovanju

sodobnejše turistične ponudbe ter promocije slovenskega turističnega proizvoda v tujini.

Med važnejše spremljevalne prireditve sodita letos že druga slovenska turistična borza ter zbor hotelirjev in turističnih agencij Slovenije. Zbora turističnih agencij, kjer so med drugim obravnavali pomen naravne in kulturne dediscine. Govorili so se posebej o »Vabilu na kosilo« in omenili možnost združitve potovanja, gastronomije, nakupovanj na širšem območju med Vidmom, Cedadam in Benecijo in prenočevanju v naših dolinah.

Cedada, ki je predstavila dvoje pobud z našega območja in sicer »Vinsko pot terana« na trzaskem Krasu in »Vabilo na kosilo« v Beneciji. Obe pobudi se dopolnjujeta, saj predstavljata zanimivo potovanje skozi dobre naše zemlje in lepote naše bogate naravne in kulturne dediscine. Govorili so se posebej o »Vabilu na kosilo« in omenili možnost združitve potovanja, gastronomije, nakupovanj na širšem območju med Vidmom, Cedadam in Benecijo in prenočevanju v naših dolinah.

Delegacija, v njej sta bila Davorin Devetak in Marino Vertovec, se je sestala s sekretarjem Združenja za turizem pri Obrtni zbornici Slovenije Ignacem Rajhom, z vodilnim osebjem Območne zbornice Maribor, z ravnateljem Srednje gostinske in turistične sole v Mariboru Marjanom Velnarjem ter z drugimi predstavniki slovenske turizma. Veliko je bilo zanimanja za probleme, razvoj in perspektive našega zamejskega turizma in prikazana velika pripravljenost za vsestransko sodelo-

KEY CLIENT

S tako kreditno kartico je lažje!

Kreditna kartica **Key Client** zagotavlja možnost poslovanja vsepovsod in v kateremkoli trenutku: izdamo jo lahko za sistem VISA oziroma za sistem MASTERCARD; oba sta leaderja na tem področju, povezana z več kot 11.000.000 prodajalnih mest po celem svetu.

Key Client lahko zahtevate na vseh bančnih okencih CRTRIESTE BANCA SPA oziroma s telefonskim klicem na zeleno številko Bancaphone 167 265676.

Za podrobnejše informacije o predpisih, ki urejajo zgoraj opisane storitve, glej analitične informativne liste. Enotno besedilo zakonov, ki urejajo bančno in kreditno področje, DL GS 385/93 z dne 1/9/93, člani st.115-128, je na razpolago pri bančnih okencih.

BLED / SKUPŠČINA TURISTIČNIH AGENCIJ

Turizem pomembna postavka v slovenskem gospodarstvu

Letos naj bi zaslužili s turizmom milijardo dolarjev

BLED - Maks Tajnikar, minister za gospodarske dejavnosti Slovenije, je v uvodnem nagovoru ob odprtju generalne skupščine Wata (Svetovno združenje turističnih agencij) dejal, da predstavlja turizem šest odstotkov bruto domačega proizvoda Slovenije in je zelo pomemben za gospodarstvo v celoti.

V letosnjem letu naj bi s turizmom v Sloveniji zaslužili približno milijardo dolarjev. Turizem je po Tajnikarjevih besedah v Sloveniji v obdobju preoblikovanja, saj se mora prehodni turizem, ki je prevladoval v preteklosti, preoblikovati v stacioniranega. Daljši navzočnosti (tujega) gosta se mora prilagoditi tudi ponudba raznovrstnejših kakovostnih izdelkov. Za nadaljnji razvoj turistične ponudbe so tako potrebna nova vlaganja in višje cene ponudbe, storitev in izdelkov. Slovenija je majhno tržišče in zato morda manj zanimivo za velike svetovne potovalne agencije. Vendar morajo slovenske turistične agencije preoblikovati svojo ponudbo tako, da bodo zanimive tudi za največje svetovne agencije.

Kot je na novinarski konferenci po otvoritvi generalne skupščine Wata povedal Marjan Jakič, predsednik organizacijskega odbora generalne skupščine ter direktor Centra za turistično promocijo Slovenije, je bila Wata ustanovljena leta 1949. Združuje 200 turističnih agencij iz 85 držav. Blejske skupščine se udeležuje več kot sto članic iz 50 držav.

Turistične agencije so se v Wato združile z namenom svojim gostom ponuditi kakovostno agencijsko storitev povsod po svetu. V preteklem letu so članice Wata realizirale promet, ki je presegel šest milijard dolarjev. Največji delež, 40 odstotkov, predstavlja prodaja letalskih vozovnic. Vzpostavitev mreže povezav med turističnimi agencijami povsod po svetu je za sodobni turizem ključnega pomena, zato turistična agencija neke države potrebuje partnerje drugod po svetu. Ker je cilj organizacije Wata promocija kakovostnega turizma, organizirajo generalno skupščino vsako leto v drugi državi in s tem poskrbijo tudi za promocijo države organizatorke.

Irena Pirman

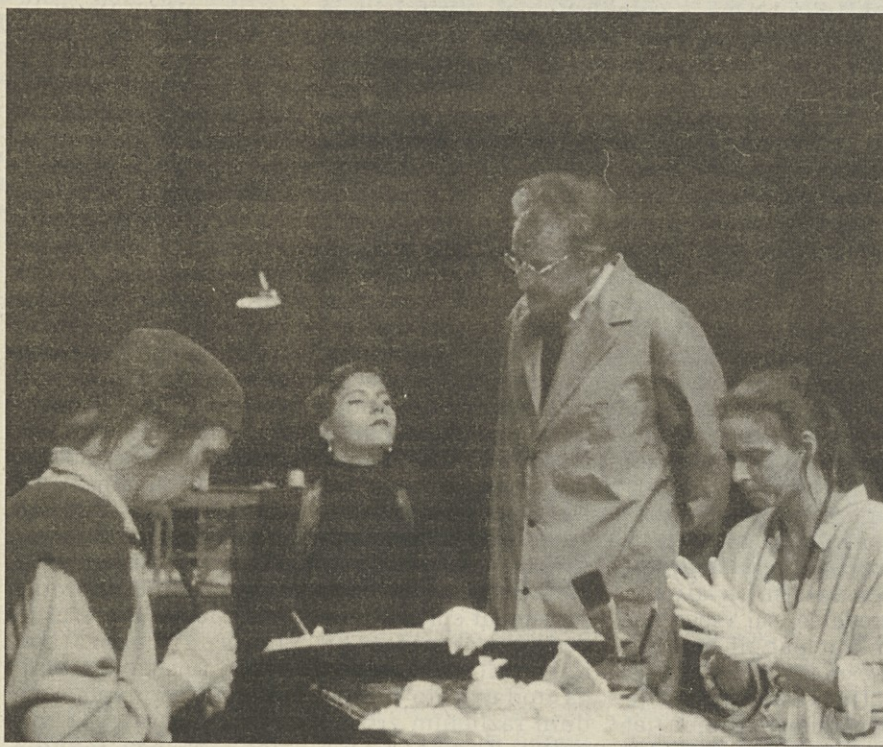
MARIBOR / BORŠNIKOVO SREČANJE

Festival je uvedlo SSG s Halštatom

Sinoci se je v Mariboru slovesno začelo jubilejno, 30. Boršnikovo srečanje. Cast otvoritvene predstave festivala je pripadla Slovensku stalnemu gledališču s Halštatom Draga Jancarja (prizor s trzasko predstave dela, foto KROMA).

Ze samo dejstvo, da je bila igra izbrana za tekmovalni del festivala, je za SSG nedvomno veliko priznanje, saj je selektor dr. Andrej Inkert zanj odbral le sedem predstav. Tako bo nočoj na sporedu Prokiceva Ruska misija v izvedbi Drame SNG Maribor, v naslednjih dneh pa še Shakespearov Beneski trgovec v izvedbi SLC Celje, ki si ga bomo decembra lahko ogledali tudi v Trstu, Denata Zajca Grmace in Shakespearov Hamlet, obe v ozvedbi Drame SNG Ljubljana, Barkerjeva Ljubezen do brega moza v izvedbi Primorskega dramskega gledališča in Lepa Vida, avtorski projekt Damira Zlataja Freya po motivih drame Ivana Cankarja, koprodukcija Koreodrame in Slovenskega mladinskega gledališča.

Izbor Jancerjevega Halštata in njegova uvrstitev na častno mesto sta tako rekoč naraven zaključek nadvse uspešne poti te uprizoritve Slovenskega

stalnega gledališča, ne glede na dejstvo, kaksne bodo odločitve festivalske žirije. O tekstu so se izrekli že na Tednu slovenske drame s podelitvijo Grumove nagrade avtorju Dragu Jancarju, o uspešnosti same uprizoritve pa dovolj zgovorno prica dejstvo, da je zanj SSG zelo navdušen aplavz od Festivala sodobne svetovne dramatike v Veroliju, mimo Ljubljane in Celovca do Toronta in Clevelanda.

Povsod je bila ocenjena kot predstava pretresljive vsebine in močnih igralskih kreacij. Tako jo je navsezadnje sprejela tudi velika večina nase publike. Zato naj se enkrat zapisemo, da v režiji Borisa Kobala nastopajo Vladimir Jurc, Maja Blagović, Lucka Počkaj, Miranda Caharija in Gojmir Lesnjak. Scenograf je bil Marjan Kravos, kostume je izdelala Marija Vidau, glasbo je skomponiral La-

do Jakša, lektor pa je bil Jože Faganel.

V četrtek je SSG nastopilo z istim delom v Slovenskih Konjicah, nočoj bo v Slovenj Gradcu, v ponedeljek pa na Ptuju. V petek in soboto, 10. in 11. novembra, je Halstat napovedan v Velenju. Medtem pa bo končala snemanje predstave tudi slovenske televizija, ki je prva dejanja posnela že maja pred odhodom SSG na ameriško turnejo.

PORDENON / DNEVI NEMEGA FILMA

Veliki »slovenski« Lubitschev film

Vrteli so v Sloveniji najdeno kopijo

Lanska izvedba pordenonskih Dnevov nemega filma je zadnji dan pred zaključno projekcijo, ko je bila pozornost ze itak na visku, pripravila presenečenje: slovenska kinotečna izvedenca iz Ljubljane sta naznanila najdbo kopije izgubljenega filma Ernsta Lubitscha »Als ich tot war« (Ko sem bil mrtev). Tedaj so pordenonski gostje, zlasti tisti, ki prihajajo iz nemškega okolja, ocenili, da to more biti »najbolj pomembna najdba leta za svetovno kinematografijo«. Film iz leta 1916 genialnega nemškega režiserja, ruskega Zida, ki ga je Hollywood posinovil, sicer ni njegov prvenec, je pa njegovo najstarejše delo med doslej poznanimi; pogrešali so ga že desetletja, morda ga nihče videl celo 70 ali 80 let. Srečna najditelja Lili Nedič, kustos Slovenskega gledališkega in filmskega muzeja v Ljubljani, in Silvan Furlan, programski vodja Slovenske kinoteke, sta tedaj pred zadovoljnim občinstvom napovedala, da bo premierni ogled filma ozlahtil Dneve nemega filma, prirejene ob priložnosti jubilejnih praznovanj, in marsikdo si je tisti hip upal reči, da »to bo dogodek za stoletnico!«

Film je prisel na dan slučajno, kakor se najraje zgodi, potem ko sta Nedičeva in Furlan na prigrizanje Draga Sedmaka iz Goriskega muzeja, ki je prvi prepoznal dragoceno v filmski »konzervi«, obiskala zasebno stranko v Novi Gorici, ki je film hranila, ne da bi vedela za njegovo vrednost. Kako pa naj bi bilo drugače, kajti na Slovenskem je sele začela zadobivati obliko kinoteke v pravem smislu besede, poklicna ustanova svetovnega tipa, ki ji je ena od središčnih nalog odkrivanje in urejanje izgubljenega blaga na lastnem teritoriju in pa poimenovanje brezimnih trakov. Dejstvo, da je bil film od vsega začetka namenjen v Pordenon, ceprav sta se zanj potegovala Berlin in Cannes - kjer ne bi manjkalo kupcev - pa je seveda hvaležno priznanje prirediteljem in prijateljem Dnevov nemega filma, ki niso samo sezonska manifestacija, temveč vse leto delujoči laboratorij v Furlanski kinoteki v Huminu. Prav oni botrujejo osnovanju slovenske kinoteke, ki naj bi ji bilo 1996., po

trdnih željah in optimističnih predvidevanjih, krstno leto tudi v formalnem smislu. V nasprotju z negotovostjo državnih obvez in posledičnih pogodb za finančno kritje pa je sodelovanje pordenonskih zaveznikov, ki je predvsem velikega vsebinskega pomena, povsem zanesljivo. Saj je Ljubljana končno samo lučaj od furlanskega mesta ter je za njim in zaradi njega drugo mesto v Evropi, v katerem se predvaja tolikšna količina kvalitetnih nemih filmskih ciklusov. Slovenskemu občinstvu, ki sledi sporedom in razvoju oživljene ljubljanske filmske dejavnosti, pa je že udomačena nova vloga kinoteke. Preden je med projekcijami prejšnje srede pordenonsko platno osvetlil restavrirani Lubitschev film, je predsednik Dnevov Livio Jacob pozval prisotne k upoštevanju nove slovenske ustanove kot male, a dejavne kinoteke, in v dokaz pridstavil, da je že uresničila novo najdbo: dva prizora (od skupnih treh) me-

dogajanja sta glavni vrednoti filma. Tonirana kopija (okrnjena za približno deset minut) je učinkovala tudi barvno, ceprav so lahni odenki zaradi obnovitvene operacije kontrastirali drugače: prepis z gorljivega na novi trak se napaki ne more izgoniti. Za to svetovno premiero Lubitscheve veseloigre v treh dejanjih je izvirno glasbo napisal Urban Koder, to je skladatelj z izjemno širokim znanjem in zanimanjem, ki dela tako za film kakor za radio, gledališče in televizijo, piše glasbo za kabarete in musicale, posveča se sansonom, songom, jazzu in lahkotnejšim zvrtom. Kar zadeva filmsko glasbo pa je z njo opremil kar nekaj slovenskih celovečercov (med njimi Cvetje v jeseni Matjaža Klopčica), samo v tekočem letu pa Radio doc Mirana Zupanica in Carmen Metoda Pevca. Njegovo bogato in jasno partituro, v kateri se odraža klasična, popevkarska in jazzovska izobrazba, sta izvajala klarinetist Marko Lednik, ki na Dnevih neme-

lodramatskega filma »Prvi znaki starosti« iz leta 1913 nemškega režiserja Franza Hofferja. Tudi to naj bi bila doslej edina znana kopija, za katero bo seveda Pordenon najbolj primerno mesto za novo predvajanje. Ljubljancani pa ze itak imajo »v preudalčku« drugi lani najdeni film, barvnega »Zonglerja« družbe Pathé, medtem ko hrani Cinémathèque française edino crnobelo kopijo. Dragocen filmski fond je seveda jamstvo za kvalifikacijo slovenske kinoteke.

Pordenonski gostje v dvorani so se zabavali, ko se je na platnu sam Ernst Lubitsch (na sliki) pojavljal v vlogi moza, ki mora osvajati lastno emancipacijo v pone-rečenem trikotniku tasca-moz-zena; obrazna pantomima protagonistov in pa razigran tok

ga filma sicer ni novinec, in pa uspešen pianist Bojan Gorisek, ki se je že preizkusil pri klavirju pod filmskim ekranom, ko je s Tatjano Ognjanović stiročno izvajal glasbo za film Entr'acte Renēja Clairea v Ljubljani. Prvi del večera je bil pravi dogodek »pordenonskega tipa« - spoj med izvirno glasbo in premierno projekcijo oživljenega filma - na katerem so kinotečni strokovnjaki z vsrge sveta priznali slovenska prizadevanja na področju nemega filma. Prireditelji so ob filmu »Ko sem bil mrtev« vrteli se preživi fragment Lubitschevega filma »Der Blusenkö nig« (1917), ki ga je staknila Praska kinoteka in restavrirala delavnica v Münchnu. V Hollywoodu umrla Ernst Lubitsch sedaj živi tudi v Pragi in Ljubljani.

Igor Devetak

GLEDALIŠČE / SEZONA TEATRA CONTATTO

Predvsem sodobno in komično

Ob »resni« ponudbi tudi tokrat niz Contatto Comico

Stik z aktualnostjo oz. gledališče, ki ceprav ne zanemarija klasičnih (delno posodobljenih) tekstov, se ozira predvsem na dela sodobnih in mlajših avtorjev. Ta je vezna nit, ki je bila vedno prisotna v gledališki sezoni videmskega Teatra Contatto, ki se seveda tudi v novem, komaj predstavljenem repertoarju še kako pozna. Redna sezona predvideva deset predstav, od 7. novembra do 29. aprila, ki se bodo zvrstila raznih videmskih gledališčih: Palamostre, Cristallo, San Giorgio in v hali državnih železnic. Poleg tega so pri združenju Centro Servizi Spettacolo, ki prireja gledališko sezono Contatto, tudi letos poskrbeli za stiri dodatne predstave z imenom Contatto Comico.

Videmsko sezono bo otvorila predstava Maudie & Jane, v kateri nastopa ena od ustanoviteljev slavnega Living Teatra Judith Malina, ki smo jo lahko že videli lani v trzaskem Rossettiju (na sliki). Sledila bo predstava Le voci

Buie Giusija Catalda in Marca Colonne (od 7. do 10. decembra) in igra Vizi di famiglia Edoarda Erbe z režijo Giampiera Solarija od 20. do 23. septembra.

V naslednjem letu si bomo lahko ogledali novo delo Alessandra Bergonzonija La cucina del frattempo, povratek Scaramoucheja Lea De Bernardinisa, La guerra vista dalla Luna Fabrizia Benvogli, Ibsenovega Perra Gynta v izvedbi milanskega Teatra dell'Elfo, predstavo Tangueros in dve deli v izvedbi videmskega gledališča Contatto: Tracce di un sacrificio in Horcynus orca.

Contatto comico pa bo od 15. februarja do 18. aprila ponudil predstave Enza Jannaccija, gledališča Archinvolto s skupino I Broncovitz, gledališča Inge-nuo in Gina in Micheleja.

Zanimiv in pester repertoar, o posamičnih predstavah bomo sproti se poročali.

AW

V Mieli start festivala

Latinskoameriški filmi do 29. t.m.

V trzaskem gledališču Miela bo danes ob 17.30 uradna otvoritev 10. festivala latinskoameriskega filma, ki ga prireja Združenje za promocijo latin-skoameriske kulture v Italiji v sodelovanju s Podjetjem za turistično promocijo. Po odprtju bodo predvajali film Guantanamera, ki sta ga režirala T. Gutierrez Alea in J. C. Tabio, ob 21. uri pa bo na sporedu film Facundo režiserja Nicolasa Sarrquisa. V mali dvorani pa bodo od 18. pa do 22. ure predvajali vrsto video filmov režiserjev Patricia Guzmána, Maria Bomhekerja in Manuela Antina. Festival latinskoameriskega filma se bo nadaljeval vsak dan vse do nedelje 29. t.m., predvidene pa so tudi razne vzporedne pobude (razstave, okroglice, srečanja z gosti, glasbeni večeri itd.). Za filme, ki jih bodo predvajali v izvirnem jeziku, je predvideno simultano prevajanje.

ODGOVOR NOVE KREDITNE BANKE MARIBOR

V goriški banki ni šlo za centralizacijo

V ponedeljek o razrešitvi Nika Trošta

MARIBOR (STA) - Vodstvo Nove Kreditne banke Maribor se je včeraj odzvalo na dogodke, povezane s predlogom za razresitev izvršilnega direktorja Nove kreditne banke Maribor v Novi Gorici Nika Trošta. Predsednik uprave Nove Kreditne banke Maribor Andrej Hazabent je zavrnil očitke, da gre v Novi Gorici za centralizacijo in izgubo pristojnosti.

Komercialna banka v Novi Gorici je do 1. januarja letos lahko samostojno - brez soglasja agencije - odločala o posojilih do višine 60 milijonov tolarjev, zdaj pa izvršilni direktor Nove Kreditne banke Maribor v Novi Gorici lahko v sodelovanju s kreditnim odborom samostojno odloča o posojilih do višine 110 milijonov tolarjev. Nova Kreditna banka Maribor je prevzela Komercialno banko v Novi Gorici, ki je imela obveznosti v višini več kot šest milijard tolarjev do Banke Sloveni-

je, bank in ministrstva za finance Slovenije. Komercialna banka Nova Gorica takrat ni imela obsega obveznih rezerv, kot so predpisane za banke, ki niso v sanaciji. Politika Nove Kreditne banke Maribor je omogočila, da je banka kot celota že marca izpolnjevala obvezno rezervno in da je že julija odplačala izredna posojila bank iz Slovenije. To je banki omogočilo zagotavljanje sredstev vsem dobrim komitentom na področju Nove Gorice.

Vodstvo Nove Kreditne

banke Maribor je o problemih banke večkrat spregovorilo z Nikom Troštom, izvršilnim direktorjem banke v Novi Gorici, ki so ga ocenili kot sposobnega poslovnega, ki je izpolnjeval pogoje za opravljanje te zahtevne funkcije. V pogovorih se je takrat strinjal z izhodišči, ki jih je vodstvo Nove Kreditne banke Maribor postavilo v zvezi s poslovanjem. Na zadnjih pogovorih se je pokazalo, da Niko Trošt meni, da je položaj Nove Gorice podrejen in da Primorska potrebuje pravno in poslovno samostojno banko. O teh zadevah bo UO Agencije za sanacijo bank znova razpravljala na ponedeljkovi seji in bo dokončno verificirala svojo odločitev v zvezi z razrešitvijo Nika Trošta.

BANKE NA RAZPOTJU / NA POSVETU TUDI VICEGUVERNER BS

Denarna politika po osamosvojitvi

Z minimalnimi deviznimi rezervami do stabilne slovenske valute

PORTOROŽ (STA) - V okviru posveta z naslovom Banke na razpotju, ki poteka v organizaciji Zveze ekonomistov Slovenije in Združenja bank Slovenije, je slovenskim banknikom viceguverner Banke Slovenije Andrej Rant govoril o instrumentih denarne in devizne politike centralne banke po osamosvojitvi.

Kot je dejal Rant, je z osamosvojitvijo Slovenije leta 1991 prišlo do soka v realnem sektorju slovenskega gospodarstva, ki je izgubilo skoraj celotni jugoslovanski trg, to pa je pomenilo kar 30 odstotkov celotnega tedanjega trga Slovenije. Do osamosvojitve je bila Slovenija pod okriljem Narodne banke Jugoslavije, z osamosvojitvijo pa je nasledila bančni sistem, ki je bil preveč ne-

likviden, čemur se je morala nemudoma prilagoditi denarna politika, je dodal Andrej Rant. Kot je se pojasnil, je morala Slovenija z minimalnimi deviznimi rezervami, 70 milijonov dolarjev, ustvariti politiko, ki bi pripeljala do stabilne valute. Na izbiro je imela dve možnosti: utrditi tečaj in ga braniti ali pa si za cilj postaviti količino denarja v obtoku in tako priti do novega ra-

vnovesja med realnim in finančnim sektorjem.

Z izborom slednje možnosti so v Banki Slovenije pričakovali počasno prilagoditev stopnje inflacije stopnji rasti denarne ponudbe, realno apreciacijo domače valute, izboljšanje trgovinske in tekoče bilance, začetno recesijo in visoke realne obrestne mere. Kot je se dejal viceguverner, so v Banki Slovenije od osamosvojitve dalje postopoma uvajali nove finančne instrumente. Tako so leta 1992 prvič zaznali povečano ponudbo deviz, za katere so za nevtralizacijo prvič izdali dvodelni blagajniški zapis Banke Slovenije. V naslednjem letu je Slovenija postala članica Mednarodnega denarnega sklada, povečala je število lombardnih posojil in reodkup bančnih vrednostnih papirjev. Lani je devizne presežke stabilizirala z blagajniškimi zapisi z nakupnim bonom, letos pa je med drugimi uvedla 40-odstotni tolarjski depozit za tuja posojila do pet let.

Božo Jasovic z ministrstva za finance je predstavil delovanje zakladnice, ki skrbi za upravljanje s proračunskimi presežki v Sloveniji. Slednji nastajajo predvsem zaradi neusklajenosti med prilivi in odlivi v državni proračun. Presežke lahko zakladnica plasira pri centralni banki ali pri poslovnih bankah. Kot je dejal, je država doslej dosegala presežke pri bankah, ki so bile neto dolžnice, nedavno pa jih je začela plasirati pri centralni banki, s čimer je med drugim omogočila Banki Slovenije večje možnosti pri vodenju devizne politike. Odslej se bo zakladnica lahko bolj osredotočila na porabo, ki naj bi bila tako enakomernejša.

NACIONALNI PROGRAMI / DRŽAVNI INTERVENCIONIZEM VELIKO STANE

Kdo bi želel biti poslanec v bankrotirani državi?

Za vse prioritete, ki so si jih zamislili poslanci, preprosto ni denarja - Nacionalni programi ne sledijo strategiji razvoja

LJUBLJANA - V zadnjih treh ali stirih letih je slovenski parlament kot po tekočem traku sprejemal tako imenovane nacionalne programe za posamezna področja, poleg tega pa se številne razvojne zakone (različni »tolarji«, sanacijski zakoni, državne garancije in podobno). Večina teh je uzakonila tudi potreben denar za njihovo uresničevanje, pri čemer parlament ni v zadostni meri upošteval dejanskih finančnih možnosti Slovenije in njenih državljanov.

Analiza Nacionalni programi in posamezni razvojni zakoni v luči strategije gospodarskega razvoja Slovenije in proračunskga memorandum, ki jo je izdelala svetovalka vlade v Uradu RS za makroekonomske analize in razvoj Ana Murn, kaže, da s(m) o sli res predalet, saj vsega naenkrat pač ni mogoče uresničiti.

Do konca julija je parlament sprejel pet nacionalnih programov (turizem, raziskovanje, nacionalna varnost, tuja vlaganja, kmetijstvo), v parlamentarni proceduri jih je bilo deset, v vladni proceduri trije, napovedanih pa je bilo še sedem nacionalnih programov, pri čemer nekateri tudi niso finančno ovrednoteni oziroma zanje niso predvideni viri financiranja. Temu je treba pristeti se 57(!) ze sprejetih posebnih razvojnih zakonov, ki tudi zahtevajo finančna sredstva. Med njimi so tisti za najem posojil za infrastrukturo, podjetja in devizne vloge, zakoni za kritje izgub in sanacijo posameznih podjetij (zelezarne, Radece papir, Tam, Avtomontaza, subvencije prispevkov izvoznikom, Slovenske železnice, Splosna plovba Portoroz, zapiranje rudnikov), zakoni, s katerimi država jamci placilo obvezno-

sti - za posojila v energetiki, posamezne cestne odseke in avtoceste, železnico, železarne, Tam in Avtomontazo - ter zakone o tako imenovanih tolarjih (solstvo, zdravstvo, kultura, tehnološki razvoj, obramba). Tem zakonom je treba pristeti se vse, ki jih je parlament sprejel v zadnjih mesecih - od univerzalnega otroškega dodatka do odškodnin različnim žrtvam vojne. Za zdaj se nič ne kaže, da bodo poslanci vendarle nekoliko razmislili in »ustavili konje«.

Kje vzeti dodatnih 130 milijard tolarjev

»Nas urad ze nekaj casa opozarja na ta problem in tudi vlada je lani sprejela sklep, da morajo programi in posebni zakoni upoštevati strategijo gospodarskega razvoja Slovenije (takrat je bila se v pripravi) in proračunski memorandum, torej dejanske možnosti države. Ze pri letošnjem proračunu se je izkazalo, da je obveznosti iz ze sprejetih programov in zakonov občutno več, kot je denarja v proračunu, zato je bilo treba vse programe - razen avtocestnega - izvajati v skrajnih oblikah. Pri proračunu za prihodnje leto bo težav se več, slabše pa bo tudi v prihodnje, saj je napovedanih se

veliko programov in zakonov,« je dejala Ana Murn.

V strategiji gospodarskega razvoja Slovenije sta predstavljena negativni in pozitivni scenarij razvoja. Po pozitivnem, ki je z vidika vključevanja v Evropsko unijo do leta 2000 edini sprejemljiv, bi javnofinančni odhodki leta 1993 znašali 46,7 odstotka bruto domačega proizvoda, leta 1994 46,8 odstotka, do leta 2000 pa naj bi se zmanjšali na 43 odstotkov BDP. In kaj se v resnici dogaja? »Odhodki so leta 1993 znašali 46,8 odstotka BDP, leta 1994 47,5 in letos 47 odstotkov BDP, torej programi, zakoni in proračun ne sledijo strategiji gospodarskega razvoja Slovenije,« meni Murnova. »Letos naj bi odhodki državne proračuna dosegli 21, 8 odstotka BDP. Ce bi upoštevali vse ze sprejete obveznosti, bi ze prihodnje leto narasli na 26, 6 odstotka BDP. Celotni javnofinančni odhodki v državi bi se z letošnjih 47,1 odstotka BDP prihodnje leto povzpeli ze na 53 odstotkov BDP. Sedmstotno povečanje deleža odhodkov v BDP pomeni, da bi morali naslednje leto zagotoviti (po letošnjih cenah) vsaj se 130 milijard tolarjev (več kot milijardo dolarjev, op. av.)!«

Bankrot države kot realna možnost

Zanimiv je tudi pregled po namenih, ki kaže, da bi za uresničevanje ze sprejetih naložb leta 1996 potrebovali za 1, 4 odstotka BDP več sredstev kot letos, za kapitalne na-

ložbe - zlasti za dokapitalizacijo stanovanjskega sklada - 0,9 odstotka BDP, za obrambo 0,4 odstotka BDP, za obveznosti občin iz naslova stanovanjskega programa, športa in kulture 1,2 odstotka BDP in podobno. Zelo intenziven naj bi bil tudi program energetike, ki se ni finančno ovrednoten, predvideva pa bi do leta 2000 zahteval več denarja, kot ga bo »pogoltnil« avtocestni program.

Toliko sredstev ni kje vzeti, zlasti če upoštevamo, da naraščajo tudi izdane državne garancije, ki pomenijo, da v primeru, ko dolжник banki ne vrne dolga, zanj jamci država in ga mora tudi plačati (potencialne obveznosti države). Treba je tudi vedeti, da ze zdaj narašča neposredno zadolževanje države, torej novega zadolževanja v velikem obsegu preprosto ne bi vzdržali.

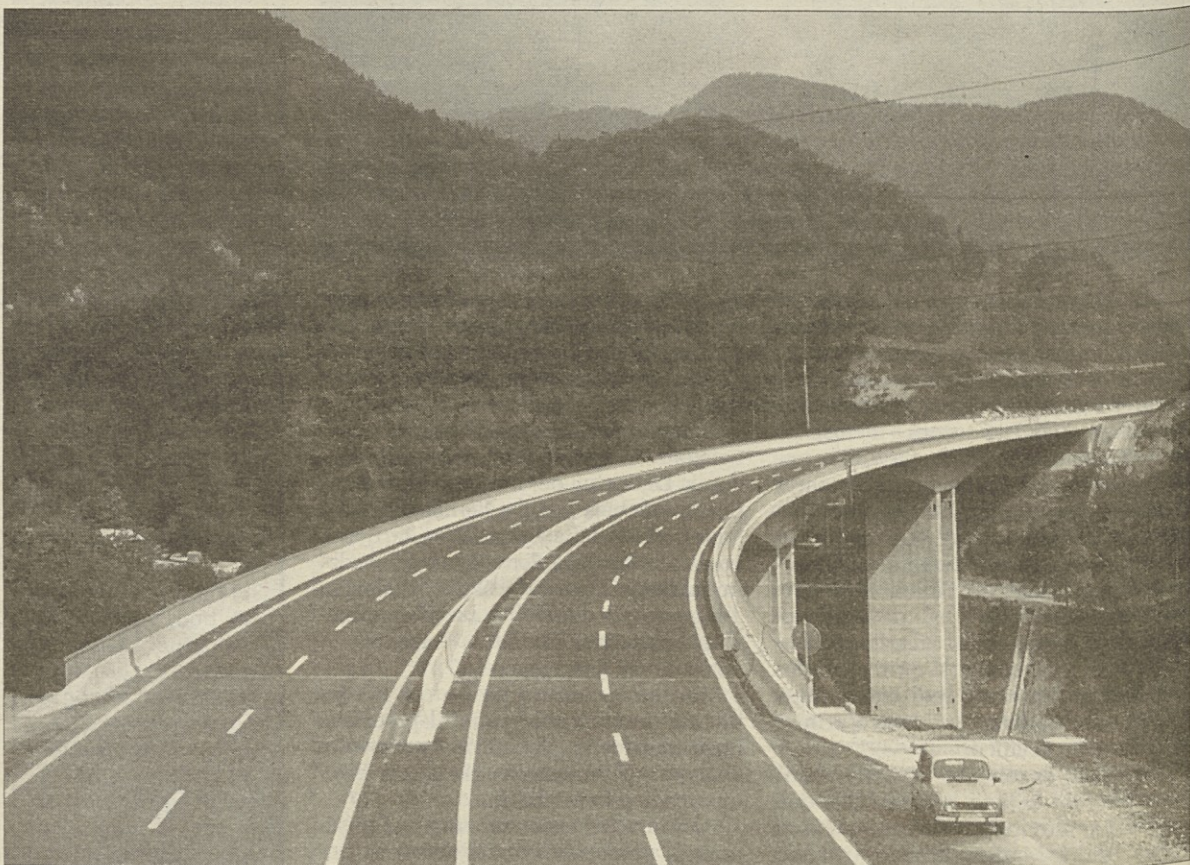
»Resitev je možna le ob ustrezni pripravi dolgoročnega proračuna z bolj razdelanimi postavkami, vsak nov program in zakon bi morali tudi sproti usklajevati z dolgoročnim proračunom. Pri ze sprejetih programih in zakonih se bo treba sprijazniti, da se bodo uresničevali dalj casa, kot je bilo predvideno,« je dejala Ana Murn z Urada RS za makroekonomske analize in razvoj. Upati je, da bodo poslanci - ki bodo v teh mesecih sprejemali tudi proračun za prihodnje leto - opozorila vzeli bolj resno, kot doslej, da ne bi po volitvah sedeli v parlamentu bankrotirane države...

Andreja Rednak

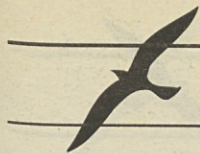
Štirideset let Žitne skupnosti Slovenije

LJUBLJANA (STA) - Kot je na včerajšnji slovesnosti ob 40-letnici delovanja Žitne skupnosti Slovenije poudaril Jozko Cuk, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, je področje pridelave in pridelave žit ena najmočnejših dejavnosti v slovenskem agroživlilstvu. Odkup pšenice v Sloveniji znaša 90 tisoč ton, kar je nekaj več kot polovica letno pridelane pšenice v Sloveniji. Doma žitnopredelovalna industrija predela na leto približno 240 tisoč ton pšenice. Cuk je v orisu uspešnega delovanja Žitne skupnosti Slovenije izpostavil zlasti graditev skladiščnih zmogljivosti za žita, delo na področju povečanja kakovosti, nadzor kakovosti in prevzem pšenice iz uvoza, organiziran

prevoz žita in mlevskih izdelkov - predvsem v luči pospeševanja transporta prek železnice in prispevek pri odkupu pšenice v Sloveniji. Janez Zeleznikar, direktor gospodarsko-interesnega združenja Žitna skupnost, je opozoril na »prepih svobodnega trga«, ki mu bodo v zvezi z vključevanjem Slovenije v mednarodne trgovinske organizacije in prostotrgovinska območja izpostavljeni domaći pridelovalci in predelovalci žit. »Pred nami je predvsem naloga združevanja programov, ne pa toliko fizičnega združevanja,« je dejal Zeleznikar. »Prizadevati si moramo za ustvarjanje velikih blagovnih znamk, ob skupni tržni politiki in skupnem nastopu na tujem, pa tudi na domačem trgu.«

Zbiranje denarja za avtoceste se bo vleko še v naslednje tisočletje

ZAČETEK SPREJEMANJA PRORAČUNA ZA LETO 1996

Vzdržen predlog proračuna pred radodarnimi poslanci

V primeru sporazuma z Evropsko unijo nas čaka dražji bencin

LJUBLJANA - Predsednik vlade, finančni minister, guverner Banke Slovenije ter direktorja pokojninske in zdravstvene zavarovalnice so poslancem državnega zbora včeraj na izredni seji predstavili proračunski memorandum in proračun za leto 1996. Razprave se ni bilo, saj bodo poslanci in delovna telesa gradivo najprej prestudirali. Janez Drnovšek je že v uvodu opozoril na prihajajoče državnozborske volitve, zato bi bilo nujno sprejeti proračun do konca leta, da bi prepričali politizacijo in celo razkroj javnih financ v predvolilnem obdobju.

Vsi bi se morali zavedati, da vseh želja ni mogoče izpolniti naenkrat, ampak je na koncu meja - to pa so razpoložljiva finančna sredstva in obremenitev, ki jo gospodarstvo se lahko prenese. Drnovšek je omenil pomoč izvoznikom s subvencioniranjem socialnih prispevkov ter pomoč celotnemu gospodarstvu s polodstotnim zmanjšanjem skupne prispevne stopnje (na 44, 2 odstotka iz bruto plač). Zato pa bo moral proračun svoj presek nameniti cedalje večjim izgubam v pokojninskem zavarovanju. V proračunu so zmanjšali sredstva za državne organe, materialne stroške ter naložbe v zgradbe in avtomobile, medtem ko je nujno treba zagotoviti nemoteno delovanje pravosodja, vojske, policije in zunanjih zadev. Vlada tudi upa v podaljšanje socialnega sporazuma v leto 1996 in v zaostajanje rasti plač za produktivnostjo. Slovenija bi lahko konec letošnjega leta presegla devet tisoč dolarjev družbenega proizvoda na prebivalca, letošnja inflacija bo prvič enostevilna (blizu 8, 5-odstotna), prihodnje leto pa naj bi se spustila že pod šest odstotkov. Slovenija mora poleg že uresničenih maastrichtskih kriterijev (majhen javni dolg in pri-

manjkljaj, konvertibilna valuta) zdaj znižati se inflacijo in obresti, je dejal predsednik vlade in pozel aplavz.

Finančni minister **Mitja Gaspari** je opozoril, da bo primanjkljaj v pokojninski blagajni letos znašal od 16 do 16, 5 milijarde tolarjev (namesto 12), v zdravstveni blagajni pa 9, 5 milijarde (namesto sedem). In v prihodnje bo se slabše, če parlament ne bo sprejel vsaj zdaj predlaganih sprememb pokojninskega zakona, v letu 1998 pa korenite reforme pokojninskega sistema. Prihodnje leto bodo transferi pokojninski blagajni presegli 40 milijard tolarjev. Če bi želeli znižati skupno prispevno stopnjo za deset odstotnih točk na primerljivo raven v Evropski uniji, bi za to potrebovali sto milijard tolarjev, ki jih ni kje vzeti. Prihodnje leto vlada ne predvideva novih davkov, bo pa v primeru sporazuma z EU treba pokriti izpad carin - verjetno z višjo ceno bencina. Sredi prihodnjega leta bo vlada predlagala tudi spremembe zakona o dohodnini in nove premoženjske davke tako za fizične kot pravne osebe. Fikсне obveznosti državnega proračuna 1996 (plače, transferji, obresti, občine, Dars,

otroski dodatek, sukcesija, odškodnine žrtvam vojne) zahtevajo že 370 milijard tolarjev ali dve tretjini vseh proračunskih sredstev. Razlika do 570 milijard tolarjev odhodkov proračuna pa je vlada namenila prioriteta, to so pomoč izvoznikom, subvencije kmetijstvu, zapiranju rudnikov.

Guverner Banke Slovenije **dr. France Arhar** je dejal, da centralna banka ne more izbirati med cilji, saj je ta samo eden: stabilnost. Brez stabilnega in trdnega tečaja tolarja tudi enostevilne inflacije letos ne bi imeli. Stabilizacija bo tudi v prihodnje zelo zahtevna, zlasti če upoštevamo valutarne pretrese na mednarodnih trgih, ki majejo celo najmočnejša gospodarstva, kaj sele majhno, kot je slovensko. Arhar je opozoril, da investicije znašajo 22 odstotkov BDP in da devizne

rezerve dosega že 3, 5 milijarde mark, kljub temu pa je domače varčevanje se vedno prenizko, torej ga je treba dopolnjevati s tujo akumulacijo. Zadolževanje v tujini in vroč kratkoročni tuji kapital pa sta zelo nevarna, če gresta predalec. Arhar je opozoril na nujnost nadaljnjega omejevanja rasti cen in plač ter začetek razprave o temeljnih problemih socialne države.

Direktor Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je **Janez Prijatelj** je bil zelo kritičen do vlade in parlamenta, saj je od prvega do drugega branja sprememb zakona minilo kar leto dni. Opozoril je, da veljavni zakon določa pravice upokojencev, ki jih zavod s prispevki ne more več pokriti. Država se je zavestno odločila za deficitarno financiranje pokojninske blagajne, zato bo novi proračun moral poleg te-

kočih obveznosti skrbeti celo za likvidnost pokojninske zavarovalnice. Če zakonodaja ne bo spremenjena, bo moral DZ zvišati prispevke, kar pa ni nikomur v interesu.

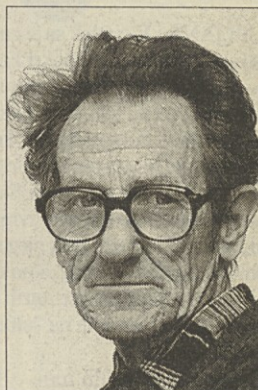
Direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje **Franč Kosi** je opozoril, da bo kljub zvišanju prispevne stopnje za zdravstvo na 13, 25 odstotka izguba zdravstvene zavarovalnice prihodnje leto se višja kot letos. Zaposleni in delodajalci v družbenem sektorju so zelo obremenjeni s prispevki, država pa po drugi strani se vedno dovoljuje, da nekatere skupine (kmetje, obrtniki, podjetniki in upokojenci) plačujejo manj. Zdravje je sicer za državljane najvišja vrednota, vendar so zdravstvene pravice se vedno neusklajene z viri javnega zdravstvenega zavarovanja.

Andreja Rednak
Foto: Barbara Reya

Ko ti na »štelungu« vendarle uspe

PETER BOZIC

Ko smo nekoč uveljavljali institut ugovora vesti, se očitno nismo zavedali, da gre pri tem za raven civilizacijskih standardov pri nas. Ugovor vesti nam je služil predvsem kot sredstvo za ofenzivo proti JLA, ne da bi se pri tem zavedali kompleksnosti tega vprašanja. Da je to tako, dokazuje razprava v državnozborskem

odboru za obrambo: prevratniški ideološki nabo, ki ga je ugovor vesti vseboval, je z osamosvojitvijo izginil, zdaj pa lahko ob tem vprašanju le ugotavljamo, na kakšni civilizacijski stopnji smo Slovenci v resnici.

Leta 1957 so me ob starih zjutraj aretirali, odpeljali na postajo milice na železniški postaji, me vklejnene-ga v lisice dali na vlak za Maribor, prespal pa sem že v tamkajšnjem vojaškem zaporu. Drugi dan zjutraj so me odpeljali na vojaški odsek, kjer so mi izročili poziv za služenje vojaškega roka, nato pa me meni nič tebi nič odslovili. Čez dva dni sem že sel v Trebinje k vojakom. Tam so me zaradi politično uničujoče karakteristike na hrbtni strani »sprovodnog lista«, ki sem si jo prisluzil na mariborski klasični gimnaziji, brez orožja dodelili veterinarjem, ki so čistili konje z velikimi gobavimi bulami. Če čez teden dni sem bil tudi sam poln podobnih bul in vsega vročičnega me je zagrebški teolog Šipušić, ki mu prav tako niso zaupali orožja, odvel v bolnico, vendar so me v vojaški ambulanti zavrnili.

S Šipušićem sva imela enak status, kot ga ima zdaj v našem parlamentu Vika Potočnik, ki so ji rekli, da »pade dol«, ko zagleda policijsko ali vojaško uniformo, zato ji država res ne more zaupati orožja, tako kot tudi »pozenšenim« moskim ne. V to mentaliteto sodi prepričanje, da je ugovor vesti samotna stvar ali pa vsaj neobdobje, ki pristoji le drugorazrednim državljanom.

Tudi za naso obrambo naj bi namreč kaj stel le pesak, torej kralj vojskovanja tudi za pokojno JLA, ki ga je tako cenila, da je bilo pesakov v njej kar za milijon. Pesak, »zemljoradnik«, po možnosti se ne pismen, to je bilo tisto pravo! V moji četi, v kateri je bilo 110 vojakov, smo imeli trije srednješolsko izobrazbo, dva visoko, pet pa je bil vajencev in delavcev, vsi drugi so bili »zemljoradniki«. To pa je takšna vojska, ko na manevrih granate padajo po naseljeni vasi, ne pa po opuščeni kamnolomu, ki naj bi bil cilj, mitraljez »šarac« pa med stotimi ljudmi obvladajo le stiri, ki potrebujejo kamion manevrskega orožja, da kaj zadenejo.

Skratka, gre za tisti civilizacijski standard, po katerem se morajo fantje na vse pretege truditi, da uspejo na »stelungu«, in če uspejo sele tretjič, bodo imeli precej manj možnosti pri ženskah in nasledstvu kot tisti, ki jim uspe že prvič. Toda za božjo voljo, saj ima vendar Slovenija že sedem tisoč dolarjev narodnega dohodka po glavi prebivalca! Kdaj se bo to poznalo tudi v parlamentarni razpravi?

Slovenski študenti bodo kmalu volili

LJUBLJANA - Včeraj, 20. oktobra, ob 12. uri se je iztekel rok za prijavo kandidature za studentske parlamentarne volitve, ki bodo na fakultetah z več kot tisoč študenti 25. in 26. oktobra, na manjših fakultetah pa le 26. oktobra, je na včerajšnji novinarski konferenci povedal predsednik volilne komisije **Blaz Poljansek**.

Kandidacijski postopek se je začel 31. avgusta letos, hkrati pa poteka tudi kandidacijski postopek za mandatarja studentske vlade, ki se izteče 15. novembra, in za člane studentske vlade, ki traja do oblikovanja nove studentske vlade. Poljansek je dejal, da so imeli previco do kandidature vsi redno vpisani dodiplomski in podiplomski študentje, enak pogoj pa velja tudi za izvolitev kandidatov.

Volilna komisija je letos zaradi legalizacije volitev razpisala tudi kandidaturu za volilne odbore, ki jih sestavljajo predsednik in dva člana, po en odbor pa bo deloval na vsaki volilni enoti. Studentje bodo lahko svojo volilno pravico izrabili na dan volitev med 9. in 18. uro, ker pa članice univerze v volilne imenike vključujejo tudi izredno vpisane studente, bodo volilci lahko volili le ob predložitvi indeksa in osebne izkaznice, je pojasnil predsednik volilne komisije. Kar zadeva stroške, je Poljansek dejal, da je bilo za stroške volilne komisije namenjenih 1, 7 milijona tolarjev, da pa so do zdaj porabili od deset do petnajst odstotkov te vsote. Neuradni izidi bodo znani že 26. oktobra zvečer, uradni pa v ponedeljek, 31. oktobra, ko bodo volitve tudi uradno končane. **Maja Grgić**

STRANKARSKA KRONIKA

SKD: Pobuda o odvzemu državljanstva je protiusstavna

LJUBLJANA - Seja izvršilnega odbora stranke bo sicer v torek, vendar lahko povem, da je pobuda o referendumu o spremembi 40. člena zakona o državljanstvu protiusstavna in v nasprotju z načeli evropske parlamentarne demokracije, je včeraj dejala glavna tajnica stranke **Hilda Tovšak**. Poslanka stranke **Jana Primožič** pa je komentirala predloga zakona o davčnem postopku in davčni službi in dejala, da davčna reforma zamuja dve do tri leta in je tudi slabo pripravljena. Predvsem preveč varuje državo in premalo davkoplacevalce. Kot primer je navedla, da imajo državni organi nadzorano pravico pet let po dokončnosti odločbe o odmeri davkov, davkoplacevalce pa se zavezuje, da dokumente v zvezi z dohodnino hranijo le dve leti. Tovšakova je komentirala tudi »non paper« in dejala, da kot vse kaže, ta od Slovenije zahteva več, kot pa je to predvideval toliko kritizirani Oglejski sporazum. Menila je tudi, da je jas, da se slovenskim volilcem v zvezi z Italijo natoči čistega vina in predstavi položaj, kakršen je. (M. B.)

SLS: Slovenska vlada naj podpre Tržaško kreditno banko

LJUBLJANA - Predsednik Slovenske ljudske stranke **Marjan Podobnik** je na včerajšnji novinarski konferenci v imenu stranke dejal, da je v interesu Slovenije, da podpre svoje gospodarstvo na drugi strani meje. O Tržaški kreditni banki je dejal, da ga čudi, zakaj je nasa vlada toliko časa čakala, da bi prisla do čistih računov. Menil je, da je treba čim prej zadevo razčistiti in potem pomagati zamejskemu gospodarstvu, ker to zamejskim Slovincem omogoča delovna mesta. Da bi nasi državni organi skušali najti usklajeno strategijo zunanje politike, je Podobnik predsedujočemu odboru DZ za zunanjo politiko **Borutu Pahorju** poslal pobudo, da na eno od prihodnjih sej povabi predsednika države, vlade, parlamenta, državnega sveta, političnih strank in zunanjega ministra. V

zvezi s pobudo o razpisu referendumu o spremembi zakona o državljanstvu, ki jo je dal tudi predsednik Slovenske narodne zveze pri SLS **Stefan Matus**, je Podobnik v imenu stranke dejal, da ta pobuda pomeni obliko pritiska na organe oblasti, da bi prišlo do revizije zakona o državljanstvu in bi se na ta način naredila ločnica med »lojalnimi državljani« in »kriminalci«. Zavedajo se, da sedanja pobuda ni optimalna, in poudarjajo, da dosedanje pobude o spremembi zakona niso bile izglasovane. (M. B.)

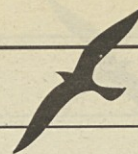
SNS: Še ne vemo, ali bomo podprli zbiranje podpisov za referendum o odvzemu državljanstva

LJUBLJANA - Slovenska nacionalna stranka se se ni odločila, kakšno stališče bo zavzela do predloga o zbiranju podpisov za razpis referendumu o odvzemu državljanstva tistim, ki so ga dobili v skladu s 40. členom zakona. Predsednik stranke **Zmago Jelincić** je na včerajšnji novinarski konferenci dejal, da se nameravajo pred odločitvijo pogovoriti z obema predlagateljema razpisa referendumu, ker se njuna pojasnila o referendumu bistveno razlikujejo. Zdajšnji predlog o referendumu za spremembo zakona o državljanstvu je namreč po besedah Zmaga Jelincića nejasen se v tem, da izguba statusa državljanca ne vpliva na lastninske in druge premoženjske pravice tistih, ki izgubijo državljanstvo. Ta predlog je po besedah Jelincića neskladen z 68. členom ustave, po katerem vsakdo, ki izgubi državljanstvo, izgubi tudi pravico do posedovanja nepremičnin. Jelincić je včeraj se dejal, da SNS ne bo podpisala zahteve za sklic izredne seje v zvezi z razpisom omenjenega referendumu. Hkrati je opozoril, da je njegova stranka že 11. junija 1993 vložila predlog zakona o preprečevanju dvojnega državljanstva, ki pa so ga zavrnili tudi SLS in člani takratne Samostojne poselske skupine, ki so zdaj člani SND. V proceduri pa je tudi nov predlog zakona SNS o odpravi dvojnega državljanstva. (M. B.)

SDSS: Čakamo na odločitev ustavnega sodišča

LJUBLJANA - Predsednik socialdemokracije **Janez Jansa** je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal, da bo stranka dokončno stališče do predlagane pobude za referendum o odvzemu državljanstva tistim, ki so ga dobili po 40. členu zakona, sprejela prihodnji teden na seji predsedstva. Merodajno bo stališče ustavnega sodišča, je povedal Jansa in namignil, da bo očitno največ volilnih točk s to pobudo dobila prav tista politična stran, ki razveljavitvi državljanstva najbolj nasprotuje. SDSS je ob sprejemanju zakona o državljanstvu leta 91 predlagala dopolnila, ki bi zaostila pogoje pridobivanja državljanstva, potem pa je nenehno opozarjala na nepravilnosti, ki so se dogajale, se posebej ob izredni naturalizaciji. Ob pobudi nacionalistov pa se odpira veliko dilem, je menil Jansa in povedal, da poslanci SDSS niso podpisali pobude o izrednem zasedanju parlamenta, ker niso imeli stališč stranke. Zvišanje zajamčene plače za 500 tolarjev je Jansa ocenil kot »zafkavanje več kot 30 odstotkov zaposlenih«. SDSS je zahtevala, naj zajamčena plača znaša 68 odstotkov povprečne plače, v skladu z evropskimi merili. Toda ta dopolnila niso bila sprejeta in tako se v 500 tolarjih kaže »bistvo zgodbe o uspehu«. SDSS je tudi ogorčena, ker je v zadnjem času za nekaj tisoč zraslo število brezposelnih, predvsem mladih.

»Kam gredo tiste desetine milijard, ki so vsako leto namenjene ministrstvu za delo za odpravljanje brezposelnosti?« se sprašuje Jansa. Na konferenci sta sodelovala tudi predsednik Gospodarskega foruma pri SDSS **Jože Zagozen** in **Andreja Starina Kosem**, predsednica Kluba podjetnikov, predstavila pa sta nedavno ustanovljeni Klub podjetnikov, ki deluje v okviru Gospodarskega foruma, ustanovljen pa je bil z namenom, da bi s povezovanjem ublažili vpliv nekaterih gospodarskih razmer. (T. S.)

FILM / FILM ART FEST 1995

Perspektive z nagradami?

LJUBLJANA - V četrtek se je začel največji mednarodni filmski festival v Sloveniji Film Art Fest. O njem smo se pogovarjali z Jelko Stergel, vodjo filmskega programa Cankarjevega doma. »Festival je že četrto leto zapored razdeljen v štiri sekcije. Sekcija Predpremiere, Perspektive in Fokus so se izoblikovale spontano oziroma so bile ustanovljene ob samem mednarodnem priznanju Film Art Festa,« pravi Stergelova. »Torej takrat, ko je Mednarodno združenje svetovnih producentov priznalo ljubljanski festival in s tem tudi njegovo strukturo. Izjema so sekcija Dokumentarci. To sekcijo smo dodali lani, saj smo menili, da je glede na število dokumentarnih filmov po svetu treba tudi te filme predstaviti Sloveniji na velikem platnu.«

V Sloveniji ni večjih mednarodnih festivalov, sta pa dva manjša, dnevi homoseksualnega filma in filmska sekcija v okviru Mesta žensk, ki ima status festivala. Strokovne norme za dodeljevanje termina festivala v svetu namreč določajo, da imajo organizirane enkratne projekcije filmov v točno določenih terminih status festivala.

Kot prvi mednarodni filmski festival je Film Art Fest prevzel funkcijo pokrivanja čim večjega števila proizvodov na področju kinematografije. Na eni strani so po besedah Stergelove hoteli predstaviti nagrajene filme drugih festivalov. Tako ima predpremierska sekcija

bolj funkcijo festivala festivalov kot dejansko prikazovanja filmov, ki bodo pozneje na rednem sporedu.

Sekcija Perspektiv, kjer se predstavljajo sele odkriti mladi avtorji, ima po mnemu Stergelove trenutno največ zaleta. Filmi v sekciji Perspektiv so bili posneti z majhnimi sredstvi. Gre za neodvisno producirane filme, a imajo morda prav zato v primerjavi z velikimi produkcijami veliko avtorskega zaleta.

Namen fokusa je siriti poznavanje svetovne kinematografije na Slovenskem. »Letos smo se odločili premakniti iz Avstralije in Nove Zelandije na Japonsko,« dodaja Stergelova. »Japon-

ska kinematografija je bila nekaj časa precej v ozdaju mednarodnega festivalskega dogajanja, vendar po moje neupravičeno. Pri Japonski kinematografiji je prišlo do velikega razkola med neodvisno kinematografijo in kinematografijo velikih japonskih studiev.« Tisto, kar nastaja v veliki japonski produkciji, je, tako Stergelova, dokaj hermetično in nezanimivo, to »zatisje« pa zdaj zapolnjujejo mali producenti, ki se v svojih filmih odzivajo na svoje socialne težave. Ta sklop je izbral selektor iz Berlina in je enoten prikaz dialoga nove japonske generacije s tradicijo, strogo japonsko družbeno urejenostjo oziroma prikazuje, kako kruto ta urejenost vpliva na življenje posameznika.

Dokumentarci so izbrani po načelu družbeno-politične zanimivosti tematike in kritičnega pristopa do sodobnih pojavov v svetu. Stergelova upa, da bodo dokumentarci tudi letos tako kot lani dobro obiskani. Dokumentarci ne bodo uvrščeni na redni spored.

Stergelova obzalaže, ker

J. Strgel: »Festival je priložnost za promocijo filma.« (Foto: B. P.)

na spored Film Art Festa ni mogla uvrstiti filmov, kot so **Smoke, Blue in the Face, Land and Freedom, Dead Man, Parajanov**. Odkupljenih je večina filmov iz sekcije **Predpremier: Zgodba iz Lizbone, Francozinja, Heavenly Creatures, Il Postino, Carrington, The Priest**. »Festival je za distributerje vseh filmov enkratna priložnost za dodatno promocijo filma,« je še dejala Stergelova.

Stergelova se s slovensko sekcijo mednarodnega združenja dogovarja, da bi sekcija

ja Perspektive v prihodnje prerasla v tekmovalno sekcijo kritikov, ki bi vključevala tudi nagrado. Prav z nagrado naj bi povečali zanimanje za festival, saj mnogokrat mladi avtorji ne sodelujejo na festivalu prav zato, ker festival ni tekmovalnega tipa. »Upam, da bo ministrstvo za kulturo v prihodnje obravnavalo ta festival z večjo pozornostjo in omogočilo kakovostnejši spored,« je zaključila Stergelova.

Irena Pirman

Na KRATKO

Mesto žensk v Časopisu za kritiko znanosti

LJUBLJANA - SOU v Ljubljani je izdala novo številko Časopisa za kritiko znanosti, domisljijo in novo antropologijo, katere glavni urednik je Andrej Luksič. Velik del objavljenih besedil in pesmi je posvečen Mednarodnemu festivalu sodobnih umetnosti Mesto žensk. Melita Gabric v svojem besedilu z naslovom Everything the same, just another sex skusa odgovoriti na vprašanje, zakaj ločevati moško in žensko, ki se zastavlja ob prireditvi, kot je Mesto žensk. Žensko življenjepisje - večkratno izobčen diskurz je naslov, pod katerim je Neva Slibar izpostavila nekatera izhodišča feministične teorije. Pogovor z Jamesom Cliffordom, ustanoviteljem in direktorjem Centra za kulturološke studije na University of California v Santa Cruzu, se nanasa na multikulturne, multiteoretične in multimetodološke akademske ponudbe. James Clifford je znan predvsem po dveh delih: Writing culture, zbirka esejev, in The predicament of culture, ki opisuje krizo etnografske avtoritete. Luj Sprohar je napisal esej z naslovom Posebne institucije kot mesto oblasti. (A. Z.)

Slovenija na festivalu v Leipzigu

LJUBLJANA - Festival Manoever 95, ki poteka od 19. do 22. oktobra v Leipzigu, je posvečen neodvisni gledališko-plesni produkciji iz Ljubljane. Na festivalu se bodo predstavili: skupina Branka Potočana s predstavo Kdo je narisal Stanku skakalnice, predstavi Betontanca Za vsako besedo cekin in Know your enemy! ter predstava skupine Tomaža Stručla Cliopatra. V spremljevalnem programu se bodo zvrstile videoprojekcije Mladinskega gledališča, Gledališča Glej, Betontanca in Plesnega taetra Ljubljana. Branko Potocan in Tanja Zgonc pa bosta vodila plesni delavnici. Na sporedu je tudi filmska predstavitev skupine Laibach Mesto pod soncem. (K. Z.)

LITERATURA / SLOVAR KLASIČNE MITOLOGIJE IN ROMANA JELLOUNA IN OZA

Sredozemska klasika in novosti

LJUBLJANA - Med prevodnimi knjižnimi novitetami zalozbe Mladinska knjiga so tudi Slovar grške in rimske mitologije, ki je v originalu izšel pri francoski zalozbi Larousse v okviru zbirke Références (Reference), ter romana Crna skrinjica izraelskega pisatelja Amosa Oza in Otrok peska maroskega avtorja Taharja Bena Jellouna, ki sta izšla v okviru zbirke prevodov Zenit.

Vsa tri novoizdana dela so podrobneje predstavili na včerajšnji tiskovni konferenci, ki jo je vodil urednik slovarja in obeh romanov Ales Berger, ob njem pa so o knjigah spregovorili še drugi sooblikovalci njihovih slovenskih izdaj.

Slovar grške in rimske mitologije, nekoliko prilagojen prevod francoskega originala Joëla Schmidta

(1993), sta pripravila prof. dr. Primož Simoniti s Filozofske fakultete v Ljubljani in prevajalka Veronika Simoniti. Bistvene poteze slovarja so njegova dostopnost, poljudnost ter visoko število gesel (več kot 900), ki med drugim obsegajo imena, ki so zaradi različnih načinov transkripcije doslej slovenskim piscem delala težave (ena od osnovnih ambicij

novoga slovarja je teznja k poenotenju načina navajanja klasičnih mitoloških oseb v slovenščini). Poleg osnovnih kozmogonskih in teogonskih vsebin vsebuje leksikon tudi oznake drugih, manj znanih oseb, pri slovenski izdaji pa so dodali dve gesli, pomembni za nas okolje (Mitra, Ekorna), nekatere pa dopolnili.

V zbirki Zenit praviloma izhajajo dela uveljavljenih literatov iz mednarodnega prostora, ki pri nas se niso znani. Crna skrinjica (1987) Amosa Oza, ki jo je prevedel Jaroslav Novak, se tesno navezuje na židovsko izročilo, zlasti na izbrane starozave-

zne tekste. Roman je napisan v obliki pisem, ki si jih izmenjujejo ločena zakonca, družinska intimna zgodba pa se prepleta z orisom sodobnega izraelskega družbenega položaja. Maroski avtor Tahar Ben Jelloun sodi med avtorje, ki pišejo v francosčini v nekdanjih deželah Magreba. Roman Otrok peska (1985), ki ga je prevedla Suzana Koncut, je zgrajen na podobi Ahmeda-Zahre, deklice, ki jo oče vzgaja kot dečka in ki sele po njegovi smrti razkrije svojo identiteto. Jelloun je roman nadaljeval z romanom Posvečena noč (1987); zanj je prejel Prix Goncourt. (V. U.)

IZŠLO JE / KNJIGE

Taras Kermanner. Perspektivovci

Znanstveno in publicistično središče, Mala edicija ZPS, Ljubljana 1995, 172 strani, broširana izdaja.

Le kaj je na revijah, ki sta izhajali le dobro leto (Revija 57) oziroma štiri leta (Perspektive) taksnega, da se tri desetletja po ukinutvi slednje vzbujata toliko pozornosti in sta deležni novih in novih raziskav ter interpretacij? Dejstvo, da se je v njunem okviru kalila elita slovenske povojne kulture (Zajc, Božić, Rozanc, Primož Kozak, Strniša, Smole, Taufer, Seligo...) ter znanosti (Kermanner, Rus, Jerovšek...), v enem primeru pa tudi politike (Jože Pucnik), ponuja le delen odgovor. Verjetno gre bolj za dejstvo, da je bila skupina tedanji partijski oblasti tolikšen tm v peti, da bi lahko rekli, da gre za prvo obliko opozicijske partijskemu režimu, o čemer nenazadnje pričajo tudi čisto osebne usode akterjev tedanjega dogajanja. Taras Kermanner kot eden od sopotnikov takratnega dogajanja v knjigi Perspektivovci iz svojega zornega kota in, kot pravi, nujno subjektivno, ponuja svoj pogled na to temo, pri čemer ni zgolj poročevalec o dogajanju; je tudi analitik odnosa med partijo in kulturo, med partijo in znanostjo ter med partijo in tistimi, ki so ustvarjanje politike videli drugače kot partija. Besedilo je sicer le del širše zastavljene raziskave o gibanju perspektivasev in revijevcev z naslovom Slovensko perspektivostvo kot kulturno politično dejstvo in intelektualno gibanje, ki poteka pod pokroviteljstvom ministrstva za znanost in tehnologijo. (A. K.)

Otrokom vsega sveta

Ob 30. obletnici deklaracije o otrokovih pravicah, prevod Nina Kovic, urejanje besedila Leonardo, slikanica, zalozila EPTA Zalozba najboljših slikanic, Ljubljana, 1995, 22 str., trdava vezava, format 22 x 28 cm.

Zalozba Epta je s pomočjo slovenskega odbora Unicefa izdala slikanico Otrokom sveta, ki ponuja prevod originalne izdaje ob trideseti obletnici Konvencije o otrokovih pravicah (sprejeli so jo leta 1959). Leta 1989 je to slikanico izdal vodilni nizozemski založnik Lemniscaat, in sicer skupaj z Unicefom. K sodelovanju so tedaj povabili enajst vrhunskih likovnih umetnikov z vsega sveta, ki so ilustrirali in predstavili vsako od desetih načel na način, ki naj bi bil mladim bralcem s pomočjo likovne opreme bližji in bolj razumljiv. Projektu so se odzvali Helme Heine iz Nemčije, Tony Ross iz Velike Britanije, Anastasia Archipova iz Rusije, Hannu Taina iz Finske, Paul Zelinsky iz ZDA, Stepan Zavrel iz Ceske, Ingrid in Dieter Schubert iz Nemčije, Michael Foreman iz Velike Britanije, Daniele Bour iz Francije, Satoshi Kitamura iz Japonske in Dusan Kállay iz Slovaske. Slikanico je doslej v svoje programe uvrstilo že veliko pomembnih svetovnih zalozb. (K. Z.)

Osem stoletij Vogrč

Narodopisna podoba Vogrč in Vogrjanov. Uredila dr. Marija Makarovic. Izdajatelj: Krscanska kulturna zveza in Institut Narodopisnega društva Urban Jarnik, Celovec, 1995. Založnik: Mohorjeva družba Celovec-Ljubljana-Dunaj. Format: 24 x 17 cm; trdava vezava.

Leta 1193 je bilo prvič pisno imenovano naselje Vogrč na današnjem avstrijskem Koroskem. 800 let pozneje so Vogrjani pripravili narodopisno razstavo, ki je bila tako odmevna, da so se pri Krscanski kulturni zvezi odločili zbrano gradivo predstaviti v samostojni knjigi, katere prispevke naj bi napisali strokovnjaki iz različnih družboslovnih strok. Sodelujoči avtorji so: Stefan Enzi, Vito in Milena Hazler, Jozko Koncilja, Rudolf Kontschitsch, Bertrand Kotnik, Bertej Logar, Maja Logar, Marija Makarovic, Peje Polesnik, Marija Stanovnik, Breda Vilhar, Pavel Zdovc in Janko Zerzer. Rezultat tega je torej monografija, v kateri si lahko preberemo vse o etimologiji, cerkvenih freskah, inventarjih in urbarjih, ljudski soli, naselbinski in stavbni dediščini, družinskem in družbenem življenju ter ljudskem slovu pod skupnim imenom Vogrč. Delo je torej heterogeno, heterogeno tako, kot je heterogeno življenje neke skupnosti. S to razdrobljenostjo po različnih poljih družbenega življenja pa so, kakor je v uvodu zapisal g. Janko Zerzer, iskali nič več in nič manj kakor svoje korenine. (K. G.)

PANORAMA ODTUJENEGA / UMETNOST, KI PROPADA V TUJIH KLETEH (5)

Cima da Conegliano: Poliptih z Marijo z otrokom

Izdelano leta 1513, olje na lesu, osrednja slika meri 165 x 73 cm, nekoc v samostanski cerkvi sv. Ane v Kopru.

Poliptih, ki ga sestavlja deset delov, vstavljenih v bogato izdelan in pozlacen lesen oltarni okvir (delo rezbarja Vittora da Feltré), je pozno delo pomembnega beneskega slikarja Giovannija Battiste Cime da Conegliano (1459 ali 1460 - 1517 ali 1518), avtorja, ki sodi v zadnjo generacijo zgodnjerenesancnih slikarjev beneskega Quattrocenta in katerega dela kažejo močan vpliv Giavannija Bellinija. Osrednje tabelno delo prikazuje Marijo na prestolu, obdano z angeli v značilni beneški kompoziciji. Levo sta tabli s sv. Marijo Magdaleno in sv. Ano, zavetnico cerkve, v kateri se je nahajal oltar. Na desni sta sv. Joahim in sv. Katarina Aleksandrijska. Gornji pas začena podoba sv. Klare, sledijo sv. Frančišek Asiški, sv. Hieronim in koprski patron sv. Nazarij. Povsem na vrhu je podoba s Kristuom med sv. Petrom in sv. Andrejem. O avtorstvu koprskega poliptiha priča dokument, ki so ga hranili v samostanu; v njem je zapisano, da so 18. aprila 1513 njegovo izdelavo zaupali Cimi in omenjenemu rezbarju. Po dostopnih podatkih hranijo odtujeni poliptih na Soprintendenzi v Mantovi; med vsemi odtujenimi deli je le za to potrjeno, da je bilo restavrirano (in torej ustrezno varovano). (V. U.)

Nadaljevanje prihodnjo soboto

Cima da Conegliano: Poliptih z Marijo z otrokom, 1513

VESOLJSKI POLETI / SEDEMKRAT PRELOŽILI POLET

Vesoljsko letalo Columbia končno izstrelili v orbito

Medtem si je posadka vesoljske postaje Mir privoščila daljši »sprehod«, saj bo v vesolju ostala dodatnih 44 dni

WASHINGTON, MOSKVA - Po sedmih odložitvah je včeraj končno poletel v vesolje ameriško vesoljsko letalo Columbia s svojo sedemčlansko posadko. Columbio, najstarejše ameriško vesoljsko plovilo (Space-Shuttle), bi morali izstreliti že 28. septembra, a so izstrelitev zaradi slabega vremena in tehničnih okvar, kot receno, kar se demkrat odložili, kar je pravi negativni rekord.

Sedemčlanska posadka bo ostala v zemeljski orbiti 16 dni, medtem pa bo izvedla kar 19 znanstvenih in tehnično-industrijskih poizkusov. Poskušali bodo namreč uresničiti se boljše polprevodnike in poiskati

nove resitve pri zdravljenju hormonalnih disfunkcij, vključno s sladkorno boleznijo.

Na ruski vesoljski postaji Mir pa so včeraj uresnili enega najdaljših sprehodov v vesolju. Nemški astronaut Thomas Reiter in njegov ruski kolega Sergej Avdejev sta namreč celih pet ur nameščala nove naprave in popravljala stare na zunanji strani vesoljske postaje. Planirani sprehod je v marsičem popestril rutinsko življenje na postaji, ki ga ni skalila vest, da bo moral nemški astronaut Thomas Reiter na ruski vesoljski postaji Mir preživeti dodatnih 44 dni, ker zaradi pomanjkanja denarja niso se dokončali rakete za

povratak astronautov z vesoljske postaje. Se več, v evropski vesoljski ustanovi ESA so to vest sprejeli s slabo prikritim zadovoljstvom. Ustanova je namreč za Reiterjevo misijo plačala 60 milijonov dolarjev, tako da bo sedanje 44-dnevno podaljšanje v bistvu zastoj.

Najbolj zadovoljni so seveda v Bonnu, ker bo njihov astronaut potolkel vse dosedanje neruske rekorde bivanja v vesolju, obenem ima dovolj materiala, da lahko nadaljuje s svojimi poizkusi. To pa ne velja za Jurija Gidzenka in Sergeja Avdejeva, ki bosta v predvidenem roku dokončala poizkuse in nimata dodatnega materiala kot njihov nemški kolega, tako

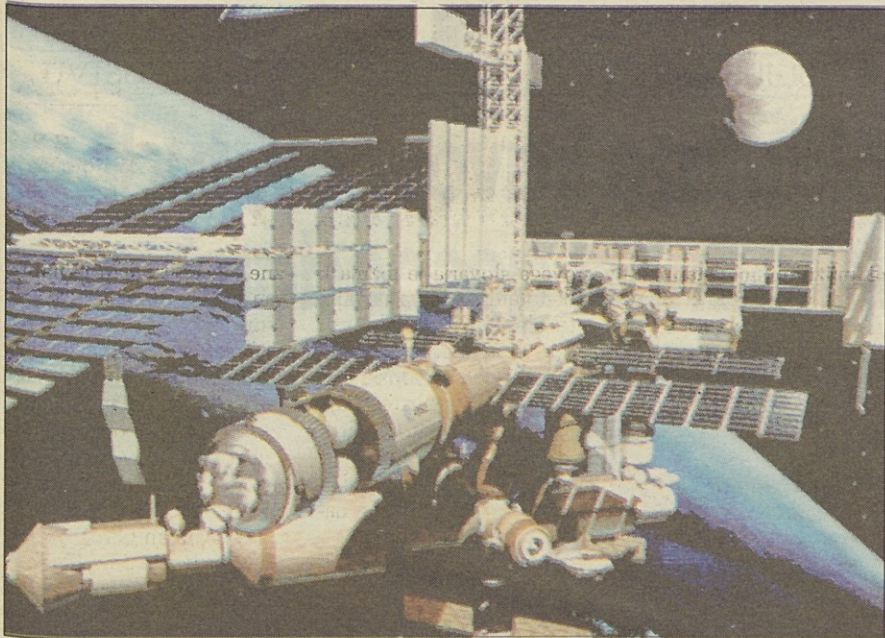
da bosta več tednov »brezposelna«.

Seveda pa so dobesedno besni pri ruski vesoljski ustanovi, ker je vsega kriva ruska vlada, ki ni pravočasno nakazala sredstev za izgradnjo nove rakete Sojuz U-2, s katero bi na vesoljsko postajo poletela 7. januarja nova posadka, ki bi zamenjala Gidzenka, Avdejeva in Reiterja. V teoriji bi se lahko sedanja trojica vrnila na Zemljo s kapsulo Progres, a Rusi si ne upajo pustiti postaje brez posadke, ker bi bila v njeni odsotnosti kasnejša spojitev neke kapsule s posadko izredno težavna in nevarna.

Prav zato bo prihodnja skupna rusko-evropska vesoljska misija začela sele prihodnje poletje, ko bo na vesoljsko postajo Mir na 28-dnevno vesoljsko misijo poletela 38-letna francoska astronautka Claudie Andre-Deshays. Denar za to misijo bodo torej Rusi po svoji krivdi prejeli s precejšnjo zamudo.

Sedanje podaljšanje misije pa ni za vesoljsko postajo Mir nobena novost. Najeklatantnejša je bila dobesedna vesoljska odisejda astronauta Sergeja Krikaliova, ki je na postaji ostal kar 313 dni, saj so zaradi razpada Sovjetske zveze nanj skoraj pozabili.

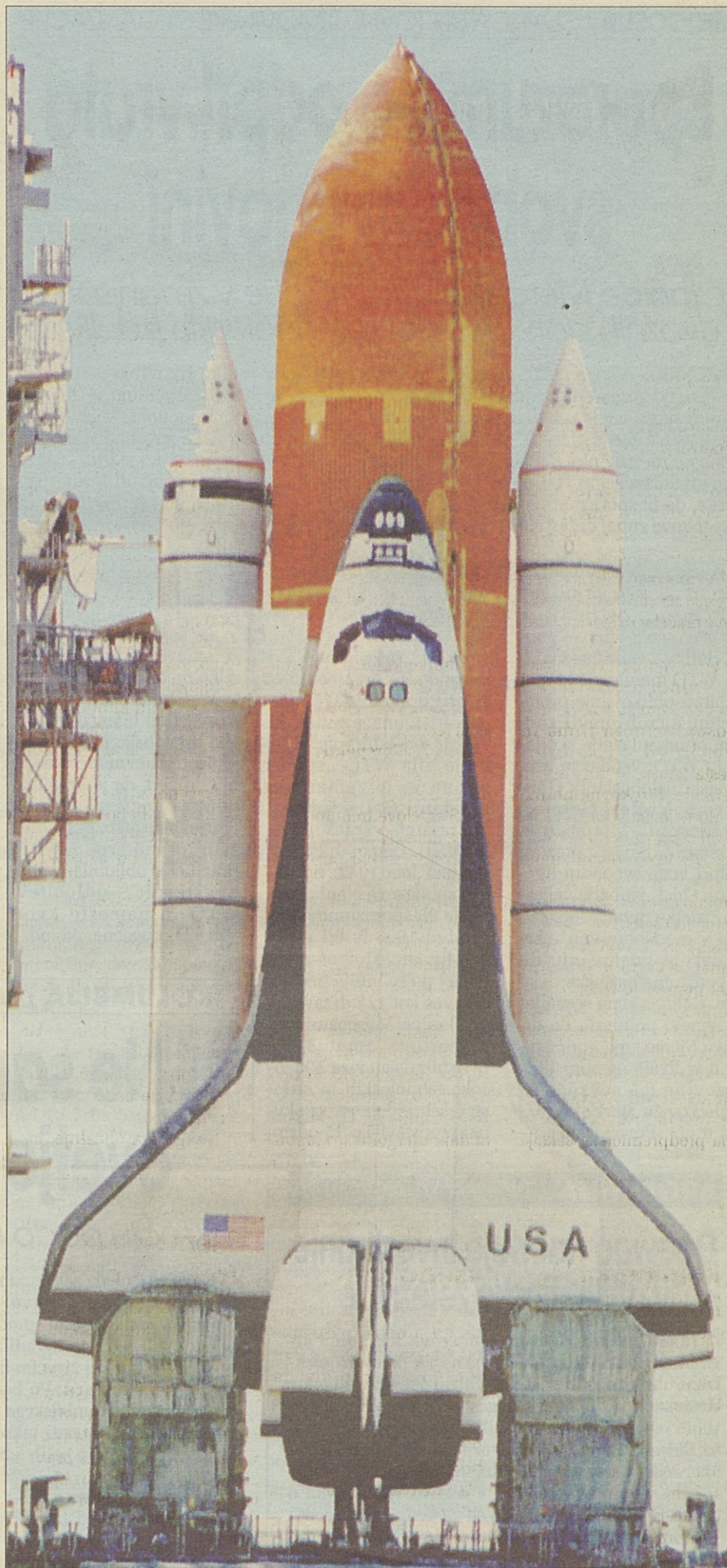
Krikaliov je odletel iz Bajkonurja, ko je maja leta 1991 se bil del sovjetske domovine, vrnil pa se je marca 1992, ko je bil Kazahstan zanj tuja država. Podobno kot sedanji je tudi Krikaliovovi zamudi botrovalo pomanjkanje finančnih sredstev.

PARIZ - Evropska vesoljska ustanova je na včerajšnjem ministrskem sestanku v francoskem Toulouseu sklenila finančno podpreti gradnjo stalne mednarodne orbitalne postaje Alpha, ki naj bi jo začeli sestavljati leta 1997, dokončno pa naj bi

jo zgradili leta 2002. Amerika je namreč pristala pri gradnji Alphe tudi na uporabo evropske rakete ariane 5 in posebnega plovila za avtomatsko premesčanje ATV.

Na sliki (telefot AP) umetniški prikaz bodoče vesoljske postaje Alpha.

Vesoljsko plovilo na izstrelišču oporišča Kennedy na rtu Canaveral. (Telefoto AP)

JUŽNA AFRIKA / ŠELE KO SE JE SAM TELEFONSKO JAVIL NEKEMU ČASOPISU

Množični morilec žensk ni bil satanist, temveč umsko iztirjeni maščevalec

Ženske naj bi ubijal, ker je bil po nedolžnem obsojen zaradi posilstva

JOHANNESBURG - Po aretaciji domnevnega johannesburskega serijskega morilca, 31-letnega Mosesa Sitholea (na sliki AP), se v Južni Afriki upravičeno sprašujejo, zakaj ga niso prej izsledili. Preiskovalci so namreč zaman zaslislali vrače, carodeje, carovnice in etnologue, ki proučujejo južnoafriške mite in magične obrede, ker so bili prepričani, da imajo umori »satansko« ozadje. V bližini žrtev so namreč našli pticje perje, kokosje kosti, ogledalca, sveče, nože in drugo saro, ki v ljudski domisljiji spominja na satanske rituale. Morda pa so bile le smeti, ker tega ni uspel pojasniti nihče, niti upokojeni izvedenec ameriške FBI Robert Ressler, ki je priskočil na pomoč svojim južnoafriškim kolegom. Nihče ni uspel ugotoviti, ali vsaj posumiti, kdo bi lahko bil serijski morilec, ki je v nekaj mesecih na ozkem območju južnega johannesburskega predmestja ubil 40 temnopoltih žensk, ki so bile vse stare 25 let.

Ob nemoci preiskovalcev se je oglašil sam morilec, ki je v telefon-

skem pogovoru z novinarji najbolj razširjenega johannesburskega dnevnika Star se povečal svojo krivdo, saj je zatrdil, da je pobil kar 76 žensk. To je storil, ker so ga spominjale na žensko, ki ga je leta 1978 po krivem obtožila, da jo je posilil, tako da ga je sodišče po nedolžnem obsodilo na 14 let ječe.

Da ni mitoman, je dokazal z opisom podrobnosti, ki so bile znane le preiskovalcem. Kot kaže se je tudi kešal svojih zločinov in je bil baje pripravljen na predajo: »Oproščam se južnoafriškim ljudem, ki mislijo, da sem zival. Resnica pa je precej drugačna. Kdor je bil tako ranjen, kot sem bil sam ranjen, ni več normalen. Hotel bi se ubiti, a to ne bi pojasnilo ničesar,« je še povedal neznanec.

Sele po tem telefonskem pogovoru je bilo preiskovalcem jasno, koga morajo iskati. V sredo so obkolili njegovo skrivališče v mestu Benoni, med aretacijo pa so ga policisti ranili v trebuh in ramo, ker jih je napadel s sekuro.

NOVICE

Odložili smrtno kazen morilcu

PEKING - Neko sodišče v kitajski pokrajini Xinjiang je na smrt obsodilo 25-letnega Du Jima, eksekucijo pa so odložili za dve leti. Du Jima skoraj gotovo sedaj čaka dosmrtna ječa, kar je zanj hujska kazen kot eksekucija. Ta 25-letni sofer se je namreč zaljubil v neko mlado vdovo, starši in sorodstvo pa so nasprotnovali taki vezi, tako da sta sklenila napraviti samomor. Du Jimo je najprej zadušil svojo izvoljenko in si nato prerezal vrat. Pri tem pa je bil tako nespreten, da je preživel in bo sedaj v zaporu razmišljal o svojem dejanju in usodi.

Bombni atentat v Kolumbiji

BOGOTA - V kolumbijskem glavnem mestu je pred nekim vojaškim klubom eksplodiral peklenski stroj prav v trenutku, ko je mimo peljal mestni avtobus. V eksploziji je umrla ena oseba, drugih deset potnikov pa je bilo lažje in težje ranjenih. Preiskovalci domnevajo, da so napadalci ciljali na vojaški klub in da je le nesrečno naključje hotelo, da je do eksplozije prišlo, ko je mimo peljal mestni avtobus.

V nesreči balona ena oseba umrla, dve pogrešajo

CHRISTCHURCH (NOVA ZELANDIJA) - Balon na vroč zrak, ki je imel na krovu devet oseb, je tako po vzletu z novozelandskega Christchurcha zaradi močnega vetra strmoglavil v morje le kilometer od obale. Ribičem je uspelo rešiti iz hladnih voda Tihnega oceana sedem oseb, ena od teh je med prevozom umrla, dve osebi pa pogrešajo.

MERCOSUR / ČLANICA SVETOVNE TRGOVINSKE ORGANIZACIJE

Sporazum bo odprl vrata svobodni trgovini

Članice Mercosurja so privolile v zmanjšanje uvoznih dajatev visoko tehnoloških izdelkov

ZENEVA - Trgovinska organizacija Mercosur, ki jo sestavljajo Argentina, Brazilija, Urugvaj in Paragvaj, je zaradi spostovanja pravil Svetovne trgovinske organizacije postala njena članica. Nekateri diplomati, ki so sodelovali na sestanku delovnega telesa Svetovne trgovinske organizacije (WTO), so na srečanju sicer izrazili bojazn, da bi sporazum utegnil slabo vplivati na trgovinske tokove zunaj držav članic Mercosurja.

V državah organizacije Mercosur živi približno 200 milijonov ljudi, za članstvo pa je zaprosila tudi Bolivija. Nekatere članice WTO menijo, da bi morebitno oblikovanje protekcionističnih pravil znotraj te organizacije škodovalo WTO, vendar je urugvajski veleposlanik **Guillermo Valles Gelves**, predsednik Mercosurja, poudaril, da bo sporazum odprl vrata svobodni trgovini. Od 1. januarja veljajo za izdelke držav Mercosurja v medsebojnem trgovinskem poslovanju do 20-odstotne carinske dajatve. Gelves je na sestanku v Zenevi poudaril, da države Mercosurja »pomembno vplivajo na sprostitev trgovine ter navzočnost izdelkov in storitev WTO na trgu«. Povezovanje go-

spodarstev starih držav naj bi po njegovi oceni ugodno vplivalo tudi na povečanje svetovne trgovine. Po pravilih WTO morajo vse organizacije, ki pristopijo k WTO, spostovati njena pravila, ki veljajo od januarja letos, ko je bila WTO ustanovljena in je zamenjala nekdanji Gatt (Splošni sporazum o trgovini in carinah). Gatt je bil ustanovljen leta 1947; do danes so njegove članice potrdile 98 sporazumov. Decembra 1993 je bil dosežen trgovinski sporazum, doslej pa se mu je pridružilo več kot 125 držav.

Članice Mercosurja so privolile v zmanjšanje uvoznih dajatev za 300 visoko tehnoloških in industrijskih izdelkov, ki skupaj predstavljajo 15 odstotkov

trgovinske menjave med Argentino in Brazilijo. Prihodnost organizacije je bila ogrožena v začetku tega leta, ko je Brazilija zaradi finančnih težav uvedla omejevanje uvoznih kvot - predvsem avtomobilov - tudi iz sosednjih držav, članic Mercosurja. Argentina je brazilski odločitvi nasprotovala, saj je v zadnjih letih njen izvoz avtomobilov v Brazilijo močno narasel.

V ponedeljek je odbor za plačilno bilanco Svetovne trgovinske organizacije po tridnevni zasedanju odločil, da je Brazilija neupravičeno sprejela omejevalne uvozne kvote, zato jih mora odpraviti. Brazilija je obljubila, da bo upoštevala odločitev WTO in namesto kvot sprejela drugačne ukrepe.

OECD / ZAHTEVE PO SPREJETJU OSTREJŠIH BANČNIH UKREPOV

Dolga pot iz recesije za mehiško gospodarstvo

Stabilizacijski ukrepi vlade bodo morali biti ostrejši

CIUDAD DE MEXICO - Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) v letnem poročilu ocenjuje, da se bo mehiško gospodarstvo dlje časa resiti iz recesije, kot napoveduje vlada. OECD se je pri utemeljitvi ugotovitev osredotočil na sedanje stanje v mehiškem gospodarstvu. Čeprav je vlada po lanskem decembrski devalvaciji pesa napovedala stabilizacijo razmer v gospodarstvu v drugi polovici letosnjega leta, zadnji rezultati niso prevec spodbudni.

»Ugotovitve sekretariata OECD kažejo, da bo treba stabilizacijske ukrepe izvajati dlje, morali pa bi biti tudi ostrejši,« je zapisano v 123 strani dolgem poročilu. »Dejansko bilanco stanje bank, družb in tudi družin je razvidno sele čez določen čas, kar so pokazale vse dosedanje analize o razmerah v državah, ki so imele težave, podobne mehiškim,« piše v poročilu.

Mehika je med prvimi državami v razvoju postala članica OECD lani

marca in tako dobila svoj sedež v klubu najbogatejših držav. Čeprav je v poročilu poudarjeno, da so gospodarske reforme nekdanjega predsednika **Carlosa Salinasa de Gortarija** Mehiko pripeljale v OECD, je prejšnja vlada naredila nekaj odločilnih napak, ki so vplivale na izbruh krize.

Sedanji predsednik **Ernesto Zedillo** in mehiška vlada sta se odločila za vrsto ukrepov, katerih cilj je vzpostavitev finančne stabilnosti, čeprav sta naredila tudi nekaj napak. Ko je Zedillo 1. decembra lani prevzel predsedniški položaj, je kmalu prislo do devalvacije pesa in začela se je recesija mehiškega gospodarstva. Sprva je po ocenah OECD kazalo, da je vladi uspelo omejiti negativne posledice devalvacije. Vlada bi morala razviti daljnosežnejšo protinflacijsko politiko; vrednost pesa tudi ne bi smela biti vezana na vrednost dolarja. »V bližnji prihodnosti ne gre pričakovati vrnitve pesa na menjalniško tečajno listo, kajti državne rezerve so se skrči-

le, inflacijska stopnja pa je nad svetovnim povprečjem,« piše v poročilu.

Zaradi omenjenih težav bo treba oblikovati vrsto ukrepov, ki bi pripeljali do nacrtovalne inflacijske stopnje. Centralna banka bi morala delovati bolj neodvisno, zbirala naj bi finančna poročila in z analizami določala zgornjo inflacijsko stopnjo.

OECD se zavzema za sprejetje ostrih bančnih ukrepov, saj finančna politika lani ni bila dovolj učinkovita; odobrenih je bilo prevec ugodnih posojil. Vlada bi morala jasno določiti srednjeročno davčno politiko in uporabo proračunskih sredstev. Po ocenah OECD so med vzroki za devalvacijo pesa predvsem posojila, ki so jih dodeljevale države banke za razvoj. Narasčalo je povpraševanje na domačem trgu, zato se je povečal uvoz, ki je pripeljal do ogromnega državnega primanjkljaja. OECD meni, da bi morala vlada v prihodnje določiti pogoje za odobritev bančnih posojil.

KOLUMBIJA / VLADA NE IZPOLNJUJE OBLJUB O VEČJI FINANČNI POMOČI KMETIJSTVU

Ne samo velike plantaže kavovcev, tudi cvetje je lahko prihodnost gospodarstva

Kmalu bodo namesto marihuane, maka in koke začeli saditi druge kulture

Kava ze stoletje zavzema najpomembnejše mesto v kolumbijskem gospodarstvu. Plantaže kavovcev v osrednjem predelu Andov so od nekdaj v ponos državi, do njih je speljala ceste, zgradila je tudi druge infrastrukturne objekte, tamkaj živcem ljudem je zagotovljen določen ziviljenjski standard. Po besedah **Ricarda Avellandea**, predsednika kolumbijskega združenja pridelovalcev kave, pa bo treba zaradi tako imenovane »rentabilnostne krize« v prihodnjih petih letih marsikaj spremeniti.

Stroski za delovno silo predstavljajo 75 odstotkov vseh prihodkov od prodaje kave. V 90. letih so se plače zvisevale glede na dolarsko osnovo. Pridelovalci so lani, ko so se cene kave na svetovnem trgu zvisale, načrtovali poravnava vseh dolgov, vendar jih niso mogli plačati prav zaradi visokih plač zaposlenih na plantažah. V prihodnjih petih letih bo treba marsikaj spremeniti, vendar se novim razmeram ne bodo mogli prilagoditi predvsem pridelovalci, ki gojijo kavovce v nizjih, vročih predelih države.

Nasadi kavovcev v Kolumbiji so v gričevnatih predelih, zato so težje dostopni in velikokrat neprijemni za obdelovanje s so-

dobnimi stroji, namenjenimi za nasade kavovcev na ravninskih območjih.

Ker je nasade nedavno napadel škodljivec - broca - bo slabše kakovosti polovica letošnjega pridelka, kar je ogromno, saj so kavovci zasajeni na treh milijonih hektarjev. Skodljivca bi sicer lahko uničili z odstranjevanjem njegovih licink, vendar bi morali najeti novo delovno silo. Škodljivci ne napadajo le nasadov v hladnejših krajih, na visini nad 1200 metrov.

Letni pridelek kave v Kolumbiji znaša 12 do 13 milijonov vreč. Zaradi višje cene kave na svetovnem trgu so kolumbijski pridelovalci lani zaslužili skoraj dve milijardi dolarjev, vlada pa jim je zato

namenila manj ugodnosti kot prejšnja leta. Združene pridelovalce kave se je zato odločilo za gojenje boljših vrst kavovcev, povečali pa so tudi število nasadov. Hkrati so racionalizirali nekatere postopke, predvsem so zmanjšali količino vode za namakanje in sadili vrste nižjih kavovcev, ker jih lažje obirajo.

Na območjih, kjer je s kavovci zasajenih največ površin, tudi ni gverilskega gibanja in manj je nemirov, čeprav tudi tam prihaja do ugrabitev in izbruhov nasilja. »Vecino velikih plantaž strokovnjaki le redko obiščejo, z zaposlenimi in upravo so povezani prek telefona,« je povedal **Juan Manuel Ospina**, predsednik združenja pridelovalcev kave. Poudaril je, da je takšno vodenje plantaž neucinkovito in drago ter ovira posodobitev obdelovanja. Zato se nekateri lastniki zemlje raje odločajo za gojenje živine.

Ceprav se v državi razvijata rudarstvo in naftna industrija, znaša prihodek od zivinoreje se vedno 20 odstotkov kolumbijskega bruto domačega proizvoda. Dohodek od kmetijstva se bo po napovedih letos povečal za tri odstotke. Z izvozom kmetijskih pridelkov, predvsem banan in rož, je lani država zaslužila približno 1,2 milijarde do-

larjev, kar predstavlja 15 odstotkov vsega izvoza. Liberalizacija gospodarstva je pokazala, da imajo nekatere pridelke boljše prihodnosti, drugim - med njimi soji, zitaricam in jecmenu - pa se slabše piše.

V zadnjih letih veliko zaslužijo z izvozom cvetja. Kolumbija je namreč druga največja izvoznica rož na svetu. Kljub težavam izvozijo na leto približno 56 milijonov zabojev banan z območij okrog Urabe, okrog 30 milijonov pa iz nasadov v bližini Santa Marte.

Ceprav je vlada predsednika **Samperja** obljubila večjo finančno pomoč kmetijskim predelom države in uvedbo ukrepov, ki bi spodbujali modernizacijo, je doslej izpolnila le nekaj obljub. Pomanjkanje sredstev občutijo predvsem tiste pokrajine, kjer zdaj gojijo marihuano, mak in koke, saj naj bi jih po vladnih nacrth opustili in namesto njih sadili druge kulture.

ARGENTINA / NOVA VLAGANJA

Daewoo načrtuje investiranje v argentinske železnice

Južnokorejski Daewoo namerava v gradnjo argentinsko-južnokorejske tovarne za izdelavo električnih železniskih vagonov vložiti več sto milijonov dolarjev, v južnoameriško gospodarstvo pa v prihodnjih nekaj letih več kot milijardo dolarjev. Po izjavi **Stevena Bigattija**, odgovornega za skupne naložbe, sodi nacrt v sklop srednjeročnih nacrthov podjetja Daewoo, ki namerava v okviru sporazuma o prosti trgovini Mercosur, ki so ga podpisali Argentina, Brazilija, Paragvaj in Urugvaj, v prihodnje graditi tudi avtomobilске tovarne.

Daewoo, ki je cedalje bolj navzoč na evropskem trgu, je doslej v argentinsko gospodarstvo vložil zanemarljivo malo. Nedavno je podpisal sporazum z argentinskim podjetjem **Cometrans**, ki upravlja državne železnice. Predstavniki družb so se dogovorili o razširitvi in posodobitvi Cometransove tovarne železniskih vagonov v Buenos Airesu, kjer naj bi v prihodnje letno sestavili od 800 do tisoč najsodobnejših železniskih lokomotiv, vrednih od 680 tisoč do 1,4 milijona dolarjev. V tovarni, kjer naj bi bilo zaposlenih od 700 do tisoč delavcev, bi izdelovali lokomotive in vagona za mestni železniški promet, ki ga opravlja Cometrans in je zaradi zastarelosti tako kot podzemna železnica potreben temeljite posodobitve.

Po Bigattijevih besedah namerava Daewoo vložiti dodatnih 900 milijonov dolarjev v posodobitev železniskih prog v Argentini, vendar ne omenja, katere proge bi posodobili. Korejci, ki bi prispevali sodobno tehnologijo, bi imeli enak kapitalski delež v tovarni kot Cometrans; ta naj bi imel po izjavi vodilnih delavcev na voljo »precejšnja« investicijska sredstva.

Daewoo že dve leti razmišlja o vlaganjih v Argentino. Njegovo vodstvo se je zanje odločilo po obisku predsednika **Menema** v Seulu. Korejskim sogovornikom je obljubil, da bo argentinsko gospodarstvo izvajalo liberalno politiko tudi po letu 1999, ko se izteče njegov predsedniški mandat.

Z družbo **Delco Remy International** bo Daewoo z vložkom petih milijonov dolarjev pod nadzorom **Citibank** zgradil tudi tovarno za proizvodnjo alternatorjev avtomobilskih zaganjalnikov. Predstavniki družbe Daewoo so podpisali tudi sporazum o posodobitvi tehnologije v tovarni **Simon Cachan**, kjer izdelujejo radiatorje in kondenzatorje, ter memorandum o sodelovanju s tovarno krmilnih naprav **Argelite**.

Daewoo se zanima tudi za nakup obrata argentinske tovarne avtomobilov v predmestju Buenos Airesa, ker želi v Argentini odpreti svojo avtomobilsko tovarno; po podatkih naj bi se do konca stoletja podvojilo povpraševanje po avtomobilih v državi - prodali naj bi 800 tisoč vozil.

(D. P.)

Rekorden izvoz govedine

BUENOS AIRES (dpa) - Argentina je letos v prvih osmih mesecih izvozila za 53,8 odstotka več govejega mesa kot lani. Vlada v Buenos Airesu pričakuje, da bo letos presežena rekordna izvozna količina 500 tisoč ton govedine. Do rekordnega izvoza bo najverjetneje prišlo zaradi velikega povečanja brazilskega povpraševanja po govedini iz Argentine.

EKSPLOZIJA NA REKI

Pred policijo razneslo italijanski avtomobil

Sum je padel na mafijo - Voznik avtomobila umrl v eksploziji

ZAGREB - V petek je ob 11. uri in 22 minut pred Policijsko upravo Reka razneslo avtomobil. Pri tem je ena oseba umrla, dve osebi sta dobili hude poškodbe, 27 pa jih je bilo lažje ranjenih, je na krajsi konferenci na mestu nesreče novinarjem sporočil hrvatski minister za notranje zadeve Ivan Jarnjak. Dejal je se, da raziskava o tragicnem dogodku se poteka.

»Prezgodaj je govoriti o dogodku, toda na temelju dosedanjih spoznanj lahko govorimo o dveh možnih motivih - o masčevanju narkomanskega podzemlja zaradi policijske akcije, v kateri smo pred nekaj meseci na območju Delnic zasegli večje količine mamila. Menimo, da so bili s temi mamili povezani Italijani, prav zdaj na Reki poteka sodni postopek,« je dejal minister. »Drugi motiv bi utegnil biti srbski terorizem, saj nam že dolgo grozijo, da se bo srbska stran začela boriti proti Hrvatom s terorizmom. Za zdaj sta ta dva motiva najvidnejša, preiskovalci pa bodo ugotovili, kaj se je v resnici zgodilo. Primer je prevzelo Vojno državno tožilstvo, kajti dejstva kažejo na to, da imamo opraviti s terorizmom, za to pa so pooblašene vojaške organizacije.«

Na Reko so prispele tudi ekipe strokovnjakov za eksplozije, ki bodo pomagale pri pojasnjevanju primera in dolocile vrsto, količino in izvor eksploziva. »O tem, kakšno pozornost namenjamo tragicnemu primeru, govori dejstvo, da je na kraj dogodka prisel tudi predstojnik

urada predsednika republike Hrvoje Šarinić. Storili bomo vse, da primer razresimo. Identifikacija umrlega in težko ranjenih se vedno teče,« je povedal minister Jarnjak.

Dodal je, da je v nesreči sodeloval avtomobil italijanske registracije, ki je zavozil na dvorišče pred zgradbo policijske uprave, rezervirano samo za službena vozila. »Dežurni policist, ki ga je opazil, je pohitel proti avtomobilu, da bi mu preprečil parkiranje. Ko je pristopil k avtomobilu z bergamsko registracijo, je soferju ukazal, naj odpelje s parkirišča.« Minister Jarnjak je dejal, da je sofer takrat prestavil v vzratno in avtomobil se je začel premikati. »Avtomobil je zadel robnik na parkirišču in v tistem trenutku je eksplodiral... Policist se je na srečo vrgel na tla in to mu je tudi resilo življenje.« Sofer avtomobila je umrl na mestu dogodka, njegovo telo pa je eksplozija vrgla v zrak, tako da je pristalo med dvema policijskima avtomobiloma na parkirišču. Njegov sopotnik je težko ranjen in je ostal brez nekaterih delov telesa. Minister ni želel pojasniti,

kdo je umrl in kdo je bil soferjev sopotnik. Dodal je, da bodo podrobnosti znane po zaključku preiskave.

Predstavniki policije so glede okoliščin nesreče pojasnili, da je parkiranje na dvorišču pred policijsko upravo sicer prepovedano, toda v primerih, ko gre za invalide in bolnike, ali v primerih, ko tja zaidejo tujci, dovolijo časovno

omejeno uporabo parkirišča. Policisti so razložili, da so tudi včeraj mislili, da gre za tujca, ki je zasel, zato so ga želeli opozoriti na nedovoljeno parkiranje.

Minister je na koncu zanikal tudi razna uganjanja o tem, da bi v avtomobilu lahko eksplodirala plinska bomba, saj ta ne bi mogla imeti takšne rusilne moči.

Ico Mikulicic

Prizorišče včerajšnje eksplozije pred zgradbo policijske uprave na Reki

MIROVNI PROCES V BOSNI IN HERCEGOVINI

Občasni spopadi parajo premirje

SARAJEVO, ZENEVA (dpa) - V glavnem mestu Bosne in Hercegovine je včeraj po petih mesecih začel delovati vodovod. Vlada je s posredovanjem Združenih narodov z bosanskimi Srbi dosegla sporazum o vnovični vključitvi glavne vodne črpalke, ki leži na ozemlju pod srbskim nadzorom.

Premirja na zahodu države se vedno ni. Opazovalci ZN poročajo o občasnih spopadih med vladnimi in srbskimi silami v okolici Sanskega Mosta in na Manjaci, zahodno in južno od Banjaluke. Srbski mediji navajajo, da vladnim silam s topniško podporo pomagajo tudi enote HVO. Zaradi nespoštovanja premirja v severozahodni Bosni bi se morali včeraj na čestah Banjaluka-Mrkonić Grad in Sanski Most-Prijedor srečati častniki za zvezo sprtih strani. Podrobnosti predvidenega srečanja se niso znane.

Polkovnik Chris Vernon, tiskovni predstavnik ZN v Sarajevu, je včeraj ostro obdodil ravnanje enot vojske

BiH v osrednji Bosni. Vladni vojniki namreč opazovalcem ZN ne dovolijo svobodnega gibanja po teh območjih, zato so predstavniki Svetovne organizacije 7. korpusu bosanske vojske, ki nadzoruje ozemlje v osrednji Bosni, postavili ultimatum, po katerem morajo vladni vojniki v 24 urah mednarodnim opazovalcem omogočiti opravljanje nalog.

S sedeža Visokega komisariata ZN za begunce v Zenevi so včeraj voditelju bosanskih Srbov Radovanu Karadžiću poslali ostro pismo, v katerem ga opozarjajo, da se je srbska stran s podpisom premirja obvezala, da bo »clovesko ravnala s civilisti«. V zadnjem tednu na banjaluskem obmo-

čju sicer ni bilo množičnih izgonov bosnjaskih civilistov, vendar pa se umori, posilstva in ropi nadaljujejo. UNHCR od Karadžića zahteva, naj posreduje in ustavi etnično čiščenje, za katerega naj bi bile v največji meri odgovorne paravojaške enote, ki jih vodi Željko Raznjatović-Arkan.

Včeraj sta sprti bosanski strani izmenjali tudi 26 trupel padlih vojakov. Bosanska vlada je Srbom izročila trupla sedmih srbskih vojakov, ki so življenje izgubili v bojih v okolici Sarajeva in šest mrtvih Srbov, ki so padli na Ozrenu. Njihovi sovražniki so jim izročili trinajst mrtvih Muslimanov, za katere pa ni nobenih podatkov, kdaj in kje so padli. Pod nadzorstvom ZN bosta sprti strani jutri izmenjali tudi deset vojnih ujetnikov, kamor Srbi pristevajo tudi dva turska novinarja, ki so ju zajeli 7. oktobra.

Sarajevo počasi dobiva podobo »normalnega« mesta (AP)

PRED POGAJANJI V WRIGHT-PATTERSONU

Začenja se nov krog risanja zemljevidov

Hrvoje Šarinić trdi, da bi lahko hrvaška vojska v drugačnih mednarodnih okoliščinah zlahka zavzela Banjaluko

ZAGREB - Objavo hrvaske televizije, da se bo predsednik Tudman udeležil mirovnih pogovorov o BiH v ameriskem oporišču Wright-Patterson s temeljito pripravljenostjo, je do dolocene mere pojasnil posebni Tudmanov odposlanec pri ZN Miomir Zuzul.

Hrvaška vojska zanika obtožbe

ZAGREB - Včeraj je hrvaška vojska označila poročilo ZN, ki govori o hrvaškem plenjenju, požiganju srbskih hiš in ubijanju srbskega prebivalstva na tem območju, kot neresnično oziroma pretirano.

Predstavniki hrvaske vojske so tako prvič odgovorili na ponavljajoče se obtožbe, da so njihove čete po zavzetju Krajine ravnale izredno kruto. »Polemika« je povzročila napetost v odnosih med Hrvaško in njenimi zaveznicami, ki so Zagreb pozvale, naj upošteva mednarodne konvencije o človekovih pravicah. Hrvatski general Cermak in vladni predstavnik v Kninu Pašić sta za Slobodno Dalmacijo izjavila, da je poročilo ZN o poziganju hiš neresnično. »Ambasadorjem Francije, Italije in Spanije smo sporočili, da so informacije o požigu 22 tisoč domov v južnem predelu Krajine nerealne. Uničenih je bilo le dva tisoč domov.« Cermak je zatrdil, da med operacijo Nevihta ni bilo umorjenih 128 civilistov, kot navaja poročilo ZN, temveč le 36. »Zaradi 20 umorov se morajo obtoženi že zagovarjati pred sodiščem,« je sporočil. Predstavnik ZN Guinness pa je v nasprotju s temi izjavami včeraj dejal, da iz Krajine se vedno prihajajo poročila o nečloveškem ravnanju Hrvatov.

Peter Humphrey / Reuter

Po njegovem mnenju bi bila za BiH najbolj realna rešitev razdelitev na dve enoti. Prva bi bila srbska oziroma tako imenovana Republika Srpska, ki bi segala od Brckega proti jugu. Na preostalem delu, vključno z banjaluskem območjem, bi se oblikovala federacija BiH, ki bi bila ozemeljsko večja in bi vključevala tudi tisti del srbskega naroda, ki bi želel živeti skupaj s Hrvati in Muslimani.

Pri razlaganju te morebitne rešitve za BiH je Zuzul natančno pojasnil, da gre za delitev BiH na dva dela, ki pa bi se razlikovala od dosedanjih predlogov delitve BiH. Zuzul meni, da ne gre za veliko delitev BiH, saj po tem nacrtu sploh ni nujno, da bi BiH razpadla, marveč bi lahko v prehodnem obdobju - ali celo dlje - obstajala kot ohlapna skupnost, sestavljena iz dveh delov.

Zuzul je govoril tudi o ustavi Federacije BiH po washingtonskem sporazumu in dejal, da ustava »ne more zaobjeti vseh Srbov, ker bi to povzročilo neravnovesje, za katerega ustava ni pripravljena«. Očitno je Zuzul s tem posredno odgovoril na prizadevanja Alije Izetbegovića, da mora BiH ostati enotna država, pri čemer se ni izogibal dejstvu, da razdelitev BiH zastavlja resno vprašanje o razmejitvi ozemelj.

V ta kontekst spada tudi pojasnilo, ki ga je za hrvaški tednik Globus povedal predstojnik Urada predsednika Tudmana Hrvoje Šarinić, da bi hrvaška vojska v drugačnih mednarodnih okoliščinah lahko zavzela Banjaluko, da pa morajo v takšnih razmerah misliti na premirje, čeprav je v hrvaškem interesu, da bi Srbi zapustili banjalusko regijo, Hrvati pa bi to lahko nadomestili na vzhodu. Na novinarsko vprašanje, ali ima pri tem v mislih zavzetje Prevlake, je Šarinić odgovoril negativno, ker regiji »nimata enake teže«. »Zamenjali bi nekaj večjega, če bi se s tem strinjali naši prijatelji v Federaciji Bosne in Hercegovine,« je dejal Šarinić in dodal, da se bo Hrvatska glede Banjaluke in njenega zavzetja vzdržala, ker to za zdaj ni cilj hrvaške politike.

Dokler potekajo mirovni pogovori, bodo Tudman, Izetbegović in Milošević v ZDA risali zemljevide BiH. Miomir Zuzul, ki je tudi član Tudmanove pogajalske ekipe, je dejal, da bodo zemljevidi risali tako, kot je pojasnil na hrvaški televiziji. Dejal je tudi, da se je takšna mirovna rešitev pojavila že na začetku vojne v okviru Skupine za stike in da se zadnje case zanj zavzemajo »številni analitiki v svetu«.

Gordana Gojak

RAZMERE V MAKEDONIJI

Država naj se loti reševanja problemov, sicer ne bo preživela

PRISTINA - Danski politični analitik Jan Oberg, priznani strokovnjak za nekdanjo Jugoslavijo, je posebej za Republiko govoril o razmerah v Makedoniji. Poudaril je, da je poskus umora predsednika Gligorova neizpodbitno dokazal, da je ta država precej manj stabilna, kot so doslej ocenjevale zahodne diplomacije.

Ceprav je Skopje zgledilo najhujša nesoglasja z Atenami, včeraj pa sta sosedji podpisali tudi sporazum o vzajemnem odprtju predstavniških uradov, po Obergovih besedah makedonska vlada ni resila poglobljenih vprašanj, ki zadevajo varnost in prihodnost države. Vprašanje albanske manjšine, s katerim bi se bilo treba nemudoma soočiti, je odrinjeno na stranski tir, kar utegne imeti nepredvidljive posledice. Gospodarski položaj je zaradi ukrepov proti ZRJ obupen. Če se Gligorov, ki so ga v četrtek sicer odpustili iz bolnišnice, ne bi mogel vrniti na položaj, bi to dodatno zapletlo razmere, morda celo do te mere, da bi bila ogrožena stabilnost Makedonije in celotnega območja. Brez pravega

tržnega gospodarstva, zadovoljivega socialnega položaja in rešitve albanskega vprašanja ima Makedonija kaj malo možnosti za obstoj, meni Jan Oberg.

O tem, da je prihodnost Kira Gligorova kot makedonskega voditelja precej vprašljiva, piše tudi pristinski tednik Žeri. Avtor clanka, ki se sklicuje na dobro obveščene vire, trdi, da je zdravstveno stanje Gligorova zaskrbljujoče, saj ima v mozkanski skorji se vedno nekaj drobcev bombe. Zdravniki odlagajo nov kirurški poseg, ker bi bila operacija zelo tvegana. Makedonska policija menda sumi, da so atentatorji prišli iz Bolgarije in Srbije, načrt za umor pa naj bi podprlo tudi šest visokih častnikov Vojske Makedonije.

Ce se Gligorov ne bo mogel vrniti v urad, bodo marca prihodnje leto izredne predsedniške volitve. Najresnejša kandidata za zmagovalca sta Vasil Tupurkovski, poslednji makedonski predstavnik v poslednjem predsedstvu SFRJ, in Stojan Andov, predsednik makedonskega parlamenta, ki zdaj nadomestja Gligorova.

Blerim Shala

AMERIŠKI KONGRES ZMANJŠUJE DAVČNE PRISPEVKE

Nova zmaga republikancev

Bob Dole trdi, da bo proračun izravnán

WASHINGTON (Reuter) - Republikanski »revolucionarji« so včeraj na kapitolskem griču slavili novo zmago, saj je predstavniški dom sprejel njihov predlog o znižanju sredstev za zdravstveno zavarovanje, piko na i republikanskemu triumfu pa je dal se senatni komite za finance, ki je sprejel predlog o zmanjšanju davčnih prispevkov za 245 milijard dolarjev.

Republikanci trdijo, da so s sprejetjem omenjenih predlogov volilec dokazali, da se vztrajno približujejo izravnavi proračuna; po njihovih trditvah naj bi bil kongres cedalje bližje izpolnitvi obljub, ki so zapisane v razvpitem republikanskem programu Pogodba z Ameriko. Prihodnji teden naj bi namreč v senatu razpravljali in glasovali o znižanju davkov ter zmanjšanju stroškov, ki jih država namenja skladu Medicare. Voditelj republikancev v senatu Bob Dole je izjavil,

da nekaj upanja za sklepčnost republikancev in predsednika Clintona na področju izravnave proračuna vendarle obstaja. Predsednik je namreč pred dnevi izrazil naklonjenost možnosti, da bi do izravnave proračuna prisli v sedmih letih, pri čemer vztrajajo republikanci.

Slednji so od začetka letošnjega leta, ko so v senatu in predstavniškem domu zasedli večino mest, odločno nastopili proti Clintonovim predlogom za reformo zdravstva in socialnega zavarovanja.

Republikanski kongres je že v prvih mesecih leta zvezni vladi prevzel breme socialne pomoči in ga zvalil na oblasti zveznih držav; s tem so revni otroci izgubili pravico do denarne pomoči, sklad Medicaid, ki je revnim državljanom plačeval zdravstveno zavarovanje, pa je tik pred bankrotom.

Nad nedavnimi uspehi je bil se posebno navdušen predsednik predstavniškega doma Newt Gingrich, ki je izjavil, da kongres se nikoli v zgodovini ni bil tako uglasen, kar je se posebej pohvalno zaradi dejstva, da predsednik nasprotuje predlogom kongresa. Bill Clinton je namreč na tiskovni konferenci izrazil globoko nestrinjanje s početjem kongresa, ki po njegovem mnenju skuša z

Bob Dole in Newt Gingrich sta v kongresu dosegla novo zmago (Telefoto: AP)

zmanjševanjem prispevkov za Medicare (republikanci predlagajo, da se omenjeni prispevki zmanjšajo za 270 milijard dolarjev), ustreči bogatim Američanom in prizadeti revne državljanke.

Predsednik Clinton je bil kritičen tudi do republikanskega predloga o zmanjšanju davkov, saj meni, da bi se tako davki v resnici povečali, in sicer za tsite, ki letno zaslužijo 30 tisoč dolarjev in manj. »To ni pravi

način za izravnavo proračuna,« je zatrdil Clinton, »to ni pravično, zato do tega ne bo prišlo.« Kljub nedavnim dosežkom na področju izravnave proračuna, pa čakajo republikance še številne ovire, ki jih bo

do morali premestiti, ce bodo hoteli uresniti nacrt, po katerem bodo v prihodnjih sedmih letih zmanjšali stroške za 800 milijard dolarjev, kar je po njihovem mnenju prava pot do uravnave proračuna.

NOVICE

Italijanska politična kriza se pogloblja

RIM (Reuter) - Politična kriza v Italiji se po izglasovanju nezaupnici pravosodnemu ministru Mancusu pogloblja in resno grozi Dinijevi vladi. Desnica, ki meni, da bi morala odstopiti celotna vlada, je protestno zapustila sejo senata. Do glasovanja o nezaupnici Mancusu je prislo zaradi disciplinskih postopkov, usmerjenih proti milanskemu tožilstvu. Predsednik republike Scalfaro je zacasno podelil mandat pravosodnega ministra premieru Diniju. Mancuso je po odločitvi senata vložil pritožbo na ustavnem sodišču, ki bo o njej odločalo naslednji četrtek. Zdi se, da se levica in desnica strinjata, da so predčasne volitve najboljša rešitev, s katero bi odpravili nevzdržno politično vzdušje.

Iračani na robu lakote

BAGDAD (Reuter) - Agencija ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) je pozvala Varnostni svet, naj sprosti iraško premoženje, zamrznjeno v tujini. Po oceni iraske vlade naj bi bilo v tujini zamrznjenega iraskega premoženja v vrednosti približno stiri milijarde dolarjev. Varnostni svet in Irak naj bi se po mnenju FAO dogovorila tudi o prodaji iraske nafte, ki bi omogočila Iraku oskrbo s hrano. Pred letom 1990 je Irak uvozil dve tretjini potrebne hrane v vrednosti dveh milijard dolarjev letno. Bagdad je zavrnil predlog o prodaji nafte pod nadzorom ZN, ker naj bi to po mnenju oblasti kršilo iraško suverenost. Strokovnjaki ocenjujejo, da bo pridelek zitaric zaradi slabega semena ter pomanjkanja gnojil in pesticidov najmanjši, odkar so leta 1990 uvedli ukrepe. Posledica pomanjkanja hrane je podhranjenost, ki je problematična zlasti med otroki.

Nov napad tamilskih tigrov

COLOMBO (Reuter) - Srilanske oblasti so podaljšale policijsko uro do starih jutraj, potem ko so včeraj gverilci tamilskih tigrov v samomorskem napadu razstrelili dve skladišči goriva. Napada sta poskus tamilskih tigrov, da bi zaustavili ofenzivo vladnih sil na severu države. Vojske oblasti so poročale o najmanj 20 mrtvih. Pozari se vedno divjajo, čeprav so jih gasilci omejili. Zaradi napada na dve od treh srilanskih skladišč goriva so oblasti v Colombu morale sprejeti varovalne ukrepe. Oblasti so obvestile tuje letalske družbe, da bo brzkone prislo do pomanjkanja letalskega goriva. Predstavniki vojske priznavajo, da bi sabotaze utegnile vplivati na letalsko podporo vladnim silam v ofenzivi, s katero skušajo zavzeti polotok Jaffna. V operaciji sodeluje približno deset tisoč vladnih vojakov.

Korejski incident še brez epiloga

SEUL (Reuter) - Tiskovni predstavnik južnokorejskega obrambnega ministrstva je izjavil, da so v bližini kraja, kjer se je v četrtek zgodil incident, našli orožje in opremo, ki je utegnila pripadati tretjemu severnokorejskemu agentu. Orožje in opremo so našli v okolici spodnjega toka reke Imjin, blizu strogo varovane meje med Korejama. Iskanje morebitnega tretjega agenta se nadaljuje. Južnokorejske varnostne enote so v četrtek ubile severnokorejskega agenta, obledenega v potapljsko obleko, drugemu agentu pa se je uspelo vrniti na severnokorejsko stran. Severna Koreja je obtožila Seul, da je zreziral incident zaradi notranjepolitičnih razlogov.

KONEC ENAJSTEGA ZASEDANJA NEUVRŠČENIH

Za nov sistem mednarodnih odnosov

CARTAGENA (Reuter) - Voditelji držav članic gibanja Neuvrščenih so na vrhovnem srečanju v Cartageni ostro kritizirali organizacijo Združenih narodov, ki jo obvladujejo bogate zahodne države. Obravnavanje problemov, ki nastajajo zaradi nesorazmerja med industrializiranim Severom in nerazvitim Jugom, je bilo na srečanju, ki se ga je udeležilo 113 držav, v središču pozornosti.

Večina govornikov, med njimi je bilo tudi 30 predsednikov držav ali vlad, se je zavzela za reformo ZN, ki naj organizacijo usposobi za učinkovito reševanje krize držav v razvoju se pred začetkom 21. stoletja. Predstavniki različnih držav so se osredotocili predvsem na zgodo tematiko razširitve članstva v Varnostnem svetu ZN. Fidel Castro je v svojem kratkem šestminutnem govoru v sredo napadel »politiko moči v Varnostnem svetu, ki je dodeljevala evrosilam, državam z jedrskim potencialom in super bogatim«. Opozoril je tudi na hegemonistično obnašanje Združenih držav, ki skušajo prek VS dominirati nad celotnim svetom.

V četrtek je brazilski podpredsednik Maciel poslušalcem povedal, da »bi lahko odprte Varnostnega sveta izključno razviti industrijskim državam samo se poslabšalo trenutno nesorazmerje moči, to pa bi imelo izredno negativne posledice za celotno delovanje ZN.«

Filipinski predsednik je v svojem govoru poudaril, da si mora gibanje Neuvrščenih prizadevati za »demokratizacijo ZN in ukinitve pravice veta, ki jo poseduje pet velikih sil, od katerih nekatere to sploh niso več,« za isti

cilj pa sta se zavzela tudi predsednika Indije in Zimbabveja. Slednji je, tako kot večina predstavnikov afriških držav, nasprotoval zahtevi, da bi postala Bosna članica gibanja Neuvrščenih. Opozoril je namreč, da gibanje ne sme soglasati z diskriminacijo med novo nastalimi državami nekdanje Jugoslavije.

Včeraj zjutraj se je srečanje zaključilo z odobritvijo deklaracije, ki je določila cilje gibanja za obdobje prihodnjih treh let. V njej so Združeni narodi določeni kot »najpomembnejše orodje za oblikovanje novega sistema mednarodnih odnosov, ki naj temeljijo na pravičnosti, enakopravnosti in drugih načelih gibanja Neuvrščenih.« Obenem dokument tudi poudarja, da bi morala letosnja petdeseta obletnica OZN pomeniti »točko preobrata« k demokratizaciji in prilagoditvi svetu po obdobju hladne vojne. V prikriti zvezi z vojaškimi posredovanji čet ZN v Somaliji, Haitiju, Bosni, Kuvajtu in Iraku se dokument dotika tudi »trends spreobračanja mirovnih operacij v drugačne vrste vojaških posegov, ki jih določbe ustanovne listine OZN ne vsebujejo.«

Kubanski predsednik Castro, voditelji Nikaragve, Kuvajta, Južne Afrike in Rusije so srečanje zapustili že v četrtek, za ključnega zasedanja pa se ni udeležil niti Butros Gali. Njihov predčasni odhod je v veliki meri pripomogel k pesimističnemu odsevu celotnega srečanja. Vendar pa so za temacno podobo enajstega srečanja Neuvrščenih poskrbeli že mnogi analitiki, ki so dvomili in se dvomijo v smiselnost celotnega gibanja po koncu hladne vojne.

Ernesto Samper, Benazir Bhutto in Fidel Castro (Telefoto: AP)

SLOVENSKA DELEGACIJA V CARTAGENI

Predstavitve Slovenije ter navezava diplomatskih odnosov s Kostariko in Namibijo

CARTAGENA - Slovenska delegacija pod vodstvom državnega sekretarja Ignaca Goloba, ki je imela na vrhunskem srečanju gibanja neuvrščenih status gosta, je z navzočimi delegacijami navezovala nove stike. Pri tem je prednost namenila državam iz Azije, Afrike in Latinske Amerike, s katerimi Slovenija se ni vzpostavila diplomatskih odnosov ali podpisala pravnih dokumentov o gospodarskem in drugem sodelovanju.

Golob je sporazum o vzpostavitvi diplomatskih odnosov podpisal z zunanjima ministroma Kostarike in Namibije. Namibijski minister Theo Ben-Gurirab je ob podpisu sporazuma napovedal, da bo njegova država imenovala veleposlanika v Slovenijo, ki bo imel sedež v eni od evropskih držav. Golob je namibijskemu ministru predal osnutek sporazuma o gospodarskem sodelovanju.

Državni sekretar se je o ukinitvi viz za potovanje slovenskih državljanov pogovarjal s predstavnikoma Brazilije in Mehike. Oba sogovornika sta ga obvestila, da njuni državi že oblikujeta stališče o tem vprašanju.

O vzpostavitvi diplomatskih odnosov in sporazumu o gospodarskem sodelovanju se je Golob pogovarjal s predstavniki Zimbabveja, Bangladeša, Vietnama in Malezije. Z zunanjimi ministri Egipta, Južne Afrike, Kolumbije in Ekvadorja pa se je slovenski državni sekretar pogovarjal o krepitvi gospodarskih odnosov. Zanimanje za krepitev gospodarskih stikov in sodelovanje na znanstveno-tehnološkem področju s Slovenijo je pokazal zlasti Mukherjee, indijski minister za zunanje zadeve. Predstavnike slovenskega gospodarstva je povabil na gospodarsko razstavo v New Delhi in poudaril, da bi slovensko sodelovanje na razstavi pripomoglo h krepitvi gospodarskih odnosov med državama.

Slovenska delegacija je priložnost izrabila tudi za manjšo predstavitev Slovenije. Predstavnikom neuvrščenih držav je razdelila informativno gradivo o Sloveniji, ki so jih ti sprejeli z velikim zanimanjem. Indijski minister je že obljubil, da bo kmalu obiskal Slovenijo, kar so obljubili tudi ministri Egipta, Indonezije in Malezije.

RUSKI PREDSEDNIK NA ZAHODNI TURNEJI

Jelcin omilil svoje grožnje

Kozirjev ostaja na položaju

MOSKVA, PARIZ (Reuter) - Ruski predsednik Boris Jelcin se je v kritičnem predvolilnem obdobju odpravil na turnejo po zahodu. Medtem ko moskovski opazovalci razpravljajo o prihodnosti ruske zunanje politike po morebitni odstavitvi Andreja Kozirjeva, bo Jelcin obiskal Pariz in New York, kjer se bo udeležil slavnostnega zasedanja ob 50-letnici OZN. Osrednja tema pogovorov z zahodnimi državniki bo prihodnost zveze Nato.

Jelcin je namesto načrtovane sirite zveze Nato na vzhod predlagal oblikovanje evropskega varnostnega sistema, saj Rusija ostro nasprotuje vstopu nekdanjih sovjetskih satelitov v Sever-

noatlantsko zvezo. »Prepričan sem, da bova z ameriškim predsednikom resila vsa nesoglasja glede prihodnosti zveze Nato,« je zatrdil Jelcin.

Zaradi prevolilnega vzdušja se mora Jelcin ostro zavzeti za uveljavitev ruskih interesov na Balkanu. Skupna delegacija isče kompromisno rešitev, ki bi omogočila sodelovanje ruskih enot v mirovnem načrtu. Rusija napoveduje, da ne bo prepustila Washingtonu odločanja o najpomembnejših mednarodnih zadevah. Predsednik Jelcin je sicer omilil svoje napovedi o spremembah v zunanjem ministristvu. »Govoril sem o kadrovske okrepitvi,« je dejal Jelcin. »Nemara zamenjava ministra ne

Jelcin bo reformo zunanjega ministristva morda omejil le na »kadrovske okrepitve« (Telefoto: AP)

bo potrebna, če najdemo dobrega namestnika, ki bo opravljal administrativne zadeve in s tem povečal učinkovitost naše diplomacije.

Zahodni diplomati pa ugibajo, ali ni namen napovedane zamenjave zunanjega ministra Kozirjeva le povečevanje napetosti pred napovedanimi pogovori.

»Jelcin je vsekakor zahod posvaril, da ruski medved ne spi,« je dejal neki zahodni diplomat. »Strah pred znago komunistov na decembrskih parlamentarnih volitvah ga je prisilil v ukrepanje.« Opazovalci ocenjujejo, da tudi morebitna zamenjava zunanjega ministra ne bi prinesla sprememb v ru-

ski zunanji politiki. »Na zunanjem ministristvu se sicer sprašujejo, ali bo zamenjava pomenila tudi temeljito spremembo ruske zunanje politike,« je dejal moskovski diplomat, »toda alternativa današnji ruski politiki je le sovražnost do zahoda, tega pa si ne more zeleti noben razumen Rus«.

AFERA AGUSTA SPODNESLA ŠEFA NATA

Claes je odstopil

BRUSELJ (Reuter, dpa) - Generalni sekretar zveze Nato Willy Claes je odstopil zaradi obtožb o vpletenosti v afero Agusta. Belgijski parlament je včeraj vrhovnemu sodišču dovolil, da začne sodni postopek proti Claesu, ki je tudi po tej odločitvi zanimal krivdo, a dodal, da ne more več opravljati dolžnosti generalnega sekretarja.

Claes je obtožen, da je leta 1988, ko je opravljal dolžnosti belgijskega ministra za gospodarstvo, skupaj z nekaterimi drugimi belgijskimi politiki prejel podkupnino italijanskega podjetja Agusta, ki je z belgijsko vlado sklenila pogodbo o nabavi 46 helikopterjev.

»Križa vodstva zveze Nato je bila v zadnjih tednih že nevdzdrna,« je dejal neki strokovnjak za vojaške zadeve. »Odstop je bil pričakovan.« Veleposlaniki zveze Nato so za zaprtimi vrati že razpravljali o Claesovem nasledniku. Danska vlada je blagoslovila kandidato nekdanjega danskega zunanjega ministra Uffeja Ellemanna-Jensena, ki se je že potegoval za ta položaj po smrti Claesovega predhodnika Manfreda Woernerja. Komisar Evropske unije za zunanje zadeve Hans van den Broek, ki so ga tudi omenjali kot možnega novega generalnega sekretarja, pa je zavrnil možnost, da bi kandidiral za ta položaj.

ANALIZA

Moskva je pripravljena na kompromis

MOSKVA (Reuter) - Rusija se je kljub temu, da se vedno vztraja pri dodatnem oboroževanju vojske v Kavkazu, odločila za pogajanja s predstavniki ZDA in Nata, kar so zahodni diplomati označili kot novo spodbudo pri urešnjevanju sporazuma o konvencionalnem orožju.

Oblasti v Moskvi so namreč oblikovale predlog, ki predstavlja nekaksen kompromis tistega predloga, ki so ga ob razpravljanju o vojaških območjih pred mesecem dni zacrtali v Natu. Predlog predstavnikov Severnoatlantske zveze je takrat naletel na ostre kritike Rusije, zato se je vnel spor med Moskvo in Natom, ki sodi v okvir razpravljanja o določilih sporazuma o konvencionalnem orožju v Evropi, sklenjenega leta 1990. Po določilih omenjenega sporazuma je bilo v prejšnjih petih letih uniče-

nih že 46 tisoč kosov orožja. Čeprav med Natom in ZDA na eni strani ter Rusijo na drugi v okviru omenjenega sporazuma obstajajo velika razhajanja, pa je že dejstvo, da sta obe strani predani reševanju spornih zadev, zelo spodbudno.

Rusija je, kot kaže, pripravljena skleniti kompromis v okviru Natovega predloga, ki od Moskve zahteva, naj vnovic potrdi svojo pripravljenost za sprejetje določil sporazuma o konvencionalnem orožju, hkrati pa od Moskve zahteva, da opusti svoj namen o vzpostavitvi »posebnega poglavja« v okviru omejenega sporazuma, ki zadeva območja na jugu Rusije. Zahodni diplomati so poročali, da so predstavniki ZDA, Nata in Rusije zacrtali kompromis, ki predvideva oborožitev Moskve v skladu z določili sporazuma o konvencionalnem orožju. Rusija bi

kljub temu lahko obdržala večje količine orožja na spornih območjih na jugu države, vendar bi pred tem morala vnovic zacrtati vojaška območja v tem delu države.

Predstavniki ZDA ob tem poudarjajo, da je Rusija vse do zdaj vendarle upoštevala določila sporazuma in v skladu z njegovimi določili uničila ogromne količine orožja. O novem skupnem pristopu do spornih zadev naj bi se prihodnji teden v New Yorku pogovarjala ameriški predsednik Bill Clinton in ruski predsednik Boris Jelcin. Pripravljenost Rusije za pogovore o predlogu, ki so ga zacrtali v Natu, je, sodeč po trditvah ameriških diplomatov, pozitiven uvod v srečanje med predsednikoma nekdanjih jedrskih velesil, čeprav vojaški analitiki menijo, da bi Jelcin in Clinton dosegla bistven napredek le po čudežu.

Willy Claes se zaveda, da je njegove kariere konec (Telefoto: AP)

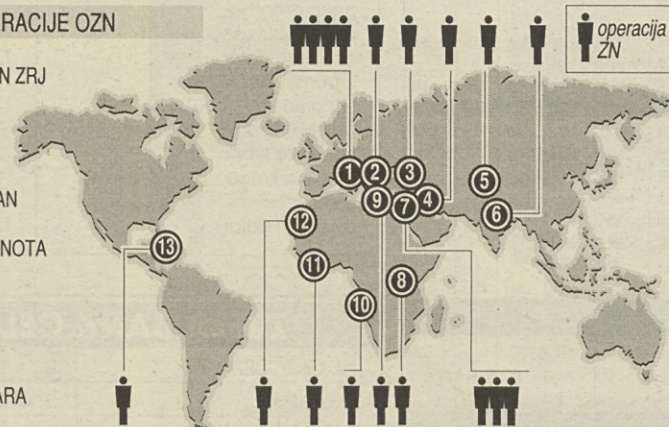
PETDESET LET ZDRUŽENIH NARODOV

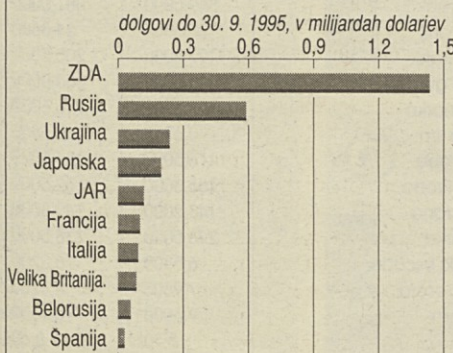
Od 22. do 24. oktobra se bo na sedežu OZN v New Yorku zbralo več kot sto petdeset voditeljev držav in vlad sveta, ki bodo proslavili obletnico Svetovne organizacije. Prav ob svojem jubileju pa se ZN srečujejo z veliko zadolženostjo, ki ogroža delovanje mirovnih operacij po svetu.

MIROVNE OPERACIJE OZN

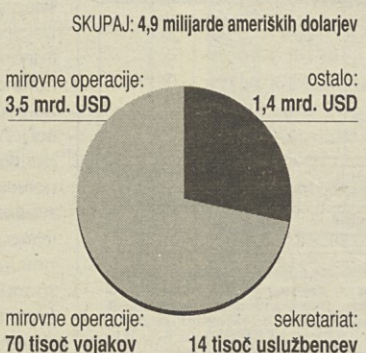
- 1 BIH, HRVASKA IN ZRJ
- 2 MAKEDONIJA
- 3 GRUZIJA
- 4 IRAK - KUVAJT
- 5 TADŽIKISTAN
- 6 INDIJA - PAKISTAN
- 7 LIBANON
- 8 RUANDA
- 9 CIPER
- 10 ANGOLA
- 11 LIBERIJA
- 12 ZAHODNA SAHARA
- 13 HAITI

DOLŽNIKI ZN

LETNI PRORACUN

vir: Združeni narodi

REUTER

DILEME OB JUBILEJU OZN

Nerazviti proti evropocentrizmu svetovne organizacije

NICHOLAS DOUGHTY / REUTER

LONDON - Organizacija združenih narodov je nastala zaradi vojne, ki jo je zakuhala Evropa. Po 50 letih obstoja organizacije imajo v njej največ vpliva, če izvajamo ZDA, ravno evropske države. Državniki se pripravljajo svoje slavnostne govore za proslavo ob 50-letnici, kjer bo osrednja tema prihodnost organizacije v luči nurnavnoteženosti moci.

V desetletjih hladne vojne se je pozornost svetovne skupnosti osredotočala predvsem na Evropo, kjer sta si ZDA in Sovjetska zveza prizadevali za svetovno prevlado. Do danes se je spremenilo bore malo. Rusija, Velika Britanija in Francija imajo stalni sedež v Varnostnem svetu s pravico veta. Skupaj imajo manj kot deset promilov svetovnega prebivalstva. Avstralski veleposlanik pri ZN je pred kratkim posredoval javnosti ta podatek in ocenil, da je reforma sistema OZN nujna. »Stanje po koncu hladne vojne je tako, da od 5,7 milijarde svetovnega prebivalstva strada 1,5 milijarde ljudi.«

Americanom, ki imajo prav tako stalni sedež v Varnostnem svetu, je evropska varnost temeljni strateški interes, tako da posveti Washington

največ pozornosti ravno evropskim zadevam. Kot najbogatejša celina ima Evropa tudi precej institucij, ki skrbijo za varnost na tem območju: Nato, Evropska unija in Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi. Kljub temu je ravno Evropi namenjena večina mirovnih naporov ZN v času, ko se organizacija otepa s finančnimi težavami. Mirovna operacija v nekdanji Jugoslaviji zahteva skoraj polovico sredstev, ki so namenjena mirovnemu posredovanju po vsem svetu. Generalni sekretar OZN Butros Butros Gali je pogosto izrazil nezadovoljstvo z neuravnoteženostjo vpliva posameznih držav, kar je se zlasti opazil, ko je julija obiskal Burundi in Ruando. Ko so ga po vrnitvi v New York novinarji spraševali o mirovnih načrtih za Bosno, je ježno zabrusil, da si tudi Afrika zasluži pozornost in da je bil to namen njegovega obiska. Zahodni diplomati so priznali, da je Varnostni svet posvetil premalo pozornosti etničnim spopadom v Ruandi, dokler se niso prelevili v krvave masakre.

Evropske države trdijo, da si zaslužijo stalne sedeže v Varnostnem svetu, saj imajo občutek odgovornosti,

bogastvo in moč. Francija, Velika Britanija in Rusija, ki imajo jedrsko orožje in so med največjimi vojaškimi silami, zavracajo zmanjšanje njihovega pomena v mednarodnem dogajanju. Francija in Velika Britanija nočeta niti slišati, da bi zamenjali svoja sedeža za skupni sedež Evropske unije. Namesto tega načrtujejo, da bo stalni sedež kmalu dobila se Nemčija.

Nerazvite države zahtevajo spremembe, saj v Varnostnem svetu nista stalno zastopani niti Afrika niti Latinska Amerika. Pravijo, da so evropske države prisle do prednostnega položaja v sistemu OZN zaradi zgodovinskega naključja, kar je treba zdaj popraviti. Velika peterica je zmagala v vojni, po kateri so nastali ZN. To je bilo se v času, ko sta bili Francija in Velika Britanija veliki kolonialni sili. Gali je večkrat potožil, da posveca mednarodna skupnost veliko pozornosti le nekaterim spopadom, medtem ko druge popolnoma zanemari in spregleda. »Zakaj bi se morali umakniti iz Somalije in ostati na Cipru?« je vprašal. »To je vsekakor etično vprašanje, saj so bili ZN ustanovljeni, da zaščitijo in pomagajo sleherni državi članici.«

MENJALNIŠKI TEČAJI

20. oktober 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	85,55	86,35	12,02	12,27	7,48	7,96
A banka Koper	85,25	86,25	11,98	12,25	7,45	7,93
A banka Nova Gorica	85,55	86,10	12,01	12,24	7,48	7,93
Banka Celje d.d., t: 063/431-000*	85,60	86,55	12,00	12,30	7,45	8,25
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	85,80	86,60	12,05	12,25	7,50	7,90
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	85,77	86,09	12,04	12,21	7,59	7,64
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	86,00	86,35	12,14	12,24	7,50	7,80
Creditanstalt d. d.	85,90	86,50	12,10	12,30	7,50	8,00
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	86,24	86,29	12,19	12,21	7,65	7,71
Kompas Hertz Celje Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob od 7-13	85,75	86,20	12,10	12,20	7,50	7,70
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	85,75	86,15	12,10	12,20	7,50	7,70
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	85,75	86,15	12,00	12,10	7,50	7,70
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	85,75	86,15	12,10	12,20	7,50	7,70
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	85,75	86,15	12,10	12,20	7,50	7,70
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	85,75	86,15	12,10	12,20	7,50	7,70
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	85,60	85,95	12,10	12,20	7,50	7,70
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,70	86,05	11,95	12,23	7,40	7,95
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	86,10	86,70	12,10	12,25	7,50	7,95
M.B. Gustincić - Lucija, t: 066/ 70-603	85,60	86,20	12,00	12,16	7,56	7,69
Poštna banka Slovenije	84,30	86,10	10,85	12,23	6,80	7,80
Publikum Ljubljana, t: 312-57	86,20	86,29	12,19	12,21	7,63	7,68
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	85,85	86,00	12,10	12,17	7,61	7,65
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	85,95	86,25	12,14	12,19	7,60	7,85
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	85,85	86,00	12,15	12,17	7,55	7,85
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	84,40	85,90	11,90	12,23	7,40	7,95
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	86,00	86,03	12,12	12,19	7,60	7,62
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,80	86,10	12,12	12,30	7,60	7,80
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	86,10	86,40	12,13	12,25	7,60	7,95
Publikum Portorož, t: 066/747-240	85,80	86,00	12,08	12,16	7,60	7,65
Publikum Ljubljana Miklošičeva	86,22	86,28	12,18	12,21	7,65	7,68
SKB d.d., ***	84,70	86,40	12,00	12,35	7,25	7,75
SHP Kranj, t: 064/331-741	85,60	85,90	12,13	12,19	7,60	7,80
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	85,55	86,25	12,03	12,22	7,49	7,83
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	85,50	86,35	12,00	12,25	7,50	7,90
Upimo Ljubljana, t: 212-073	86,15	86,24	12,18	12,20	7,62	7,68

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

20. OKTOBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1569,00	1633,00
nemška marka	1114,00	1160,00
francoski frank	317,00	330,00
holandski gulden	987,00	1038,00
belgijski frank	54,20	56,50
funt sterling	2474,00	2575,00
irski sterling	2528,00	2631,00
danska krona	287,00	299,00
grška dramma	6,70	7,10
kanadski dolar	1170,00	1218,00
japonski jen	15,60	16,30
švicarski frank	1370,00	1426,00
avstrijski šiling	158,80	165,20
norveška krona	253,00	264,00
švedska krona	232,00	241,00
portugalski escudo	10,60	11,00
španska pezeta	12,90	13,50
avstralski dolar	1181,00	1229,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,70	13,30
hrvaška kuna	260,00	295,00

KMEČKA BANKA - GORICA

20. OKTOBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1575,00	1625,00
nemška marka	1125,00	1160,00
francoski frank	318,00	329,00
holandski gulden	999,00	1029,00
belgijski frank	54,30	56,10
funt sterling	2480,00	2570,00
irski sterling	2534,00	2629,00
danska krona	288,00	298,00
grška dramma	6,70	7,30
kanadski dolar	1173,00	1213,00
švicarski frank	1379,00	1414,00
avstrijski šiling	159,10	164,10
slovenski tolar	12,60	13,30

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

20. OKTOBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,60
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,70
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,10	8,60

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

16. OKTOBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.4176	1.4216	1.4256
funt sterling	2.2325	2.2395	2.2456
irski funt	2.2819	2.2889	2.2959
kanadski dolar	1.0565	1.0605	1.0645
nizozemski gulden	89.223	89.333	89.443
švicarski frank	123.50	123.60	123.70
belgijski frank	4.8527	4.8627	4.8727
francoski frank	28.600	28.660	28.720
danska krona	25.730	25.790	25.850
norveška krona	22.698	22.758	22.818
švedska krona	20.394	20.454	20.514
italijanska lira	0.8825	0.8865	0.8905
avstrijski šiling	14.191	14.211	14.231
španska peseta	1.1557	1.1597	1.1637
portugalski escudo	0.9482	0.9512	0.9542
japonski jen	1.4122	1.4137	1.4152
finska marka	32.920	33.000	33.080

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 23. 10. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	85,92	86,37

2. Banka nudi podjetjem tudi možnost **TERMINKEGA** nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 203 z dne 20. 10. 1995 - Tečaji veljajo od 21. 10. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	88,9790	89,2467	89,5144
Avstrija	040	šiling	100	1195,3874	1198,9844	1202,5814
Belgija	056	frank	100	408,7655	409,9955	411,2255
Kanada	124	dolar	1	88,2848	88,5505	88,8162
Danska	208	krona	100	2164,8047	2171,3187	2177,8327
Finska	246	marka	100	2788,8729	2797,2647	2805,6565
Francija	250	frank	100	2394,9814	2402,1880	2409,3946
Nemčija	280	marka	100	8412,8897	8438,2043	8463,5189
Grčija	300	grd	100	—	51,2368	51,3905
Irsko	372	funt	1	—	191,3785	191,9526
Italija	380	lira	100	7,4059	7,4282	7,4505
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	2262,2345	2269,0416	2275,8487
Japonska	392	jen	100	117,9318	118,2867	118,6416
Nizozemska	528	gulden	100	7509,6819	7532,2787	7554,8755
Norveška	578	krona	100	1908,3799	1914,1223	1919,8647
Portugalska	620	escudo	100	79,7542	79,9942	80,2342
Švedska	752	krona	100	1755,3494	1760,6313	1765,9132
Švica	756	frank	100	10305,7899	10336,8003	10367,8107
Velika Britanija	826	funt sterling	1	186,5054	187,0666	187,6278
ZDA	840	dolar	1	118,6891	119,0462	119,4033
Evropska unija	955	ECU	1	154,3345	154,7989	155,2633
Španija	995	peseta	100	97,2194	97,5119	97,8044

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 21. 10.1995

dospelost blag. zapis	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
20.3.96	151	98.7147%	97.7747%	98.2447%	1.700.000 170.000	839,075 83,907	831,085 83,108	1.670,159 167,016

Tečajnica borznega trga

št.: 200 Datum: 20. 10. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEK2	800	(11.5.95)	12,000		20.10.	11,600	12,050	12,000	12,000	240
FRB	665	(13.6.95)	17,536	48-	20.10.	17,550	17,600	17,640	17,500	7,632
SAL	500	(21.9.95)	19,620	79	20.10.	19,570	19,700	19,800	19,400	21,386
SKBR	1000	(24.2.95)	37,065	52	20.10.	37,100	37,190	37,200	36,820	87,659
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
BCE1	10,0	2(1.10.95)	104,2	19	20.10.	104,3	104,8	104,5	103,5	486
RSO1	8,0	5(30.6.95)	103,0	31	20.10.	103,0	103,2	103,2	103,0	6,536
RSO2	9,5	10(1.10.95)	113,3	16	20.10.	113,4	113,8	113,5	112,8	52,342
RSO8	5,0	4(31.5.95)	95,5		20.10.	94,5	95,5	95,5	95,5	151
RS11	7,0	5(15.7.95)	98,5A	110-	20.10.	98,5	104,0	98,5	98,5	143
RLSD	8,0	5(30.6.95)	101,7	13	20.10.	101,7	101,9	101,8	101,7	7,941
RLSD2	9,5	10(1.10.95)	112,0		20.10.	109,3				
SKB1	10,0	4(1.11.94)	103,3A	07-	20.10.	103,3	104,0	103,4	103,3	245
SKR1	5,0	3(30.6.95)	81,5	62	20.10.	80,1	81,7	81,5	81,5	3,014
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	2(28.7.95)	14,647	46-	20.10.	14,580	14,900	14,700	14,600	3,793
DAD	10,000	(1.6.94)	127,487	2,47	20.10.	127,200	127,650	127,650	127,000	27,665
FMD	1715	(24.5.95)	19,582	2,85	20.10.	19,600	20,000	20,000	19,250	7,461
SPGR	(10)		22,823		19.10.	20,800	23,140			
EMER	(1)	17,579	1,99		20.10.	17,450	17,990	18,690	17,410	6,

RAI 1

7.00	Otroski variete La Banda dello Zecchino, risanke
9.00	Oddaja za najmlajše L' albero azzurro, risanke
9.30	Dok.: Velike razstave
10.00	Verdemattina - Nasveti
10.35	Film: Cartagine in fiamme (pust., It. '53)
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualna oddaja o morju Linea Blu
15.20	7 dni v Parlamentu
15.50	Risanke: Disney Club
17.00	Risanke: Aladdin
17.55	Izzrebanje lota
18.00	Dnevnik
18.15	Aktualna odd.: Sviste - Enzo Biagi
18.30	Nan.: Pazza famiglia (i. P. Panelli, A. Casella)
19.35	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Scommettiamo che...? - Stavimo, da...? (vodita Fabrizio Frizzi, Milly Carlucci)
23.05	Dnevnik
23.10	Posebnosti TG 1
24.00	Dnevnik 1, horoskop in vremenska napoved
0.30	Filmske novosti
0.35	Film: Antelope Cobbler (dram., It. '91, i. F. Trevisi, E. Cavallotti)

RAI 2

6.55	Jutranji variete: Mattina in famiglia, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik
10.05	Evropski dnevi, 10.35 TGR v Evropi, 11.05 Potrebujem te
12.00	Variete: Mezzogiorno in famiglia - Opoldne, v družini (vodi M. Giletti)
13.00	Dnevnik, sportna rubrika Dribbling in vreme
14.00	Variete: Il fantacalcio
14.50	Film: Angeli senza paradiso (dram., It. '70, i. R. Power, Al Bano)
16.15	Izzrebanje lota
16.20	Film: Fracchia contro Dracula (kom., It. '85)
18.05	Rubrika o potovanjih: Sereño variabile, vreme
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Film: 87. Distretto (krim., ZDA '94, i. R. Quaid, A. McArthur, W. Rhames)
22.30	Komedija: 'O tuono e marzo (r.-i. E. De Filippo, P. Stoppa), vmes (23.25) dnevnik in vreme
1.05	RaiDue za vas
1.25	Avtomobilizem F1

RAI 3

6.30	Pregled tiska, Drobci
7.30	Film: Un americano in vacanza (kom., It. '45)
9.05	Film: Colpo grosso al Casinò (krim., Fr. '63)
11.00	TGR Italija - Kmetijstvo
12.00	Dnevnik
12.15	Dok.: Lawrencejeva puscava
12.40	Rubrika: Vivere il mare - Ribici pripovedujejo
13.00	Nan.: I professionals
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.50	TGR - Okolje Italija
15.15	Sport: kolesarstvo, odbojka, kosarka
18.50	Vreme in dnevnik, deželne vesti
19.50	BlobCartoon
20.30	Film: L' oca selvaggia colpisce ancora (vojni, VB-ZDA-Svica '81, i. G. Peck, R. Moore)
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Variete: Harefin
23.55	Dnevnik in vreme
0.10	Zenski nogomet: Italija - Hrvaska (EP)

RETE 4

7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Cuore ferito, 10.30 Felicità (i. T. Ramos, V. Pasmarter), 11.15 Il prezzo della vita, 12.30 nan. I casi di Rosie O'Neill, vmes (11.30) dnevnik
13.30	Dnevnik
14.00	Medicine a confronto
16.00	Aktualno: Le stelle della moda
17.00	Nan.: A cuore aperto, 18.00 Colombo - Playback (i. P. Falk), vmes (19.00) dnevnik in vreme
20.30	Film: Celebrità (dram., It. '81, i. N. D' Angelo)
22.40	Film: La caccia (dram., ZDA '66, r. A. Penn, i. M. Brando, J. Fonda, R. Redford), vmes (23.30) nočni dnevnik
1.30	Pregled tiska
1.40	Nan.: Serpico

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Aktualno: Nonsolomoda, 10.00 Teleprodaja, 10.30 Una bionda per papà
11.30	Televizijsko sodišče: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Aktualno: Amici
15.30	Nan.: Simpsonovi
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna (vodi Mike Bongiorno)
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Variete: La Corrida, vmes (23.00) dnevnik
23.30	Nan.: New York Police Departement (i. D. Caruso), vmes (0.30) dnevnik
0.45	Nan.: Dream On

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odprti studio, 12.40 Fatti e misfatti
12.45	Studio sport
13.00	Variete za najmlajše, vmes risanke in nan.
15.00	Glasba: Festivalbar '95
17.30	Dok.: Nati liberi
17.45	Nan.: Primi baci
18.25	Odprti studio, vreme, 18.45 Sport studio
18.50	Nan.: Renegade
19.50	Variete: Appuntamento al buio (vodi Amadeus)
20.40	Film: Over the Top (dram., ZDA '87, i. S. Stallone, R. Loggia)
22.40	Film: L' anno del drago (dram., ZDA '85, i. M. Rourke, J. Lone), vmes (23.40) aktualna odd. Fatti e misfatti
0.45	Italia 1 sport

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.10, 0.00 Dogodki in odmevi
20.40	Film: Cynara (dram., '33)
22.30	Anteprima sport

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 1.00 Dnevnik
14.10	Dok.: Skrivnosti zivalskega sveta
20.00	Sportna odd. Ciclissimo
20.35	Film: Il grande inganno (krim., ZDA '90)

RAI 3 slovenski program

20.25 Risanka: Popaj
20.30 Dnevnik

BORIS S.

popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2
OPCINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

07.55	Radovedni Tacek: Kopa
08.10	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti, 42. oddaja, ponovitev
08.25	O. J.: Beg
09.35	Pod klobukom
09.25	Oglejmo si!, angleska dok. serija, 1. del
09.50	Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
10.35	Zgodbe iz školjke
11.05	Decek s kamelami, avstralska risanka
13.00	Porocila
13.05	Večerni gost, ponovitev
14.05	Videostrani
14.35	Tednik
15.20	Poglej in zadeni
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Majken, švedska nadaljevanka, 3. zadnji del
18.00	Boj za obstanek, 4. del
18.50	Hugo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Utrip
20.10	Vesele zgodbe iz zakonskega življenja, 3. del
21.00	Skrivnostni svet Arthurja Clarka, dok. serija
21.30	Za tv kamero
21.50	Ozare
22.00	Dnevnik 3, vreme, sport
22.25	Grace na udaru, 7. del
22.50	Moz, ki je ljubil rdecelaske, angleski film
00.20	Sova: Tiček vrazicek, 8. del serije
00.25	TV jutri, videostrani

SLOVENIJA 2

08.00	Euronews
09.40	Človek sveta filma in glasbe: Portret Lala Schifrina
10.30	Primer za dva, 7. del
11.35	Turistična oddaja
11.50	Lahko noc ljubica, 4. del
12.20	Sova: Frasier, 7. del serije
12.40	Porocila s sodišča, 2. del
13.40	Videospon
14.25	Alpe-Donava-Jadran
14.55	Mojstri, 7. oddaja: Velenje - Nazarje
15.55	Sportna sobota
19.30	Karaoke
20.30	Resnični zahod, 1. del
21.20	Vincent, Francois, Paul in drugi, francoski film
23.15	Kronika Borštnikovega srečanja
23.35	Sobotna noc

KANAL A

09.20	Poslednji Mohikanec, risanka
10.15	Imamo jih radi
11.11	Kino, kino, kino
12.05	Spot tedna, A-shop
16.35	Spot tedna
17.55	Klic divjine, pon. 4. dela
19.00	Vreme
19.05	Generacija transforme-rjev II
19.30	Angleski vrt, ponovitev
20.05	Splosna praksa, 44. del avstralske serije
21.00	Dve Roccovi materi
22.40	Vreme
22.45	Dve Roccovi materi, ponovitev filma
00.45	Eroticni film

Koper

16.00	Euronews
16.10	Leteci zdravniki, avstralska nanizanka
17.00	TVD, »TG Junior«
17.30	Tecaj angleskega jezika
18.00	Slovenski program, SPORTEL: oddaja o zamejskem sportu in sportnikih, ponovitev
18.45	Primorska kronika
19.00	Vsedanes, TV dnevnik
19.30	Jutri je nedelja, verska oddaja
19.40	»Accordi«, 5. oddaja
20.00	Euronews
20.30	Kosarka: London: finale McDonaldsovega turnirja, v odmoru: Vsedanes - tv dnevnik
22.15	Ljubljana Jazz Slection: Ratko Divjak trio
23.20	Achtung Baby!, oddaja o kulturi
	Avtor: Roberto Ferrucci

ORF Avstrija 1

10.10	Alfred J. Kvak
10.40	Scooby Doo
11.15	Duck Tales
11.45	Garfield in prijatelji
12.15	Harry in Hendersonovi
12.35	Klic na pomoč, Kalifornija
14.10	CA-Tennis Trophy
16.30	Melrose Place: Priznanja
17.15	Beverly Hills 90210: Trenutk resnice
18.00	Nogomet
19.00	Korak za korakom: Sanje o letenju
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Korak za korakom: Sanje o letenju
21.50	Sport
22.55	Spodrsrljaji
23.25	Hale in Pace, skeci
23.50	Cas v sliki
23.55	Jerry Cotton: ob ničli uri se zapre past, 1966, nemška kriminalka
	V New Yorku ukradejo tovornjak z dvajsetimi posodami nitroglicerina. Izsiljevalec zahteva od FBI pet milijonov dolarjev...
01.20	Klic na pomoč, ponov.
02.05	Melrose Place, ponovitev
02.50	Beverly Hills 90210, pon.
03.35	Mindfield, ponovitev filma

ORF Avstrija 2

09.05	Tekmeca, ugrabitev po spansko
09.55	Avanti, avanti!, 1972, ameriška komedija
13.00	Cas v sliki
13.10	Bančni trezor, 1957, nemška kriminalka
	Režija: Wolfgang Klingler
14.35	Franz Schubert: Nedo-končano življenje, 1953, avstrijski film
16.15	Alpe-Donava-Jadran
17.00	Cas v sliki
17.05	Ozri se po deželi
17.35	Svetovne religije
18.00	Milijonsko kolo
18.25	Sporni primeri
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.15	Srečka na obroke, 1995, avstrijski film
21.45	Cas v sliki
21.50	Beg v prazno, 1985, ameriški triler
	Režija: Kenneth Johnson
23.05	Mindfield, 1989, kanadski triler
	Režija: Jean-Claude Lord

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 O jeziku; 10.05 Kulturna panorama; 11.30 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Aktualni mozaik; 18.15 Večerni utrinek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Koncert iz naših krajev; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Igra: Nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.00 Moped show; 11.30 Novice, obvestila; 14.00 Glasbene želje; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 17.50 Sport; 19.00 Večer z J. Webrom.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues...; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Ljubljanski oktet; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 16.40 Umetni svetovi; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.30 H. Purcell; 19.30 Borštnikovo srečanje; 20.00 Siegfried (R. Wagner); 00.35 Intermezzo; 00.55 Utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Sobotni teren; 9.00 Informacije; 9.10 Planet Primorska; 9.45 Du jest, zabavno in humorno; 10.45 Primorski zaliv - Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 11.50 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 12.55 Terenska akcija; 13.45 Okno v svet; 14.00 Glasba po željah; 14.45 Sobotna reportaža; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 20 Modrih; 19.30 Šport; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke; 24.00 Nočni.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbi-rall ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturne aktualnosti; 11.45 Dorothy ed Alice; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Narečna odd.;

14.50 Single tedna; 15.00 Redazione teen; 16.00 Modri val; 18.45 Rigatoni; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.00 Dej nehi no; 8.00 Horoskop; 9.30 Kam danes; 10.15 Novice; 11.05 Notranjsko-kraški mozaik; 12.00 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ožigosanih; 15.00 Vodeni program; 15.15 RGL komentira; 17.15 Novice; 17.30 Angleščina, 19.15 Novice; 19.25 Vreme; 20.00 Stampeedo; 22.00 DJ Jernej in hot mix.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40, 8.40 Pregled tiska; 9.20 Rožnati planet; 10.10 Štiri tačke; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Pesmi tedna; 19.30 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Oroski studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bistriška panorama; 14.10 Od Ptuja do Ormoža; 15.00 iz Slovenskih gorci; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Radio express; 19.30 Športna sobota; 21.00 Lestvica zabavnih melodij; 22.00 Zrcalo dneva; 23.15 Nočni.

Radio Študent

0.00 RoboKaki; 11.00 Curriculum vitae; 14.30 RO: Roy Dunn; 118.00 Radio Popot; 19.00 TB: Sun Ra Arkestra; 20.30 Afriško Ghostvanje; 24.00 Midnight Rambler (psi lajajo, beli gad jaše dalje).

Radio Trst A

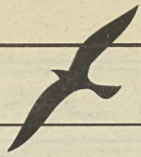
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Ob zlatem jubileju našega Radia; 9.40 Slov. glasba; 10.10 Koncert Simf. orkestra RTV Slovenija; 11.35 Filmi na ekranih; 11.50 Orkestri; 12.00 Ta ro-zajanski glas, nato Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nediški zvon, nato Evergreen; 15.00 May way, ali zelo oseben pogled na glasbo; 15.40 Made in Italy; 16.00 Pogovori z bratoma Avsenik; 16.30 Glasba za vse okuse; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 MI in glasba; 18.00 Roman; Alamuť (r. M. Sosić, 3. del); 18.40 Soft music; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah; 19.00 Mor-ski val.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi - Od srca do srca.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

SNG LJUBLJANA

Veliki oder

Danes, 21. oktobra, ob 19. uri: W. Shakespeare: **HAMLET**, za IZVEN. Razprodano!

Ponedeljek, 23. oktobra, ob 19. uri: D. Zajc: **GRMACE**, gostovanje na Borštnikovem srečanju v Mariboru.

MUSEUM

LO SCRITTORE

— PREMIERA —
25. oktober ob 22. uri

MUZEUM v sodelovanju s
SNG DRAMA produkcija
PANOPTIKON koprodukcija
ŠOU koprodukcija

Koncept, režija in kostumografija: Barbara Novaković
Igrajo: Petra Govc, Janja Majzelj, Sanja Neskovic, Sandi Pavlin, Ivan Peternejl, Mateja Rebolj

Mala drama

Danes, 21. oktobra, ob 20. uri: D. Mamet: **OLEANNA**, za izven. Gostovanje Scena Theatra iz Washingtona v okviru 30. Borštnikovega srečanja. Predstava je v angleščini!

Studentske abonmaje vpisujemo se danes od 8. do 14. ure, vhod s Slovenske ceste (službeni vhod). Brezplačne programske knjižice dobite pri vratarju gledališča.

Rezervacije in prodaja vstopnic pri blagajni Drame od 10. do 13. in od 18. ure do začetka večerne predstave, telefon: 061/221-511.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Danes, 21. oktobra, ob 19.30: E. Flisar: **IZTROHNJENO SRCE**, za izven in konto.

Naslednji predstavi: torek in sredo, 24. in 25. oktober, ob 15.30, za abonma **TOREK POPOLDANSKI** oziroma **SREDA POPOLDANSKI** in IZVEN.

Torek, 24. oktobra, ob 20. uri: B. Kobal - G.

Lesnjak: **DOMOVINA, LJUBEZEN MOJA**, za IZVEN.

Vstopnice so v prodaji vsak delavnik od 10. do 12. ure in eno uro pred predstavo pri blagajni MGL. Tel.: 061/210 852.

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Vpis abonmajev

Vljudno vabimo k vpisu abonmajev za sezono 1995/96, in sicer:

- DOSEDANJI ABONENTI samo še danes med 9. in 12. uro;

- NOVI ABONENTI od 23. do 28. oktobra.

Vpis je pri blagajni Opere na Župancičevi 1 (tel.: 061/331-950) vsak delavnik od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure ter ob sobotah od 9. do 12. ure.

V četrtek, 26. oktobra, bo vpis neprekinjeno od 9. do 18. ure.

UPOKOJENCI, STUDENTI IN DIJAKI IMAJO POPUST!

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Veliki oder

Danes, 21. oktobra, ob 11. in 17. uri: S. Makarović: **KORENČKOV PALEC**, za izven.

Gledališka blagajna je odprta danes od 11. do 12. ure in popoldan od 17. do 18. ure. Informacije ob istem času na telefonski številki 061/314-962, mobilni 0609/633-073.

PDG NOVA GORICA

Danes, 21. oktobra, ob 20. uri: Peter Barnes: **ZATON SONCA IN SLAVE**, režiser Dušan Mlakar, za abonma **SOBOTA** in IZVEN.

KUD FRANCE PREŠEREN

Danes, 21. oktobra, ob 21. uri: **DIVA DIVANOVA**, večer kabaretne umetnice in pevke z družino **Gledališca Ane Monro**.

Ob 19.30: Trnkova sobotaza: Slovenska pravljica **PETER KLEPEC** v izvedbi LG Tri iz Kranja.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Nedelja, 22. oktobra, ob 16. uri: B. Minoli: **VILINCEK Z LUNE**, igra za otroke od 5. leta starosti naprej.

Prodaja vstopnic dan pred dnevom predstave od 17. do 19. ure, na dan predstave pa dve uri pred predstavo. Rezervacije po tel.: 061/312-860.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom - Slovensko stalno gledališče
Prodaja abonmajev: ob delavnikih od 10. do 14. ure in eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma (tel. 632664). SSG gostuje s predstavo Draga Jančarja »Halstat« v režiji Borisa Kobala danes, 21. t. m., ob 20. uri v Slovenjgradcu in v ponedeljek, 23. t. m., ob 15.00 in ob 19.30 na Ptuj.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Jesenska simfonična sezona 1995
Jutri, 22. t. m., ob 18.00 (red B) koncert orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Emilia Pomarica. Pianistka Martha Noguera. Na programu Dallapiccola, Mozart in Bruckner. **Gledališče Cristallo - La Contrada**
Danes, 21. t. m., ob 16.30 in ob 20.30 komedija »Un'Isotta nel giardino« Nini Perno in

Francesca Macedonia. Nastopajo Ariella Reggio, Orazio Bobbio, Mimmo Lo Vecchio. Ponovitev jutri, 22. t. m., ob 16.30.
Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča, pri UTAT v Galeriji Protti, pri podjetjih, solah in na univerzi.

Gledališče Rossetti

Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča (samo ob delavnikih 8.30-19.30), v Galeriji Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19), pri podjetjih, solah in na univerzi.

MILJE

Gledališče Verdi

Danes, 21. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine »Città di Treviso« s Pirandellovo »Il berretto a sonagli«. Režija Mimmo Magnato. Ponovitev jutri, 22. t. m., ob 16.30.

BILČOVS

V ljudski soli bo danes, 21. t. m., ob 19.30 - Srečanje glasbenih sol Koroške in Primorske v okviru 7. Primorskih dnevov.

BOROVLJE:

V mestni hiši bo danes, 21. t. m., ob 20.00 - Koncert »Vse je pesem« ansambla Drava v okviru »Boroveljske kulturne jeseni«.

KOROŠKA

CELOVEC

V Mestnem gledališču bo danes, 21. t. m., ob 19.30 premiera »Messa die Requiem«. Ponovitev jutri, 22. t. m., ob 19.30.
Klagenfurter Ensemble - Südbahngürtel 24: Danes, 21. t. m., ob 3.33 premiera F. Mitterer »Zdrahe v božji hiši«.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

DANES, 21. OKTOBRA
Ob 15. uri: **NAVADNI LJUDJE NISO NIC POSEBNEGA**, Laurance Ferreira Barbosa, Francija, 1993 (Perspektive, Kinoteka)
Ob 18. uri: **NOETOVA BARKA**, Herbert Curjel, Nizozemska/Turcija, 1995 (Perspektive, LD)
Ob 18.30: **OPORIŠČE**, Peter Gotthar, Madžarska, 1995 (Predpremiere, Kinoteka) in **DRUŽINA NA OBRATNI REAKTIVNI POGON**, Sogo Ishii, Japonska, 1984 (Fokus, KD)
Ob 20.15: **SPOVEDNIK**, Robert Lepage, Kanada, 1995 (Predpremiere, LD)
Ob 21. uri: **DECEK S PSOM/POTEP Z ZIRI-NOVSKIM**, Robert Hessman in James Longely, ZDA/Rusija, 1993/Paul Pawlikowski, VB, 1994/95 (Dokumentarci, KD)
Informacije: recepcija festivala (od 16.30 do 21. ure) in blagajna Cankarjevega doma.

BORŠTNIKOVO SREČANJE, MARIBOR

Današnje prireditve:

Ob 19. uri: Dostojevski - Pandur: **RUSKA MISIJA**, Drama SNG Maribor, tekmovalni program, Stara dvorana.

Ob 20. uri: S. Berkoff: **DEKADENCIJA**, Teater Exit Zagreb, Narodni dom.

Ob 23. uri: **VEČER JACQUESA BRELA**, nastopa Katja Levstik, Kazinska dvorana.

Ob 23. uri: **MIA ŽNIDARIC, STEVE KLINT TRIO**, Satchmo klub.

Mini lutkovni festival

Ob 10. uri: J. Streda - P. Polak: **KO PRIDE ZVEZDA**.

Ob 18. uri: F. Lainscek: **REGRATOVA ROŽA**.

Vse predstave bodo v Lutkovnem gledališču.

deželni sedež RAI. Večer organizirajo Odbornstvo za kulturo tržasko občino, Deželni sedež RAI, Muzej Rizarna, Židovska skupnost, Deželni institut zgodovine NOB, VZPI-ANPI, ANED, Slovensko stalno gledališče in Stalno gledališče F-JK.

GLASBA SLOVENIJA

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

Sreda, 25. oktobra, ob 20. uri: **SLAVNOSTNI KONCERT! OD STREKLJEVIH LJUDSKIH PESMI IN ZAPISOV DO SODOBNIH SKLADB NA LJUDSKO TEMO**. Nastopajo ljudski pevci in godci, poustvarjalci ljudske glasbe, Komorni orkester Marka Muniha, mešani zbor Canticum, Trio Trutamora Slovenica, sopranistka Hitomi-Akiyama in drugi. Program: ljudske pesmi in krstne izvedbe skladb. Atrij narodnega muzeja.

Blagajna je odprta vsak delavnik od 11. do 13.30 in od 16. do 20. ure, ob sobotah od 10. do 13. ure in uro pred začetkom prireditev. Telefon: 061/ 222-815.

LJUBLJANA

Danes, 21. oktobra, bo ob 21. uri v Gala hali na Metelkovi Hardcore Koper festival. Nastopajo: Bloodsuckers, East 16, No limits, Fregatura, No Name, Anonimni alkoholiki. Organizatorja

festivala: HC - Koper in Terminat Ljubljana.

Danes, 21. oktobra, bo ob 20. uri v Kulturnem domu Španski borci Revija pihalnih orkestrrov Ljubljane. Igrali bodo Godba na pihala Medvode, Godba Bezigrad, Pihalni orkester Litoštroj, Pihalni orkester Vic in Papirniški pihalni orkester Vevce.

Akademija za glasbo prireja v ponedeljek, 23. oktobra, ob 19.30 v Mali dvorani Slovenske filharmonije **PODILOMSKI RECITAL**, na katerem bo nastopil violoncelist Aleksander Kuzmanovski. Pri klavirju Vladimir Mlinarič. Program: Prokofjev, Beethoven, Brahms.

ČRNOELJ

Danes, 21. oktobra, bo ob 22. uri v Mladinskem kulturnem klubu Črnomelj koncert skupine Harries.

ILIRSKA BISTRICA

Danes, 21. oktobra, bo ob 22. uri v

Tržaški Dialogi z umetnostjo srednjevzhodne Evrope se nadaljujejo danes z odprjem razstave ilustracij Mikulaša Rachlika. Razstavo v galeriji Tommaso (Ul. del Monte 2/1) bodo odprli ob 18. uri.

Mladinskem domu Nade Zgur nastopila skupina Love 666 iz Washingtona. Zasedba: Dave Unger - bas, Angel - bobni, Gary Mond - kitara. Jutri bo skupina nastopila v okviru študentskih dnevov v ljubljanskem Klubu K4.

CAFE TEATER, LJUBLJANA

Danes, 21. oktobra, bo ob 22. uri v kavarni Grand hotela Union nastopila Alenka Godec s triom.

KAMNIK

ZKO Kamnik in Prvo slovensko pevsko društvo Lira Kamnik vabita na skupni koncert gostujočega moskega pevskega zbora Concordia iz Merana v Italiji in moskega pevskega zbora Lira iz Kamnika. Koncert bo danes, 21. oktobra, ob 20. uri v Srednji soli Rudolfa Maistra v Kamniku.

RAZSTAVE SLOVENIJA

CANKARJEV DOM

V Galeriji CD je na ogled razstava **CHRISTO** in **JEANNE-CLAUDE**: projekti 1961-1995.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Na ogled je razstava Gotika v Sloveniji - Svet predmetov. Razstava se izteka! Jutri, zadnji dan razstave vas bo po njej ob 10. uri popeljala mag. Jasna Horvat.

LIKOVNO RAZSTAVIŠČE RIHARDA JAKOPIČA, Slovenska 9

Na ogled je razstava Pisemski papirji, znaki, logotipi.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40

V galeriji je na ogled razstava makedonskega umetnika Goceta Kalajdziskega Ikone.

Avla Nove ljubljanske banke, Trg republike 2

V avli razstavlja akademski slikar Miha Boljka.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

V galeriji je v okviru Mednarodnega festivala sodobnih umetnosti - Mesto žensk do 26. oktobra na ogled razstava **Stereo-Tip**. Jutri ob 11. uri vas bo po razstavi vodila Misa Molk.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V galeriji je na ogled razstava akademskega slikarja Maria Petrica in akademske kiparke Stefke Kosir Petric.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

V galeriji bo do vključno 22. oktobra na ogled razstava Japonski umetniki podiplomskega studija na ljubljanski Akademiji za likovno

umetnost.

GALERIJA BELVEDERE, BLED

V galeriji je na ogled razstava Zvezda in Odeon pijeta kavo v Titovi čajnici Petre Varl Simončić.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

V galeriji je na ogled razstava del slikarja Vladimirja Lamuta.

PLOŠČAD AJDOVŠČINA

Ob izidu prve slovenske knjige o preprogah - Carobni svet preprog A. A. Loosa - je v prodajni preprog Helm International na ploščadi Ajdovščina v Ljubljani do sobote, 22. oktobra, razstava antičnih preprog iz zbirke Loos.

POKRAJINSKI MUZEJ, MURSKA SOBOTA

Na ogled je arheološka razstava **AVARI NA JUGOZHODNEM MADŽARSKEM**. Razstava bo na ogled do 20. novembra.

GALERIJA BOŽIDARJA JAKCA, KOSTANJEVICA NA KRKI

V grajski cerkvi galerije je predstavljeno življenjsko delo akademskega kiparja Staneta Jarja.

GALERIJA ŠKUC

V galeriji je na ogled razstava Ljubljana - Budimpešta: Cas kot struktura, metoda kot pomen.

MODERNA GALERIJA, Tomšičeva 14

V galeriji je na ogled retrospektivna razstava enega najizvirnejših slovenskih likovnih ustvarjalcev tega stoletja Franceta Krajca.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Palaca Costanzi: do 5.11. bo na ogled razstava »Od gosnice do metulja: na poti ponovnega odkrivanja sveta žuželk«. Urnik: vsak dan 9-13, 16-20, ob nedeljah samo zjutraj.

Galerija Art Light Hall: do 28. t. m. je na ogled razstava risb umetnika Roberta Bertoluccija. Urnik: vsak dan razen ponedeljkov in praznikov od 18.00 do 22.00.

Miramarski park- Konjušnica: do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

10. Festival latinsko-ameriškega filma: jutri, 22. t. m., bo ob 12. uri v Kavarni San Marco otvoritev razstave risb iz zasebne zbirke Joaquina Lavada »Quino«; ob 15. uri v gledališču Miela pa otvoritev razstave fotografij o Emiliju Fernandezu »El Indio«.

OPCINE

- **SKD Tabor**: na ogled je razstava umetnika Bruna Canelle.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

Galerija Katoliške knjigarne: do 28. t. m. razstavlja akadem-

ski slikar Kristof Zupet.

ŠTANJEL

Galeriji Lojzeta Spacala je odprta od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

PASSARIANO

V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paulu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija Freund: razstavlja Inge Vevre. **Dezelna galerija**: do 19.11. razstavlja španski umetnik Morquillas »Protocolos Europeos«. **Galerija Ars temporis**: razstavlja Jaroslava Kralika in Elizabeta Gross.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstavlja Bruno Giocolli.

NOGOMET / POK. POKALNIH ZMAGOVALCEV

Polom Parme

Poraz s 3:0 na Švedskem

S prvimi srečanji osmine finala pokala pokalnih zmagovalcev se je v četrtek končal se en evropski nogometni teden. Končal pa se je senzacionalno, kajti kdo bi si mislil, da bo lanski zmagovalac pokala UEFA Parma doživel sramoten poraz od Halmstada, ki je skoraj neznan švedski klub v primerjavi z Gotēborgom, Malmöjem in Norrköpingom.

Parma je srečanje zacela popolnoma nepripravljena na enostavno in zelo borbeno igro Švedov. Posledica tega je bil zadetek Niclase Gudmundssona že v 7. minuti, isti igralec pa se je nekaj minut pozneje znašel sam pred vratarjem Bucijem, vendar je za las zgrešil. Parma se je nato streznila in prevzela pobudo, vendar so se vsi njeni napadi po pravilu končali že pred kazenskim prostorom Halmstada. Švedi so vodstvo povisali z drugim golom Gudmundssona v 30. minuti po hitri in zelo podobni akciji kot pri prvem zadetku. V ekipi Parme se je se največ trudil bolgarski zvezdnik Hristo Stojčkov, ki pa ni imel razpoloženih soigralcev.

V drugem polcasu je italijanski trener Nevio Scala poslal na igrišče Mellija in Inzagija, ki pa se nekajkrat nista znašla v kazenskem prostoru domaćinov, kar pa za Mellija ni nič cudnega, saj potrebuje nekaj 100-odstotnih priložnosti, da zatrese mrežo. Švedi so se naprejši igrali organizirano v obrambi, v nasprotnih napadih pa sta hitra Gudmundsson in Andersson ogrozala vrata Buccija. Po enem izmed takih napadov pa se je barka Parme dokončno potopila, strelec pa je bil Robert Andersson v 76. minuti. Parma

bo tako imela izredno težko delo v povratnem srečanju pred svojimi navijaci. V dosedanjih dvobojih švedskih in italijanskih mostev so Švedi sedemkrat zmagali, vendar vselej z razliko enega gola. Italijanski klubi so bili v evropskih pokalih že sedemkrat v taksem položaju, edino Bologni pa je v sezoni 1990/91 proti Admiru Wacker uspelo nadoknaditi zaostanek 0:3.

V ostalih srečanjih so favorizirana mostva dosegla pričakovane zmage. Borussia je s 4:1 odpravila AEK (dva gola Dahlina), Sporting pa je že po polovici igre v prvem polcasu dal vedeti Rapidu, kdo je boljši (strelca Naybet in Paulo Alves). Deportivo se iz Turčije vraja s polnim izkupičkom, saj je bil Trabzonspor preslab nasprotnik za Bebeta in tovarise (strelec je bil naturalizirani Spanec Donato v 60. minuti). Zelo dobro predstavo pa so videli gledalci v Parizu, kjer so se borbeni Skoti dolgo časa upirali Paris St. Germainu, vendar je Djorkaeff v 76. minuti le prinesel zmago domaćim. Branilec naslova Real Zaragoza je dobro zacel tekmo z Brueggom in ze po prvem delu vodil 2:0, vendar pa so Belgijci z golom Staelensa v 72. minuti znižali izid, tako da bo povratno srečanje zelo zanimivo.

Izidi: osmina finala - prva srečanja: Borussia Mönchengladbach - AEK Atene 4:1 (0:0), Dinamo Moskva - Hradec Kralove 1:0 (0:0), Trabzonspor - Deportivo La Coruña 0:1 (0:0), Everton - Feyenoord 0:0, Halmstad - Parma 3:0 (2:0), Paris St. Germain - Celtic 1:0 (0:0), Sporting Lizbona - Rapid Dunaj 2:0 (2:0), Real Zaragoza - Bruegge 2:1 (2:0). (V. M.)

FORMULA ENA / PRVI TRENING VN TIHEGA OCEANA

David Coulthard najhitrejši v Aidi

Drugi Damon Hill, tretji Michael Schumacher
Dirkači niso zadovoljni s progo

AIDA - Britanec David Coulthard je v Aidi na prvem uradnem treningu za veliko nagrado Tihega oceana v Aidi dosegel najboljši čas. Najhitrejši krog je prevozil v času 1:14.182 s povprečno hitrostjo 179.704 km/h. Drugi je bil njegov mostveni kolega in rojak Damon Hill, ki je zaostal za 0.107 sekunde, tretji pa aktualni svetovni prvak in vodilni v letosnji sezoni Nemec Michael Schumacher.

Nekaj ur pred tem so vozniki opravili tudi prvi prosti trening. Vodilni trije so bili tudi takrat najhitrejši, toda razvrščeni so bili v obratnem vrstnem redu - Schumacher, Hill in Coulthard.

Coulthard, ki je bil najhitrejši na treningih ze za prejšnje tri dirke, je bil seveda zadovoljen s svojim nastopom. »Po prvem krogu nisem več čutil stika s podlago. Glede na to, da tukaj se nisem vozil, sem zelo zadovoljen, da sem na tej spolzki progi na začasnem prvem mestu,« je menil mladi Skot. Hill je bil vesel, da sta oba Williamsova voznika v vrhu, ni pa bil preveč zadovoljen s progo: »Kot da bi vozil po obali, še zlasti spodaj v zadnjem ovinku.« Tudi Schumacher se je pritoževal nad progo in za zadnji ovinek dejal, da gre za »salo«. Nemec je vozil po najboljših močeh,

vendar ni mogel doseči boljsega časa.

Izidi prvega treninga: 1. Coulthard (VB, williams-renault) 1:14.182 (povprečna hitrost 179.704 km/h), 2. Hill (VB, williams-renault) 1:14.289, 3. Schumacher (Nem, benetton-renault) 1:14.524, 4. Alesi (Fra, ferrari) 1:14.919, 5. Berger (Avt, ferrari) 1:14.974, 6. Herbert (VB, benetton-renault) 1:15.561, 7. Blundell (VB, mclaren-mercedes) 1:15.652, 8. Irvine (Irs, jordan-peugeot) 1:15.696, 9. Frentzen (Nem, sauber-ford zetec) 1:15.942, 10. Barrichello (Bra, jordan-peugeot) 1:16.263, 11. Magnussen (Dan, mclaren-mercedes) 1:16.339, 12. Boullion (Fra, sauber-ford zetec) 1:16.646, 13. Suzuki (Jap, ligier-mugen honda) 1:17.019, 14. Panis (Fra, ligier-mugen honda) 1:17.071, 15. Salo (Fin, tyrrell-yamaha) 1:17.213, 16. Lamy (Por, minardi-ford) 1:17.224, 17. Katayama (Jap, tyrrell-yamaha) 1:17.265, 18. Badoer (Ita, minardi-ford) 1:17.612, 19. Morbidelli (Ita, footwork-hart) 1:18.288, 20. Inoue (Jap, footwork-hart) 1:19.471, 21. Moreno (Bra, forti-ford) 1:19.745, 22. Diniz (Bra, forti-ford) 1:20.555, 23. Montermini (Ita, pacific-lotus-ford) 1:22.096, 24. Gachot (Fra, pacific-lotus-ford) 1:22.710. (J. M.)

KOŠARKA / MC DONALD'S OPEN

Bolonjski Buckler prvi finalist

Italijani so s 102:96 premagali Real - Danes finalne tekme

LONDON - Italijansko mostvo Buckler iz Bologne je prvi finalist McDonald'sovega kosarkarskega turnirja v Londonu. V včerajšnjem prvem polfinalnem nastopu je s 102:96 (62:58) premagal spanski Real Madrid in si tako verjetno priboril pravico do igranja proti prvakom NBA Housotn Rockets, ki so se pozno sinoči v drugem polfinanem srečanju pomerili z avstralskim Perthom Wild Cats. Srečanje med italijanskim in spanskim prvakom je bilo nadvse izenačeno, Buckler pa je odpor nasprotnikov strl prav v zadnjih

dveh minutah, predvsem po zaslugi Arijana Komazeca, ki je dosegel odločilen kos za tri točke, v naslednji akciji pa si s skokom v napadu priboril se dva prosta meta. Skupno je dosegel 30 točk (13:17 v metih) in imel pet skokov, njegov soigralec Orlando Woolridge pa je dosgele 27 točk. Najboljši strelec Reala je bil Zoran Savić (27 točk).

V prvem dnevu je Buckler premagal Maccabi iz Tel Aviva s 112:103 (58:57). Najboljši strelec tekme je bil s 34 točkami Komazec, pri Bucklerju sta izstopala se Orlando Woolridge s 30 točkami in Clau-

dio Coldebella s 17. Za izraelsko mostvo so največ točk dosegli nekdanji igralec ljubljanske Olimpije Radisav Curčić (19) ter Tom Chambers in Oded Katash po 14.

Kosarkarji Reala iz Madrida so v drugem srečanju premagali angleski Sheffield Sharks z 99:71 (41:29). Pri Realu so bili najučinkovitejši Nikola Lončar 18, Santiago Abad 17 in Juan Antonio Morales 13, pri Angležih pa Roger Huggins 18 ter Garnet Gayle in Jason Crump po 16.

Finalna tekma bo danes, s pircetkom ob 17. uri.

NOVICE

Danes dirka po Lombardiji

VARESE - Danes bo v italijanski pokrajini Lombardija zadnja dirka kolesarjev za svetovni pokal. Start dirke bo v Vareseju ob 9.30, po 252 kilometrih pa bo cilj v Bergamu. Trasa proge je letos nekoliko spremenjena. Lani je klasično dirko po Lombardiji dobil Rus Vladislav Bobrik, leto prej pa Pascal Richard.

Zadnja dirka, ki bo imela stiri gorske cilje, ne more spremeniti vrstnega reda v svetovnem pokalu, saj ima Belgijec Johan Museeuw 85 točk prednosti pred Moldavcem Andrejem Cmilom. Za drugo mesto ima možnosti kar nekaj tekmovalcev, zato se obeta zanimiv boj. Nastopil bo tudi svetovni prvak Spanec Abraham Olano, ki je bil ze na pocitnicah, a ga je sef ekipe Mapei za to priložnost posebej poklical. Mapei se namreč v ekipni konkurenci z mostvom MG bori za zmago. Veliko željo za zmago imajo italijanski kolesarji, ki na tej cenjeni dirki niso slavili že od leta 1987. Žal bodo nastopili brez bronastega s svetovnega prvenstva Marca Pantanija, ki se je pred dnevi poškodoval in bo moral počivati najmanj pol leta.

Zmagovalci klasične dirke po Lombardiji - 1985: Sean Kelly (Irs), 1986: Giambattista Baronchelli (Ita), 1987: Moreno Argentin (Ita), 1988: Charly Mottet (Fra), 1989: Tony Rominger (Svi), 1990: Gilles Delion (Fra), 1991: Sean Kelly (Irs), 1992: Tony Rominger (Svi), 1993: Pascal Richard (Svi), 1994: 1. Vladislav Bobrik (Rus), 2. Claudio Chiappucci (Ita), 3. Pascal Richard (Svi), 4. Dimitri Konjisev (Rus), 5. Maurizio Fondriest (Ita).

Po seriji nesupehov odstopil trener SAK-a Ivan Ramšak

CELOVEC - Koroski drugoligas Slovenski atletski klub (SAK) je po seriji neuspehov ostal brez trenerja. Ivan Ramšak je po izgubljeni tekmi v nedeljo proti Gerasdorfu (0:3) nepreklicno odstopil in zaprosil vodstvo kluba, naj poišče naslednika. Svojo odločitev je Ramšak utemljl s tem, da mu del mostva ni več sledil in s tem mu ni več uspelo motivirati ekipo. Ramšak je bil skozi šest let trener SAK-ja in z ekipo osvojil trikrat naslov koroskega deželne prbaka, največji povzdvig pa je bil letos naslov prbaka v regionalni ligi in kvalifikacija za 2. avstrijsko nogometno ligo.

Morebiten odstop Ramsaka je bila tema v koroskih (slovenskih) medijih ze pred tekmo proti Gerasdorfu, ceprav je vodstvo kluba stalo za trenerjem in poudarilo, da zamenjava Ramsaka ni aktualna. Ramsak sam je se sredi preteklega tedna dejal, da hoče mostvo voditi vsaj do konca jesenske sezone. V tekmi proti Gerasdorfu je Ramsak po lastnih besedah prisel do spoznanja, da so ga določeni igralci »pustili na cedilu«, tako da zanj ni bilo več smiselno, se naprej vztrajati na položaju trenerja.

Vodstvo SAK je medtem sprejelo odločitev oz. odstop dolgoletnega trenerja in napovedalo, da bo novega trenerje predstavilo se pred prihodnjo prvenstveno tekmo v soboto v Donawitzu. SAK je po desetem kolu s šestimi točkami 16. in zadnji na lestvici, zaostanek na 13. mesto, ki pomeni obstoj v ligi pa slovenski nogometasi zaostajajo le dve točki. (Ivan Lukan)

AVTOMOBILIZEM / PORTRET JACQUESA VILLENEUEVA

Čeprav ne mara slišati za to, je vendarle kopija svojega slavnega očeta

MAGNY-COURS (Reuter) - Ne spominjajte Jacquesa Villeneuva, da je sin velikega dirkaca, tega ne zeli niti slišati. »Utrujen sem od številnih nesmiselnih primerjav, v njegovem času je bilo drugače,« pravi 24-letni Kanadčan, cigar oče Gilles je umrl v trčenju med treningom za veliko nagrado Belgije leta 1982.

Jacques, takrat je bil star 11 let, bo v prihodnji sezoni skupaj s se enim sinom nekdanj slavnega dirkaca dirkal v formuli ena za mostvo Williams. Poleg njega bo belo-modri dirkaski kombinezon nosil se Britanec Damon Hill, cigar oče Graham je umrl v letalski nesreči leta 1975. »O tem z Damonom nisem nikoli govoril. Imava druge, bolj pomembne teme,« pravi Villeneuve.

Medtem ko je bil Graham Hill dvakrat svetovni prvak, Gillesu Villeneuvu to ni nikoli uspelo. Mnogi so menili, da bi dosegel tudi to, ce ga ne bi prehitela smrt. Med njegovo kratko kariero, ki je imela vrh v šestih zmagah na dirkah za veliko nagrado in enajstih spektakularnih nesrečah, si je neustrasni Villeneuve pridobil slavo, kakršno uživa le malo voznikov v zgodovini tega sporta. »Ljudem je veliko

pomenil in zato tudi razumem, zakaj ponavljajo njegovo ime. Toda sam ne dirkam zanj, ampak predvsem zase,« je povedal Jacques med zasebnimi testi na francoskem dirkališču v Magny-Coursu.

Villeneuve je po nadvse uspešni sezoni in prestižni zmagi na dirki »500 milj Indianapolis« osvojil naslov prbaka na ameriskem prvenstvu formule indy, zdaj pa ze nestrpno caka na dirkanje v formuli ena. »Formula ena je nekaj posebnega, saj so dirke bolj mednarodne, kot so dirke formule indy. Vsekakor je to najboljše, kar lahko ponudi motosport. Je pa tudi res, da sem raje prvak formule indy kot podprvak formule ena,« meni Jacques.

Mladi dirkač upa, da njegovih rezultatov v formuli ena ne bodo primerjali z očetovimi. »Ko sem zmagal v Indianopolisu, so me vsi sprasevali, ce sem mislil nanj. Nisem, saj si tega med dirko ne morem privoščiti. Takrat je moja glavna naloga, da upravljam s krmilom,« je odločen mali Villeneuve.

Se preden je podpisal pogodbo z Williamsom, je Villeneuve na prvem preizkusu dirkalnika avgusta v Silverstonu potrdil svoje dirkalne sposobnosti. Bil je celo hi-

trejsi od Hilla, ki je sedel v enakem avtomobilu, poleg tega pa je imel tudi to prednost, da dirkališče pozna na pamet. »Samo pogled na tablo doseženih časov pove vse in mora ti pustiti globok vtis,« je takrat dejal Hill. Naslednji mesec je Villeneuve spet testiral. V Monzi je znova pokazal svoje znanje in dosegel cas, ki bi mu na letosnji dirki za veliko nagrado Italije zagotovil tretje startno mesto.

Kanadčan nad dosedanjimi dosežki ni presenečen, ceprav priznava, da se mora v formuli ena se veliko naučiti. »Imam srečo, da bom v formuli ena vozil za najboljše mostvo in z najboljšim dirkalnikom. To mi lajša delo. Vedel sem, da sem sposoben doseči dobre rezultate. Delo se razlikuje od dela s formulo indy in veliko bom moral se storiti. Se vedno sem sekundopocasnejši od najboljših in ce bi moral dirkati v nedeljo, testa ne bi prestal. Kljub temu upam, da bom do začetka prihodnje sezone pripravljen.«

Ko je bil star 6 let, se je z očetom preselil iz Kanade v Evropo. Solo je obiskoval v Monaku in Svici. Dirkati je zacel s 17 leti; najprej v Italiji nato na Japonskem in v Kanadi, potem pa je leta 1994 prvič nastopil

na dirkah formule indy. Jacques, ki ljubi tudi alpsko smučanje in hokej na ledu, je povsem predan svojem sportu in med dirkami spi v bivalnikih. »To je najboljši način, da ostanem osredotočen na delo, ki ga najboljše opravljam. Rad dirkam, ne le zaradi hitrosti, ampak tudi zato, ker rad vidim, kako dalec lahko grem.«

Nenazadnje je Villeneuve vendarle kopija svojega očeta, ki je v svojem ferariju prezgodaj umrl.

NOVICE

Košarkarska A1 liga: danes Cagiva - Nuova Tirrena, Illy jutri

Danes ob 16. uri bo v Vareseju anticipirano srečanje 6. kola italijanske košarkarske A1 lige med domačo Cagivo in rimsko Nuovo Tirreno. Obe ekipi sta doslej v prvenstvu zelo ugodno presenetili, saj sta z 8 točkami drugi na lestvici. Za jutrišnje srečanje v Trstu med Illycaffejem in milanskim Stefanelom vlada med navijaci veliko zanimanje. Tržaški privrženci košarke namreč še niso pozabili časov, ko se je tedanji »tržaški Stefanel« boril za sam državni vrh. Sedaj pa so se časi za obe ekipe spremenili. Trzaska ekipa je z dvema točkama na predzadnjem mestu lestvice, milanski Stefanel pa ima le dve točki več, čeprav razpolaga z ekipo, ki po zvenecih imenih sodi med glavne favorita za državni naslov. Tekma med Illyjem in Stefanelom bo jutri ob 18.30.

Nogometna B liga: drevi Cesena - Reggiana

CESENA - V 9. kolu italijanske nogometne B lige bo drevi ob 20.30 (zaradi televizijskega prenosa) tekma med Ceseno in Reggiano. Domače mostvo je na tem srečanju favorit za zmago, saj je na dobrem 7. mestu lestvice, medtem ko je Reggiana le s 7 točkami na predzadnjem mestu razpredelnice. Ostala srečanja tega kola bodo na sporedu jutri.

Obvestila

TPK SIRENA

(Miramarski drevored 32) - danes, 21. t. m., ob 20.30 bo gost v pomorskem klubu Bruno Krizman, ki bo predaval o svojem potovanju »Allah Akbar - Z nabrtnikom po Iranu«. Vljudo vabljeni člani in prijatelji!

MLADINSKI ODSEK SPDT

prideja jutri, 22. t. m., »Zamejski orientiring« (tekmovalje v orientaciji). Zbirališče ob 9. uri v Gropadi. Prijave pri ZSSDI (tel. št. 635627) ali pol ure pred startom. Informacije na tel. št. 55180.

SZ BOR

obvesca, da sprejema vpise za večerno mosko rekreacija za odrasle. Informacije dobite v društvenem tajnistvu, tel. 51377.

SZ BOR in KRUT

obvescata, da se spet pričena popoldanska telovadba za dame. Vadba bo ob ponedeljkih in četrtek ob 17. do 18. ure. Informacije dobite v društvenem tajnistvu, tel. 51377.

BOR MINIBAKET

Dokončni urniki. Vrtec in 1. razred bodo vadili ob torkih in petkih ob 14.30. Drugi in tretji razred ob torkih in petkih ob 16.30. Četrti in peti razred pa bo treniral ob ponedeljkih ob 16.00, v sredo ob 16.30 ter ob petkih pa ob 17.30 vsi v Borovem športnem centru.

SMUCARSKI KLUB DEVIN

priredi tečaj za otroke na plastični stezi v Nabrezini. Zaceli bomo v torek, 24. t.m., ob 17. uri. Prijave in informacije na tel. 220423 ob večernih urah. Pohitite!

SD KONTOVEL

obvesca, da poteka otroška telovadba (za otroke vrtcev in 1. ter 2. razreda OS) v telovadnici na Kontovelu ob torkih in četrtek ob 15.45 do 16.45.

NAMIZNOTENISKA SEKCIJA SZ BOR

obvesca stare in nove članice, da bodo treningi ob ponedeljkih in četrtek ob 15.30 do 17. ure. Vabljeni so začetniki in stari igralci. Po potrebi je zagotovljen prevoz. Za informacije pokličite v tajništvo Stadion 1. maj (tel. 51377) od 8.30 do 13.00 in od 14.00 do 20.00.

ODBOJKARSKO DRUSTVO BOR

sporoča, da se je začela vadba minivolleya na Stadionu 1. maja po sledečem urniku: vsak ponedeljek od 16. 30 do 17.30 in vsako sredo od 16. do 17. ure letniki 88, 89 in 90; od 17.00 do 18.30 letniki 85, 86, in 87. Vse informacije v večernih urah po telefonu 569785 (Nadja) in 814212 (Katja).

ODBOJKARSKO DRUSTVO BOR

vabi fante, ki želijo igrati odbojko in so rojeni v letih 82,83, 84, da se prijavijo za trening na tel. št. 814212 (Katja) ali v tajnistvu društva, tel. 51377, kjer dobijo tudi podrobnejše informacije.

SK BRDINA, SK DEVIN in SD MLADINA

obvesčajo, da bodo potekali skupni suhi treningi za tekmovalce v telovadnici v Nabrezini vsak petek od 17.30 do 19. ure. Prosimo za točnost in stalno prisotnost.

NOGOMETNI KLUB BOR

prireja telovadbo za osnovnosolske otroke v Borovem športnem centru (Vrdska cesta 7) pod vodstvom prof. Paola Tognettija ob ponedeljkih od 15.00 do 16.30 in ob sredah od 14.30 do 16.00. Za informacije telefonirati na št. 369626/369484 od ponedeljka do petka od 18. do 19. ure.

SMUCARSKI ODSEK SPDT

prireja od 26.12.1995 do 1.1.1996 zimovanje v Auronzu. Za prijave in informacije o zimovanju in ostalih smučarskih dejavnostih zainteresirani lahko pokličejo Valentino Fachin (tel. št. 571327) ali Marka Presla (tel. št. 425105) ob uri kosila.

SK KRAS - Odsek za otroško telovadbo prireja tudi letos popoldansko telovadbo za otroke, ki obiskujejo vrtec ter 1. in 2. razred osnovne šole. Telovadba se odvija v športno-kulturnem centru v Zgoniku vsak petek od 16.30 do 17.30.

ROKOMET / DANES V TRSTU

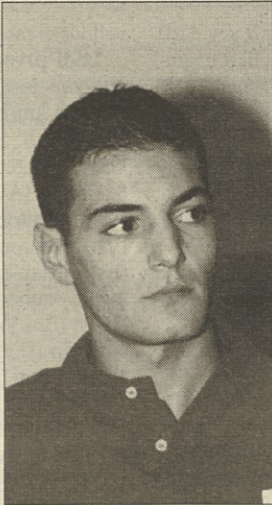
Tržaški Principe proti neugodni Ortigii iz Sirakuz

Tržačani bodo igrali brez Tarafina v moštvu pa bo spet Pastorelli

TRST - Po dveh lepih zaporednih zmagah v gosteh, v pokalu prvakov proti nizozemski ekipi Thrifty Aalsmeer in v državnem prvenstvu tri dni pozneje v Bologni, bodo drevi tržaški rokometaši spet zaposleni v prvenstvu.

Ob 18.30 bodo namreč v tržaški športni dvorani igrali proti Ortigii iz Siracuse. Tekme med tržaskim in sicilskim klubom so že od nekdaj pravi derbiji: obe ekipi sta se namreč pomerili več kot desetkrat v končnici prvenstva, dvakrat pa sta se spoprijeli za državni naslov. Tržaskim privrženecem rokometa se torej danes obeta zanimiv boj.

Trzasko mostvo bo tokrat igralo brez Alessandra Tarafina (na sliki), ki se je

poskoval na treningu, po dveh mesecih odsotnosti pa se bo spet v ekipo vrnil Antonio Pastorelli. Principe je v današnjem srečanju favorit za zmago.

HITRA HOJA / MILJE-TRST

F. Ruzzier že tretjič

Po 12 km na cilju z 2 minutama prednosti

Pred dnevi je bila na progi Milje-Trst letos že 50. jubilejna izvedba enega najstarejših tekmovalj v hitri hoji v Italiji in edino preostalo tekmovalje s startom in ciljem v različnih mestih. Na startu pred miljskim občinskim stadionom se je zbralo letos 23 tekmovalcev iz raznih krajev Italije, od Milana do Catanije, med katerimi ni manjkalo seveda tudi naš Fabio Ruzzier, ki si je po napornem državnem prvenstvu na 50 km že dobro opomogel. Kljub temu ni startal prehitro, ker med vsemi tekmovalci ni imel pravega nasprotnika in mu zmaga ni mogla uiti, zato je šel do 10 Km (od skupno 12) skupaj z drugimi, nakar je potegnil in zadal v zadnjih dveh kilometrih kar dve minuti zaostanka drugouvrščenemu članu videmskega NAF Paolu Cincottu. Do cilja, ki je bil na trgu sv. Jakoba je prispel v času 57'32" in tako že tretje leto zaporedoma zmagal na tej najstarejši tekmi v hitri hoji v Italiji, ki je letos spadala tudi v okvir proslav ob 50-letnici ustanovitve društva S. Giacomo, ki je v osebi znanega Rodolfa Crasso tudi organizator tekmovalja.

JADRANJE / PO NIZU REGAT ALPE ADRIA KERMESSE

Čupina posadka Pink Storma odlično kljubovala favoritom

V nedeljo se je zaključil cikel regat 27. jesenskega pokala Barcolane za regato Alpe Adria Kermesse. Regate se je udeležilo enajst posadk, ki so slavile v posameznih kategorijah letošnje Barcolane in izbrana ekipa organizacijskega kluba (SVBG). Navedena sestava finalistov, med katerimi je bila tudi Čupina posadka Pink Storma je predstavljala pravo novost, saj so se jadranci vseh kategorij prvič lahko enakovredno spopadli med seboj ter jadralske sposobnosti povzdignili nad sama tehnična sredstva. Tržaški zaliv je bil tako v znamenju dvanajstih povsem enakih jadrnic tipa »Jeannau one design«, ki so jih prej že uporabili za Giro d'Italia ter razne vrhunske regate po vsem Sredozemlju.

Na koncu je slavila jadrnica Stella di Barcola (SVBG), zmagovalca Barcolane Mitja Kosmina je po nekaj zapletih sestih, na izvrstno sedmo mesto pa se je uvrstila Čupina posadka Pink storma.

Končni vrstni red: 1. Stella di Barcola (Benussi, SVBG), 2. Ottone degli Ulivi (Mascolo), 3. Angelo Rosso (Crivellaro, SVBG), 4. Nibio (Rossetti, STV), 5. Mascotte (Bellan, Svoc), 6. Gaia Legend (Kosmina, Jadro), 7. Pink Storm (Sedmak, Cupa), 8. Estetika (Ribolli), 9. Lupo di mare (Orlando, Svoc), 10. Eneide (Melon, STV), 11. Radio Azzurra (Della Rovere, FVD),

BALINANJE / ZAMEJSKO PRVENSTVO

Nabrežinski Sokol zmagal v trojkah, openskemu Poletu končno 1. mesto

Pred kratkim se je s tekmovalcem v trojkah končalo zaemjsko balinarsko prvenstvo, ki ga je priredila balinarska komisija ZSSDI.

Kot prejšnja tekmovalja je tudi tekma v trojkah zelo dobro uspela tako organizacijsko (finalni del je priredilo Primorje) kot glede udeležbe (kar 24 trojk). In tudi vreme je bilo organizatorju zelo naklonjeno.

Zmagal je Sokol (v postavi: Virgilio Sullini, Franco Bagozzi in Milan Micheli), ki je v velikem finalu premagal Gajo (Ivan Kalc, Angel Starc in Elio Verbi). Tretje mesto je osvojila Gaja s postavo Ladi Milković, Dario Kalc in Dario Tence, četrto pa Zarja s postavo: Diego Lenarduzzi, Boris Canciani in Edvin Sancin.

Prvo mesto na zamejskem balinarskem prvenstvu pa je osvojil Polet, ki si je prvo mesto prislužil z odličnim startom. Zarja je morala bikt oster boj s Sokolom za drugo mesto, naposled pa so bazovski balinariji z dvema točkama le prehiteli sokole.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Polet 73 točk; 2. Zarja 50; 3. Sokol 48; 4. Gaja in Primorje 14; 6. Danica Vrh 13; 7. Kraski dom 7; 8. Mak Standrez 5; Nabrezina-Aurisina 2; 10. Kras 0.

Zaključna prireditel in nagajevanje bo v četrtek, 26. t.m. v Zagradcu.

Balinarska komisija ZSSDI priporoča vsem udeležencem, naj se čimprej prijavijo za zaključno prireditel na tel. št 226262 (Maks Krizmancic).

NAMIZNI TENIS

Krasovka Ana Bersan na turnirju Top 12 v Spoletu

Devetnajstletna Krasova namiznoteniska igralca Ana Bersan bo danes in jutri v Spoletu nastopila na prvem letosnjem turnirju Top 12, na katerem nastopajo prvokategororne (osem najboljših italijanskih igralcev) in stiri igralke, ki so si nastop na tem tekmovalju priborile na predhodnih kvalifikacijah. Bersanovi je to uspelo v Camerinu pred dvema tednoma, ko je zasedla drugo mesto. Odlično Krasovo drugokategorornico čaka v Spoletu težka naloga, ki pa se je je bo prav gotovo lotila z običajno mero zagnanosti in brez manjvrednostnih občutkov.

Trinajst Krásovih »mladih levov« pa bo v Coccagliu sodelovalo na prvem državnem kvalifikacijskem turnirju v mladinskih kategorijah. Na tem tekmovalju bodo krasovci nabirali točke za nastop na državnem prvenstvu. V Coccagliu bodo nastopili najboljši mladi upi iz severne Italije, »južnjaki« pa bodo istocasno nastopili v Neaplju.

Igor, kakšna pa je skrivnost teh jadrnic?

»Jadrnice tega tipa so zelo tehnične, vsaka regulacija se zelo pozna na sami brzini.«

Kaj meniš o konkurenci?

»Na vseh jadrnicah so bili italijanski in evropski prvaki ter profesionalni jadranci, za katere predstavlja jadranje glavni življenjski vzgon. Skratka sočiti smo se morali z izbor pravih sampionov.«

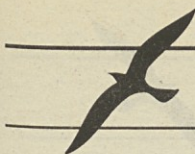
Kaj pa rezultat?

»Poslušaj, jadrnico smo spoznavali iz preizkušnje v preizkušnje, neprestano smo bili vodilnim tik za petami. Na zadnjem plovu smo se povzdignili do četrtega mesta in mislim, da bi v hipotetičnem nadaljevanju pršli se više.«

S posadko Pink storm ste že trikrat zaporedoma zmagali Barcolano v 7. kategoriji. Letos ste nabrali veliko odličij. Na študentskem italijanskem prvenstvu je Čupa dosegla drugo stopničo. Odlični rezultati so pršli tudi v ostalih kategorijah kajutnih ter malih jadrnic. Skratka ali bi se ne dalo združiti vseh moči ter sestaviti enotno »elitno« Čupino ekipo?

»Da, ideja je izjemna, a vendar gre tu bolj kot za ekipo za problem finančnih sredstev. Menim, da imamo v klubu odlične jadrnce in da bi ob morebitni dobri regatni jadrnici lahko ciljali na marsikatero absolutno zmago.«

(Domeni)

KOŠARKA / DREVI V TRSTU V 5. KOLU B LIGE

Jadran TKB gosti »armado« iz Bielle z G. Saviom na čelu

*Moštvo iz Bielle eno najmočnejših v vsej B ligi
Jadran se ne misli že vnaprej predati*

Jadranovci bodo drevi v tržaski sportni dvorani gostili vodilno ekipo Ing Group iz Bielle, ki je verjetno najmočnejša v vse italijanski B ligi.

Drevisnjega Jadranovega nasprotnika je predstavil nas dolgoletni trener Massimo Raseni, ki pri društvu iz Bielle skrbi za mladinski sektor.

»Društvo iz Bielle je letos sestavilo tako ekipo, ki je gotovo skupno z Ozzanom najmočnejša v tej ligi v vsej Italiji. Sploh pa je navdušenje nad kosarko v tem mestu izredno in pravi kosarkarski zanesenjak je tudi sam predsednik društva Alberto Savio, ki pa zelo racionalno upravlja svoj klub. Ravno včeraj smo na primer imeli sestanek, da bi načrtovali delo do leta 1998, ko bo prišlo do sprememb pri last-

ništvu igralcev,« nam je po telefonu dejal Massimo Raseni, ki je z društvom iz Bielle podpisal triletno pogodbo.

Biella je seveda nesporni favorit za napredovanje ...

»V klubu seveda ne skrivajo tega cilja. In kako naj bi, saj bi lahko ekipa že sedaj igrala v B1 ligi. Razen v Rivi del Garda je moštvo, kljub povprečni igri, visoko premagalo vse nasprotnike. Navdušenje nad ekipo je v Bielli enkratno, saj je sportna dvorana na vseh domačih tekmah, ne glede na nasprotnika, vedno polna, to je okoli 2.000 gledalcev.«

Pa začnimo kar s prvo peterko?

»Glavna zvezda ekipe je seveda veteran Giampiero Savio, ki je celo zarvnil ponudbo bolonjskega Bucklerja, da je prišel v Biello dokoncat kariero. Klub mu je nudil dobre pogoje ne samo za dve leti igranja, temveč tudi za njegovo bodočo aktivnost. Odveč je, da predstavljam tega kosarkarja. Že dejstvo, da je Savio sedmi najboljši italijanski strelec vseh časov, jasno prica, da je to igralec, ki je v tej ligi dejansko neustavljiv. Na zunanjih pozicijah sta se Alessandro Muzio, play, 180 cm, letnik 1975, in Nicola Minnessi, bek, 192 cm, bek, ki sta gotovo najmočnejša na teh pozicijah v ligi. Kot krilo igra Luca Martinetti, 202 cm, zelo tallentiran kosarkar. Ne mestu centra pa igra Riccardo Casprini, 204 cm, ki pa ta čas ni v najboljši formi in ga bo zamenjal mladi Max Lo Savio, 202 cm, letnik 1976. Naj povem le, da si ekipa za sestegega moza privoščila Alberta Bogliatta, 195 cm, bek, ki je že igral v Turinu v A2 ligi. Že to dejstvo zgovorno prica

o moči tega moštva.«

Proti taki ekipi, ki je v tej ligi skoraj nepremagljiva, se bo torej drevi spoprijelo nase moštvo, ki v tem uvodnem delu prvenstva ni v najboljši formi. Vseeno pa naša združena ekipa ne misli naprej vreči puske v koruzo.

»Ceprav David Pregarc ni treniral skoraj ves teden zaradi gripe, smo se za to tekmo dobro in temeljito pripravili. Proti tako močnemu nasprotniku nimamo česa izgubiti. Dali pa bomo vse od sebe, da bi pripravili prvovrstno presenečenje. Pri tem pa potrebujemo pomoč naših navijancev,« je dejal Jadranov trener Andrej Vremec.

Tekma Jadran TKB - Ing Group Biella bo drevi ob 20.30 v tržaski sportni dvorani. (bl)

Osebna izkaznica Deana Oberdana

Letnik rojstva: 1972
Zacetek igranja: Bor 84
Pri Jadranu: 8. leto (1410 točk)

NEKAJ VROCIH
ODGOVOROV

Najlepsa tekma doslej:
Lani proti Sacileju

Tvoj »career high«:
53 (turnir proti Ciciboni)

z Jadranom pa 26 s člani

ter 41 z mladinci

Najbolj pomemben kos:
S kadeti Jadrana proti

Vidmu v zadnji sekundi

Največje razočaranje:
2. tekma s Servolano lani

Tvoj kosarkarski zgled v

mladih letih:

Nedvomno nepozabni Drazen Petrovic

Doslej tvoj najbolj neugoden nasprotnik:

Gianmarco Pozzocco, ki igra zdaj v A1 ligi v Vareseju

Derbi Kontovel - Cicibona:

Poznam osebno vseh, zato upam, da bo 72:72

Najbolj »simpatična« odbojkarica naših ekip:

Cela ekipa Sokola (tako bodo ponudile pijaco)

Ce ne bi igral kosarke...

Bi nadaljeval s svojo prvo ljubeznijo: kitara

Kam ob sobotah zvečer po domačih tekmah?

Zadnje case redno zahajamo v Oxis

Nocojsnji izid in koliko točk bos dal?

Zmagali bomo s 73:71, dal pa bom 15 točk (VJ)

KOŠARKA / V DANAŠNJEM 2. KOLU D LIGE

13. derbi Kontovel - Cicibona

Tekma ob 18. uri v telovadnici Ervatti - Zahteven izpit za Dom v Trstu

Po zelo uspešnem začetku naših treh predstavnikov kosarkarske D lige, je »racunalniška usoda« dolocila, da se **Kontovel** in **Cicibona** pomerita med seboj že v današnjem 2. kolu. Ravno tako danes bo svoj drugi nastop opravil tudi **Dom Agorest**, ki se bo v gosteh pomeril z ambicioznim Interjem 1904.

DERBI: Arhivske številke kažejo, da je Cicibona v zadnjih dveh sezonah obakrat zagotovila prvi derbi, Kontovelci pa povratnega. Nasploh je tradicija na strani Kontovela, ki v skupnem seštevku zmag vodi s 7:5, treba pa je tudi poudariti, da so Furlanovi fantje letos že dvakrat premagali Starcevo moštvo v okviru dveh predprvenstvenih turnirjev. Že navedeni podatki se enkrat potrjujejo, da se na derbijih dogaja vsemože in da je zelo težko napovedati ime favorita. Isto velja tudi za današnjega (ob 18.00 v telo-

vadnici Ervatti), saj imata tako Kontovel kot Cicibona nekaj močnih adutov in pa tudi nekatere sibke točke. V prvem kolu so cicibonaši nadigrali Santos (med glavnimi favoriti za prestop v visjo ligo), Kontovelci pa so brez večjega napora zmagali na nevhvaležnem igrišču tržiškega Largo Isonza. Obeta se vsekakor zanimiva tekma, ki se bo najbrž odločila prav v zadnji minuti igre.

DOM: Posadka trenerja Bordina je prejšnji teden pomastila skromni tržaski Acli, ceprav je s prikazano igro zadovoljila le v drugem delu. **Domovci** pa bodo morali danes (ob 18.00) takoj zaigrati po najboljših močeh, saj lahko **Inter 1904** mirno uvrstimo med najboljša moštva. Belordec mora jo cimboljše izkoristiti očitno premoč pod košema, v obrambi pa se najbolj paziti na Iurkica. (VJ)

Radenska nocoj v Vidmu

Po lepem uspehu v mestnem derbiju z Intermuggio, bodo kosarkarji **Bora Radenske** v nocojsnjem 3. kolu C2 lige (ob 18.00) spet zaposleni v gosteh, in sicer v Vidmu, kjer jih nestršno pričakuje **Virtus**. Videmčani so v prvih dveh tekmah obakrat potegnili krajši konec. Belozeleni (zadnjic s Smotlakom?) seveda računajo na nov uspeh, nujno pa morajo igrati kot v drugem polcasu z Interjem. (VJ)

ODBOJKA / 5. KROG V ZVEZNEM POKALU

Na Opčinah tržaska derbija za Koimpexovi ekipi, borovke doma proti Camstu (B1 liga)

Imsa v Vidmu lahko že izloči VBU - Soča Sobema v gosteh pri Cessalto

V zveznem odbojarskem pokalu do konca kvalifikacijskega dela manjkata se dve koli.

16. skupina

Igralcem goriskega drugoligasa Imse se ponuja enkratna priložnost, da iz tekmovalne izločijo videmski Volley ball Udine, vodilno sesterko v dezeli. Mostvi se bosta med sabo dvakrat pomerili v razmahu stiri dni. Prva tekma kvalifikacijske faze bo drevi v Vidmu, druga pa v terek v Standrežu. Po prvih starih kolih imajo valovci na lestvici dve točki več od Videmcanov, ki so v prvem kolu nepričakovano klonili pred tržaskim Pallavolo. Goričani imajo torej v cevi dva nabolja, lahko torej enkrat tudi zgrešijo tarčo, cesar pa si VBU ne more privoščiti. Pred današnjo tekmo je torej psihološka prednost na strani Imse, v kateri pa je pod vprasajem nastop Cole, Rigonata in M. Cernica, ki jih trener Zamò hrani za prvenstvene tekme.

Zelo zanimivo bo tudi na Opčinah, kjer se bosta pomerila Koimpex in Pallavolo Trieste, ki sta lani končala prvenstvo z enakim številom točk in bi morala tudi letos odigrati v C1 ligi zelo vidno vlogo. Današnji spopad (še enkrat se bosta srečala v

sredo) bo torej predstavljal zanimivo »prvenstveno predjed«.

Izida 4. kroga: Pallavolo Trieste - Imsa 1:3 (13:15, 15:10, 8:15, 6:15); Koimpex - VBU 1:3 (9:15, 8:15, 15:10, 7:15)

Vrstni red: Imsa 8, VBU Videm 6, Pallavolo Trieste 2, Koimpex 0.

Danes (21.10): VBU Videm - Imsa; Koimpex - Pallavolo Trieste

15. skupina

Sočani se bodo danes podali v Motto di Livenza, kjer se bodo pomerili z nasprotnikom, ki so ga v Sovodnjah po dobri igri že gladko premagali. Ce bodo Jakopicevi fantje zmagali, bo o prvem mestu odločal zadnji domaci nastop prihodnje sredo proti Volley Pordenonu. Danes naj bi sočani nastopili v najboljši postavi, ceprav gripa se naprej razšaja v ekipi.

Izid 4. kroga: Cessalto - Volley PN 0:3.

Vrstni red: Volley Pordenone 6, Soca Sobema 2, Cessalto 0.

Danes: Cessalto - Soca Sobema.

ZENSKA

15. skupina

Borovke so z dvema zaporednima zmaga proti Kenendyju in Cordenonsu razpisile črne oblake, ki so se začeli zgrinjati nad

njimi po porazih proti istima nasprotnikoma v prvih dveh kolih. Zdaj pa čakata plače dve zaporedni tekmi z videmskim B1 ligašem Camstom, proti kateremu objektivno ne morejo računati na zmago. Borovke bodo drevi zadnjic po dolgih letih igrale v dvorani sole Suvich pred selitvijo v obnovljeno dvorano na 1. maju.

Izidi 4. kroga: Bor Mercantile - Cordenons 3:1 (15:8, 15:10, 13:15, 15:11), Cordenons - Camst 0:3.

Vrstni red: Camst Videm 8, Bor Mercantile 4, Cordenons in Kennedy 2.

Danes (21.10.): Bor Mercantile - Camst; Cordenons - Kennedy.

Z današnjim mestnim derbijem na Opčinah proti tržaskemu Volley '93 (nekdanja Oma) bodo slogasice končale z nastopi v kvalifikacijah. Boj za prvo mesto je povsem odprt, Koimpex pa po porazu v Tržicu potrebuje drevi gladko zmago (po možnosti s 3:0), ki pa je ne bo lahko dosegli zaradi številnih odsotnosti v sesterki.

Izid 4. kroga: Alloys Tržic - Koimpex 3:1 (15:13, 15:10, 8:15, 15:12)

Vrstni red: Alloy Tržic 4, Koimpex in Volley '93 2.

Danes (21.10): Koimpex - Volley '93.

domači šport

Danes

Sobota, 21. oktobra 1995

KOSARKA

MOSKA B LIGA

20.30 v tržaski sportni palači: Jadran TKB - Amici Basket Biella

MOSKA C2 LIGA

18.00 v Vidmu, Ul. Padova: Virtus - Bor Radenska

MOSKA D LIGA

18.00 v Trstu: Inter 1904 - Dom Agorest; 18.30 v Briscikih: Kontovel - Cicibona

ODBOJKA

ZVEZNI POKAL ZA MOSKE

20.00 v Motti di Livenza: Cessalto - Soca Sobema;

20.30 na Opčinah: Koimpex - Pallavolo Trieste;

21.00 v Vidmu, Marangoni: Volley ball - Imsa

ZVEZNI POKAL ZA ŽENSKKE

18.00 na Opčinah: Koimpex - Volley 93; 20.30 v Trstu, Suvich: Bor Mercantile - Camst Videm

DEZELNI POKAL ZA MOSKE

17.30 v Standrežu: Espago - Prevenire; 20.30 v San Giovanni al Natisone: Eltor - Olympia CDR

NOGOMET

DEZELNI MLADINCI

14.30 v Standrežu: Juventina - Cormonese

POKRAJINSKO PRVENSTVO

16.00 v San Giovanni al Natisone: Natisone - Sovodnje; 15.00 v Krizu: Vesna - Edile Adriatica;

14.30 na Opčinah: Olimpia - Primorje

NAJMLAJŠI

15.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Ronchi

CICIBANI

14.30 v Starancanu: Staranzano A - Mladost A;

14.30 v Gradežu: Gradese B - Mladost B; 14.30 v Stadnrežu: Juventina - Audax Sant' Anna A; 15.00 na Proseku: Primorje - Ponziana B

NAMIZNI TENIS

KVALIFIKACIJE ZA DRŽAVNO MLADINSKO PRVENSTVO

10.30 v Coccagliu: nastopa tudi Kras

ZENSKI TOP 12

10.00 v Spoletu: nastopa tudi Ana Bersan (Kras)

Jutri

Nedelja, 22. oktobra 1995

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Staranzano; 14.30 v Standrežu: Juventina - San Luigi

1. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku: Primorje - Zarja; 14.30 v Krizu: Vesna - Forgaria

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Korenu: Corno - Primorec

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Gorici, na Stražcah: Azzurra - Mladost;

14.30 v Repnu: Kras - Gaja; 14.30 v Dolini: Dolina - Romana; 14.30 v Trstu, igrišče Campanelle: Venus - Breg

NARASCAJNIKI

10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Gradese; 10.30 na Opčinah: Sant' Andrea - Zarja Adriaimpex

NAJMLAJŠI

10.30 na Opčinah, »N. Rocco«: Opicina - Gaja

ZACETNIKI

9.00 v Pierisu: Pieris - Mladost

NAMIZNI TENIS

KVALIFIKACIJE ZA DRŽAVNO MLADINSKO PRVENSTVO

8.30 v Coccagliu: nastopa tudi Kras

ZENSKI TOP 12

10.00 v Spoletu: nastopa tudi Ana Bersan (Kras)

ODBOJKA / DEŽELNI POKAL

Olympii in Espegu se izmika uvrstitvev v finale

0:3 v prvih četrtfinalnih tekmah - Danes spet

Danes bodo na sporedu povratne tekme četrtne finala deželnekega odbojarskega pokala za moštva, ki nastopajo v C2 in D ligi. Vse kaže, da se v finalno fazo z udeležbo starih najboljših sester letos ne bo uvrstila nobena slovenska sesterka, kar pa seveda ni nobena tragedija, saj domača vsa moštva jemljejo pokalne nastope izključno kot pravico na prvenstvo. Tako se je ženska vrsta Olympie četrtkovemu nastopu v četrtfinalu proti Torriani celo odpovedala, sicer zaradi pomanjkanja zadostnega števila igralcev (tri so bolane ali poškodovane, ena pa studira v Ljubljani), a povsem z lahkim srcem.

Fanteje Olympie so se v domači telovadnici se tretjič v pokalu pomerili z močnim Eltorjem iz San Giovanni al Natisone in izgubili s 3:0 (15:12, 16:14, 15:13). Goricani so tudi tokrat nastopili v zelo okrnjeni postavi, saj je tokrat

(polega Maraza in Dornija) manjkala tudi standardni podajač Andrej Terpin. V tej vlogi ga je zamenjal mladi Nikolaj Pintar, ki je kljub nekatere negotovostim zelo dobro opravil svojo nalogo. Trener Dorni je od drugega seta dalje Simona Terpina s centra pomaknil na glavno tolkasko mesto. Stvari so se na igrišču izboljšale, v končnicah pa so bili gostje vendarle bolj priselbni (v drugem setu je Olympia vodila s 14:13). Da napreduje v finalno fazo, bi morala torej Olympia pripraviti drevo v gosteh proti istemu nasprotniku prvcati podvig.

Gladek poraz s 3:0 (15:3, 15:7, 15:12) je v Trstu proti Prevenireju doživela tudi združena ekipa Espago, ki je proti močnemu nasprotniku zlasti v prvih dveh setih zaigrala res slabo. Upati je, da bodo mladi Goricani danes popoldne v Standrežu vsaj popravili vtis.

Grizli (8)

Muska spozna ježevca in jazbeca

Svojo veliko, krvavečo glavo je spustil k Muski in začel lizati mladica z velikim, rdecim jezikom, ne da bi vedel, da ima gledalce. Za skalo, ki je bila komaj tri kilometre proč, sta stala Bruce in Langdon. Niti dihali si nista upala od razburjenja. Napeto sta opazovala boj mogočnih medvedov. Od začetka do konca sta bila priči prizoru, ki ga lahko spremlja le redke ocividec. Sele ko je Thor zmago-slavno stal poleg mrtvega nasprotnika, je Langdon povsod daljnogled in tiho dejal: »Izredna zival!«

Bruce je planil pokonci in navdušeno kriknil: »Pridi! Crni je mrtev, in če pohitiva, bova najinega grizlija se danes ujela!

Ne Thor ne Muska nista jedla jelena. Grizli je bil tako izčrpan od boja, da se je premakniti ni mogel. Kar stal in stal je poleg mrtvega vsiljivca, dokler se pod njim ni natekla luza krvi. In Muska? Medvedek je bil tako razburjen, da se pomislil ni na hrano. Se vedno je držal v zobeh kosček sovražnikovega kozuha in rence opletal z njim sem ter tja. Zelo je bil ponosen na svoj plen! Ker Thora niso zanimale Muskove prismo-darije, ga je medvedek karajoče pogledal. Zdaj se je grizli zravnaval in se ozrl okoli sebe. V tem kotičku ni bilo mogoče cutiti niti sapice. Thor je takoj razumel, da je to lahko nevarno.

Povsod okoli so bile soteske, gozdovi in visoka, strma pobojca, da sta bila kot v pasti. Vsak ju je lahko opazil in se prikradel k njima, ne da bi ga videla. Nenadoma se je zdrznil in zarencal. Lahni vzhodni veter mu je prinesel vonj - da, vonj po človeku! Nenadoma Thor ni bil več utrujen. Misice so se mu napele. Približevala se je nevar-

nost! Pa prav zdaj, ko je bil ranjen in izčrpan od boja! Ogorčeno je zarencal na veter, ki mu je prinesel zoprno novico. Vonj pa je postajal vse razločnejši. Beg? Naj zdaj pobegne, se je spraševal grizli? Ne! Naj le pridejo! Se nikoli ni bil bolj togoten in razpoložen za boj!

Muska je izpustil kosček kozuha iz gobca in sedel poleg velikega prijatelja. S svojim majhnim siljastim smrčkom je vohljajal na vse strani. Aha, zaradi tega vonja se je njegov zascitnik tako vznemiril! Presneto, vonj tudi njemu ni bil prav nič vseč. Potem pa je nenadoma izginil. Tako naglo, kot je prisel. Thor se je pomiril in nehal rencati. Vse je bilo mirno in tiho. Potoček je tiho zuborel, drobne zivalice so godle in zvizgale, jata severnih ptic je kot bel oblakček krožila nad njima. Visoko, nekje daleč zgoraj, pa se je bočilo čudovito, čisto modro nebo. Joj, joj, kako daleč se je zdelo Muski!

Grizli se je togo premaknil in se z Musko za petami napotil nazaj proti soteski, iz katere sta prisla. Tam ju nihce ni mogel videti. Stene so ju skrivale pred sovražniki. Thorove rane so hitro nehale krvaveti. Tudi bolele ga niso, saj niso bile od krogle iz človekove puske. Vzpenjala sta se vse višje in višje. Thor se je le enkrat ustavil pri luži stopljenega snega. Dolgo in pozljivo je pil svežo vodo. Muska je takoj sledil njegovemu zgledu. A že sta krenila naprej. Kmalu sta bila na skalni polici, kjer sta prejšnjo noč prenočevala. Thor je očitno dobro poznal pot, saj je brez oklevanja stopal naprej.

Ceprav je bil sinoci Muska do smrti utrujen, preden se je povzpel tako visoko, danes na isti poti sploh ni cutil naporov. Kar cez noc se je pod

strogim Thorovim skrbnistvom iz mladicka spremenil v mladega medveda. Radovedno je gledal strmo pot navzgor, ki jo je ubiral prijatelj. Ali pelje naravnost v modro nebo? Hoces noce je moral za Thorom, cetudi ni razumel, kam ju vodi pot. Ze sta zavila v globok usek, ki je bil tako ozek, da se je ogromno grizlijevo telo komaj komaj prebijalo skozenj. Levo in desno od njiju so se strme skalne stene navpicno dvigale proti oblakom. Bilo je hladno in mračno.

Muska si je kar oddahnil, ko sta na drugi strani spet prisla na sonce. Toda kar je ugledal, mu se malo ni ugajalo. Naj se se naprej ubijata cez ta krs? Postajalo je ze kar nevarno! Toda Thor se za to ni menil. Nadaljeval je pot s taksno naglico, da je Musko, ki se kar ni mogel odlociti, da bi zapustil izhod iz soteske, pustil dalec za seboj. Muska je preplasen zacvilil. Thor se ni obrnil. Muska je spet zacvilil. Sele po kaksnih dvajsetih korakih se je grizli ustavil in se ozrl proti varovancku. To je Musko spodbudilo, da se je zacel kot zelva plaziti cez skale. Kar celih deset minut je potreboval do Thora!

»Buf!« ga je pohvalil Thor, ko se je Muska priplazil do njega. Kako je bil mali ponosen! Se nikoli tako v svojem kratkem, a razburljivem zivljenju! Nenadoma se mu je zdelo, da je velik in mocan kot njegov prijatelj. Se bolj se je razveselil, ko je videl, da je zdaj Thor ubral ozko, sicer komaj korak široko potko, po kateri pa se je dalo prav prijetno hoditi. Bilo je videti, kot bi cela vojska delavcev s krampi in kladivi oblikovala stezo po skalovju, ki se je ostro locevala od okolice. Bila je to kozja steza. Koliko let je trajalo, da so jo shodile! Koli-

ko pokolenj divjih koz je moralo pri tem sodelovati!

Tedaj pa je Muska zaslišal čuden glas. Nekakšno zadovoljno momljanje. Na stezi pred njima se je pojavil jezevec. Oho, kako lepo rejena zival, se je razveselil Muska. Bil pa je nadvse presenečen, da se Thor ni prav nič razveselil zajtrka. Le nejevoljno je godrnjal. Čudna zival, je mislil Muska. Kako to, da se naju nič ne boji? Prav zadovoljna s svetom je videti! Naspilcil si je zobke, ampak velike bodice čudnega popotnika so mu dale misliti. Veliki grizli je napravil se nekaj korakov, potem pa se je ustavil. Jezevec se je hitro zvil v klopko in nasršil bodice. Brez strahu je cakal, kaj bo. Poznal je takšna srečanja.

Thoru se na kraj pameti ni padlo, da bi zival ubil. Samo pot je hotel cim prej nadaljevati. Jezevec pa se ni hotel umakniti. Thor se mu je za korak približal. Jezevec je pretece izpustil svoj »cek,

cek, cek« in ze se mu je postavil pokonci bodeci rep. Se korak in bodice so pretece nihale pred Thorovim občutljivim smrčkom. Thor se je vzviseno umaknil in prek skal zival obsel. Zacudeni Muska ga je posnemal. Ni mu slo v glavico, kako je mogoce, da se je njegov pogumni prijatelj umaknil tako majhni zivali. Potolazil se je, da Thor vedno ve, kaj dela in zakaj, nauk z jezevcem pa si je vtisnil v spomin.

Nista se pustila za seboj jezevca, ki se jima je zdaj zadovoljno posmehoval, ko se je pred Musko znesel velik jazbec. Kaksen rep! Zival je bila se enkrat tako velika kot Muska in mali je bil prav vesel, da je pred njim Thor. Ne, sam se ni imel dovolj moci, da bi se spopadel s taksnim nasprotnikom! S spostovanjem je pogledal njegove ostre zobe in kremplje. A kaj je to za Thora, si je mislil. Samo zamahne s sapo in jazbeca ne bo vec. Ej, kako je premagal velikanskega crnega medveda! Res jeThor samo grozece zarencal, pa se je jazbec pogljal za skale. Prav jezen je bil na velikega medveda, ki mu je prekrizal pot ravno v trenutku, ko je iskal zajtrk.

Končno sta medveda prisla na greben, ki je bil tako ozek, da si z njega lahko hkrati gledal v obe dolini. Dalec spodaj se je razprostirala sijoca zelena dolina. Gozdovi so bili videti kot temni madeži in reka kot ozek srebrn trak. Velika drevesa na nasprotnih pobojcijh niso bila videti vecja od malo vecjega grmovja. Muska je tako resno strmel v dolino, da so se mu zasolzile oci. Koliko lepše je bilo tam doli! Tu pa mu je mrzel veter zvizgal okoli usesc in sneg mu je neprijazno skripal pod premrlimi tackami. Kaj ne bosta nikoli vec hodila po mehki travi in lovila jelenov? Le kam jo ubira njegov prijatelj?

Tedaj je nad njima zaplahutala velika ptica. Kako osobno se je vedla! Tako blizu Muskove glave je priletela, da je lahko opazil njen ostri kljun in velike kremplje. Zdelo se mu je, kot da si ga prezece ogleduje. Neumnost! Kaj bo ptica z medvedom! Toda orel je znova zakrožil in se nenadoma kot pusčica pogljal proti medvedku. Muska je zacvilil. Naenkrat se je Thor postavil na zadnje noge in se dvignil v

vsej preteci velikosti... Kot bi trenil, je mogočni ptic spremenil smer in ze je plul dalec proč od obeh gorskih popotnikov. Ocitno je ugledal drug plen. Muska je stresel kozuscek in si oddahnil. Presneta rec!

Tudi Thor je nekaj zavohal. Divjad! In res sta nedalec pod seboj zagledala credo divjih ovac, kaksnih trideset zivali. Vecinoma so bile to ovce z mladici, nekaj korakov proč od njih pa so v snegu pocivali trije crni ovni in cuvali credo. Orel je krozil vse nizje in nizje. Tiho in brez najmanjšega suma se je lahno kot pero približeval credi... Nobena od zivali ni zaslutila nevarnosti, se ovni ne. Vecina jagnjet je lezala pri materah, le dva ali trije mladici so skakljali po snegu. In ravno nanje je planil orel. Najprej je z razširjenimi krili za trenutek obmiroval v zraku, potem pa se je kot pusčica pogljal na jagenjčka.

Senca velikega ptica je za trenutek preletela preplasene zivali, ki so sele zdaj v strahu zablejale. Potem je senca izginila. Dalec gori v zraku pa je eno od malih jagnjet nemocno viselo v orlovih krempljih. Ovce so skakale in blejale ter brezglavo tekale sem in tja. Ovni so se bojvito postavili pred svoj trop in gledali v zrak. A bilo je prepozno. Tedaj je eden od ovnov ugledal velikega grizlija. Ze je zablejal v opozorilo in se pogljal po strmini navzdol, vsa creda pa za njim. Za brezglavimi zivalmi se je s truscem kotrljalo kamenje. A kaj potem, da so le usle novi nevarnosti, grizliju!

Thor je zacudeno opazoval divji beg crede. Nic zalega ni hotel ovcam. Musko pa je vse to strasno zanimalo. Kot prikovan je stal in buljil za njimi, ko je Thor ze krenil na pot. Se le cez nekaj trenutkov je stekel za njim in se je pomiril sele, ko ga je dohitel. Pot ju je spet vodila v dolino in malega crnega medvedka je to od srca razveselilo. Visoko v gorah je bilo tako hladno in neprijetno. In tisti hudobni orel! Se spomniti se ni smel nanj! Najrazlicnejše misli so se mu prekopicovale po glavici, ko je pogumno ubiral korake za velikim Thorom. Le kaj vse bo se dozivel ob svojem imenitem zascitniku?

Napisal: J. O. Curwood
Narisal: Z. Lordanic
(Se nadaljuje)

ŠPANIJA

V jedeh je čutiti pridih arabskih dežel

Začinjene so z ingverjem, cimetom, koriandrom...

Tradicionalne jedi južne Španije se z zamudo postavljajo ob bok mednarodni kuhinji. Prva predavanja o gastronomiji na univerzitetnem nivoju so bila v Granadi, medtem ko nov paket gastronomskih izletov Gastrotur seznana turistez z andaluzijskimi jedmi.

Jedi, ki prihajajo iz južne Španije, so zaznamovane z blizino arabskih dežel. Nadevane so s suhim sadjem in orehi, začinjene z muskatnim oreškom, ingve-

rjem, cimetom ali korian-

drom. Manuel Carillo Diaz, vodja andaluzijskega gastronomskega in kulinaričnega združenja v Granadi, pravi,

da nekoč prezrti vpliv vpajajočih Mavrov znova pridobiva na vrednosti.

»Veliko ljudi meni, da izhaja aceitunas alinadas (olive s cesnom in zelisci) iz Španije, vendar temu ni tako.«

Kljub visoko razviti kulinariki, arabski kuharji niso poznali nekaterih sestavin, ki so v današnji kuhinji ne-

pogresljive. S paradizniki in papriko so se seznanili sele takrat, ko jih je Kolumb prinesel iz svojega drugega obiska Amerike.

Svinina se seveda mizam muslimanskih Arabcev se približala ni. Tako je svinino, ki je zaznamovala južno spansko kuhinjo, med vpadi Mavrov zamenjala jagnjetina, ki so jo pripravljali z medom in limono ali cesnom in začinili z zafraniko, mandlji in papriko.

Kot pravi Diaz, je čas zgladil kulinarične spore in združil spanske in arabske začimbe pri pripravi bikovskega repa v medu in zafranovi ter paradiznikovi juhi.

»Turisti se pogosto pritožujejo nad premočno začinjeno spansko hrano,« pravi Diaz in dodaja, da je glavni krivec za to cesen. Povsem drugačne so aromatične arabske začimbe, kot so meta, zafranika, muskatni oresek in bazilika.

Arabski vpliv je dosegel celo najbolj tipične iberijske institucije, kot so bari tapas. Odkrili so, da so se tortille razvile iz eggaha, nekakšnega arabskega jajčnega kolača

Jagnjetina z medom

Sestavine: 100 ml olivnega olja, 150 g drobno sesekljane cebule, 50 g zelene paprike, 1, 75 kg ovčjega stegna, kozarec zganja, kozarec sherryja, 6 g paprike, malo zafranike, 75 g medu, 50 ml vinskega kisa

V veliki ponvi segrejemo olje in dodamo čebulo ter zeleno papriko. Vse skupaj prazimo na majhnem ognju. Jagnjetino narežemo na 5 cm dolge trakove in jo dodamo sestavinam v ponvi. Ko dobi meso zlatorjavo barvo, dodamo zganje, sherry, papriko in zafraniko.

Vse skupaj malo pokuhamo ter dodamo vinski kis in med. Kuhamo se deset minut in postrežemo. Sestavine zadoscajo za šest oseb.

Pikantni sladoled

Zamisel o pikantnem sladoledu na trgu ni

več novost, kar velja tudi za rozice iz paradiznika, mete, cesna in arašidovega masla. Najdlje pa je šla v Španiji trgovina Asturias, ki v obliki sladoleda ponuja celo lokalne specialitete, kot so morski ježki, cabrales, sir in fabado - gosto enolončnico iz fizola in sunke.

Slednja po besedah lastnika, Pepa Novala, ni le sladoled, ampak prava fabada, prelita z mlekom in sladkorjem. Jed, ki ni priporočljiva za občutljive zelodce.

Noval je z uvedbo nenavadnih sladoledov doživel velih poslovni uspeh, saj le-ti v njegovo trgovino Heladeira Islandia v Gijonu privabljajo množice lačnih radovednežev. Zaradi uspeha je postal pozoren tudi na druge regionalne spanske jedi: »prepričan sem, da bi mnogi uživali ob sladoledu iz hobotnic ali sorbetu gazpacho.«

Na seco o sladoledu iz paelle za zdaj se ne razmišlja.

JEDILNIK

Za vsak dan

ponedeljek:

jesprenj, musaka, kompot

torek:

kostna juha z rezanci, telecja pecenka

z gobami, testenine, solata

sreda:

tople kumare, palačinke, kompot

četrtak:

zelenjavna juha, koleraba v omaki, polpete, riz, radic v solati

petek:

zelenjavna juha, pečena postrv, prazen krompir, zelena solata

sobota:

goveja juha, spageti z mletim mesom, paradiznikova solata

nedelja:

juha iz zita ali goveja, dušena govedina, krompir s parmezanom, mešana solata, buhtlji

Za vegetarijance

ponedeljek:

prebranec, pečena paprika v solati, sirov zavitek

torek:

paradiznikova juha z jajcem, sojini polpeti, pire krompir, solata iz kitajskega zelja

sreda:

gosta sojina juha z gobami, prekmurska gibanica, kompot

četrtak:

juha miso, ocvrta zelenjava s sojino omako, riz, mešana solata

petek:

juha iz zita, popečen tofu, dušene bučke, krompir, pečene banane z medom

sobota:

pica s paradiznikom in sirom, sadje

nedelja:

provansalska juha zivljenja, lazanja z spinaco, solata iz surove rdece pese z jogurtom in zelisci, datlji

MOJ NAJLJUBŠI TEDENSKI RECEPT

Juha stilton

Danes vam bom dokazal, da je angleška kuhinja dobra. Vem, da mnogi, ki so morali preživeti ob hrani, kot je beli fizol v paradiznikovi omaki s toastom (bean on toast), ocvrti ribi s pomfrijem (fish & chips), pici s pomfrijem (pica supper), kravicam podobni klobasi (black puding) in podobni prehrani, nimajo najboljšega mnenja o angleški kuhinji. Moram se strinjati, da je težko preživeti mesec dni ob takšni hrani in biti se vedno prepričan, da je angleška kuhinja dobra. Toda tudi te jedi so lahko dobre, če jih ne jemo pre pogosto. Na pico supper, ki je novejši izum tistih, ki imajo radi pico in pomfri, se moj okus ni nikoli navadil. V angleški družbi je zelo pomembno, kje in kako se prehranjuješ. Družba je strogo razredno deljena in včasih vam že sendvič pove kaj o poreklu osebe. Sendvič z maslom in kumarami je zelo priljubljen pri ljudeh premožnejšega sloja. Redko pa je v sendviču bogatejših cebula.

Juha stilton je tradicionalna angleška jed. Stilton je mehak, plesniv sir, podo-

ben gorgonzoli, zato ga pri pripravi jedi lahko s njim tudi nadomestimo. Juha ima zaradi sira blag okus po plesni, ki ji da poseben čar. Sir naj bo zato zelo plesniv.

Za juho stilton potrebujemo: 15 g masla, 1 cebulo, 1 manjšo cvetaco, 600 ml juhe ali vode in vegeto, 300 ml mleka, sol in poper, 1 zlico koruzne moke, 100 g plesnivega sira, peteršilj

V kozici raztopimo maslo, dodamo na kosčke razrezano in rahlo osoljeno čebulo (posolimo jo, da ne potemni) in jo prazi, da se zmehča. Dodaj na cvetove razdeljeno cvetaco, vodo, sol in poper. Vse skupaj naj vre 15 minut. Rahlo ohladimo in grobo prepasiramo. Koruzno moko zmešamo z dvema zlicama mleka in vmešamo v juho, nato pa dodamo se preostalo mleko. Juha naj počasi vre, pri tem jo nenehno mešamo. Kozico odstavimo z ognja ter dodamo zdrobljen sir in peteršilj. Postrežemo takoj.

Ježa Piano

HITOV KULINARIČNI KOTIČEK

Restavracija Mark iz Šempetra pri Novi Gorici

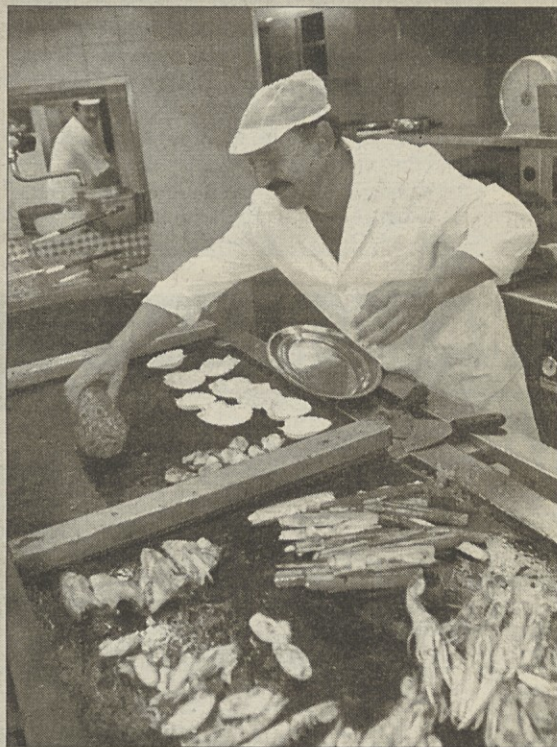
Restavracija Mark je Hit odkupil leta 1974, v nekaj letih so jo uredili v ugledno restavracijo. Danasnjjo podobo je dobila leta 1993, ko jo je Hit z naložbo, vredno 1, 2 milijona mark, popolnoma prenovil in razsiral. Restavracija Mark sodi med klasične restavracije z elementi mednarodne in domače kuhinje. Poleg različnih mesnih in zelenjavnih jedi so pred stirimi leti vpeljali tudi ponudbo ribjih specialitet. Vsako soboto lahko gostje uživajo ob zivi glasbi v pritličju restavracije, vsako soboto in nedeljo pa v prvem nadstropju ob umirjeni evergreen glasbi, primerni za ples. Stevilo gostov se med tednom giblje med 100 in 150, včasih tudi do 200, konec tedna pa se ta številka občutno poveča. Velika večina gostov, celo do 80 odstotkov, je Italijanov. Mnogi od njih se po dobrem kosilu ali večerji napotijo se v igralnico Park ali v Perlo.

Kuharji iz priznane Hitove gostilne Mark vam tokrat priporočajo.

Goveji file z brusnicami (za 1 osebo)

18 dag govejega fileja, 3 dag brusnične marmelade, gorčica, brinove jagode, 1 dl rjavega fonda, 0,05 dl kisle smetane, 2 dag masla, sol, 1 dag edamca, 0,03 rdečega vina

Goveji file (biftek) prerežemo do 3/4, posolimo, nadevamo z eno zlico brusnične marmelade in biftek prekrijemo z rezino sira. Prepognemo, premazemo z gorčico, posujemo z zdrobljenimi brinovimi jagodami. Na maslu spečemo, masco odlijemo, prilijemo rjavi fond, dodamo brusnice, vino in smetano. Meso postrežemo z rimskimi njoki.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Spoznali boste osebo, ki vas bo nehoti spominjala na nekoga iz vaše mladosti. Ob njej se vam bodo obujala prijetna, davno pokopana občutja, zato boste zelo radi v njeni družbi.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Znašli se boste v središču pozornosti, kar vam bo zelo godilo. Nikar ne pretiravajte s samovsečnostjo, saj bi vam utegnili spodkopati kup, za katerega ste toliko garali.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Spomnili se boste na obljubo, ki ste jo pred časom dali prijatelju. Poiskali ga boste, da mu jo izpolnite, vendar vas bo presenetil: za obljubljeno mu bo prav malo mar.

RAK 22. 6. - 22. 7.: S partnerjem se bosta lotila pogovora o nadvse pomembni zadevi. Mučila se bosta z resnobnim pristopom in položaj se bolj zapletla. Poskusita drugace; moč je v lahкотnosti.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Nekdo vas bo skušal pretentati z mikavno obljubo, vendar boste pravočasno zaslutili njegov namen. Bravo: če gre se osel na led le enkrat, levu ni treba iti nobenkrat.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Znašli se boste pred veliko odločitvijo in misli vam bodo čudežno zastale. Brez panike, pravo smer lahko najdete tudi drugace; sprostite se in prisluhnite glaslu intuicije.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Poskusali boste utišati nekoga, ki vas nenehno opozarja na vaše napake. Nikar ga ne lomite se bolj! Prosite ga raje, da vam da se kakšen uporaben nasvet; graja ne odžene zrnja.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Zavedli se boste, da je skrajni čas za iskren pogovor, saj se je med vas in vašega partnerja vrinila debela senca. Odprite okna; svetloba bo odpravila vsak dvom.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Spremenljivost vasega počutja bo neverjetna. Dokler se boste čutili notranjim preobratom, jim boste le s težavo sledili. Prepustite se jim in jih zajahajte kot morski val.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Odločili se boste za korenito spremembo vsakdana, saj vas bo mučil občutek, da nekaj zamujate. Sprememba je resda nujna, vendar ne pretiravajte; skrivnost tiči v malenkostih.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Na vsak način boste hoteli prodreti v prihodnost in odkriti, kaj vas čaka. Nikar ne glejte predalec; seme jutrišnjega dne je zasejano na grudi preteklosti. Negujte ga sproti.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Izkoristili boste prost dan in si privosčili izlet. Nadihali se boste svežega zraka in se pošteno razmigali. Zvečer vam bo prijetna utrujenost in pravo slast. Le naprej, to ni past.

Še enkrat o klopu, našem sovražniku v naravi

Proti klopnemu meningoencefalitisu se cepimo v hladnih mesecih

Prosim, da mi čim jasnije predstavite nevarnosti, ki jih povzroča ugriz klopa. Veliko se govori o hudih boleznih, ki jih klop povzroča, ker pa o tem vem malo, zadnja leta veliko redkeje zahajam v naravo. Ali se je res mogoče pozimi cepiti proti tem nevarnostim? Za odgovor se vam najlepše zahvaljujem!

O klopu in boleznih, ki jih povzroča, se je res veliko govorilo in pisalo, nič pa ni narobe, če v času, ko se sezona največje nevarnosti končuje, se enkrat spregovorimo o težavah, ki jih povzroča klop.

Klop je prenasalec predvsem dveh boleznih. Prva, že dolgo znana, je klopni meningoencefalitis (KME), ki je ime dobila po povzročitelju in prizadetih tkivih. Druga, natančno opredeljena in opisana šele konec 70. let, pa je limska borelijoza.

Klop je nekajmilimetrska pršica, ki živi predvsem na listih grmovja in nizkih dreves. Ima več razvojnih faz: jajčeca, larve, nimfe in odrasli klopi. Vsaka razvojna oblika mora sesati kri, da lahko preide v višjo fazo. V času razvoja se lahko okuži, s pikom pa okužbo prenese na človeka.

Klopni meningoencefalitis je virusna bolezen osrednjega živčevja. V Sloveniji je endemična, torej omejena na določena območja. Povzročitelj je virus iz skupine ARBO virusov (Arthropod Borne Viruses), prenašatelj pa je klop. Okužba lahko poteka v različnih oblikah:

brez simptomov, kot lahka vročinska bolezen ali z znaki vnetja možganskih ovojnic (meningitis) in pogosto tudi možganov (encefalitis). Endemično območje v Sloveniji je med Jesenicami in Skofjo Loko, med Postojno in Kočevjem, prek Litije, Zidanega Mostu, Celja in Sentjurja do Hrvaske. Obolenje je najpogostejše na ljubljanskem in celjskem območju. Bolezen se pojavlja od maja do oktobra, predvsem julija. Najpogostejše obolevajo ljudje, stari od dvajset do devetintrideset let, moški pogostejše kot ženske.

Pri dveh tretjinah okuženih poteka bolezen neopazno. Pri značilnem poteku boleznih se pojavi prvo obdobje sedem do štirinajst dni po pikni. Simptomi so slabo počutje, bolečine v mišicah, glavobol in vročina. Pogoste so tudi bolečine v trebuhu, bruhanje in driska.

Po prvem obdobju, ki traja od enega do dvajset dni, se začne drugo obdobje, v katerem se pojavijo znaki prizadetosti osrednjega živčevja. Značilna je vročina, lahko tudi višja od 39 stopinj Celzija, glavobol, včasih bruhanje in otrplost tilnika. Če se pojavijo ti znaki, naj bolnik vsekakor obišče zdravnika. Najpogostejše je namreč treba opraviti punkcijo hrbtenice in preiskavo likvorja - možganske tekočine, kajti sele tako je mogoče natančno določiti povzročitelja boleznih in ugotoviti, ali je meningitis virusni ali bakterijski.

Bolezen navadno poteka razmeroma blago, teza-

ve trajajo povprečno deset dni. Pri mlajših bolnikih je bolezen praviloma milejša. Posledice po preboleli boleznih so pogoste. Največkrat so prizadeti možgani, zato so pogosti glavoboli, zmanjšana koncentracija, slabši sluh ali vid, različne psihične motnje.

Proti tej boleznih se lahko cepimo. Cepljenje ni dovoljeno v primeru akutnega vročinskega obolenja, nosečnosti in pri ljudeh, ki so preobcutljivi na sestavine cepiva (jajca ali kemično snov tiomersal). Za zaščito so potrebni trije odmerki, štirinajst dni po prvem cepljenju pa naj bi se izogibali možnosti okužbe. Drugo cepljenje je treba opraviti od enega do treh mesecev po prvem, tretje pa devet do dvanajst mesecev po drugem odmerku. Vnovično cepljenje je potrebno tri leta po prvem cepljenju.

Druga bolezen je limska borelijoza. Ime je dobila po okrožju Lyme v ZDA, kjer so pred dvajsetimi leti odkrili večje stevilo primerov te, do takrat neznane boleznih, in po bakteriji boreliji burgdorferi, ki bolezen povzroča. Bakterija sodi med spirohete, tako kot sifilis, potek boleznih pa je zelo raznolik in neznacen, zato bakterijo mnogi imenujejo veliki posnemovalec.

Prenasalci boleznih so predvsem klopi, v Evropi Ixodes ricinus, ki je pri nas okužen dvajset do tridesetodstotno, včasih pa tudi mrčes, zlasti komarji in muhe. Se vedno

ni povsem jasno, koliko časa mora klop piti kri, da pride do okužbe, poskusi pa kažejo, da zbolijo ljudje vseh starosti, oba spola sta enako prizadeta. Bolezen je sezonska, pojavlja se od maja do oktobra, nevarna so vsa območja Slovenije, zlasti ljubljanska, mariborska in celjska regija.

Borelijoza poteka v treh stadijih. Za bolezen so značilna izboljšanja in poslabšanja. Obrocaste li se se pojavijo na koži po dveh do dvaintridesetih dneh, najpogostejše po enem do dveh tednih, znaki prizadetosti sklepov, živčevja, srca in drugih organov pa po več mesecih ali letih. Najlažje razpoznavna in ozdravljiva je prva faza boleznih - erythema migrans. Na mestu ugriza se po nekaj dneh pojavi rdečina, ki se kolobarjasto širi, blede v sredini, lahko srbi, peče ali boli. To fazo spremlja jo utrujenost in slabo počutje, bolečine v sklepih in mišicah, glavoboli. Včasih so navzoči le splošni znaki; ne pa tudi kožne spremembe. Ob pojavu kožnih sprememb ali splošnih znakov mora pacient obiskati zdravnika. Antibiotično zdravljenje, ki ga zdravnik predpiše, bolezen večinoma popolnoma pozdravi.

Kako se lahko zascitimo pred klopom? Najprimernejše je oblačilo z dolgimi rokavi in hlačnicami, odkrite dele kože pa namažemo s sredstvom za odganjanje mrčesa. Po prehodu v gozdu se natančno pregledamo. Če

odkrijemo klop, ki se je že prisel, ga poskusamo čim hitreje odstraniti, vendar ne s silo, da mu ne odtrgamo le zadka. Poskusamo ga zadušiti z oljem, alkoholom ali mazilom (klopa moramo v celoti pokriti), pri tem pa okolico pika nežno krožno masiramo. Po nekaj minutah ga poskusimo odtrgati, če ne gre, postopek ponovimo. Mesto pika razkužimo z alkoholom, lahko ga tudi zascitimo z antibiotičnim mazilom ali sprejem. Rdečina, ki se pojavi takoj po pikni klopa, je posledica toksične reakcije na pik, ne pa znak boleznih. Če se pozneje pojavijo drugi znaki, ali pa se lokalna reakcija ne umiri, obisecmo zdravnika.

S cepljenjem se lahko zascitimo proti klopnemu meningoencefalitisu, proti borelijozi pa cepiva ni. Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu je najbolje izvesti v hladnih mesecih. Zascita proti boleznih je zagotovljena od pomladi naprej, ko klopi začnejo aktivno živeti. Cepiti se je treba v treh dozah: prva in druga s presledkom enega meseca, po enem letu pa prejemnik dobi še tretjo dozo. Trajno zascito zagotavlja mo s ponovitvijo cepljenja vsakih tri do pet let.

Upam, da bo narava po tem branju manj zastrašujoča in da bodo zeleni gozdovi čedalje bolj krepili naše zdravje.

Lep pozdrav.
Dean Klancic, dr. med.
specialist splosne medicine

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

297	SABLJA IZ DAMASCANSKEGA JEKLA	PRISTAS IREDENTIZMA	POJEM DUŠE V BRAHMANIZMU	JAPONSKI FIZIK ESAKI	ITALIJANSKI FIZIK NOBELOVEC FERMI	OGLJIKOVODIKI V PREMOG. KATRANU	EKIPA, MOSTVO	ZVITA JED Z RAZNIMI NADEVI	LUIGI BARTOLINI	GLAVNA SESTAVINA MASCOB	ITALIJANSKI FILOZOF (GIOVANNI)	MOLEKULA S POZITIV. ALI NEGATIV. NABOJEM	JANE FONDA	ZVEZNA DRŽAVA V BRAZILUI	AVTOR: MARKO DRESCEK	PRIPRAVA ZA IZDELOVANJE ZOBNIH PROTEZ	IME PIANISTA BERTONCLJA	HRVASKI PISATELJ (IVAN)	ZGODOVIN. KRAJ V ITALUI	NAJDALJISA FRANC. REKA
VEDA O DIALEKTIH															SLOV. SKLAD. PAHOR					
															SPORTNA DVORANA					
AMER. JAZZ ZASEDBA OB KONCU 60-IH LET																				
SPOMENICA, IZJAVA (STAR.)									AVSTR. SMUCAR (HANS) KAMBOS. POLITIK (LON)				POLNJENE TESTENINE POSLOPJE Z GROBNICO							
KRAJ V BACKI OB TISI				TITANOVA ZELEZNA RUDA							NEKO. BRAZ. NOGOMETAS SKOT. MOSKO KRILO						BRKATI OREL OSRED. DEL STEBLA			
KUZNA KOZNA BOLEZEN				CERIJ			PRVA ST. LESTVICE FIN. ARHITEKT SAARINEN							OZNAK. AVSTR. VALUTE DESNI PRITOK SAVE				JANEZ ERZEN DUHOVNI OCE		
RAZLIČNI CRKI			MALTA ZIDNA OBLOGA	AMER. IGRAL (TATUM) SEJSELSKI PRAVNIK						DEL TV NAPELJAVE SL. FILOZOF (JANKO)					NEM. PESNIK (HANS) KRUTI RIMSKI CESAR				DOBESE-DEN PREVOD	SLOVENSKA IGRALKA TKACEV
BOGINJA NEBA V EGIPČAN. MITOLOGIJ					TRETJI IN DRUGI VOKAL SLADKOVOD. RIBA		PAS PRI KIMONU		IZUM. VODNE TURBINE KITAJSKO GLASBILLO							VOJASKO POKRIVALO IZ USNJA				
MESTO V JUŽNI FRANCIJI						TELESNA OKONCINA FRANCO SACCHETTI					MLADIČ GOVEDA ANTON ASKERČ					PRVOT. PREB. ITALIJE EDHEM CAMO				
SOVRAŠTVO DO VSEGA, KAR JE TU												LJUDSKO GLASBILLO S STRUNAMI								
GROF. ROD-BINA NA SLOV. IN AVS. STAJERSKEM							INKOVSKI VLADAR					KOBRA								

RESTITEV:
VODORAVNO:
DIALEKTOLOGIJA,
KAROL.
ART ENSEMBLE OF
CHICAGO
MEMORIAL,
ENN,
RAVIOLO,
ADA,
ILMENT,
PELE,
SEN,
SEN,
CE,
TONKA,
ATS,
JE,
CN,
ONEAL,
LINK,
ARP,
ATOR,
JE,
IF,
PELTON,
CAKA,
NIMES,
ROKA,
TELE,
ITAL,
KSENOFORIJA,
OPREKELJ,
ATTENS,
INKA,
NAOCARKA

VOULIAGMENI, MRTVO MORJE IN MONTE CARLO

Zdravje iz blata in morske vode

Termalna zdravilišča so v modi že desetletja

Besedi zdravje in počitnice sta imeli v preteklosti isti pomen. Obmorska letovišča so bila zgrajena za rekonvalescente, ki so potrebovali čisti zrak. V 20. letih, ko so obale zaceli zdraviti z antibiotiki, so počitniška naselja gradili tudi za zdrave; po podatkih Mednarodnega terapevtskega združenja pa v zadnjem času zdravilna letovišča znova pridobivajo na pomenu. Veliko Evropejcev se tudi po nasvetu svojih zdravnikov odloča za bivanje v naravnih zdraviliščih. Nekaterim priporočajo zdravljenje z vodo v določenih krajih, drugim bivanje v kraju, kjer boljše zdravje zagotavlja zrak.

Jezero Vouliagmeni blizu Aten

Minerali imajo pomembne zdravilne učinke. Dokazano je, da je grško jezero Vouliagmeni izredno bogato z minerali. Ko so nemski znanstveniki skušali umetno ustvariti vodo, kakršna je v jezeru, jim ni uspelo tudi po številnih kemičnih poskusih. Z njimi so dokazali, da je jezerska voda bogata z litijem, amonijem, natrijem, železom, žveplom ... Grški zdravniki so svojim bolnikom, ki so imeli vnetje sklepov, ishas, ledvične ali ginekološke težave, svetovali kopanje v jezeru. Dr. Serapheim Paiaonou, ki je v tamkajšnjem zdravilišču zaposlen kot specialist, je pred leti več kot sto svojih pacientov poslal na zdravljenje ob Vouliagmeni. Po določenih terapijah so se vsi pocutili veliko bolje.

»Nekdo, ki naj bi ostal za vedno hrom, je po dvajsetih kopelih spet shodil,« je povedal dr. Paiaonou. Morda bodo nekateri menili, da gre zgolj za nekoliko mitološko obarvano izjavo, vendar bodo obiskovalci to odločno zanimali, tako kot denimo An-

tonios Astras: »Že tri leta se petkrat tedensko kopam v jezeru. Nisem prenesel zdravljenja z antibiotiki, ki mi jih je predpisal zdravnik, potem ko nisem mogel premikati ne rok ne nog. Med kopanjem se mi sice sprostijo in spet postanejo prožne. Če se dalj časa ne kopam, sem spet povsem paraliziran.«

Kopanje v navadni vodi mu ni pomagalo, njegovo zdravstveno stanje se izboljšuje le med plavanjem v omenjenem jezeru.

Vecina ljudi, ki se v njem kopajo, ima hud revmatizem ali artritis. Nekdanji francoski plesalec Jacques Grances se vsako leto sedemdesetkrat kopa v jezeru, ker ima težave s sklepi. Kadar dalj časa ne plava, ga začnejo boleti rame na in hrbet. Ker so jezersko vodo napeljali v majhne baze, v katerih je temperatura vode 20 stopinj tudi pozimi, prihaja v Grčijo takoj, ko začuti prve bolečine.

Jezero Vouliagmeni leži v lepi dolini, kjer izvirajo topli vrelci. Poleti se v njem vsak dan kopa več kot tisoč ljudi, ki prihajajo le na enodnevni izlet.

Toplice v Monte Carlu

Ko se je najvidnejši francoski kardilog dr. Yves Treguer pred desetimi leti mudil v nekem bretonskem zdravilišču, kjer je bilo srečanje srčnih kirurgov, ni imel časa, da bi proučeval zdravilne učinke tamkajšnje vode. Ker se je vrnil domov izredno dobrega počutja, se je odločil zgraditi vodnoterapevtski center v Monte Carlu, ki so ga slavnostno odprli prejšnji mesec. Izgradnjo čudovitega petnadstropnega poslopja je financiral monaški princ Ranieri, ki je francoskega strokovnjaka za srčne bolezni spoznal v Bretaniji, kjer je v zdravilišču okrevljal po trikratni by-pass operaciji.

Novo termalno zdravilišče z morskno vodo v Monte Carlu je prvo tovrstno, saj je bilo nekdanejše porušeno med drugo svetovno vojno. Opremljeno je z najsodobnejšimi električnimi masažnimi aparati, med njimi jih je večina izdelana v ZDA in so dosežek najnovejših kardioloških raziskav. Dr. Treguer poudarja, da je najbolj pomembna morská voda, ki vsebuje številne zdravilne minerale in vitamine.

»Morska voda vsebuje številne mikroorganizme, katerih delovanje je podobno antibiotikom in hormonom, zato so kot nekakšen katalizator škodljivih snovi v telesu. Skozi pore prihajajo v telo morski minerali, od katerih so mnogi odkrili v plazmi, ki ima podobno kemično sestavo kot morská voda,« je pove-

Ležanje na gladini Mrtvega morja

dal dr. Treguer. V termalno zdravilišče že prihajajo prvi pacienti, katerih zdravljenje krije socialno zavarovanje. Nekatere zdravijo tudi s podvodno masažo, ki je v veljavi že od začetka stoletja, zanjo pa se najbolj navdušujejo prav Francozi, ki imajo 45 termalnih zdravilišč (na svetu jih je skupaj 65). Zdravniki v drugih evropskih državah so bolj skeptični glede zdravilnih učinkov vode: »Nesporno ugodno deluje na misice in sklepe, vendar dvomim v trditve, da dobiva clovesko telo skozi kožo tudi minerale,« meni dr. Patrick Ireland, britanski splošni zdravnik, ki je delal v več evropskih državah. Tisti, ki ne verjamejo v zdravilne učinke vode, lahko izberejo drugačne terapije: nehajo kaditi, spijo dlje, zmanjšajo svoje mase, sčobno tkivo in izboljšajo krvni pretok.

Termalna zdravilišča so priporočljiva za revmatike, ljudi z vnetim ožiljem, za zdravljanje posledic stresa in za boljši krvni obtok.

Zdravniki jih priporočajo tudi ponesrečenim v prometnih nesrečah, ki so doživeli hujše telesne poškodbe.

Zdravilne učinke morske vode so odkrili že Rimljani, stari Grki in Egipčani.

Mrtvo morje

Kljub morbidnemu imenu prihaja na obale Mrtvega morja veliko turistov; privablja jih sonce, morje in ... črno blato, ki že dolgo slovi po svojih zdravilnih učinkih, najbolj učinkovito pa zdravi luskavico. Ker zdravljenje te bolezni s črnim blatom svetujejo mnogim evropskim zdravnikom, boste ob Mrtvem morju srečali največ Evropejcev. Nemški in danski ministrstvi za zdravstvo sta tako prepričani v zdravilne učinke črnege blata, da tudi financirata zdravljenje svojih državljanov. Skrivnost Mrtvega morja gre deloma pripisati njegovi zemljepisni legi.

»Leži 400 metrov pod morskó gladino, na najnižjem delu zemeljske oble, zato nimajo sončni žarki

negativnih učinkov in se lahko bolniki brezskrbno sončijo,« je povedal dr. Evan Paz, izraelski specialist, ki je med prvimi odkril zdravilne učinke sončnih žarkov ob Mrtvem morju. Luskavico res zdravijo tudi druge, z obsevanjem z UVA žarki, vendar pa se obolelim večkrat vname koža. Britanec Alan Reeves je imel kapljicasto luskavico 22 let; njegova koža je bila neenakomerno debela, na stidesetih odstotkih telesa se mu je lupila koža.

»Med zdravljenjem ob Mrtvem morju so vidno izginili madeži, celo koža na komolcih, ki je bila tako tanka, da sem že krvavel, je postala normalno debela. Po dveh tednih je postala koža svetla in mehka. Dolgo se lahko sončim in kopam, nikdar nisem v stiku z drugimi bolniki, saj gre za naravno sončenje in ne obsevanje.«

Strokovnjaki ne vedo, kateri učinki - sončni ali morske vode - so pomembnejši pri zdravljenju luskavice. Dr. Dov Efron, vodja medicinskega raziskovalnega centra, je povedal, da so dosedanja rezultati pokazali večjo zdravilno moč sonca, čeprav niso zanemarljive tudi mineralne snovi in ki-

sik. Ker leži morje pod morskó gladino, je v tamkajšnjem zraku tudi več kisika - celo deset odstotkov več kot v krajih, ki ležijo ob morskó obali, zato zrak ob Mrtvem morju ugodno vpliva tudi na počutje astmatikov.

»V kvadratnem metru zraka je večja količina kisika kot kjerkoli drugje v svetu,« je se povedal dr. Efron.

Pomembna je tudi čista okolica in pušcavska klima, saj razen zdravilišč ni drugih objektov, morebitnih onesnaževalcev zraka. Neka študija je pokazala, da se po dolgotrajnem bivanju veliko bolje počutijo tudi pljučni bolniki. Veliko obiskovalcev krajev prihaja k Mrtvemu morju zgolj zato, da si v mirnem okolju odpocijejo od vsakodnevnih stresov. Zaradi velike količine soli v morju lahko na gladini preprosto ležijo, ni jim treba plavati in se utrujati, zato se psihično in fizično spocijejo.

Nedavno so strokovnjaki odkrili tudi velike količine broma v morskó vodi, ki pomirjačo deluje na živčni sistem, saj je brom sestavina mnogih pomirjevalnih sredstev. Kopalcem se močno znižata tudi prevodni krvni pritisk.

Oblaganje z blatom, bogatim z minerali na obali jezera Vouliagmeni

Razglednica z začetka stoletja

VREMENSKA SLIKA

Za oslABLjeno hladno fronto, ki se pomika prek Slovenije, se nad srednjo Evropo spet krepi območje visokega zračnega pritiska. V visinah priteka k nam s severovzhodnimi vetrovi prehodno hladnejši zrak.

Podatke pripravlja in posreduje
Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.26 in
zaslo ob 17.06. Dan bo dolg
10 ur in 40 minut. Luna bo
vzšla ob 3.09 in zaslala ob
15.37.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	19,3	Mura	12,2
Portoroz	19,5	Sava (Radovljica)	8,4
Porec	18,0	Sora	9,8
Rovinj	20,0	Ljubljanica	14,3
Mali Losinj	19,0	Soca (Solkan)	11,7
Hvar	21,0	Vipava	9,7
Dubrovnik	20,0	Gradašica	8,9

BIOPROGNOZA

Sprva bodo imeli vremensko občutljivi ljudje težave s koncentracijo in bodo nerazpoloženi, vremenska obremenitev bo dopoldne postopoma ponehala in popoldne bo vpliv vremena na počutje in razpoloženje spet ugoden. Potreba po spanju se bo povečala in spanec bo globok.

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.13 najnižje -33 cm, ob 7.35 najvišje 46 cm, ob 14.04 najnižje -42 cm, ob 20.03 najvišje 29 cm.

Jutri: ob 1.47 najnižje -35 cm, ob 8.02 najvišje 52 cm, ob 14.32 najnižje -51 cm, ob 20.38 najvišje 34 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	15
1000 m	10
1500 m	5
2000 m	2
2500 m	0
2864 m	-1

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju:
zjutraj:
NE 4 do 12 vozlov

popoldne:
NW 6 do 12 vozlov

VOX POPULI

*Kakršno vreme Urša
prinese, tako se rada
jesen in zima obnese.*

Prag pred vrati velikih je spolzek.

DANES

Slovenija: Na Primorskem bo večinoma sončno, drugod se bo od severa zmerno pooblačilo. Najvišje temperature bodo od 12 do 17° C.

Soslednje pokrajine: Prehodno se bo pooblačilo. Ob severnem Jadranu bo pihala zmerna buria.

JUTRI

V Sloveniji: V nedeljo se bo nadaljevalo suho vreme. Več sončnega vremena bo v hribovitem svetu in na Primorskem. Zjutraj in dopoldne bo večina megleno. Zjutraj bo v zatisnih legah nevarnost slane.

Obeti: V ponedeljek bo suho vreme.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Chanel: Ironična drznost, ovita v nežnejše barve

Cindy Crawford v dolgi rdeči obleki, ki jo je predstavil Herve Leger (Vse telefoto: AP)

PARIZ - V tretje gre rado: nemski modni ustvarjalec Karl Lagerfeld, ki dela za vrsto slovitih modnih hiš, je tokrat v Parizu nastopil trikrat, zadnjič za Chanel, s katerim si je zagotovil trajen sloves v svetu mode. In vsakič se je seveda predstavil drugače, za hišo, ki jo je ustanovila inovativna Coco, je pripravil vrsto modelov v neznih barvah, vendar drznih krojev. Kot velika večina njegovih kolegov je tudi Lagerfeld-Chanel razkril popek in to ne samo pri modelih, ki sodijo na plazo, temveč tudi pri večernih. Tako se lepi, mali popek, s kakršnim se lahko ponasajo vitke manekenke, kaže v dragocenih svilenih kompletih, sportne kombinacije, ko nastopajo povite dolge hlače in kratke majice, pa odločno spominjajo na nekdanjo tako imenovano modo Saint Tropez, po znanem francoskem letovisnem kraju. Tja oziroma izključno na plaze naj bi po ocenah Lagerfeldovih številnih in petičnih oboževalk sodili kompleti kratkih hlačk in modrčka, ki ga sestavlja le nekaj trakcev. Sicer pa je Lagerfeld za naslednjo spomladansko-poletno sezono pripravil tudi veliko »resnejših« modelov, kot so obleke navidez preprostega kroja in brez rokavov ter nepogresljivi Chanel suknjici, katerim je tudi odrezal rokave.

Nežna in drzna Claudia Schiffer za Chanel

Najbolj izzivalna za Chanel je bila Carla Bruni